Raport de progres privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă în Republica Moldova 2025

Raport de progres privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă în Republica Moldova

2025

Cuprins

Abrevieri....4
Agenda 2030 de Dezvoltare Durabilă....5
Cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030....6
Scopul și obiectivele cheie ale Raportului de Progres....6
Cadrul metodologic....7
Analiza generală....8
ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context....9
ODD 2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabil....12
ODD 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă....15
ODD 4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți....19
ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor....22
ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți....26
ODD 7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod singur, durabil și modern....28
ODD 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți....31
ODD 9: Construirea unor infrastructure rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației....35
ODD 10: Reducerea inegalităților în interiroul țărilor și de la o țară la alta....38
ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile....41
ODD 12: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile....45
ODD 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor....47
DD 14: Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă....49
ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate....51
ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile....54
ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă....57
Anexă: Indicatori de monitorizare....60

Abrevieri

AOI	Indicele de orientare a cheltuielilor publice spre agricultură (Agriculture Orientation Index)
APC	Autoritate Publică Centrală
APL	Autoritate Publică Locală
ANOFM	Agenția Naționala pentru Ocuparea forței de Muncă
BNS	Biroul Național de Statistică
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ECOSOC	Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite
ENV	Evaluare Națională Voluntară
IBRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
IMF	Fondul Monetar Internațional
ÎMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
KAP	Studiul KAP se referă la un tip de studiu care investighează cunoștințele (Knowledge), atitudinile (Attitudes) și practicile (Practices)
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
PIB	Produsul Intern Brut
NEET	Tineri care nu fac parte din populația ocupată, nu învață/studiază în cadrul sistemului formal de educație și nu urmează careva cursuri sau alte instruiri în afara sistemului formal de educație
ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PISA	Programme for International Student Assessment
STEAM	Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică
SDC	Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
TBC	Tuberculoză
VAB	Valoare adăugată brută
WFP	World Food Program
UE	Uniunea Europeană
UNICEF	Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
UNFPA	Fondului ONU pentru Populație
PNUD (UNDP)	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
UNHCR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
UNGA	Adunarea Generală a Națiunilor Unite
WTO	Organizația Mondială a Comerțului (World Trade Organization)

Agenda 2030 de Dezvoltare Durabilă

În septembrie 2015, Republica Moldova, alături de alte 192 de state membre ale Organizației Națiunilor Unite, și-a asumat angajamentul de a implementa Agenda 2030 de Dezvoltare Durabilă prin adoptarea Declarației Summit-ului privind Dezvoltarea Durabilă desfășurat la New York.

Această agendă urmărește să accelereze realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, având ca obiectiv principal eradicarea sărăciei până în anul 2030 și promovarea dezvoltării durabile în întreaga lume. Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 este complexă și cuprinde 17 obiective generale și 169 de obiective specifice care acoperă toate aspectele-cheie ale dezvoltării economice, sociale și de mediu. A fost concepută astfel încât să fie adaptată la prioritățile și particularitățile fiecărei țări. în acest context, Republica Moldova a adoptat și a naționalizat Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD).

Prin adoptarea Agendei 2030 de Dezvoltare Durabilă, Moldova și-a asumat angajamentul de a implementa și de a urmări progresul în atingerea acestor obiective la nivel național. Eforturile conjugate ale actorilor-cheie sunt mobilizate pentru eliminarea tuturor formelor de sărăcie, pentru combaterea inegalităților și pentru abordarea problemelor schimbărilor climatice, asigurând că nimeni nu este lăsat în urmă. Acest proces a implicat adaptarea ODD-urilor la contextul specific al Moldovei, identificarea priorităților naționale și dezvoltarea unor planuri și politici specifice pentru a realiza obiectivele respective. Republica Moldova a luat în considerație particularitățile și nevoile sale specifice în procesul de naționalizare a ODD-urilor, astfel încât acestea să poată contribui la dezvoltarea durabilă a țării și la îmbunătățirea bunăstării populației. Adaptarea Agendei 2030 a fost rezultatul unei colaborări între Guvern, Organizația Națiunilor Unite (ONU) în Republica Moldova și organizații non-guvernamentale. Procesul a fost unul transparent, cu implicarea tuturor factorilor de decizie, partenerilor de dezvoltare, sectorului privat, precum și a organizațiilor societății civile în consultări.

La 17 noiembrie 2022, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat **Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" (SND),** principalul document strategic național ce expune viziunea de dezvoltare pe termen lung a țării, indicând direcțiile de dezvoltare ale țării și societății până în anul 2030. Documentul a fost elaborat în strânsă corelare cu Agenda de Dezvoltare Durabilă, transpunând obiectivele, țintele, în special cele considerate acceleratori ai dezvoltării, și indicatorii Agendei 2030, ajustați potrivit contextului național al Republicii Moldova. Pliind cu Agenda 2030 de Dezvoltare Durabilă și urmând imperativul integrării europene, exprimat nemijlocit prin implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, SND adoptă conceptul utilizat de țările Uniunii Europene pentru măsurarea calității vieții oamenilor în zece dimensiuni, sporirea calității vieții fiind scopul strategic al documentului.

Raportul Național Voluntar pentru implementarea Agendei 2030 privind Dezvoltarea Durabilă (VNR). Republica Moldova a prezentat pentru prima dată Raportul Național Voluntar (VNR) în cadrul Forumului Politic la Nivel Înalt pentru Dezvoltare Durabilă al ONU în iulie 2020. VNR reprezintă o raportare voluntară detaliată a măsurilor luate de un stat pentru implementarea Agendei 2030 privind Dezvoltarea Durabilă, oferind o evaluare obiectivă a progreselor înregistrate. Elaborarea și prezentarea Raportului Național Voluntar reprezintă un angajament important al Republicii Moldova de a comunica progresele și acțiunile întreprinse în implementarea Agendei 2030 către comunitatea internațională. Prin participarea în Forumul Politic la Nivel Înalt, Republica Moldova contribuie la schimbul de experiență și la promovarea dezvoltării durabile în concordanță cu obiectivele globale stabilite de ONU[1]. Al doilea Raport Național Voluntar pentru implementarea Agendei 2030 privind Dezvoltarea Durabilă va fi prezentat de Republica Moldova în anul 2026.

[1] Raportul Național Voluntar pentru implementarea Agendei 2030 privind Dezvoltarea Durabilă, 2020.

Cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030

În cadrul ședinței Guvernului din 28 decembrie 2022, a fost aprobată Hotărârea Guvernului privind cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 (Agenda 2030)[2], care reprezintă fundamentul informațional pentru asigurarea raportării progreselor Republicii Moldova în implementarea acestei Agende la nivel național și la nivel internațional, precum și mecanismul de implementare a prevederilor SND privind realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Cadrul național de monitorizare stabilește responsabilitățile autorităților publice, mecanismul de coordonare și cadrul de raportare a progreselor în implementarea Agendei 2030. Potrivit Hotărârii, Biroul Național de Statistică coordonează producerea și diseminarea indicatorilor de monitorizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) în Republica Moldova, asigurând accesul deschis la date pentru factorii de decizie și alte părți interesate. Cancelaria de Stat coordonează mecanismul de integrare a ODD în documentele de politici publice, de monitorizare și raportare de către autorități a progreselor în implementarea Agendei 2030. Reglementările promovate în document contribuie la accelerarea implementării ODD-urilor pentru a evidenția progrese vizibile și măsurabile în implementarea Agendei 2030.

În anul 2025 cadrul național de monitorizare a implementării Agendei 2030 a fost îmbunătățit[3]. A fost consolidat setul de indicatori de monitorizare a ODD prin alinierea acestora la metadatele internaționale actualizate, extinderea dezagregărilor disponibile, actualizarea responsabililor, optimizarea setului de indicatori conform bunelor practici, detalierea unui plan de acțiuni privind asigurarea disponibilității indicatorilor.

După aproape trei ani de la implementarea mecanismului de monitorizare a Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 se constată progrese în integrarea țintelor și indicatorilor de monitorizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în cadrul strategic național, în strategiile și programele sectoriale, fapt ce a contribuit pozitiv la punerea în aplicare a Agendei 2030 și transpunerea acesteia în politicile publice naționale. De asemenea, diseminarea centralizată a datelor privind dinamica indicatorilor de monitorizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă de Biroul Național de Statistică pe platforma națională de diseminare dedicată Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă facilitează procesul de monitorizare a implementării Agendei 2030 și ajută autoritățile publice în urmărirea impactului politicilor promovate, contribuind la procesul de luare a deciziilor.

Scopul și obiectivele cheie ale Raportului de Progres

Prezentul Raport de progres privind implementarea Agendei 2030 de Dezvoltare Durabilă a Republicii Moldova are drept scop înțelegerea progresului înregistrat în implementarea ODD-urilor de la data ultimului raport, și anume a Raportului de progres privind implementarea Agendei 2030 de Dezvoltare Durabilă al Republicii Moldova, elaborat în anul 2024.

Obiectivele cheie ale acestui raport de progres sunt:

- De a analiza progresul general realizat în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) și de a identifica domeniile în care s-au înregistrat progrese sau unde există discrepanțe între obiectivele propuse și rezultatele obținute
- De a oferi transparență în ceea ce privește acțiunile întreprinse de Guvern și alte părți interesate in realizarea ODD-urilor.

[2] Hotărârea Guvernului nr. 953/2022.
[3] Hotărârea Guvernului nr. 657/2025.

- De a servi drept instrument pentru planificarea și luarea deciziilor în ceea ce privește acțiunile viitoare de îmbunătățire a implementării Agendei 2030 de Dezvoltare Durabilă.

Evaluarea progresului oferă posibilitatea autorităților să-și dezvolte mecanisme de intervenție rapidă, pentru a înțelege cauzele care au dus la deteriorare sau o stagnare în îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă. În egală măsură, autoritățile au posibilitatea să analizeze indicatorii pentru a înțelege factorii de care depinde progresul în realizarea țintelor naționale.

Cadrul metodologic

Procesul de evaluare s-a bazat pe analiza celor mai recente date disponibile referitoare la fiecare Obiectiv de Dezvoltare Durabilă (ODD). Aceste date au fost obținute din surse oficiale, în special platforma națională de diseminare dedicată Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

Pentru evaluarea dinamicii în atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă au fost analizați indicatorii de progres din cadrul fiecărui ODD. În general, Raportul urmărește evaluarea situației în anul 2024, nivelul de referință fiind anul 2023. Pentru indicatorii care nu dispun de date pentru anul 2024, s-a selectat un an de referință și cel mai recent an disponibil cu date relevante. Compararea nivelului actual cu nivelul de referință a permis evaluarea tendințelor în funcție de direcția și ritmul progresului.

Scorul de progres per ODD reflectă scorul mediu al tuturor indicatorilor de progres analizați. Progresul semnificativ se punctează cu 100 puncte, progresul moderat cu 75 puncte, progresul limitat cu 50 puncte, iar deteriorarea cu 0 puncte.

Pentru a ilustra progresul s-au utilizat următoarele punctaje și statute în *Panoul de Progres* pentru fiecare ODD:

Progres semnificativ	Progres moderat, este nevoie de accelerare	Progres limitat sau scăzut	Deteriorare	Nu sunt date
Nivelul actual depășește semnificativ nivelul de referință, indicând un progres substanțial în atingerea obiectivelor ODD.	Nivelul actual arată o creștere moderată în comparație cu nivelul de referință, dar este necesară accelerarea eforturilor pentru a atinge obiectivele stabilite.	Nivelul actual arată o creștere minoră sau chiar o stagnare în comparație cu nivelul de referință, indicând un progres limitat în atingerea obiectivelor	Nivelul actual este inferior nivelului de referință, indicând o deteriorare sau o scădere în îndeplinirea obiectivelor ODD.	Autoritățile responsabile nu au identificat datele necesare pentru analiza indicatorului.
100 puncte	75 puncte	50 puncte	0 puncte	

Analiza generală

Cele mai bune scoruri s-au înregistrat pentru ODD 4 „Educație de calitate” – scor 80 din 100 și ODD 5 „Egalitate de gen” – scor 79. De asemenea scoruri înalte s-au înregistrat pentru ODD 7 „Energie accesibilă și curată” și ODD 12 „Consum și producție responsabile” cu un scor de 71 puncte din 100.

Cele mai slabe scoruri au fost obținute pentru ODD 8 „Muncă decentă și creștere economică” – scor 52, ODD 9 „Industrie, inovație și infrastructură” – scor 53, precum și pentru ODD 1 „Fără sărăcie” – scor 57 și ODD 2 „Zero foame” – scor 56. În general, un punctaj peste 70 reprezintă un progres semnificativ, un punctaj peste 60 – un progres moderat, un punctaj peste 50 – un progres limitat, iar un scor sub 50 indică un ritm lent de progres în realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

În comparație cu anul precedent, au fost obținute progrese pentru majoritatea ODD, cu excepția ODD 1 „Fără sărăcie” (scor de la 60 la 57), ODD 2 „Zero foame” (scor de la 63 la 56), ODD 9 „Industrie, inovație și infrastructură” (scor de la 58 la 53), ODD 10 „Inegalități reduse” (scor de la 69 la 65).

Scor de progres, per ODD

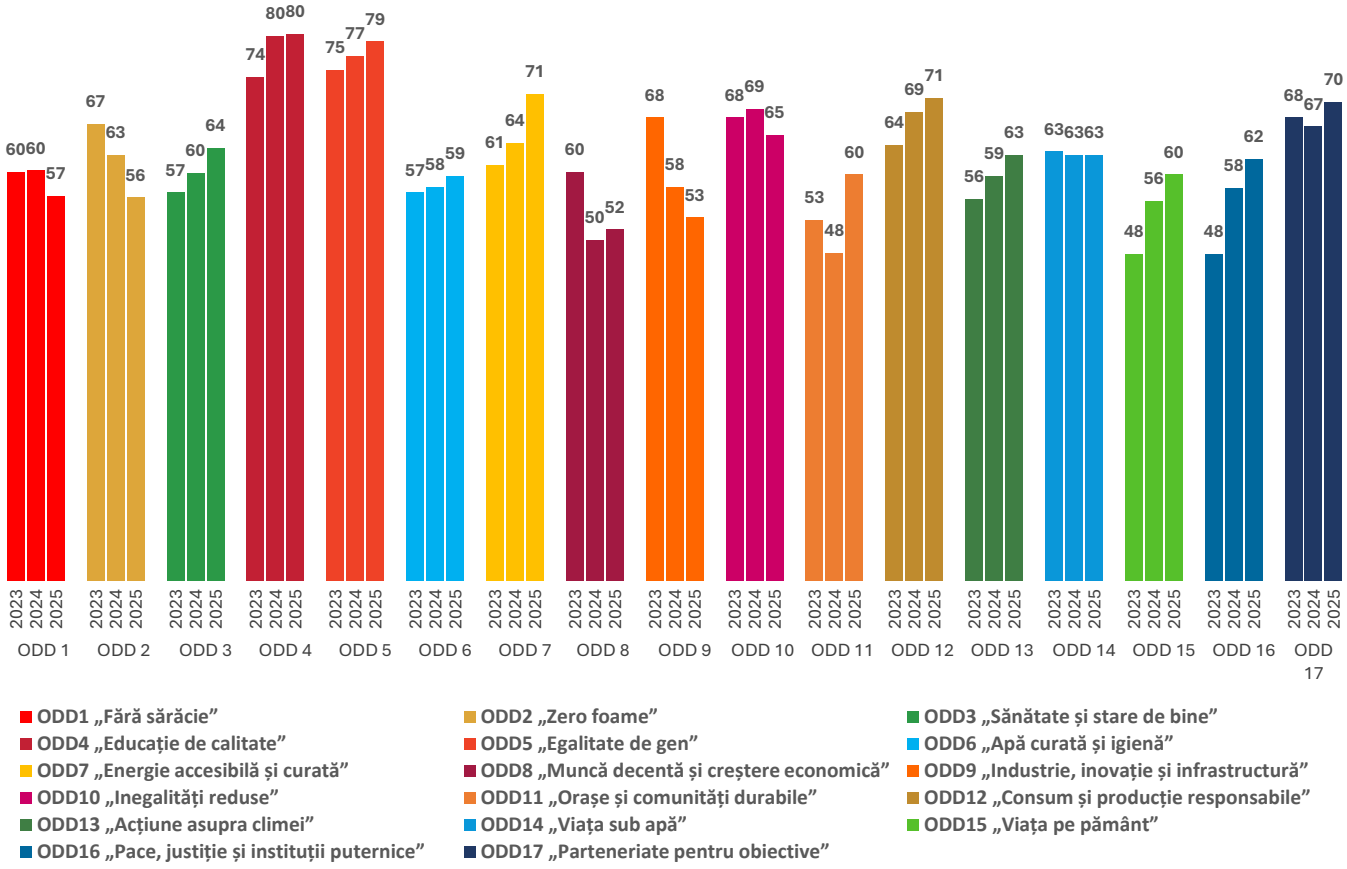

1 Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 1 urmărește eradicarea sărăciei în toate formele sale, obiectiv transpus în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

Strategia abordează principalele provocări socio-economice ale țării, precum nivelul scăzut al veniturilor, inegalitățile ridicate, ocuparea redusă a forței de muncă și economia informală extinsă, generate de o creștere economică lentă, productivitate redusă, migrație masivă și vulnerabilitate la crize.

Pentru a răspunde acestor provocări, Strategia setează obiective privind creșterea veniturilor din surse durabile, reducerea inegalităților, îmbunătățirea condițiilor de trai și consolidarea unui sistem de protecție socială incluziv și rezilient. Prin stimularea antreprenoriatului, extinderea accesului la infrastructură și servicii publice de calitate, diversificarea prestațiilor sociale și sprijinirea grupurilor vulnerabile, Republica Moldova își propune să reducă la jumătate nivelul sărăciei până în 2030 și să asigure o dezvoltare echitabilă și durabilă, în concordanță cu ODD 1.

Sursa: PNUD

Reducerea sărăciei și a inegalităților

⬇1.1. Rata sărăciei extreme a crescut la 15,4% în 2024 față de 11,0% în 2017, iar ponderea populației aflate sub pragul internațional al sărăciei extreme (2,15 USD/zi) s-a redus de la 2,5% în 2018 la 1,2% în 2024. Totuși, creșterea ratei populației aflate sub pragul internațional al sărăciei de 4,3 USD/zi la 7,2% evidențiază necesitatea consolidării politicilor de incluziune socială și a măsurilor de creștere a veniturilor populației.

⬇1.2. În 2024, sărăcia multidimensională a scăzut la 25,6%, iar sărăcia absolută a crescut la 33,6%, evidențiind vulnerabilitățile economice persistente generate de criza energetică și inflație, în contextul unei situații geopolitice fără precedent.

⬆1.4. Accesul la terenuri și resurse a înregistrat o creștere constantă până în 2024, atingând 76% în mediul rural și 61,9% la nivel național, contribuind la reducerea decalajelor dintre zonele urbane și rurale. Cu toate acestea, tinerii (15-24 ani) rămân subreprezentați, doar 8,7% deținând drepturi asupra terenurilor în anul 2024.

Acțiuni

- Majorarea pensiei medii lunare la 3.975,21 lei (+8,1%).
- Creșterea câștigului salarial mediu lunar brut la 13.990,0 lei (+14,6%).
- Majorarea salariilor în sectorul bugetar la 11.937,7 lei (+13,9%).
- Acordarea unei compensații nominative de 2.300 lei pentru 28.520 de persoane cu pensii mici și un stagiu de cotizare de 40 de ani.

- Acordarea plăților compensatorii pentru angajații cu salarii sub 5.000 lei (+25%).
- Acordarea ajutorului social familiilor vulnerabile prin indexarea venitului minim garantat cu 4,2% (1.634 lei/adult, 1.700 lei/copil), beneficiind aproximativ 25.000 de familii de o prestație medie de 2.400 lei.
- Acordarea plăților directe pentru compensarea costurilor de energie a sprijinit aproximativ 775.000 de gospodării în sezonul rece 2022–2024, reducând semnificativ sărăcia energetică (de la 89,0% la 81,3%), sărăcia absolută (de la 44,3% la 34,9%) și sărăcia alimentară (de la 25,6% la 17,8%), demonstrând un impact pozitiv asupra bunăstării economice a gospodăriilor.

Protecție socială, incluziune și reziliență la risc

1.3. În 2024, peste 16.000 de șomeri au fost reintegrați, iar programele pentru copii și persoane cu dizabilități s-au extins prin servicii comunitare.

Ponderea pensionarilor care beneficiază de pensie pentru limita de vârstă a ajuns la 96,9%, șomerii beneficiază de ajutor în proporție de 33,2%, iar 64,9% dintre mame au primit indemnizații de maternitate.

Rata persoanelor dependente de ajutor social a scăzut la 1,1%, iar acoperirea populației celei mai sărace a crescut la 8,5%, evidențiind extinderea plafoanelor și creșterea valorii prestațiilor, consolidând incluziunea socială și reducând vulnerabilitatea gospodăriilor.

1.5. În 2024, proporția persoanelor afectate de situații excepționale a scăzut la 22,6%, indicând o tendință pozitivă față de anul 2023, când nivelul era de 30,8%.

Pierderile economice directe generate de aceste evenimente au fost estimate la 1,49% din PIB, un nivel care confirmă persistența unor impacturi semnificative, dar totodată evidențiază eficiența măsurilor de prevenire și răspuns.

Figura 1. Ponderea persoanelor de vârstă pensionară care beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, %

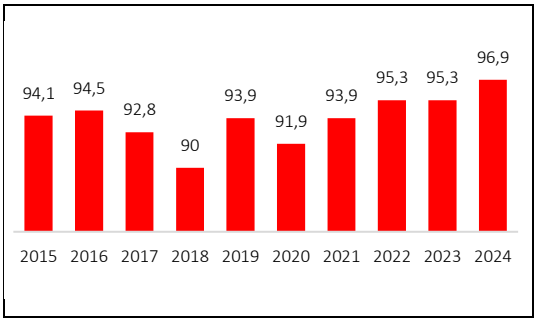

Sursa: Biroul Național de Statistică

Acțiuni

- Implementarea reformei „Restart" a consolidat rețeaua de servicii sociale prin crearea a 65 de servicii noi, crescând numărul total de servicii de la 317 la 382.
- Dezvoltarea serviciului „Echipă Mobilă" în toate regiunile (extins de la 15 la 33 de unități, cu o creștere a beneficiarilor de 2,8 ori) a consolidat capacitatea de intervenție.
- Numărul cazurilor gestionate prin management de caz a crescut de 8,6 ori, ajungând la 24.945.
- Investițiile în 66 de sedii sociale și adaptarea infrastructurii pentru persoane cu dizabilități au îmbunătățit condițiile pentru 2.154 de beneficiari și pentru personalul din centre.
- Instituirea funcției de specialist în protecția drepturilor copilului (SPDC).
- Extinderea serviciului social „Asistență personală" de la 7.200 la 8.500 asistenți.
- Extinderea serviciilor sociale la nivel național a fost realizată prin asigurarea disponibilității acestora în toate cele 33 de raioane. Numărul persoanelor îngrijite la domiciliu a crescut de la 13 036 la 13 899 (+6%).
- Înființarea a 10 Agenții Teritoriale de Asistență Socială și elaborarea rapoartelor regionale pentru identificarea nevoilor sociale neacoperite.

- Deschiderea Centrului Digital de Inovare Socială a accelerat digitalizarea și unificarea serviciilor de protecție socială. În 2024, Laboratorul de Învățare Restart, a asigurat peste 15.000 de participări la instruiri offline și online.
- Identificarea și legalizarea muncii nedeclarate, cu depistarea a 3.088 lucrători nedeclarați și legalizarea acestora (82,2%).
- Implementarea serviciului social „Sprijin pentru familiile cu copii" a oferit suport financiar pentru 7.013 copii din 3.158 familii, inclusiv 169 copii refugiați din Ucraina, contribuind la îmbunătățirea condițiilor de trai și răspunzând nevoilor individuale.

Combaterea sărăciei

➡ 1.a. În 2024, mobilizarea resurselor pentru protecția socială a reprezentat 38,2% din bugetul public național (14,5% din PIB) și, a asigurat continuitatea ajutoarelor sociale, compensațiilor energetice și majorării pensiilor.

Ponderea cheltuielilor pentru sănătate și educație în totalul cheltuielilor din bugetul public național a rămas stabilă, iar programul de ajutor social a menținut o pondere constantă de 1,4% din cheltuielile totale între 2018 și 2024.

Acțiuni

- Extinderea stimulentelor fiscale pentru atragerea și menținerea forței de muncă calificate a inclus scutiri de impozite pentru angajatori și angajați, stimulente pentru formare profesională și posibilitatea deducerii cheltuielilor suportate de angajatori în favoarea angajaților.
- Implementarea noilor politici salariale, în anul 2024 a generat o creștere medie de 10,5% a salariilor comparativ cu anul 2023.
- Ajustarea normativelor privind salariile prin revizuirea grilelor de salarizare, compensarea discrepanțelor între diferite categorii de angajați, și monitorizarea cheltuielilor de personal pentru a asigura echitate și corectitudine în remunerarea muncii.

Documente de Politici care transpun ODD 1

- Strategia națională de dezvoltare economică 2030;
- Strategia națională de reducere a riscurilor de dezastre 2024–2030;
- Strategia de Mediu pentru anii 2024-2030;
- Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023 – 2027;
- Programul de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2024-2027;
- Programul național de reducere a muncii nedeclarate pentru anii 2024–2025;
- Programul de ameliorare a securității și sănătății în muncă în domenii cu riscuri înalte de accidentare și îmbolnăvire (construcții, agricultură, industrie prelucrătoare, transport și depozitare) pentru anii 2024-2028;
- Programul național pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2022-2026;
- Programul național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială pentru anii 2018-2026.

2 Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 2 (ODD 2) urmărește eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea agriculturii durabile. Deși Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030" nu include un obiectiv direct echivalent, corelarea cu ODD 2 a fost asigurată prin măsuri ce vizează protecția socială, reziliența climatică și sprijinirea grupurilor vulnerabile.

Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2023–2030 promovează un sector agroalimentar competitiv, durabil și rezilient la schimbările climatice, orientat spre securitate alimentară și îmbunătățirea condițiilor de viață în mediul rural. Strategia urmărește fortificarea agriculturii primare prin practici inteligente și durabile, dezvoltarea industriei alimentare, diversificarea piețelor și armonizarea legislației cu standardele Uniunii Europene.

ODD 2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

Securitate alimentară și acces la hrană

2.1. Malnutriția în rândul populației a înregistrat o scădere semnificativă, de la 8,4% în 2011 la sub 2,5% începând cu 2016 și până în prezent, ceea ce reflectă progrese substanțiale în asigurarea unei alimentații adecvate pentru întreaga populație, inclusiv pentru grupurile vulnerabile.

2.2. Insecuritatea alimentară moderată sau severă a scăzut de la 27,2% în 2019 la 23,5% în 2021. Totuși, în 2023 s-a înregistrat o ușoară creștere, până la 25,1%. Această creștere de 1,6 p.p. indică o revenire modestă și sugerează că vulnerabilitatea la accesul la hrană suficientă și nutritivă persistă în anumite segmente ale populației, evidențiind necesitatea consolidării politicilor și a măsurilor de sprijin țintit.

Figura 2. Consumul unor produse alimentare pe locuitor pe an, pentru anii 2020-2024, kg

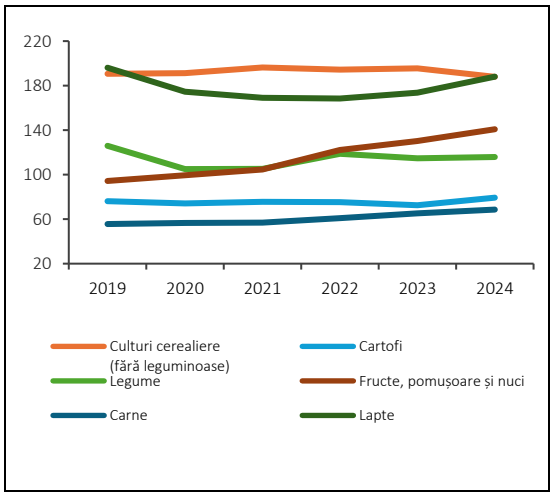

Sursa: Biroul Național de Statistică

Acțiuni

- Asigurarea sprijinului direct pentru micii fermieri vulnerabili: peste 13.450 de gospodării au beneficiat de inputuri esențiale (semințe, furaje, kituri de plantare) prin Fondul „Moldova 2030 – SDG" (FAO), contribuind la protejarea producției alimentare și a veniturilor în mediul rural.
- Sprijinirea a 622 de comunități rurale s-a realizat prin distribuirea de semințe de legume, cartofi de sămânță și nutreț pentru bovine, contribuind la reducerea impactului presiunilor climatice și al creșterii costurilor de producție asupra fermierilor și sprijinind menținerea activităților agricole la nivel comunitar.
- Asigurarea asistenței alimentare pentru refugiați și comunitățile gazdă de către Programul Alimentar Mondial (WFP), prin furnizarea de mese calde și sprijin alimentar și financiar persoanelor vulnerabile, pentru a reduce presiunea asupra pieței locale și a consolida securitatea alimentară.

Nutriție și sănătate nutrițională

2.2.1. Retardul statural la copiii sub 5 ani s-a redus treptat, de la 5,5% în anul 2017 la 4,2% anii în perioada 2023–2024, reflectând progrese în nutriția timpurie și accesul la alimente adecvate, dar și necesitatea continuării intervențiilor pentru grupurile vulnerabile.

2.2.2. Supraponderalitatea în rândul copiilor mici a crescut ușor, de la 3,3% în 2020–2021 la 4,1% în 2024, în timp ce retardul ponderal a continuat să scadă cu 0,3 p.p. Această evoluție indică modificări în obiceiurile alimentare și stilurile de viață, marcate de reducerea subnutriției, dar și de apariția riscurilor asociate excesului de greutate.

2.2.3. Prevalența anemiei în rândul femeilor de vârstă fertilă s-a menținut stabilă la circa 1,3% în perioada 2022–2024, indicând carențe nutriționale izolate, mai ales în mediul rural, și necesitatea continuării programelor de monitorizare și suplimentare cu micronutrienți.

Figura 3. Prevalența retardului statural printre copii în vârstă de până la 5 ani, %

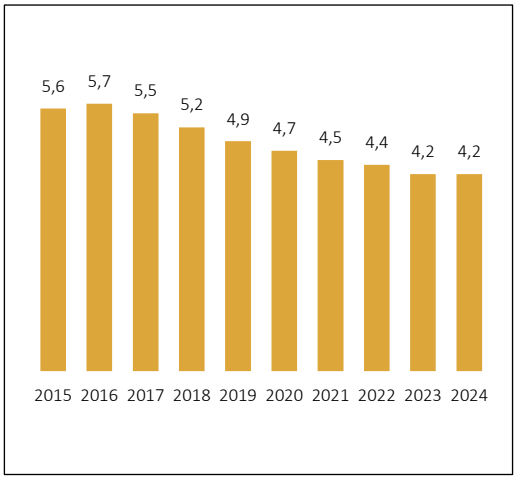

Sursa: Agenția Națională pentru Sănătate Publică

Acțiuni

- Pilotarea Registrului Digital al Fermierilor, vizând înregistrarea a cel puțin 10.000 de producători agricoli, pentru fundamentarea politicilor bazate pe date și integrarea cu sistemele LPIS/IACS și mecanismele naționale de sprijin agricol.
- Lansarea a două apeluri etapizate de subvenții destinate investițiilor în sectorul vegetal, viticultură, zootehnie și energie regenerabilă, pentru consolidarea capacităților de producție și creșterea competitivității fermelor mici și mijlocii.
- Acordarea sprijinului destinat micilor producători agricoli, prin pachete de asistență pentru circa 13.450 de gospodării și fermieri de mici dimensiuni, care au primit semințe, furaje și kituri agricole.

Biodiversitate agricolă, investiții și stabilitatea pieței alimentare

2.5. Ponderea suprafețelor însămânțate a variat între 93,8% în 2019 și 96,9% în 2022, scăzând la 94,5% în 2024. Ponderea micilor producători s-a redus de la 59% în 2015 la 38,6% în 2023, revenind ușor la 43,7% în 2024, evidențiind valorificarea constantă a terenurilor arabile, precum și consolidarea producătorilor mari.

2.a. În perioada 2015–2024, indicele AOI[4] s-a menținut la un nivel scăzut, între 0,1% și 0,6%, iar în 2023–2024 a fost de 0,4%. Nivelul redus indică o alocare bugetară modestă pentru agricultură în raport cu contribuția sectorului la economia națională, estimată la aproximativ 12–13% din PIB, evidențiind necesitatea creșterii sprijinului public pentru sector.

Acțiuni

- Ajustarea politicilor și monitorizarea atentă a pieței au contribuit la menținerea prețurilor stabile pentru alimente, asigurând accesul consumatorilor la prețuri corecte și oferind fermierilor posibilitatea de a-și valorifica produsele fără pierderi cauzate de fluctuații bruște ale prețurilor.

Documente de Politici care transpun ODD 2

- Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030.
- Strategia securității alimentare a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030.

[4] AOI- Agriculture Orientation Index (Indicele de orientare spre agricultură pentru cheltuielile guvernamentale)

3 Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 3 vizează asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toți, la orice vârstă. Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" reflectă aceste angajamente prin modernizarea sistemului de sănătate, reducerea bolilor transmisibile și netransmisibile, și creșterea rezilienței la riscuri care afectează sănătatea publică.

Până în 2030, se urmărește reducerea cu 30% a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile, extinderea accesului la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, precum și asigurarea acoperirii universale cu servicii medicale de calitate și accesibile.

Strategia pune accent pe prevenție, vaccinare, diagnostic precoce, promovarea unui mod de viață sănătos și reducerea inechităților în sănătate, în special pentru populația rurală și grupurile vulnerabile, consolidând totodată cooperarea între autorități, societatea civilă și sectorul privat pentru îmbunătățirea stării generale de sănătate a populației.

Sănătate materno-infantilă

↑3.1. Rata mortalității materne a scăzut în 2024 la 8,5 cazuri la 100.000 de născuți vii, față de 16,6 în 2023, datorită modernizării maternităților și menținerii unui nivel ridicat al nașterilor asistate de personal calificat (99,6–99,7%).

↓3.2. Rata mortalității neonatale și infantile a crescut în 2024 la 9,5 decese și 11,9 decese la 1.000 de nou-născuți, iar cea a copiilor sub 5 ani- la 12,4 decese, fiind constatate, cele mai ridicate valori din perioada anilor 2019–2024.

În pofida extinderii serviciilor de intervenție timpurie și modernizării secțiilor neonatale, această tendință indică necesitatea intensificării măsurilor pentru atingerea țintelor setate de cel mult 6 și, respectiv, 10 decese la 1.000 de născuți vii până în 2030.

↓3.7. Rata nașterilor la adolescente (15–19 ani) este în descreștere de la 23,0% în 2022 la 18,4% în 2024, indicând involuții în accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă și insuficiența măsurilor de prevenție.

Figura 4. Rata mortalității materne

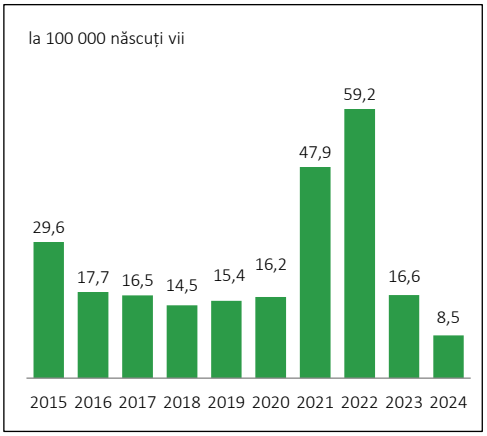

Sursa: Agenția Națională pentru Sănătate Publică

Acțiuni

- Extinderea și modernizarea a 12 Centre Perinatale și maternități, dotate cu echipamente medicale moderne (mese ginecologice, ventilatoare neonatale, lămpi de fototerapie și ambulanțe de tip A) au contribuit la îmbunătățirea calității serviciilor materno-infantile și la reducerea riscurilor perinatale.
- Modernizarea și reabilitarea primelor două Centre de Intervenție Timpurie din Fălești și Cimișlia, destinate îmbunătățirii sănătății și dezvoltării copiilor, au contribuit la extinderea accesului la servicii integrate de suport pentru copil și familie.
- Introducerea screeningului audiologic universal obligatoriu pentru nou-născuți, contribuind la depistarea timpurie a afecțiunilor auditive și la intervenția medicală precoce pentru prevenirea dizabilităților de auz.
- Introducerea screeningului audiologic universal obligatoriu pentru nou-născuți, contribuind la depistarea timpurie a afecțiunilor auditive și la intervenția medicală precoce pentru prevenirea dizabilităților de auz.

Reducerea mortalității cauzate de boli transmisibile și netransmisibile

⬆3.3. În perioada 2018–2024, incidența HIV a înregistrat fluctuații. După o scădere constantă de la 28,4% în 2018 la 26,7% în 2021, aceasta a crescut abrupt la 33,0% în 2022, revenind apoi la 27,4% în 2023. Scăderea la 22,2% în 2024 reprezintă cel mai mic nivel din ultimii șapte ani, evidențiind eficiența intervențiilor și necesitatea continuării eforturilor pentru consolidarea sănătății populației.

Totodată, incidența prin tuberculoză la 100.000 populație a scăzut constant, de la 96,1 în 2014 la 54,6 în 2024, iar Incidența prin hepatita B la 100.000 populație a urmat aceeași tendință descendentă, de la 64,6 în 2014 la 29,8 în 2024, evidențiind progrese constante în domeniul sănătății publice.

⬆3.4. În 2024, mortalitatea persoanelor de 30–70 de ani prin boli netransmisibile a scăzut la 872,0 la 100.000 populație, consolidând tendința descendentă de 882,1 la 100.000 populație înregistrată în 2023.

Rata suicidului a continuat să scadă, de la 11,4 în 2023 la 10,6 la 100.000 populație în 2024. În rândul copiilor, mortalitatea prin suicid a rămas scăzută, cu o ușoară creștere de la 0,13 în 2023 la 0,2 la 10.000 populație în 2024, evidențiind necesitatea menținerii intervențiilor preventive și a sprijinului psihologic.

⬆3.5. Acoperirea cu intervenții pentru consumul abuziv de alcool și substanțe psihotrope a crescut la 30,2% în 2024, evidențiind progrese în serviciile de tratament și suport comunitar, deși prevalența consumului nociv de alcool rămâne ridicată (60–64%), acest fapt confirmând eficiența redusă a măsurilor realizate.

⬇3.a. Prevalența fumatului la persoanele de 15 ani și peste a crescut la 27,6% în 2024, în ciuda implementării Convenției-cadru OMS, evidențiind necesitatea unor măsuri suplimentare de reducere a consumului.

3.b. Acoperirea vaccinală a rămas ridicată în 2024, cu progrese pentru vaccinurile cu acoperire mai redusă: HIB 86,5%, PC 78,2% și RV 70,3%, evidențiind necesitatea menținerii intervențiilor și sprijinului intern și internațional.

Acțiuni

- Adoptarea Regulamentului privind supravegherea bolilor transmisibile și modernizarea Sistemului Informațional de Supraveghere a Bolilor Transmisibile (SI SBTESP) a permis o monitorizare mai eficientă și rapidă a epidemiilor.
- Introducerea Sistemului de alertă precoce și răspuns rapid pentru gestionarea amenințărilor transfrontaliere grave.
- Susținerea cercetării și dezvoltării vaccinurilor și medicamentelor prin programe naționale și cooperare internațională a contribuit la sporirea capacității de prevenire și combatere a bolilor.
- Consolidarea sistemului de sănătate a fost realizată prin atragerea de finanțări externe și parteneriate internaționale, totalizând peste 170 mil. Euro, inclusiv împrumuturi și granturi pentru reabilitare, răspuns la pandemii, servicii de sănătate universale, dotări și construcția spitalelor regionale din Bălți și Cahul.

Sursa: Ministerul Sănătății

Siguranță și sănătate publică

3.6. Rata mortalității prin accidente rutiere a scăzut constant, de la 9,3 la 100.000 populație în 2022, la 8,9 în 2023, ajungând la 8,7 în 2024, reflectând progrese semnificative în siguranța rutieră și în capacitatea de răspuns a serviciilor medicale de urgență.

3.9. Rata mortalității prin intoxicații neintenționate a crescut constant după 2020, de la 0,2 la 100.000 populație în 2020 la 0,8 în 2021, continuând să crească până la 2,6 în 2023. În 2024, rata a scăzut ușor, ajungând la 2,4 la 100.000 populație.

3.d. În 2024, capacitatea națională de avertizare și răspuns rapid la riscuri pentru sănătate a fost consolidată, însă coordonarea cu punctele focale naționale a scăzut de la 73% în 2023 la 67% 2024, evidențiind nevoia de măsuri suplimentare pentru gestionarea eficientă a riscurilor sanitare.

Acțiuni

- Dotarea a peste 80 de instituții medicale cu echipamente moderne, inclusiv 11 spitale ATI, 13 centre AVC, 12 centre perinatale, 40 maternități, 18 spitale cu radiografie digitală, 4 instituții cu RMN, 5 spitale strategice, 5 spitale pentru laparoscopie, 29 instituții cu sisteme de sterilizare și 15 spitale cu aparate de anestezie și monitorizare.
- Dezvoltarea sistemelor informaționale „Registrul Național de Cancer” (SI RNC) și Sistemul Informațional de Evidență a Resurselor Umane în Sistemul Sănătății (SI ERUSS) contribuie la colectarea și gestionarea datelor despre pacienții cu bolnavi de cancer și gestionarea resurselor umane în sănătate.
- Implementarea măsurilor pentru protecția și siguranța populației: reducerea expunerii la câmpuri electromagnetice, siguranța produselor cosmetice, limitarea contaminanților în alimente și revizuirea tarifelor serviciilor medico-sanitare.

Acces și calitate în sănătate

3.8. În 2024, accesul universal la servicii de sănătate a fost consolidat prin extinderea Programului FAOAM (acoperire 85,4%) și prin majorarea cheltuielilor pentru medicamente compensate cu 25,3%, reducând astfel cheltuielile private la 2,5%.

Extinderea serviciilor pentru AVC și colposcopie a îmbunătățit accesul la îngrijiri esențiale, iar doar 1,8% din gospodării au suportat cheltuieli care depășesc 25% din totalul cheltuielilor lor, reflectând progrese semnificative către acces universal și protecție financiară.

Acțiuni

- Extinderea accesului la medicamente și dispozitive medicale compensate prin creșterea cu 286 a numărului de farmacii care le distribuie, inclusiv 132 de unități noi în mediul rural.
- Deschiderea a 53 de farmacii în mediul rural prin Programul „Farmacie în satul tău”, a asigurat acces la medicamente compensate, eRețete și produse farmaceutice.
- Majorarea veniturilor și cheltuielilor FAOAM în 2024 la 15,97 mild. lei, cu o executare de 15,93 mild. lei, a permis reducerea timpului de așteptare pentru intervenții, extinderea listei de medicamente compensate și asigurarea accesului la servicii medicale pentru refugiații din Ucraina, înregistrând o creștere de 9,3% față de 2023.
- Majorarea indemnizației unice pentru medici, farmaciști și specialiști medicali de cu studii superioare la 120.000 la 250.000 lei, precum și acordarea, în primii 5 ani, a compensării pentru chirie și utilități, a stimulat atragerea tinerilor profesioniști în mediul rural.
- Achiziționarea a 41 de ambulanțe noi pentru Serviciul de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, a îmbunătățit capacitatea de răspuns la urgențe.

Sursa: Ministerul Sănătății

Documente de Politici care transpun ODD 3

- Strategia Națională de Sănătate „Sănătate 2030”;
- Programul național privind bolile rare pentru anii 2024-2028;
- Programul național de combatere a hepatitelor virale B, C și D pentru anii 2024-2028;
- Programului național de control al cancerului pentru anii 2016-2025.

4 Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 4 vizează asigurarea unei educații de calitate, echitabile și incluzive, precum și promovarea învățării pe tot parcursul vieții. În acest sens, Republica Moldova a integrat prioritățile ODD 4 în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030", concentrându-se pe accesul universal la învățământ primar și secundar gratuit, dezvoltarea învățământului profesional și superior accesibil și relevant, creșterea competențelor tinerilor și adulților pentru integrarea pe piața muncii, asigurarea egalității de șanse pentru persoanele vulnerabile și promovarea valorilor dezvoltării durabile și cetățeniei active în procesul educațional.

Sursa: UNFPA

Acces universal și echitabil la educație

➡4.1. În anul 2024, ponderea tinerilor cu vârsta între 21 și 23 de ani care au finalizat cel puțin învățământul gimnazial a crescut la 82%, înregistrând o majorare de 3,5 puncte procentuale față de anul 2023.

Rata brută de admitere în ultimul an de studii se menține la un nivel de peste 100%, ceea ce evidențiază o integrare constantă și durabilă a elevilor în etapele finale ale parcursului educațional.

⬆4.2. Accesul la educația preșcolară este ridicat, cu o participare a copiilor de 6 ani peste 100% și o creștere de 5,4 puncte procentuale între 2022–2024.

Totuși, lipsa datelor privind indicele de dezvoltare timpurie limitează evaluarea completă a progresului competențelor obținut de preșcolari pentru tranziția la școala primară.

➡4.5. Accesul la educație este în general echitabil la nivel gimnazial, liceal și terțiar, cu indici de paritate aproape de 1.

Cu toate acestea, copiii din mediul rural și cei cu dizabilități rămân mai puțin incluși, indicele parității fiind de doar 0,50 în 2024, față de 0,52 în 2023, semnalând inegalități în accesul la educație.

ODD 4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Figura 5. Rata de cuprindere în educația formală a copiilor în vârstă de 6 ani, %

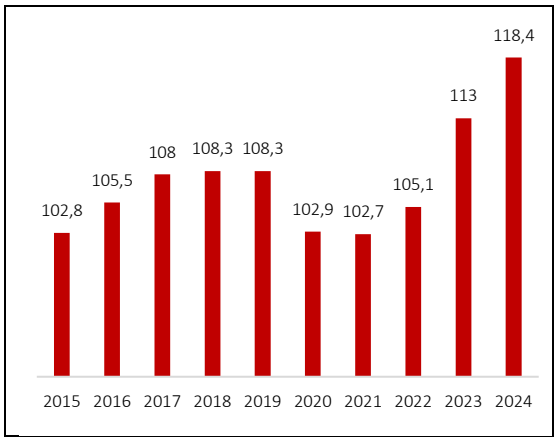

Sursa: Biroul Național de Statistică

Acțiuni

- Implementarea noului Regulament sanitar pentru instituțiile de educație timpurie asigură condiții sporite de sănătate și siguranță pentru copiii din grădinițe.
- Introducerea unei noi metodologii de finanțare în învățământul preșcolar, bazată pe costul standard per copil, asigură o distribuție echitabilă a resurselor financiare.
- Pilotarea a 21 de creșe de tip familial și a unei creșe la angajator a asigurat servicii pentru aproximativ 125 de copii.
- Implementarea registrului electronic al elevilor a eficientizat gestionarea procesului educațional și îmbunătățit evidența datelor școlare.
- Editarea a 56 de titluri de manuale școlare a îmbunătățit calitatea materialelor didactice.
- Monitorizarea inserției copiilor reveniți din străinătate și recunoașterea perioadelor de studii în alte state a facilitat accesul la educația națională.

Educație și formare profesională, învățământ superior și competențe pentru muncă

4.3. Participarea în educația pe tot parcursul vieții a crescut cu 1,1 punct procentual în 2024, ajungând la 13% față de 11,9% în 2023.

Totodată, rata brută de cuprindere în învățământul terțiar continuă să crească constant, de la 74,7% în 2023 la 79,7% în 2024,semnalând un interes și un acces tot mai mare la educația profesională și superioară.

4.b. În 2024, au fost alocate 5.294 locuri la licență și 2.856 la masterat, valori care se înscriu în același trend stabil din perioada 2017–2023 (5.000–5.300 locuri), confirmând menținerea accesului constant la educație superioară și formare profesională.

Acțiuni

- Modificarea metodologiei de finanțare a instituțiilor de învățământ profesional tehnic și majorarea burselor studențești cu 15,7%, au asigurat accesul echitabil la studii.
- Lansarea sistemului unificat „E-ADMITERE”, permite un proces digitalizat, transparent și accesibil de admitere în învățământul superior.
- Implementarea a 164 de standarde de calificare, au crescut relevanța și calitatea programelor educaționale.
- Recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor obținute în străinătate, a facilitat integrarea profesională a cetățenilor moldoveni reveniți în țară.

ODD 4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Infrastructură și mediu educațional

➡4.a. În 2024 se atestă o îmbunătățire a infrastructurii școlare, în special privind accesul la servicii esențiale. Ponderea instituțiilor conectate la Internet a crescut de la 97,8% în 2023 la 98,6% în 2024, iar accesul la apă potabilă a înregistrat o creștere de la 84,9% la 89,5% în aceeași perioadă.

Totuși, adaptarea infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități rămâne limitată (14–37%, în funcție de tipul instituției).

⬆4.c. Pentru 2024 se observă o ușoară îmbunătățire a calificării personalului didactic: ponderea educatorilor din instituțiile de educație timpurie cu studii în pedagogie a crescut la 90,9% față de 90,5% în 2023, în învățământul secundar general nivelul a avansat de la 98,1% la 98,5%, iar în învățământul primar ponderea rămâne constant ridicată (99,1% în 2024).

Acțiuni

- Crearea a 81 de laboratoare digitale în școli primare și secundare au facilitat integrarea tehnologiilor moderne în procesul educațional.
- Construirea și reabilitarea grupurilor sanitare în 70 de școli au îmbunătățit condițiile igienico-sanitare.
- Crearea unei rețele de 1.000 de mentori activi oferă sprijin pedagogic și managerial cadrelor didactice.
- Peste 45.000 de profesori au fost instruiți conform unei abordări personalizate.
- Salariile cadrelor didactice au fost majorate cu 15%, clasele de salarizare au fost revizuite, iar acordarea sporului fix de 1.300 lei a fost racordată la criterii prestabilite.
- Prin intermediul Programelor „Investim în educatori” și „Investim în profesori” au fost formate gratuit peste 6.000 de cadre didactice.

Sursa: Ministerul Educației și Cercetării

Documente de Politici care transpun ODD 4

- Strategia de dezvoltare „Educația 2030”;
- Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030”;
- Strategia de dezvoltare „Sport 2030”;
- Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030;
- Programul privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030” pentru anii 2023-2026;
- Programul național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025;
- Programul pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025;
- Programul național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova”;
- Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027.

5 Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” amplasează egalitatea de gen în centrul acțiunilor sale, promovând participarea activă a femeilor în luarea deciziilor și în funcții de conducere.

Strategia sprijină protecția împotriva violenței față de femei și violenței în familie bazate pe gen și asigură acces egal la educație, formare profesională și resurse economice, inclusiv prin dezvoltarea antreprenorialului feminin și reducerea decalajelor salariale. Prin aceste măsuri, femeile și fetele sunt împuternicite să contribuie activ la viața socială și economică, transformând egalitatea de gen într-un factor-cheie pentru o țară prosperă, durabilă și aliniată valorilor europene.

Foto: Programul „Leadership feminin și împuternicirea femeilor pentru accederea la funcții de conducere”

Sursa: Ministerul Afacerilor Interne

Egalitatea și combaterea discriminării

5.1. Cadrul legal privind egalitatea de gen și nediscriminarea s-a menținut complet și funcțional în perioada 2020–2024 (100%), cu progrese în domeniile ocupării și beneficiilor economice, dar și aspecte ce necesită consolidare în prevenirea violenței (77,8%) și sfera familiei (81,8%).

Acțiuni

- Realizarea Sondajului Internațional „Bărbații și Egalitatea de Gen”, 2024 (IMAGES-2), pentru monitorizarea impactului politicilor de egalitate de gen și a schimbărilor în cunoștințele, atitudinile și comportamentele bărbaților și femeilor privind egalitatea de gen, în perioada 2015–2024.
- Instruirea a 20 de inspectori de muncă în prevenirea discriminării pe bază de gen a contribuit la creșterea capacității acestora de a identifica și combate practicile discriminatorii la locul de muncă.

Protecția împotriva violenței și exploatării

5.2. În 2024, sistemul de asistență socială a sprijinit 3.084 victime ale violenței în familie, cu 316 persoane mai multe față de 2023, și 727 persoane asistate în centrele de plasament.

La linia telefonică de încredere pentru fete și femei, în 2024 au fost înregistrate 2.024 apeluri (1.104 unice), dintre care 1.046 privind violența în familie și 146 violența sexuală. În domeniul violenței sexuale, 37 victime ale violului au beneficiat de asistență specializată, reflectând o creștere a capacității de identificare și sprijin față de anul precedent.

5.3. În 2024, eforturile de prevenire a căsătoriilor timpurii și forțate au continuat, proporția femeilor de 20-24 ani care au intrat într-o relație de cuplu înainte de 15 ani fiind de 0,4%, iar înainte de 18 ani – 12,2%. Valorile reduse și tendința descendentă indică că practicile de căsătorie timpurie devin tot mai puțin frecvente, ca urmare a măsurilor de informare, protecție și creștere a oportunităților pentru fete și adolescente

Figura 6: Dinamica adresărilor referitoare la conflictual în cadrul relațiilor familiale, nr

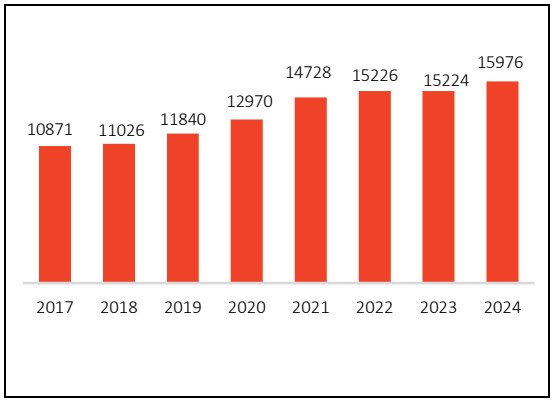

Sursa: Agenția Națională de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie

Acțiuni

- Crearea Consiliului național coordonator în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie a permis monitorizarea implementării politicilor naționale și respectarea tratatelor internaționale, contribuind direct la consolidarea coordonării măsurilor și sporirea eficienței intervențiilor în domeniu.
- Instituirea funcțiilor de specialiști în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor (43 de posturi ocupate) în cadrul agențiilor teritoriale de asistență socială a contribuit direct la creșterea capacității de intervenție și sprijin pentru persoanele afectate, asigurând o protecție mai eficientă și accesibilă.
- Implementarea serviciului social „Sprijin pentru familiile cu copii" a oferit suport financiar femeilor aflate în situații de risc, contribuind la reducerea vulnerabilității acestora și la îmbunătățirea condițiilor de trai pentru copii și familii.
- Implementarea măsurilor de sprijin financiar pentru femeile implicate în activități de îngrijire (asistenți parentali profesioniști (379 persoane), părinți-educatori (62 persoane).
- Consolidarea rețelei de servicii specializate pentru victimele violenței prin adaptarea și dotarea centrelor, securizarea acestora, dezvoltarea capacităților profesionale ale specialiștilor, inclusiv pentru grupurile subreprezentate, și extinderea sprijinului pentru victimele violenței sexuale prin pilotarea Serviciului integrat regional și instituirea a 11 unități de asistență în cadrul Departamentelor de Primiri Urgență a spitalelor.

Recunoașterea muncii de îngrijire și a muncii casnice

5.4. Femeile sunt implicate semnificativ mai mult decât bărbații în activitățile de îngrijire, responsabilitățile familiale reprezentând cauza principală a inactivității economice pentru 55,7% dintre femeile inactive de 25–54 ani, comparativ cu doar 2,5% dintre bărbați din aceeași grupă de vârstă.

În 2024, gradul de cuprindere a copiilor sub 3 ani în educația timpurie a crescut la 37,3%, sprijinind reducerea poverii muncii casnice neplătite și îmbunătățind echilibrul dintre viața profesională și cea familială.

5.b. Accesul la tehnologiile informației și comunicațiilor a continuat să crească, atingând în 2024 4,7 mil. de abonați la telefonia mobilă și o medie de 175 telefoane la 100 de gospodării, în creștere față de 172 telefoane la 100 de gospodării în 2023.

Totuși, persistă un dezechilibru de gen, fiind înregistrate 197 telefoane la bărbați față de 138 la femei.

ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor

Participarea femeilor în luarea deciziilor

⬆5.5. În 2024, participarea femeilor în procesul decizional a continuat să crească comparativ cu 2023, reprezentând 40% în Parlament (față de 40,8% în 2023), 45% în funcții de conducere în administrația publică locală (față de 43,5%), 40% în Guvern (față de 18,8%), 75,6% în serviciul public (față de 50,8%) și 52% în sistemul judecătoresc (față de 50,8%), evidențiind progrese semnificative în echilibrul de gen.

Acțiuni

- Screeningul audiologic universal obligatoriu pentru nou-născuți aflat în implementare în perspectivă va preveni dizabilitățile și va promova sănătatea reproductivă.

Sănătate și servicii reproductive

⬆5.6. Accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă s-a consolidat, 80% dintre femeile de 15–49 ani luând decizii independente privind contracepția și sănătatea reproductivă.

Totodată, în 2024, mortalitatea maternă a scăzut la 0,004 la 1.000 femei, rata avorturilor a ajuns la 12 la 1.000 femei, iar mortalitatea neonatală precoce este estimată la 6 la 1.000 născuți vii.

Figura 7: Ponderea femeilor și bărbaților în poziții de luare a deciziilor, anul 2024, %

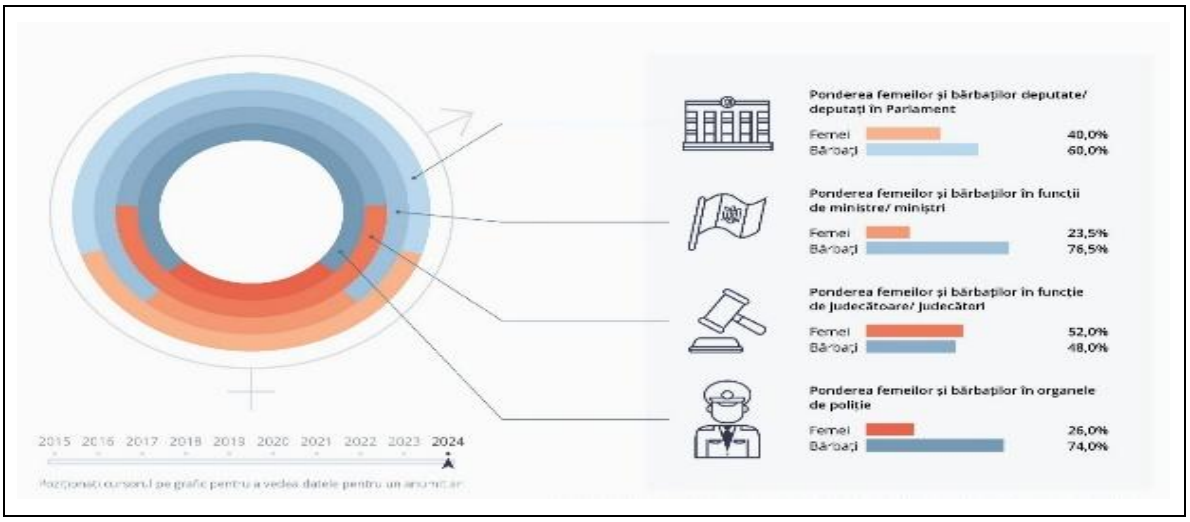

Sursa: www.genderpluse.md în baza datelor Biroului Național de Statistică

ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor

Documente de Politici care transpun ODD 5

- Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”;
- Strategia de dezvoltare „Educația 2030” ;
- Strategia națională de sănătate „Sănătatea 2030”.
- Programul național de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați pentru anii 2023–2027;
- Programul național pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2022-2026;
- Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027;
- Programul pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024–2028;
- Programul național pentru prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027;
- Programul național privind bolile rare 2024–2028;
- Programul național de combatere a hepatitelor virale B, C și D pentru anii 2024–2028;
- Programul național de control al cancerului pentru anii 2024–2025.
- Programul național privind serviciile de îngrijire a copiilor cu vârsta până la 3 ani 2023-2026 ;

Figura 8: Rata de fertilitate la adolescente și femei de vârstă fertilă, anul 2024 (născuți vii la 1000 femei)

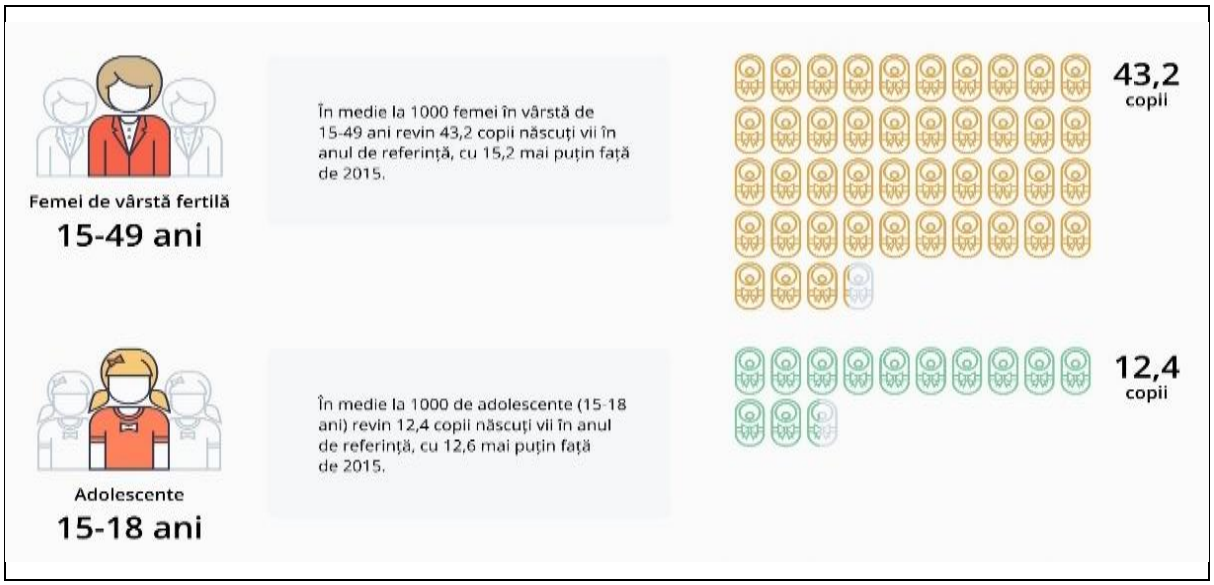

Sursa: www.genderpluse.md în baza datelor Biroului Național de Statistică

6 Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți

Gestionarea durabilă a resurselor de apă și extinderea accesului la servicii de alimentare cu apă și sanitație reprezintă o prioritate pentru Republica Moldova.

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" integrează acest obiectiv prin măsuri orientate spre extinderea rețelelor de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare, modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și promovarea unui consum responsabil al resurselor naturale.

Strategia preconizează, până în anul 2030, atingerea țintei strategice de asigurare a accesului universal la condiții sanitare adecvate și echitabile pentru 65% din populație și comunități, cu un accent special pe nevoile femeilor, fetelor și persoanelor aflate în situații vulnerabile.

Sursa: Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală

Acces la apă și servicii de sanitație

6.1. Accesul populației la apă potabilă sigură a crescut constant, atingând peste 91% în 2024, comparativ cu valoarea de 90,7% în anul 2023.

6.2. Accesul la servicii de sanitație și igienă a crescut: în 2024, 85,9% din populație este conectată la sistemul de canalizare, iar 69,2% dispune de baie sau duș în locuință. Aceste valori reflectă o tendință moderat pozitivă comparativ cu anul 2023, când nivelurile erau de 85% și, respectiv 67,4%.

Acțiuni

- Finalizarea a 89 de proiecte de infrastructură la nivel local, din totalul celor 154 inițiate, orientate spre extinderea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, a permis construirea a 341,4 km de rețele exterioare de alimentare cu apă, 17 sonde de apă, 10 stații de pompare, 12 stații de tratare a apei, 125,5 km de rețele de canalizare și 20 de stații de epurare, oferind acces la apă pentru 19.387 de gospodării și la servicii de canalizare pentru 16.819 gospodării.

Calitatea apei, ecosisteme și management integrat

6.3. Calitatea surselor de apă a înregistrat o îmbunătățire constantă, ponderea apelor uzate epurate suficient crescând de la 18% în 2022 la peste 85% în 2024. Totodată, neconformitățile din sursele centralizate și descentralizate s-au redus semnificativ (de la 58,5% la 12%).

6.4. Eficiența utilizării apei a crescut de la 164,8 lei/m³ în anul 2015 la 1.590 lei/m³ în anul 2024. Consumul total de apă a scăzut de la 777 mil. m³ în 2015 la 165 mil. m³ în 2024, iar ponderea apei captate din resursele disponibile a crescut de la 6,4% în 2015 la 7,2% în 2024.

6.5. Gradul de implementare a managementului integrat al resurselor de apă este mediu-ridicat, cu un scor de 68 puncte în 2023, peste media globală de 57, evidențiind progrese considerabile.

6.6. Cantitatea apei subterane din acvifere a rămas constantă între 2016 și 2024, menținându-se în jurul valorii de 3471 mii m^3/24 ore, indicând un echilibru între consum și realimentarea naturală.

Acțiuni

- Construirea a 18 km de rețele de canalizare, o stație modernă de epurare și două stații de pompare, a asigurat acces la servicii îmbunătățite pentru peste 9.000 de persoane.
- Implementarea proiectelor de extindere a rețelelor de canalizare la Glodeni și Edineț a oferit acces la aceste servicii pentru circa 8.600 de locuitori și 300 de gospodării.
- Extinderea rețelelor de canalizare cu aproape 9 km în municipiul Comrat a asigurat accesul la peste 1.200 de locuitori.
- Implementarea proiectelor de decolmatare și adâncire albiilor râurilor interne, inclusiv a râului Botna pe o lungime totală de circa 38 km, cu o valoare a investițiilor de aproximativ 72 mil. lei, contribuind la îmbunătățirea capacității de scurgere, reducerea riscului de inundațiile rapide și creșterea rezilienței ecosistemelor acvatice.
- Evaluarea tehnică a 58 de lacuri de acumulare a permis identificarea riscurilor legate de infrastructura hidrotejnică și adoptarea măsurilor de prevenire a inundațiilor.
- Reorganizarea Agenției „Apele Moldovei”, prin crearea Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei”, consolidează capacitatea statului de a gestiona unitar și strategic apele de suprafață și subterane, sporind reziliența sectorului în contextul provocărilor climatice.

Figura 9: Lungimea apeductelor și rețelelor publice de distribuție a apei, mii km

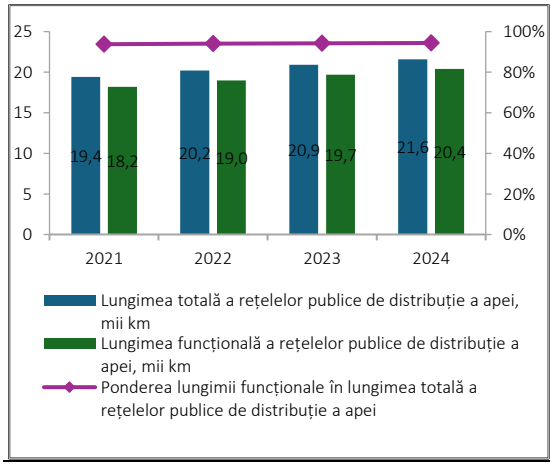

Sursa: Biroul Național de Statistică

Documente de Politici care transpun ODD 6

- Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2022-2028;
- Strategia de mediu pentru anii 2024-2030;
- Strategia națională de reducere a riscurilor dezastrelor pentru ani 2024-2030;
- Programul național de dezvoltare locală „Satul European” pentru anii 2024-2028;
- Programul național de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare pentru anii 2024-2028;
- Programul național de dezvoltare a orașelor poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027;
- Programul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea – Prut și Marea Neagră, ciclul II (2023-2028);
- Programul Naţional pentru implementarea Protocolului privind Apa şi Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025;
- Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II. (2025-2030).

7 Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 7 este pe deplin integrat în direcțiile strategice ale Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și ale Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în 2030. Documentele vizează consolidarea securității energetice, creșterea eficienței energetice, diversificarea surselor de energie și promovarea utilizării surselor regenerabile, în concordanță cu angajamentele asumate de țară prin Pactul Verde European și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Asigurarea accesului universal la energie sigură, durabilă și la prețuri accesibile se realizează prin modernizarea infrastructurii energetice și creșterea gradului de interconectare cu rețelele europene. Un obiectiv important îl constituie sporirea ponderii energiei din surse regenerabile, care urmează să atingă 27% din consumul final brut până în anul 2030. În același timp, sunt promovate eficiența energetică și tehnologiile

cu emisii reduse de carbon. Cooperarea internațională, alături de extinderea asistenței financiare și tehnice, contribuie la implementarea tehnologiilor moderne și la dezvoltarea infrastructurii pentru energie curată.

Pentru atingerea obiectivelor asumate, Republica Moldova continuă investițiile în infrastructura energetică și capacitățile regenerabile, dezvoltă mecanisme de sprijin pentru energia verde, îmbunătățește transparența datelor privind eficiența energetică și consolidează parteneriatele internaționale și educația pentru consum responsabil de energie.

ODD 7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod singur, durabil și modern

Servicii energetice moderne și infrastructură durabilă

7.1. Din anul 2015, întreaga populație a Republicii Moldova are acces la energie electrică, menținând constant un nivel de asigurare de 100%.

În perioada 2015–2021, ponderea gospodăriilor care utilizează gazul natural pentru încălzire a crescut de la 10,7% la 16,5%, iar pentru prepararea alimentelor de la 88,8% la 95,8%. În același timp, dependența gospodăriilor de lemne, deșeuri și cărbune s-a redus cu 1,4% pentru încălzire și cu 4,8% pentru pregătirea alimentelor, marcând o tranziție treptată către surse de energie mai curate și mai eficiente.

7.b. Investițiile destinate creșterii eficienței energetice au înregistrat o evoluție ascendentă de la 0% din PIB în 2015 la 0,062% din PIB în anul 2017, urmată de o scădere până la 0,007% în 2022, influențată de prioritățile de dezvoltare și de disponibilitatea resurselor financiare.

Acțiuni

- Instalarea de panouri fotovoltaice, colectoare solare și cazane pe biocombustibil solid în 230 de gospodării, precum și montarea de centrale fotovoltaice cu o capacitate totală de 600 kW în 5 instituții medicale, în cadrul Programului Casa Verde.
- Acordarea a 7.246 de vouchere pentru electrocasnice și 31.832 pentru lămpi LED prin Programului Eco-Vouchere în faza pilot.

Energie regenerabilă

7.2. Ponderea energiei din surse regenerabile a depășit constant pragul de 15% stabilit pentru anul 2030, situându-se între 26,2% în 2015 și 20,8% în 2024.

Deși, această evoluție confirmă potențialul Republicii Moldova în domeniul energiei regenerabile, reducerea ponderii în ultimii ani evidențiază necesitatea unor acțiuni consecvente pentru menținerea progresului, prin consolidarea mecanismelor de sprijin, diversificarea tehnologiilor și stimularea investițiilor.

Acțiuni

- Lansarea licitațiilor pentru atribuirea statutului de producător eligibil mare, pentru o capacitate totală de 165 MW (105 MW eolian și 60 MW solar), a facilitat atragerea de investiții estimate între 180 și 190 mi. de Euro, contribuind direct la decarbonizarea sectorului energetic, la creșterea independenței energetice și, prin stimularea competitivității, la menținerea unor prețuri mai accesibile pentru consumatori.
- Modificarea mecanismului de contorizarea netă cu mecanismul de facturare netă a permis producătorilor de energie regenerabilă să valorifice surplusul injectat în rețea în formă monetară.

ODD 7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod singur, durabil și modern

Figura 10. Numărul de beneficiari de contracte/producători la facturare netă

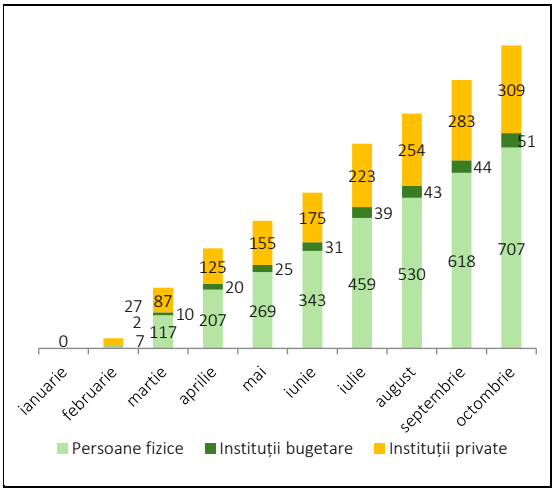

Sursa: Centrul Național pentru Energie Durabilă

Eficiență energetică

7.3. Ținta anuală de economie de energie, stabilită la 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie pentru perioada 2019–2022, a fost atinsă integral.

În 2024, consumul de energie a crescut semnificativ, ajungând la 2.735 ktep pentru energia primară și 2.519 ktep pentru energia finală, față de 2.632 ktep și, respectiv, 2.397 ktep în 2023.

Totodată, numărul vehiculelor electrice și hibride a crescut cu 140%, atingând 57.267 unități în 2024, comparativ cu 36.289 unități în 2023, ceea ce indică o accelerare a tranziției către transport sustenabil și o reducere treptată a emisiilor generate de sectorul transporturilor.

Acțiuni

- Aderarea la Coridorul Vertical de transport al gazelor naturale, alături de Grecia, Bulgaria, România și Ungaria a facilitat diversificarea surselor de aprovizionare.
- Instalarea noii pompe de alimentare și a motorului aferent cazanului de abur din Unitatea nr. 2, CET Sursa-1, a permis automatizarea și optimizarea funcționării unității, contribuind direct la creșterea eficienței și fiabilității procesului de cogenerare și la reducerea semnificativă a consumului de energie electrică.
- Instalarea a 147 de Puncte Termice Individuale (PTI) și a rețelelor aferente în blocuri rezidențiale și clădiri publice a permis automatizarea completă a sistemelor, optimizând parametrii termici și asigurând prepararea eficientă a apei calde menajere la nivel de clădire.

Imagine: Conexiunea Republicii Moldova la gazoductul transbalcanic

Sursa: Gas Infrastructure Europe

Documente de Politici care transpun ODD 7

- Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030;
- Planul național integrat pentru energie și climă 2025-2030.

8 Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 8 promovează o creștere economică sustenabilă, incluzivă și productivă, asigurând condiții decente de muncă. În Republica Moldova, realizarea acestui obiectiv susține o economie rezilientă și echitabilă, capabilă să facă față provocărilor externe și să genereze oportunități pentru toți cetățenii.

Economia națională a evoluat modest în ultimii ani, afectată de crize regionale și creșterea costurilor energetice, în timp ce agricultura a rămas un sector-cheie. Guvernul sprijină dezvoltarea IMM-urilor, investițiile, infrastructura digitală și verde, parteneriatele public-private, educația profesională și reducerea economiei informale, pentru o piață a muncii incluzivă și competitivă.

Țintele ODD 8 sunt integrate în Strategia națională de dezvoltare„Moldova Europeană 2030”, vizând creșterea veniturilor durabile, reducerea inegalităților, stimularea antreprenoriatului, promovarea muncii decente și dezvoltarea turismului durabil și a economiei bazate pe inovare. Această aliniere urmează să contribuie la asigurarea unei creșteri economice durabile, echitabile și incluzive, în concordanță cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.

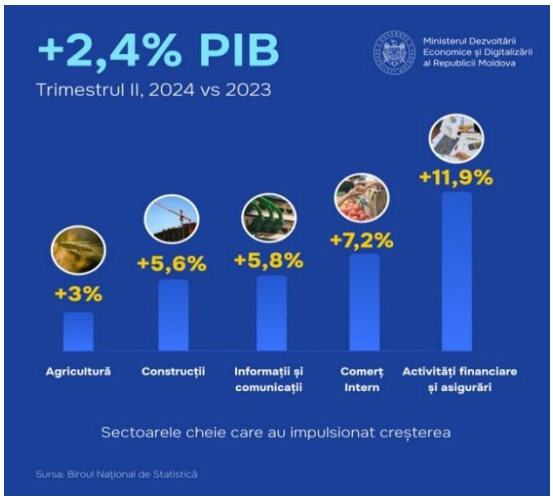

Economie și productivitate

8.1. Obiectivul stabilit prevede atingerea unei creșteri anuale a PIB pe cap de locuitor de 7,5% până în anul 2030, pornind de la o valoare medie de referință de 5,1% pentru perioada 2016–2021.

În anul 2024, rata de creștere a PIB pe cap de locuitor a constituit 2,4%. Nivelul înregistrat este mai mic decât cel consemnat în 2023 (4,1%) și se situează sub media care stă la baza obiectivului, ceea ce arată că ritmul de creștere rămâne insuficient pentru atingerea țintei stabilite.

8.2. Rata anuală de creștere a PIB pe persoană ocupată a revenit la 4% în 2024, după scăderi de - 6,7% în 2022 și - 1,6% în 2023, semnalând o relansare treptată a productivității muncii.

Acțiuni

- Creșterea investițiilor în active fixe, precum mașini, utilaje și mijloace de transport, a contribuit la sporirea productivității muncii și la creșterea PIB per persoană ocupată. În anul analizat, investițiile în mașini și utilaje au crescut cu 14,7% față de anul precedent, iar cele în mijloace de transport au înregistrat o majorare de 21,4%.
- Simplificarea procedurilor de control și eliminarea cerințelor depășite, au redus povara administrativă și au generat economii de peste 120 milioane lei anual pentru agenții economici.

- Facilitarea accesului antreprenorilor locali la piețele externe de capital pentru atragerea investițiilor și dezvoltarea afacerilor autohtone.
- Creșterea volumului total al investițiilor cu 7,9% în 2024, inclusiv prin surse proprii (+14,8%) și credite interne (+32,2%), au contribuit la stimularea dezvoltării economice și creșterea PIB pe cap de locuitor.

Piața muncii și ocuparea forței de muncă

8.3. Ponderea ocupării informale în sectorul nonagricol a scăzut de la 23% în 2023 la 20,6% în 2024, reflectând progresul în combaterea muncii informale prin reglementare și politici de formalizare.

În 2024, munca nedeclarată în rândul salariaților a constituit 5,8%, în scădere față de 7,1% în anul 2023. Practica angajării fără încheierea contractelor individuale de muncă, pe baza unor înțelegeri verbale este mai frecventă în rândul bărbaților (7,6%) comparativ cu femeile (4,2%). Cele mai mari ponderi ale salariaților care lucrează doar pe baza unor înțelegeri verbale se înregistrează în construcții (17,9%), comerț (6,4%) și industrie (5,0%).

În sectorul informal au lucrat, în 2024, 14,8% din totalul persoanelor ocupate în economie, comparativ cu 16,2% în 2023. Ponderea persoanelor care au avut un loc de muncă informal în 2024 a fost de 20,6% din totalul persoanelor ocupate, comparativ cu 23,0% în 2023.

Cea mai mare pondere a persoanelor ocupate informal în activitățile neagricole se înregistrează în construcții (63,3% din totalul persoanelor ocupate în construcții). Din numărul persoanelor ocupate informal, salariații au reprezentat 23,7%.

8.5. Disparitatea salarială de gen a variat între 12,4% în 2014 și 16,6% în 2024, după o scădere temporară la 13,6% în 2021. Tendința ascendentă evidențiază necesitatea urgentă a unor politici eficiente de echitate salarială și a monitorizării diferențelor de remunerare.

8.6. Ponderea tinerilor NEET a scăzut de la 27,6% în 2023 la 25,4% în 2024, apropiindu-se de ținta de 24% pentru 2026, reflectând eficiența politicilor de integrare pe piața muncii, inclusiv formarea profesională, ghidarea în carieră și sprijinul pentru antreprenoriat.

8.8. Accidentele de muncă mortale au scăzut de la 5,8 la 4,3 cazuri la 100.000 salariați între 2019 și 2024, după o ușoară creștere față de minimul din 2023 (4,0).

În paralel, accidentele nemortale au crescut constant, ajungând la 88 de cazuri în 2023 și 2024 (față de 64 în 2020), reflectând o raportare mai completă și riguroasă, decât o înrăutățire a situației.

Acțiuni

- Înregistrarea a peste 33 mii de locuri de muncă vacante (+3% față de anul precedent).
- Angajarea a aproape 16,7 mii de persoane prin sistemul de management bazat pe obiective (+51% față de 2023), inclusiv: 7.172 șomeri, 51% femei, 60% din mediul rural, 33% tineri (16-35 ani) și 15% persoane 55-63 ani.
- Constituirea a 21 de echipe mobile pentru identificarea persoanelor inactive, cu suportul cărora au fost deja angajate 245 persoane din totalul de 631 persoane identificate.

- Promovarea măsurilor active de ocupare de către ANOFM a contribuit la angajarea a 16.699 de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, cu 5.637 mai multe față de cele 11 062 angajate în anul 2023.
- Autoritățile au desfășurat controale la 741 de angajatori, în urma cărora au fost depistate 3.088 de cazuri de muncă nedeclarată. Ca urmare a acestei acțiuni, 2.496 de persoane au fost ulterior înregistrate oficial. Intervenția a dus la o creștere de aproape 40 de ori (aproximativ 4.000%) a numărului de cazuri remediate, comparativ cu nivelurile din 2021–2022.

Turism durabil și dezvoltare locală

8.9. Ponderea turismului în PIB a crescut la 0,6% în 2024 (față de 0,5% în 2023), atingând nivelul din 2018, dar rămâne modestă față de ținta de 1% până în 2030, din cauza infrastructurii limitate, competitivității reduse și contextului regional.

Totodată, ponderea salariaților în turism s-a stabilizat la 0,5% în 2024, recuperând declinul din 2020–2021, cu un obiectiv de 18 mii salariați în 2025 (față de 15,4 mii în 2023).

Acțiuni

- Prin Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului, pe parcursul anului 2024, au fost aprobate 49 de proiecte investiționale care au contribuit la crearea a 174 locuri de muncă.
- Organizarea campaniilor #NeamPornit și „Hai acasă de Paști”, au contribuit la promovarea a peste 150 de obiective turistice.
- Deținerea președinției Consiliului Global al Turismului Medical prin Asociația de Turism Medical, a consolidat poziția Republicii Moldova în industria globală a turismului medical.
- Aderarea la 3 rutele turistice: „Ruta Europeană a Basmelor”, „Ruta Patrimoniului evreiesc european” și Ruta culturală europeană a Cafenelelor Istorice.
- Implementarea proiectelor de turism sustenabil („EkoApp”), au susținut promovarea inovațiilor digitale și practicilor ecologice.
- Accesul la patrimoniul cultural a fost extins prin promovarea muzeelor naționale și integrarea conceptului de „muzeu virtual” în contextul internaționalizării domeniului și alinierii acestuia la tendințele europene.
- Organizarea evenimentelor culturale (Zilele Europene ale Patrimoniului, Ziua Internațională a Monumentelor și Siturilor) pentru promovarea patrimoniului și creșterea fluxului de turiști.

Sursa: Voievodul Ștefan Ruta Turistică

Infrastructura financiar-bancară și digitalizare

8.10. Pe fondul digitalizării și promovării plăților fără numerar, infrastructura bancară este în proces de ajustare. Astfel, filialele și agențiile bancare la 100.000 de adulți au scăzut ușor, de la 28,4 în 2023 la 27,8 în 2024, în timp ce numărul bancomatelor a crescut de la 48 în 2014 la 68 în 2024, consolidând accesul la servicii financiare, susținut de campanii de educație financiară.

Acțiuni

- Extinderea plăților fără numerar prin 2.202 platforme de comerț electronic, cu tranzacții totale de 13,5 miliarde lei, facilitând accesul populației la servicii financiare digitale.
- Lansarea și promovarea aplicației mobile EVO a oferit acces rapid la servicii electronice și plăți digitale, sporind incluziunea financiară.

Sursa: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Documente de Politici care transpun ODD 8

- Strategia națională de dezvoltare economică 2030;
- Programul național de atragere a investițiilor și de promovare a exporturilor 2024-2028;
- Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027;
- Programului național de dezvoltare industrială pentru anii 2024-2028;
- Programul de ameliorare a securității și sănătății în muncă în domenii cu riscuri înalte de accidentare și îmbolnăvire pentru anii 2024-2028;
- Program de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027;
- Programul național pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2022-2026;
- Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024-2028.

9 Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 9 (ODD 9) se regăsește în direcțiile Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, care urmărește consolidarea unei economii durabile, inovatoare și incluzive, precum și îmbunătățirea condițiilor de trai. Această corelare reflectă integrarea principiilor dezvoltării durabile în politicile naționale, aliniind obiectivele Agendei 2030 cu prioritățile strategice ale țării.

Strategia promovează infrastructura economică și socială, creând un mediu favorabil investițiilor, antreprenoriatului și cercetării, ceea ce contribuie la creșterea competitivității și reducerea decalajelor regionale. În paralel, digitalizarea serviciilor publice și accesul la tehnologii moderne facilitează incluziunea socială și bunăstarea populației.

Astfel, corelarea dintre ODD 9 și Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” subliniază angajamentul Republicii Moldova de a integra dezvoltarea durabilă în planificarea strategică și de a construi o economie inovatoare, rezilientă și competitivă, conform valorilor și standardelor europene, sprijinind progresul durabil în beneficiul tuturor cetățenilor.

Infrastructură și transport

9.1. Sectorul transporturilor a înregistrat unele progrese în 2024, atât în ceea ce privește transportul de mărfuri, cât și cel de pasageri. Parcursul mărfurilor transportate a crescut moderat (+3,5%), indicând o utilizare mai eficientă a infrastructurii disponibile și o consolidare a fluxurilor comerciale interne și internaționale.

În același timp, parcursul pasagerilor a înregistrat o creștere mai accentuată (+8,7%), reflectând o cerere sporită pentru mobilitate și o recuperare consistentă a activității din sector.

Acțiuni

- Implementarea proiectelor de reabilitare a drumurilor naționale pe traseele R34 Hîncești–Leova–Cahul, R33 Hîncești–Lăpușna–M1, R8.1 Arionești–R14, R14 Codrul Nou–Soroca–Unguri și M3 Chișinău–Comrat–Giurgiulești (ocolire Vulcănești) va contribui la îmbunătățirea conectivității regionale, fluidizarea traficului și creșterea volumului de mărfuri și pasageri transportați.
- Procedurile administrative în transportul rutier, naval și aerian au fost simplificate și urmează a fi digitalizate prin implementarea sistemelor informatice „Autotest”, „Registrul aerian al Republicii Moldova” și „Ghișeul unic în domeniul maritim”.
- Acordul RM-UE privind transportul rutier de mărfuri a fost prelungit până în 2025 în vederea asigurării continuității transportului liber între părți și a consolidării fluxurilor comerciale transfrontaliere.
- Reabilitarea drumurilor din zonele rurale prin implementarea programului de reparare a drumurilor naționale de interes regional din categoria „G”, care asigură conectivitatea localităților rurale cu rețeaua principală de transport. Astfel, lucrările de reparație a drumurilor regionale inițiate în anul 2024 sunt în proces de finalizare și contruite circa 145 km. Totodată, au fost încheiate contracte de antrepriză și inițiate lucrări de reparație pentru alte 123 km.

ODD 9: Construirea unor infrastructure rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Sursa: moldpres.md

- Adoptarea Regulamentului de interoperabilitate a sistemului feroviar și a Regulamentului privind siguranța feroviară a asigurat alinierea standartelor naționale la cele ale UE și vor spori competitivitatea transportului feroviar.
- Semnarea Acordului privind liberalizarea zborurilor cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și inițierea negocierilor cu Republica Armenia și Statul Kuwait a permis extinderea rețelei de rute și sporirea mobilității pasagerilor.

Dezvoltare industrială

➡9.2. Sectorul industrial a înregistrat evoluții eterogene. Ponderea valorii adăugate brute din industria prelucrătoare în PIB a scăzut la 7,7% (-8,3%), evidențiind provocările persistente, precum creșterea costurilor de producție și perturbările în lanțurile de aprovizionare.

Totuși, valoarea adăugată brută pe persoană a crescut la 10.681 lei (+15,9%), iar valoarea adăugată pe persoană ocupată s-a majorat semnificativ la 15.011 dolari (+30,5%), indicând o creștere a productivității și eficienței forței de muncă.

În paralel, ponderea populației ocupate în sectorul industrial a scăzut la 11,3%, reflectând migrarea rapidă a forței de muncă către alte sectoare. Această dinamică arată că, deși industria se confruntă cu provocări, creșterea productivității și eficiența muncii pot menține atractivitatea sectorului și contribuie la revitalizarea activității economice.

Acțiuni

- Dezvoltarea platformelor industriale, precum parcurile industriale și zonele economice libere, au continuat să contribuie semnificativ la atragerea capitalului intern și extern, precum și la crearea locurilor de muncă. Investițiile realizate în cadrul celor 10 parcuri industriale și 6 zone economice libere au atins valori de aproximativ 240,9 milioane dolari SUA în parcurile industriale și 602,3 milioane dolari SUA în zonele economice libere.
- Industria extractivă a înregistrat o evoluție pozitivă datorită creșterii activității în construcții, care a stimulat producția de materiale de construcție, precum nisipul (+12%), pietrele calcaroase pentru construcții (+45%) și pietrișul (+20%).
- Eficientizarea parcurilor industriale și tranziția către Industria 4.0, prin modernizarea infrastructurii și adoptarea tehnologiilor digitale a sporit competitivitatea și inovarea în sector.
- Modernizarea și dezvoltarea industrială au fost stimulate de Programul de promovare a comerțului pentru întreprinderile mici și mijlocii „Parteneriat în afaceri cu Germania” care a facilitat parteneriate de afaceri și transfer de know-how.

ODD 9: Construirea unor infrastructure rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Figura 11. Structura producției industriale fabricate, pe activități economice în 2024, %

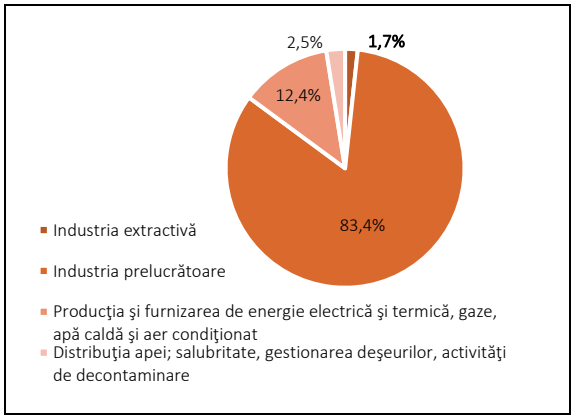

Sursa: Biroul Național de Statistică

Cercetare, dezvoltare și inovare

9.5. Ponderea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare în PIB a rămas la 0,2%, oferind o bază stabilă și predictibilă pentru activități inovative.

Numărul cercetătorilor la 100 000 locuitori a scăzut de la 92 în 2018 la 66 în 2024, evidențiind necesitatea unor politici de stimulare a cererii pentru cercetare și consolidare a capacității de inovare.

Acțiuni

- Finanțarea a 108 proiecte de cercetare și inovare, inclusiv vouchere inovaționale au susținut producția și serviciile inovative.
- Optimizarea finanțării proiectelor de cercetare și inovare și a organizațiilor publice, pentru prioritizarea inițiativelor cu impact tehnologic și economic semnificativ.
- Implementarea Proiectului „ReBrain" a permis consolidarea cooperării dintre mediul academic și diaspora științifică, fiind realizat un schimb de cunoștințe și bune practici.
- Majorarea burselor pentru studenți-doctoranzi a stimulat excelența academică și cercetarea științifică.

Digitalizare și comunicații

9.c. În anul 2024, rata de acoperire a populației cu rețele de comunicații mobile a rămas ridicată (99%), asigurând acces aproape universal la serviciile mobile, esențial pentru integrarea digitală a cetățenilor.

Rata de penetrare a Internetului mobil a crescut la 120,9% (+4,7%), reflectând utilizarea tot mai extinsă a serviciilor de Internet rezidențial și profesional și evidențiind progresul continuu al digitalizării în Republica Moldova.

Acțiuni

- Aderarea Republicii Moldova la Programul Europa Digitală 2021–2027, a facilitat alinierea la standardele UE în domeniul digitalizării și securității cibernetice.
- Extinderea rețelelor de Internet fix și mobil: +61.758 abonați la Internet fix (~899.333) și +35653 utilizatori de Internet mobil (~2,93 milioane cartele SIM), a susținut accesul la servicii digitale.
- Îmbunătățirea conectivității gospodăriilor la Internet (93,1%), a marcat o creștere de 5% față de 2023 și a consolidat incluziunea digitală.

Documente de Politici care transpun ODD 9

- Strategia de transformare digitală 2023-2030;
- Strategia de mobilitate 2030;
- Programul național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova";
- Programul național de dezvoltare industrială pentru anii 2024-2028;
- Programul național de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor 2024-2028.

10 Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 10 urmărește reducerea inegalităților în interiorul și între țări, prin promovarea incluziunii și echității, adoptarea de politici fiscale, salariale și de protecție socială pentru o distribuție mai echitabilă a resurselor și creșterea asistenței pentru țările în curs de dezvoltare.

În Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, angajamentele conexe ODD 10 se regăsesc în mai multe direcții prioritare, printre care creșterea veniturilor durabile și reducerea inegalităților, promovarea egalității de șanse și sprijinirea antreprenoriatului, îmbunătățirea condițiilor de muncă și reducerea ocupării informale, precum și consolidarea sistemului de protecție socială și extinderea accesului la servicii sociale. Această abordare integrată vizează eliminarea diferențelor de venit, sporirea competitivității și productivității, integrarea persoanelor și grupurilor marginalizate, asigurarea unui mediu de muncă sigur și echitabil și reducerea sărăciei în toate dimensiunile sale.

Sursa: UN Women

Reducerea inegalităților economice și sociale

10.1. În 2024, cheltuielile medii pe persoană au înregistrat o scădere de -1%, afectând în special gospodăriile cu venituri reduse.

Astfel, cheltuielile medii pe persoană pentru cele 40% din gospodăriile cu venituri reduse au scăzut cu 1,9%, reflectând o deteriorare accentuată a nivelului de consum al acestei categorii și evidențiind vulnerabilitatea crescută a populației sărace.

10.4. Ponderea costului forței de muncă în PIB a fost de 46,5%, influențată de politica salarială, inclusiv stabilirea salariului minim pe țară la 5000 lei lunar. Evoluția indică consolidarea rolului veniturilor salariale în economie și reflectă eforturile de susținere a unui trai decent și de reducere a inegalităților economice.

10.7. Numărul de refugiați în Republica Moldova a fost de 0,5 la 100.000 de locuitori, în scădere față de 2023 (0,74).

ODD 10: Reducerea inegalităților în interiroul țărilor și de la o țară la alta

Acțiuni

- Adoptarea și punerea în aplicare a noilor politici salariale a asigurat creșterea valorii de referință cu 10,5% comparativ cu anul precedent.
- Majorarea prestațiilor sociale și a pensiilor minime au țintit susținerea puterii de cumpărare și a cheltuielilor medii pe persoană.
- Semnarea acordurilor bilaterale cu Azerbaidjan și Regatul Unit pentru readmisia persoanelor în situație de ședere ilegală a consolidat cooperarea internațională și protecția drepturilor persoanelor migrante.
- Semnarea acordurilor bilaterale cu Spania și Letonia în domeniul securității sociale, au creat condițiile necesare pentru asigurarea protecției drepturilor cetățenilor țării noastre aflați peste hotare și armonizarea sistemelor de securitate socială.
- Îmbunătățirea sistemului de azil prin revizuirea procedurilor legislative a permis alinierea la standardele internaționale și protecția eficientă a solicitanților de azil.

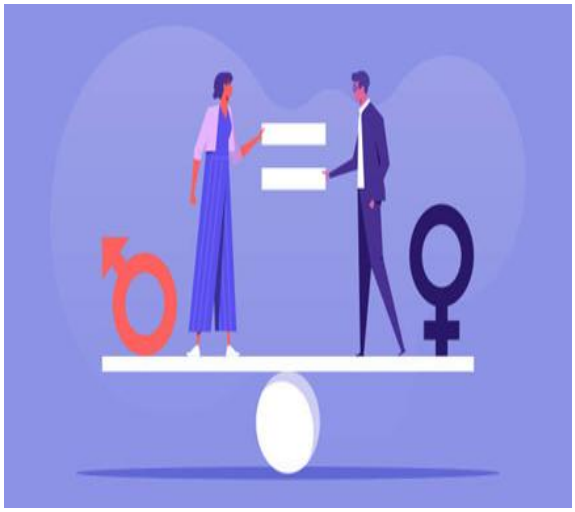

Sursa: Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

Incluziune socială

⬇10.2. Rata sărăciei relative a fost de 5,4%, în creștere față de 2023 (4,3%), indicând o inversare temporară a tendinței descrescătoare și evidențiind vulnerabilitatea persistentă a unor grupuri în fața presiunilor economice.

➡10.3. Numărul sesizărilor privind discriminarea a crescut la 279 în 2024, comparativ cu 261 în 2023, tendința respectivă reflectând mai degrabă o intensificare a raportării cazurilor de discriminare, decât înrăutățirea situației în domeniu.

Acțiuni

- Promovarea îmbătrânirii active și a incluziunii sociale a vârstnicilor a fost susținută prin Programul de Granturi mici, care a oferit 1 milion lei pentru 8 organizații câștigătoare, consolidând inițiativele locale și regionale.
- Implementarea mecanismului de compensare financiară pentru victimele represiunilor politice a fost realizată prin intermediul autorităților publice locale, fiind acordate 669 mii lei pentru 5 persoane din raioanele Dubăsari, Rîșcani și Sîngerei.
- Introducerea obligației legale ca angajatorii să elaboreze și să aplice politici interne împotriva hărțuirii sexuale.

Guvernanță economică și politici incluzive

10.5. Sectorul bancar din Republica Moldova a menținut o stabilitate financiară solidă, reflectată printr-o rată a fondurilor proprii de nivel I de 12,4 %, peste pragul minim reglementat de 10 %.

Calitatea portofoliului de credite s-a îmbunătățit, rata creditelor neperformante scăzând la 4,2 %, iar expunerea băncilor la acestea, la 7 % (față de 7,8 % în 2023).

Lichiditatea băncilor licențiate a crescut la 296,3 % față de 289,5 % în 2023, ceea ce arată o poziție financiară mai solidă. Rentabilitatea activelor a scăzut ușor la 2,8 % față de 3,2 % anterior.

Expunerea la riscul valutar s-a redus la –9 % de la –10 %, semnalând o îmbunătățire a poziției valutare.

10.6. S-a menținut o reprezentare constantă în organizațiile economice și financiare internaționale, cu o pondere a drepturilor de vot între 0,1% și 0,6%, reflectând implicarea în procesele decizionale globale și angajamentul pentru o guvernanță economică incluzivă.

Acțiuni

- Consolidarea cadrului legal al Băncii Naționale a Moldovei pentru întărirea supravegherii, reglementării și stabilității sectorului bancar.
- Alinierea legislației financiare la standarde internaționale și UE a consolidat reglementările bancare și nebancare și a prevenit riscurile sistemice.
- Adoptarea măsurilor pentru redresarea și rezoluția băncilor a asigurat stabilitatea sistemului financiar.

Imagine: Sesiune informativă privind protecția consumatorilor de servicii financiare și standardele comunitare de transparență

Sursa: Comisia Națională a Pieței Financiare

Documente de Politici care transpun ODD 10

- Programul de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2024-2027
- Programul Național de reducere a muncii nedeclarate pentru anii 2024–2025.
- Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.

11 Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Republica Moldova urmărește dezvoltarea orașelor și comunităților incluzive, sigure și durabile, astfel încât cetățenii să beneficieze de condiții de trai moderne atât în mediul urban, cât și în cel rural. Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" integrează Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 11 prin Obiectivul general 2 – Îmbunătățirea condițiilor de trai.

Până în 2030, infrastructura urbană va fi modernizată pentru a sprijini creșterea economică și calitatea vieții, iar locuințele vor deveni mai eficiente energetic și mai accesibile. Se vor crea condiții mai bune pentru mobilitate sustenabilă, prin investiții în transport public sigur și accesibil, drumuri de calitate și alternative ecologice de deplasare.

Gestionarea resurselor, în special apa și energia, va fi mai eficientă, iar politicile de mediu vor contribui la reducerea poluării și extinderea spațiilor verzi. Totodată, accesul echitabil la servicii esențiale va fi asigurat pentru toți cetățenii, cu o atenție specială pentru grupurile vulnerabile. Eforturile se vor concentra nu doar pe îmbunătățirea condițiilor de trai, ci și pe consolidarea rezilienței comunităților în fața provocărilor climatice și economice, pentru ca dezvoltarea localităților Moldovei să fie sustenabilă pe termen lung.

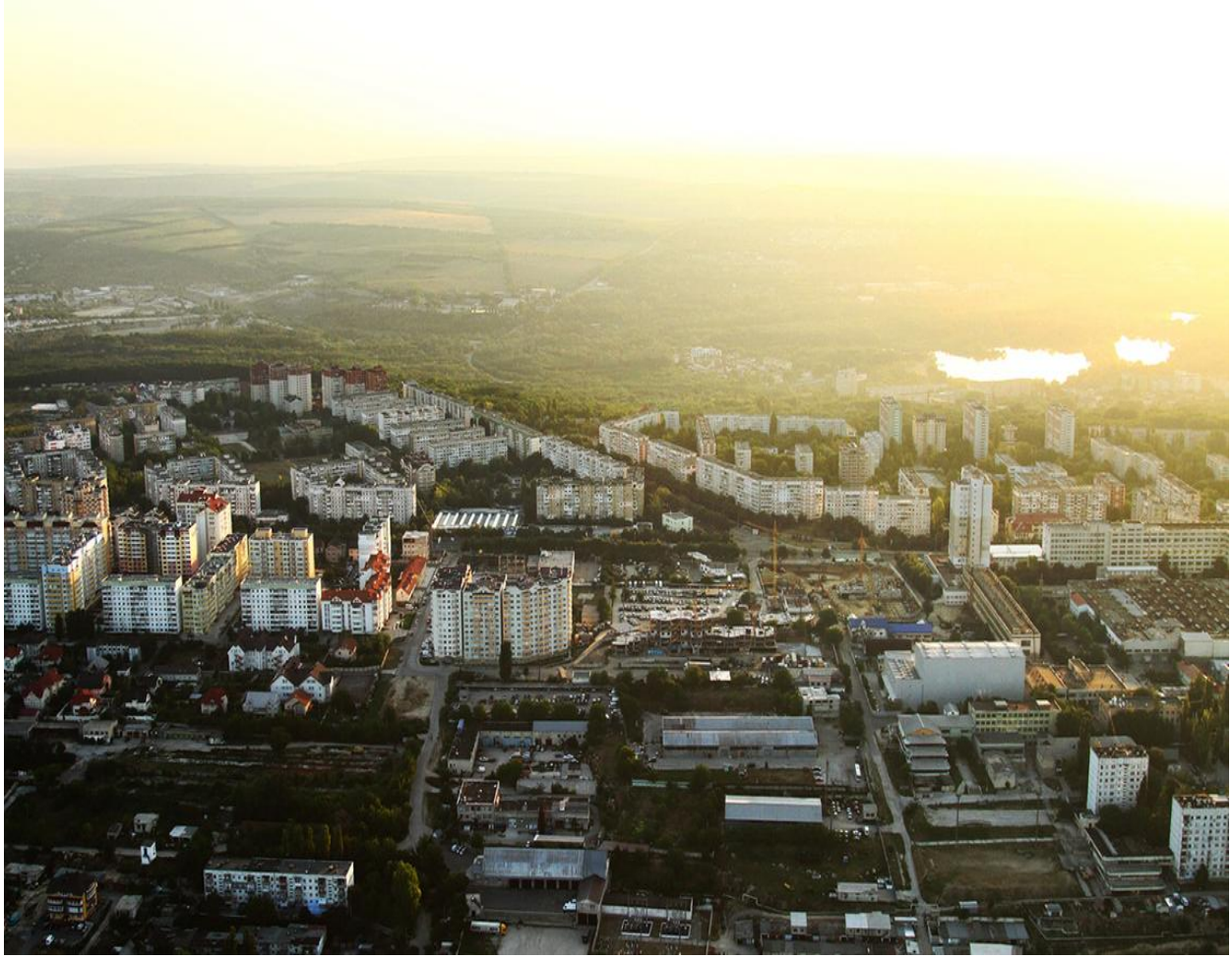

Sursa: Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltar

ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Locuințe și infrastructură urbană durabilă

11.1. Accesul la locuințe adecvate a înregistrat o evoluție pozitivă, evidențiată de scăderea ponderii gospodăriilor care alocă peste 30% din venituri pentru cheltuieli locative, de la 13,6% în 2023 la 11,4% în 2024.

11.3. Procesul de urbanizare în Republica Moldova a continuat să fie constant, cu o creștere a populației urbane, atingând 43,5% - cel mai ridicat nivel din ultimul deceniu.

11.7. Suprafața spațiilor verzi și a străzilor din localitățile urbane s-a menținut la 22,7%, fiind supusă totuși unei presiuni continue a tendințelor de extindere urbană și dezvoltare imobiliară.

Figura 12. Structura suprafeței spațiilor verzi din cadrul perimetrului localităților urbane, 2024

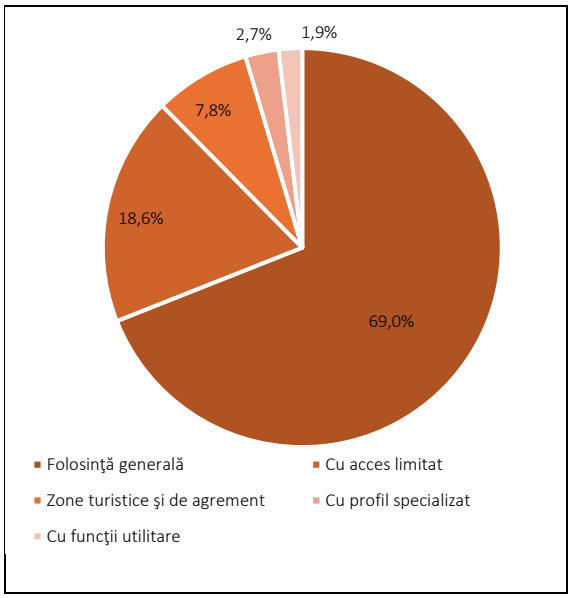

Sursă: Biroul Național de Statistică

Acțiuni

- Realizarea lucrărilor de reabilitare a infrastructurii sociale, culturale și sportive.
- Derularea inițiativelor de revitalizare urbană și restaurare a patrimoniului istoric, au contribuit la creșterea atractivității și funcționalității centrelor urbane.
- Proiectul „Locuințe Publice III" a vizat extinderea programelor de locuințe sociale, cu accent pe sprijinirea familiilor tinere și a grupurilor vulnerabile.
- Reducerea impactului poluării asupra mediului urban, prin intensificarea monitorizării calității aerului și îmbunătățirea gestionării deșeurilor municipale, a contribuit la scăderea concentrației medii anuale a particulelor în suspensie (PM10) la 45 µg/m³ în 2022.

Mobilitate și transport urban

11.2. Rata accidentelor rutiere a crescut la 84,6 cazuri la 100.000 locuitori, față de 81,8 în 2023. Deși nivelul actual se menține sub media anilor 2015–2019, evoluția indică necesitatea consolidării măsurilor de prevenire și educație rutieră.

În municipiul Chișinău activează 19 operatori de taxi, fiecare dispunând de cel puțin un vehicul adaptat persoanelor cu dizabilități.

Acțiuni

- Realizarea lucrărilor de modernizare și reabilitare a principalelor drumuri naționale și regionale, prin alocarea a 2.015,9 mil. lei din Fondul rutier în 2024, a permis darea în exploatare a 56,62 km de drumuri reabilitate.
- Realizarea proiectelor locale destinate dezvoltării transportului public durabil, precum „Edineț – oraș cu perspectivă de viitor" și „Dezvoltarea unui sistem integrat de transport urban în municipiul Ungheni".

- Implementarea programelor și proiectelor de modernizare a infrastructurii rutiere, cu accent pe accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități și siguranța rutieră, prin proiectul „Conectivitatea rurală în Moldova”, va permite reabilitarea a aproximativ 95 km de drumuri locale adaptate la condițiile climatice, incluzând măsuri de siguranță rutieră în apropierea școlilor și în localități, infrastructură nemotorizată (trotuare și piste), semafoare inteligente, sisteme audio de navigație pentru persoanele cu dizabilități și zone cu limită de 30 km/h.

  Acestea includ segmente din coridoarele regionale prioritare — Coridorul 5 (R13 Ivanovca–Izvoare–Varnița–Ocolina–M2), Coridorul 8.1 și 8.2 (Cornești–Boghenii Noi–Năpădeni–M5) și Coridorul 24 (R34 Ciobălăcția–Tărtaul–Baimaclia–Enichioi–R37) care vor contribui la îmbunătățirea accesibilității rurale și a conectivității cu centrele economice.

Figura 13. Evoluția stării drumurilor naționale, %

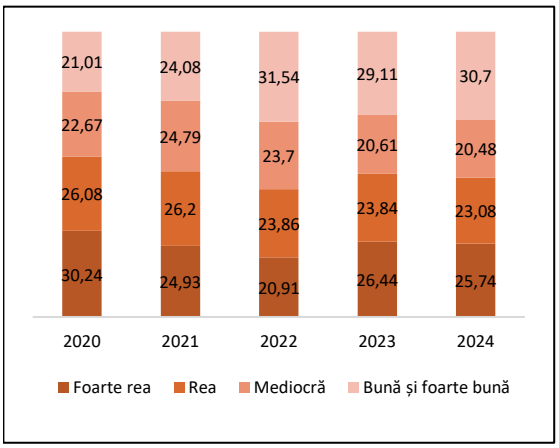

Sursa: Administrația Națională a Drumurilor

Gestionarea riscurilor și mediul urban

11.5. În anul 2024, rata deceselor cauzate de situații excepționale a scăzut ușor la 4,8 persoane la 100.000 locuitori, față de 5,1 în 2023, după creșterile din perioada 2021–2023. Deși în diminuare, nivelul rămâne peste media 2015–2020, ceea ce evidențiază necesitatea consolidării măsurilor de prevenire și reacție rapidă.

Numărul persoanelor direct afectate de situații excepționale s-a redus cu circa 27%, de la 30,8 la 22,6 cazuri la 100.000 locuitori, fără a fi înregistrate cazuri de dispariție în perioada 2013–2024. Evoluția rămâne însă volatilă, influențată de frecvența evenimentelor și de capacitatea instituțională de intervenție, fiind esențială menținerea măsurilor preventive și de creștere a rezilienței.

11.6. Concentrațiile de poluanți atmosferici în principalele orașe rămân variabile, fiind influențate în special de traficul rutier, activitățile industriale și încălzirea rezidențială.

Volumul total al deșeurilor municipale a crescut continuu, pe fondul urbanizării și al intensificării consumului, atingând valori medii de 0,6–0,8 kg/locuitor/zi în mediul rural și circa 1,4 kg/locuitor/zi în Chișinău.

Dacă în anul 2019 nivelul de colectare și depozitare corespunzătoare a deșeurilor municipale era de 99,7%, această valoare a scăzut treptat la 94,3% în 2020, 89% în 2021 și 90,9% în 2022.

Acțiuni

- Consolidarea sistemului național de monitorizare a calității aerului prin inițierea activităților de instalare de 10 noi stații automate de monitorizare în principalele centre urbane, va îmbunătăți acuratețea măsurătorilor particulelor în suspensie (PM10) și a altor poluanți atmosferici emiși.
- Inițierea dezvoltării infrastructurii de gestionare integrată a deșeurilor în 6 regiuni de management al deșeurilor și implementarea proiectelor de extindere a sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor și de modernizare a facilităților de depozitare în zonele urbane și rurale va contribui la creșterea ratei reciclării și la minimizarea impactului ecologic, asigurând o calitate mai bună a vieții populației.

- Reglementarea activității echipajelor SMURD și definirea misiunilor transfrontaliere, împreună cu inaugurarea a trei sedii noi ale IGSU, au redus timpul mediu de răspuns la apeluri la 19 minute, reflectând o capacitate operațională consolidată.

Patrimoniu cultural

➡11.4. Cheltuielile pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural rămân limitate, reprezentând doar 0,2% din bugetul public național, iar aplicarea principiului „sold disponibil rămas" în finanțarea culturii conduce la o insuficiență cronică de resurse pentru acest domeniu esențial.

Acțiuni

- Implementarea Proiectului „Istorie și Muzică – Valori ce ne reunesc" a contribuit la restaurarea a trei case de patrimoniu în complexul «Orheiul Vechi», cu inaugurarea muzeelor „Casa Țărănească", „Casa Meșteșugarilor" și „Prima Școală din Rezervația Cultural-Naturală Orheiul Vechi", sprijinind promovarea patrimoniului național, dezvoltarea industriilor creative și atragerea vizitatorilor interni și internaționali.
- Implementarea proiectelor de restaurare și revitalizare a monumentelor istorice, au permis demararea lucrărilor de restaurare a patru obiective istorice: Mănăstirea Rupestră Țîpova, turnul din Vadul lui Rașcov, Sinagoga din Rașcov și fațada clădirii interbelice din Tighina.

Sursa: Primăria Chișinău

Documente de Politici care transpun ODD 11

- Strategia de mediu pentru anii 2024-2030;
- Strategia națională de dezvoltare regională 2022-2028;
- Strategia națională de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030;
- Strategia de mobilitate 2030;
- Programul național de dezvoltare locală „Satul European" pentru anii 2024-2028;
- Programul de gestionare a deșeurilor pentru anii 2023–2027;
- Programul național de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare pentru anii 2024-2028;
- Programul național de dezvoltare a orașelor poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027;
- Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024-2028;
- Programul național de dezvoltare a industriilor creative „Moldova Creativă" pentru anii 2024-2027.

12 Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 12 (ODD 12) promovează consumul și producția responsabile, încurajând modele economice durabile care reduc impactul asupra mediului și valorifică eficient resursele.

În acest context, Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" se aliniază pe deplin principiilor ODD 12, vizând consolidarea unei economii verzi, competitive și sustenabile. Strategia include măsuri concrete precum ecologizarea întreprinderilor mici și mijlocii, crearea de locuri de muncă verzi, promovarea ecoinovațiilor și agriculturii ecologice, gestionarea durabilă a solului, dezvoltarea culturilor energetice și producerea de biocombustibili, aplicarea principiului responsabilității extinse a producătorului, precum și mecanisme financiare pentru eficientizarea utilizării resurselor și managementul integrat al deșeurilor.

În ansamblu, Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" promovează o viziune unitară asupra dezvoltării durabile, bazată pe protecția mediului, economia circulară și investițiile verzi, contribuind semnificativ la atingerea obiectivelor ODD 12 și la îmbunătățirea calității vieții populației.

Sursa: UNDP

Managementul durabil al resurselor și tranziția către economia circulară

↑12.1. Numărul politicilor naționale pentru economia verde și consumul durabil a crescut semnificativ în perioada 2013–2023. În anul 2023 au fost aprobate 9 documente de politici publice noi. În plus, în anul 2024 au fost adoptate încă 3 documente strategice importante pentru acest domeniu, ceea ce a ridicat totalul politicilor aflate în vigoare la 18.

↑12.2. Consumul de resurse naturale pe o persoană a fluctuat între 2015 și 2023, atingând un minim de 7,6 tone/persoană în 2015 și un maxim de 12,3 tone în 2021. După valorile din 2021, consumul a scăzut treptat, ajungând la 9,9 tone pe persoană în 2023, indicând o tendință de reducere și stabilizare a consumului resurselor naturale în 2024.

↑12.3. Risipa alimentară din subproduse de carne a înregistrat o scădere semnificativă între 2018 și 2022, de la 358.049 kg la 272.353 kg, indicând o îmbunătățire în gestionarea resurselor alimentare.

Acțiuni

- Implementarea măsurilor pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, prin promovarea donațiilor și valorificarea produselor aproape de expirare, precum și elaborarea inițiativelor legislative și a instrumentelor de monitorizare pentru gestionarea eficientă a pierderilor în lanțul agroalimentar.
- Implementarea conceptului „Școli ecologice" în 416 instituții, implicând aproape 19 000 de elevi în domeniile economiei verzi, schimbărilor climatice și eficienței energetice.

Managementul deșeurilor și al substanțelor periculoase

⬇12.4. Volumul deșeurilor periculoase a crescut semnificativ de la 651 tone în 2020 la 7.136,1 tone în 2021, apoi a scăzut considerabil la 809,2 tone în 2022, iar în 2023 a înregistrat din nou o creștere, ajungând la 1.108,8 tone. Această evoluție evidențiază necesitatea consolidării măsurilor de control și a monitorizării constante pentru prevenirea acumulării de deșeuri periculoase.

Proporția deșeurilor periculoase valorificate rămâne scăzută din cauza lipsei unei infrastructuri de eliminare. Astfel în anul 2023 au fost valorificate doar 338,1 tone de deșeuri periculoase formate.

⬇12.5. Proporția deșeurilor de producție și consum reciclate a scăzut semnificativ de la 44,4% în 2018 la 19,8% în 2022, înregistrând o ușoară creștere în 2023 de 23%.

Acțiuni

- Organizarea campaniilor de colectare și eliminare a pesticidelor interzise, a asigurat transportul pentru incinerare în Germania a peste 3.700 tone de deșeuri periculoase acumulate istoric.
- Lansarea lucrărilor de dezvoltare a infrastructurii regionale de gestionare a deșeurilor: în regiunile 1, 5 și 8 urmează construcția centrelor de gestionare a deșeurilor, depozitelor conforme, stațiilor de sortare și punctelor de colectare.
- Lansarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje (SDA) a facilitat crearea unui cadru unitar și eficient pentru colectarea, reciclarea și valorificarea deșeurilor.
- Extinderea mecanismului Responsabilitatea Extinsă a Producătorilor pentru noi fluxuri de produse (anvelope uzate, vehicule scoase din uz, uleiuri uzate), inclusiv actualizarea regulilor de raportare, control și trasabilitate.

Sursa: agrobiznes.md

Documente de Politici care transpun ODD 12

- Strategia de mediu pentru anii 2024-2030;
- Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023 – 2030;
- Stratega naționale de dezvoltare economică 2030;
- Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024–2028;
- Programul național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030;
- Programul național de extindere și reabilitare a pădurilor pentru perioada 2023-2032;
- Programul pentru gestionarea deșeurilor pentru anii 2023-2027;
- Programul de management durabil al substanțelor chimice pentru anii 2023-2030;
- Programul de management durabil al substanțelor chimice pentru anii 2023-2030 cu Planul de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanţii organici persistenţi, pentru anii 2023-2030;
- Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității pentru perioada 2023-2027.

13 Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" sprijină îndeplinirea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 13 (ODD 13) privind combaterea schimbărilor climatice, prin integrarea măsurilor de protecție a mediului și adaptare la impactul climatic în toate domeniile de politici publice. Aceasta vizează asigurarea unui mediu sănătos și sigur, reducerea riscurilor asociate schimbărilor climatice, prevenirea degradării solurilor și diminuarea poluării apelor, contribuind la creșterea rezilienței ecosistemelor și la utilizarea durabilă a resurselor naturale.

Strategia pune accent pe îmbunătățirea calității apei, aerului și solului prin aplicarea principiului „poluatorul plătește" și reducerea emisiilor poluante. În paralel, promovează extinderea suprafețelor forestiere și a ariilor naturale protejate prin management durabil al pădurilor și programe de împădurire și reîmpădurire, contribuind la captarea carbonului și protejarea biodiversității. Totodată, sprijină tranziția către o economie verde și circulară, prin integrarea principiilor economiei circulare în producție și promovarea eforturilor naționale de adaptare la schimbările climatice, reducere a impactului asupra mediului și dezvoltare durabilă, cu efect direct asupra calității vieții populației.

Sursa: Ministerul Agiculturii și Industriei Alimentare

Schimbări climatice și reducerea riscurilor de dezastre

13.1. Gradul de implementare a Cadrului strategic național pentru reducerea riscurilor situațiilor excepționale a crescut de la 0,2 în 2023 la 0,3 în 2024.

Proporția terenurilor irigate pentru atenuarea secetei a crescut constant de la 3,5 mii hectare în 2016 la 8,1% în 2024, reflectând progrese în alinierea la Cadrul de la Sendai și sprijin pentru agricultura adaptată la schimbările climatice.

13.2. Gradul de implementare a cadrului strategic național privind schimbările climatice rămâne modest, ceea ce reflectă atât începutul aplicării programelor aprobate în anul 2023, cât și necesitatea unei monitorizări continue a progresului. Pentru anul 2024, gradul de realizare al Programului de dezvoltare cu emisii reduse este de 13,9% (5 acțiuni din 36), iar al Programului național de adaptare la schimbările climatice este de 20% (18 acțiuni din 90).

Acțiuni

- Sporirea rezilienței sectorului agricol și combaterea secetei, susținute de creșterea suprafeței terenurilor irigate, de la 2,7 mii hectare în 2014 la 14,7 mii hectare în 2024.
- Integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în politicile publice, elaborarea planurilor locale de adaptare și instruirea a peste 200 de fermieri în tehnologii agricole reziliente, realizate cu sprijinul FAO și al Fondului Verde pentru Climă, prin proiectul AgSap (2021–2024)
- Adoptarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, care instituie sistemul național de guvernanță climatică, stabilește obiectivul de neutralitate climatică până în 2050 și introduce sistemul MRV pentru emisiile de gaze cu efect de seră.
- Instituționalizarea coordonării climatice, prin crearea Comisiei Naționale pentru Schimbări Climatice, condusă de Prim-ministru, cu responsabilitatea de a coordona politicile climatice la nivel guvernamental.
- Modernizarea sistemelor de observații meteorologice și hidrologice, în cadrul Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre, pentru îmbunătățirea avertizării timpurii și creșterea rezilienței la fenomene extreme.
- Implementarea a 54 de proiecte de eficiență energetică în clădiri publice, inclusiv instituții educaționale, medicale și culturale, precum și sisteme solare fotovoltaice, contribuind la reducerea emisiilor și creșterea sustenabilității infrastructurii locale.
- Lansarea Programului de eco-vouchere, prin care au fost distribuite peste 39 000 vouchere pentru electrocasnice și lămpi LED.

Sursa: COP29, Ministerul Mediului

Documente de Politici care transpun ODD 13

- Strategia națională de reducere a riscurilor de dezastre pentru perioada 2024–2030;
- Strategia de mediu pentru anii 2024-2030;
- Programul național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030;
- Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030;
- Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022 – 2025.

14 Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” contribuie la atingerea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 14 – „Viața sub apă”, printr-un set de obiective specifice care promovează protecția și utilizarea durabilă a resurselor acvatice.

Prin **obiectivul specific 10.1**, Strategia urmărește îmbunătățirea calității apei, aerului și solurilor, reducând poluarea provenită din activitățile terestre, în conformitate cu ținta ODD 14.1.

De asemenea, obiectivul **specific 10.2** susține creșterea suprafeței pădurilor și ariilor protejate, contribuind la conservarea biodiversității și la menținerea echilibrului ecosistemelor acvatice.

Totodată, prin **obiectivul specific 10.3**, este promovat un consum responsabil al resurselor naturale, iar **obiectivul specific 10.4** încurajează tranziția către o economie verde și circulară, ambele direcții având efecte pozitive asupra reducerii presiunii asupra mediului marin și a resurselor de apă.

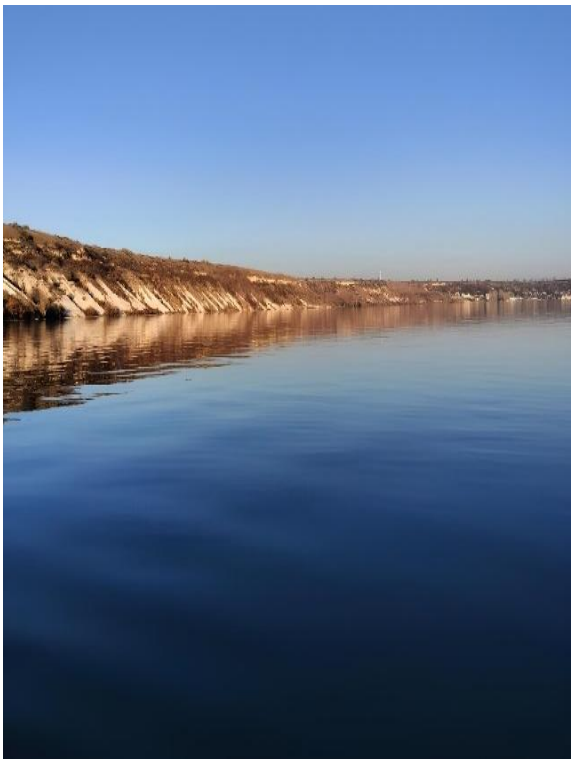

Sursa: Inspectoratul pentru Protecția Mediului

Gestionarea integrată și protecția resurselor acvatice și a faunei piscicole

14.1. Valoarea indicelui chimic al eutrofizării apelor de suprafață s-a menținut în ultimii ani la un nivel moderat (0,3–0,4), indicând o îmbunătățire treptată a stării ecologice a apelor și efectele pozitive ale măsurilor de reducere a poluării.

În 2022, indicele a scăzut la 0,3 (de la 0,8 în 2019), iar datele preliminare pentru 2023 arată o valoare constantă, de 0,3–0,35. Pentru 2024 se estimează o nouă diminuare, până la 0,28, determinată de reducerea cu aproximativ 15% a concentrației de nutrienți din apele reziduale.

14.4. În Republica Moldova au fost consolidate acțiunile de monitorizare și combatere a pescuitului ilegal, prin intensificarea controalelor, desfășurarea raziilor antibraconaj și aplicarea sancțiunilor corespunzătoare. Aceste măsuri au contribuit la reducerea practicilor nereglementate, la creșterea gradului de conformare și la protejarea durabilă a resurselor piscicole din principalele bazine acvatice naturale ale țării.

În anul 2024 se observă o ușoară creștere a numărului de contravenții constatate pentru pescuitul ilegal – aproximativ 1115 cazuri, comparativ cu 1100 în 2023 și 987 în 2022.

ODD 14: Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Acțiuni

- Lansarea ciclului II al Programului de gestionare integrată a bazinelor hidrografice, prevede măsuri orientate spre creșterea ponderii apelor de suprafață și subterane cu stare ecologică „bună” și reducerea fenomenului de eutrofizare.
- Stabilirea perioadelor și zonelor de prohibiție pentru pescuit, adaptate fiecărui bazin hidrografic, pentru protejarea speciilor în perioada de reproducere și refacerea populațiilor piscicole naturale.
- Realizarea și intensificarea raziilor antibraconaj, cu prioritate pentru combaterea braconajului piscicol, de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, Agenția „Moldsilva” și Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Moldova.
- Efectuarea investigațiilor ihtiologice în fluviul Nistru și râul Prut, pentru evidențierea variațiilor diversității piscicole și a influenței factorilor antropici (baraje, poluare, schimbări climatice).
- Ameliorarea populațiilor autohtone (crap european, somn european.

Sursa: Inspectorat pentru Protecția Mediului

Documente de Politici care transpun ODD 14

- Programul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea – Prut și Marea Neagră, ciclul II (2023-2028);
- Programul Naţional pentru implementarea Protocolului privind Apa şi Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025;
- Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, ciclul II. (2025-2030).
- Programul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea – Prut și Marea Neagră, ciclul II (2023-2028);
- Proiectul Programului privind diversitatea biologică pentru perioada 2025-2030.

15 Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030" contribuie la realizarea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 15 (ODD 15) – Viața pe pământ, prin obiective specifice axate pe protecția mediului și dezvoltarea durabilă. Aceste obiective includ îmbunătățirea calității apei, aerului și solului, creșterea durabilă a suprafeței pădurilor și a ariilor protejate, asigurarea unui consum responsabil al resurselor naturale și tranziția activă către economia verde și circulară, fiind astfel aliniate direct cu ODD 15 și demonstrând angajamentul Republicii Moldova pentru protejarea vieții terestre.

Programul național de extindere și reabilitare a pădurilor 2023–2032 sprijină realizarea ODD 15 prin promovarea unei creșteri sustenabile a suprafețelor forestiere și a ariilor protejate, incluzând măsuri concrete de extindere, revitalizare, împădurire și reîmpădurire.

Sursa: Cancelaria de Stat

Gestionarea durabilă a pădurilor și extinderea suprafețelor împădurite

15.2. Se constată o tendință pozitivă în menținerea și administrarea durabilă a fondului forestier, evidențiată prin creșterea semnificativă a suprafețelor împădurite (de la 347 ha în 2022 la 4.292 ha în 2024) și prin extinderea aplicării principiilor de management durabil (de la 86,3% în 2022 la 100% în 2023). În același timp, dinamica biomasei forestiere deasupra solului (de la 43,4 mii m³ în 2022 la 40,2 mii m³ în 2023) sugerează necesitatea consolidării măsurilor de regenerare și gestionare durabilă pentru menținerea capacității productive a ecosistemelor forestiere

Ponderea suprafeței acoperite cu păduri a crescut la 13,4% în 2024, comparativ cu 12,7% în perioada 2022–2023, reflectând un progres constant către atingerea țintei naționale de 15% acoperire forestieră până în 2030.

Acțiuni

- Împădurirea a circa 7.000 ha și plantarea a peste 1,5 milioane de puieți forestieri, continuând trendul ascendent față de 2023 (2.545 ha) și 2022 (5.304 ha).
- Semnarea și ratificarea contractului de finanțare cu Banca Europeană de Investiții pentru împădurirea a 63.000 ha, reabilitarea fâșiilor de protecție, crearea Centrului Național de Genetică și Seminologie Forestieră, a trei centre regionale și elaborarea Inventarului Forestier Național.
- Modernizarea cadrului normativ forestier, prin clasificarea pădurilor, introducerea mecanismelor de monitorizare și prevenire a tăierilor ilegale, digitalizarea proceselor și creșterea transparenței în gestionarea fondului forestier.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Figura 14. Ponderea suprafeței acoperite cu păduri, %

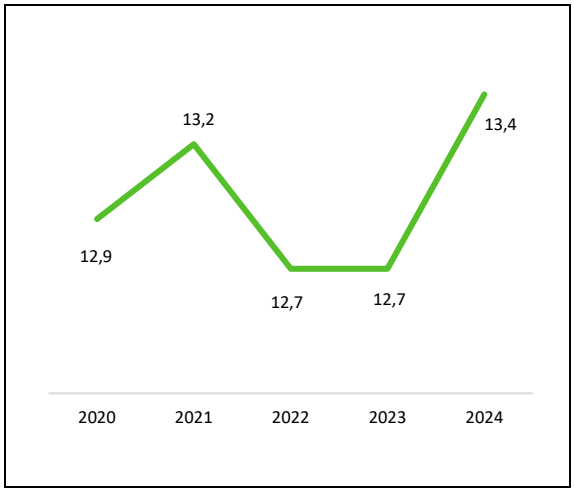

Sursa: Biroul Național de Statistică

Conservarea și restabilirea ecosistemelor naturale, zonelor umede și terenurilor degradate

15.1. În 2024, se menține o tendință pozitivă în conservarea ecosistemelor naturale, cu zone umede internaționale stabile (2,2%) și extinderea ariilor protejate la 5,61% din teritoriu, ceea ce reflectă progresul în protejarea biodiversității și a habitatelor naturale.

15.3. Progresul spre atingerea neutralității degradării terenurilor este moderat, dar constant, reflectat prin menținerea proporției terenurilor degradate la 31,2% în 2020 și 31,4% în 2022, în contextul țintei LDN de 0% degradare netă până în 2030.

Acțiuni

- Clasificarea a 61 de situri naționale pentru conservarea naturii, incluzând ecosisteme forestiere, stepice și acvatice au contribuit la extinderea rețelei ariilor protejate și la creșterea conectivității ecologice între habitate.
- Prin aprobarea Ghidului pentru planificarea și gestionarea siturilor Emerald, a fost unificată abordarea privind protecția și utilizarea durabilă a habitatelor și speciilor de interes comunitar.
- Conservarea ecosistemelor acvatice și a zonelor umede prin proiectul „Conservarea și managementul sustenabil al zonelor umede din bazinul râului Prut”, contribuie la restaurarea habitatelor din Rezervația „Prutul de Jos” și „Pădurea Domnească”.
- Împădurirea suprafeței de 4.292 ha în 2024 a contribuit la consolidarea eforturilor de reabilitare a terenurilor degradate și refacerea ecosistemelor naturale.

Figura 15. Extinderea suprafețelor împădurite – evoluție anuală, ha

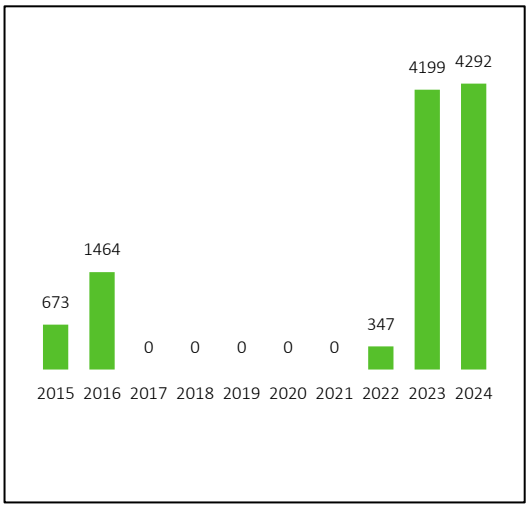

Sursa: Agenția „Moldsilva”

Protecția biodiversității și a faunei sălbatice

15.5. Numărul speciilor din Cartea Roșie a Republicii Moldova a rămas constant la 427 specii (208 plante și 219 animale) în perioada 2015–2024, reflectând menținerea protecției statale a speciilor rare și pe cale de dispariție.

Indicele RLI (Red List Index) a variat între 0,97 în 2015–2017 și 0,95 în perioada 2020–2024, indicând o stare relativ stabilă a speciilor, majoritatea clasificate ca „preocupare minoră”.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Acțiuni

- Modernizarea administrării resurselor de vânat, reducând cazurile de braconaj reducând braconajul și sporind eficiența controalelor.
- Implementarea Proiectului „Conservarea și managementul sustenabil al zonelor umede cu valoare de conservare înaltă din bazinul râului Prut" a permis inventarierea și protecția speciilor rare și habitatelor naturale, a îmbunătățit starea de conservare a ecosistemelor din Rezervația Biosferei „Prutul de Jos" și Rezervația Științifică „Pădurea Domnească" și a crescut capacitatea de gestionare a ecosistemelor acvatice la nivel local și regional.

Figura 16. Evoluția raziilor antibraconaj și a contravențiilor înregistrate în domeniul cinegetic, nr

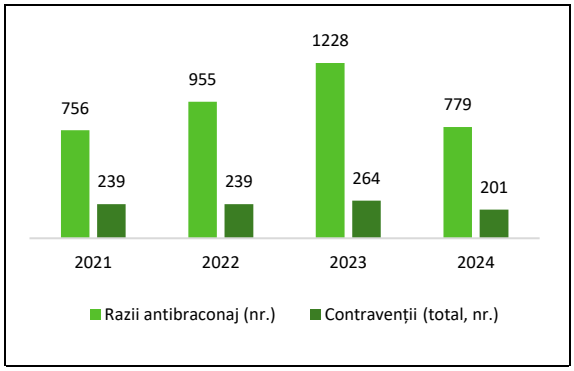

Sursa: Inspectorat pentru Protecția Mediului

Guvernanța biodiversității, integrarea valorilor naturale și cooperarea internațională

15.9. Valorile biodiversității sunt tot mai bine integrate în documentele de planificare, iar indicatorii de mediu sunt utilizați uzual în procesele decizionale. Implementarea Planului de acțiuni al Strategiei de mediu 2014-2023 a înregistrat o creștere constantă în ultimii ani, evoluând de la 47% în 2022 la 64% în 2023. Aprobarea noii Strategii de mediu pentru perioada 2024–2030 reprezintă continuarea acestor eforturi și consolidează direcțiile strategice pentru protecția mediului și gestionarea durabilă a resurselor naturale.

15.a. Asistența externă pentru conservarea biodiversității a înregistrat o evoluție pozitivă în ultimii ani, constituind 2,77 mil. Euro în 2022 și 2,05 mil. Euro în 2023, cu alocări orientate preponderent către ariile protejate și zonele umede, fapt ce contribuie la consolidarea capacităților instituționale.

Acțiuni

- Integrarea obiectivelor de protecție a biodiversității în Strategia de Mediu 2024–2030, care stabilește direcțiile pentru protecția naturii, gestionarea durabilă a resurselor și adaptarea la schimbări climatice.
- Integrarea evaluării biodiversității în procedura de evaluare a impactului asupra mediului a permis identificarea rapidă a efectelor asupra ecosistemelor și aplicarea unor măsuri eficiente de reducere a impactului, contribuind la protejarea habitatelor

Documente de Politici care transpun ODD 15

- Strategia de Mediu pentru anii 2024–2030;
- Programul național de extindere și reabilitare a pădurilor 2023–2032;
- Proiectul Programului privind diversitatea biologică pentru perioada 2025-2030

16 Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” stabilește un cadru strategic pentru implementarea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 16, axat pe promovarea statului de drept, asigurarea unei justiții echitabile și accesibile, precum și pe consolidarea instituțiilor publice eficiente, transparente și responsabile.

Strategia include măsuri orientate spre prevenirea și combaterea corupției, creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile statului, garantarea drepturilor și libertăților fundamentale și stimularea participării civice active. Prin aceste acțiuni, se contribuie la edificarea unei societăți pașnice, incluzive și democratice, în concordanță cu principiile și valorile Agendei 2030.

Totodată, prin integrarea digitalizării, inovării și implicării cetățenilor în procesul decizional, Strategia promovează o guvernanță modernă, eficientă și orientată către nevoile oamenilor.

Sursa: Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Justiție și stat de drept

16.3. Ponderea cauzelor pierdute la CEDO s-a redus la 30% în 2024, comparativ cu 45,2 % în 2023, indicând progrese în alinierea Republicii Moldova la standardele internaționale privind protecția drepturilor omului.

Gradul de implementare a recomandărilor instituțiilor naționale pentru drepturile omului a crescut la 65% în 2024, evidențiind o receptivitate sporită a autorităților față de acestea.

Ponderea persoanelor aflate în arest preventiv a scăzut de la 11,7% în 2015 la 5,7% în 2023, cu o ușoară creștere la 7,4% în 2024, reflectând o aplicare mai echilibrată a măsurilor preventive.

Numărul beneficiarilor de asistență juridică garantată de stat a scăzut ușor în 2024 (43.530 persoane), menținând totuși un acces stabil la servicii juridice.

În paralel, potrivit „Sondajului național în rândul justițiabililor” încrederea publică în sistemul judiciar a înregistrat 55% în 2024, evidențiind îmbunătățiri în calitatea actului de justiție.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

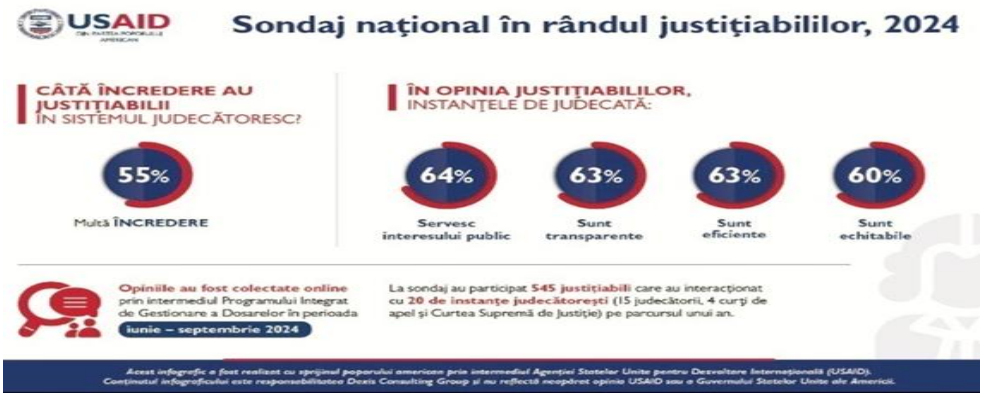

➡16.5. Republica Moldova a înregistrat progrese în reducerea corupției și consolidarea statului de drept, cu controlul corupției ameliorat de la -0,9 (2015) la -0,3 (2023), iar calitatea regulatorie s-a menținut stabilă între -0,1 și 0,1, reflectând eficiența instituțiilor și consolidarea cadrului normativ.

➡16.6. În 2024, eficiența, responsabilitatea și transparența instituțiilor la toate nivelurile au crescut, cu cheltuieli efective de 97,4%, satisfacția populației de 74,4% și acces electronic la servicii pentru 54,3% dintre beneficiari, evidențiind modernizarea și transparența administrației.

➡16.7. În 2024 se constată o reechilibrare a reprezentării grupurilor în Parlament și în autoritățile publice: bărbații sunt ușor sub-reprezentați (0,96), femeile ușor supra-reprezentate (1,03), tinerii bine reprezentați, iar persoanele cu dizabilități rămân sub-reprezentate (0,23) cu progrese modeste.

În sistemul judiciar, femeile judecători sunt reprezentate proporțional (1,04), grefierii și asistenții judiciari femei sunt supra-reprezentați (1,74), tinerii sunt bine reprezentați (judecători 1,20; grefieri 2,04), iar persoanele cu dizabilități sunt aproape proporțional prezente printre judecători (1,2) dar puternic sub-reprezentate în rândul personalului auxiliar (0,04).

Acțiuni

- Realizarea exercițiului de pre-vetting și vetting pentru candidații la funcțiile din Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și Curtea Supremă de Justiție.
- Optimizarea hărții procuraturilor și reorganizarea structurală a acestora pentru creșterea performanței instituționale și eficienței activității.
- Modernizarea infrastructurii penitenciare și asigurarea conformității condițiilor de detenție cu standardele europene prin echiparea Penitenciarului nr. 16- Pruncul cu utilaje medicale moderne și efectuarea lucrărilor de reparație curentă și capitală în 359 de spații de detenție, 264 de birouri, precum și în blocurile alimentare și sălile de lectură.

Securitate și ordine publică

➡16.1. Rata victimelor infracțiunilor de violență a crescut în 2024 la 130,4 la 100.000 populație, în raport cu 120,7 victime în 2023, subliniind necesitatea intensificării măsurilor de prevenire și protecție.

În același timp, numărul victimelor omorului intenționat a scăzut la 4,5 la 100.000 populație, confirmând eficiența politicilor de siguranță publică și stabilitatea internă a țării.

16.2. Anul 2024 evidențiază progrese în consolidarea sistemului de protecție a copilului, prin reducerea cu 40,7% a numărului de copii aflați în situații de risc (de la 547 la 324) și scăderea ratei traficului de ființe umane la 4,9 la 100.000 locuitori, cel mai redus nivel din ultimul deceniu.

16.4. În 2024, numărul armelor deținute legal a crescut la 3.367 la 100.000 locuitori (+351 față de 2023), iar confiscările au totalizat 486 cazuri (+143 față de 2023), ceea ce reflectă consolidarea controlului și gestionării armelor și progresele în prevenirea criminalității organizate și a traficului de armament.

Figura 17. Numărul victimelor ale omorului intenționat

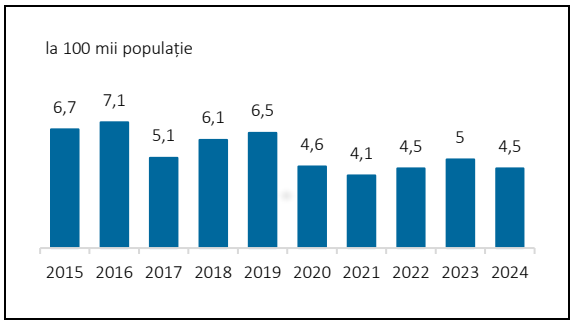

Sursa: Ministerul Afacerilor Interne

Acțiuni

- Îmbunătățirea condițiilor de audiere a minorilor victime sau martori ai infracțiunilor, prin aprobarea standartelor pentru spațiile speciale de audiere.
- Sporirea măsurilor de protecție a copiilor împotriva exploatării și abuzurilor sexuale, inclusiv cele din online, prin implementarea recomandărilor Comitetului Lanzarote.
- Consolidarea rolului instituțiilor naționale în protecția drepturilor omului, prevenirea violenței și combaterea criminalității, prin dezvoltarea capacităților și cooperare internațională.

Egalitate și acces la informație

16.10. În 2024, Indicele Libertății Presei a ajuns la 74,86 puncte, în scădere cu 2,76 puncte față de 2023, iar Indicele accesului la informație a atins cel mai înalt nivel de 61 puncte, comparativ cu 59 pucte în 2023 și 47 pucte în 2022, reflectând progrese în alinierea la standardele internaționale de transparență.

Acțiuni

- Simplificarea accesului la serviciile juridice prin aplicația EVO și emiterea mandatului electronic al avocatului.
- Implementarea sistemului informatic „e-Dosar Judiciar”.

Documente de Politici care transpun ODD 16

- Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025;
- Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030;
- Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022 – 2025;
- Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022 – 2025;
- Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022 – 2025;
- Programul pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024-2028;
- Programul național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028.

17 Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” setează un cadru vizionar pe termen lung, concentrat pe consolidarea parteneriatelor pentru dezvoltare.

În acest context, sunt vizate acțiuni de întărire a cooperării interinstituționale, modernizarea și consolidarea capacităților instituționale, în special ale sistemului statistic național, atragerea resurselor financiare și tehnice prin proiecte de asistență externă, precum și dezvoltarea parteneriatelor internaționale cu actori publici, privați și ai societății civile.

Totodată, un rol esențial îl are promovarea transparenței și responsabilității în gestionarea fondurilor, astfel încât să fie asigurată eficiența și impactul pozitiv al inițiativelor. Toate aceste măsuri confirmă angajamentul țării de a sprijini un cadru național solid și de a contribui activ la revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Sursa: Ministerul Afacerilor Externe

Finanțe publice și mobilizarea resurselor

17.1. Ponderea veniturilor fiscale și a resurselor externe în PIB a crescut de la 53,5% în 2023 la 55,7% în 2024, reflectând o capacitate sporită de autofinanțare și necesitatea menținerii echilibrului bugetar pe termen mediu.

17.3. În 2024, ponderea remiterilor în PIB a scăzut la 10,21%, marcând o tendință descendentă constantă în perioada 2015–2024 și reflectând diminuarea impactului remiterilor asupra economiei.

17.4. Sustenabilitatea datoriei publice în 2024 s-a îmbunătățit, serviciul datoriei externe raportat la exporturi a scăzut la 8,2%, reflectând rambursările către BERD și importanța politicilor fiscale prudente.

Acțiuni

- Menținerea stabilității veniturilor bugetare raportate la PIB, asigurând o execuție eficientă și predictibilă.
- Gestionarea eficientă a cheltuielilor bugetare (+4,3%), prioritizând infrastructura, protecția socială și sprijinul IMM-urilor.
- Promovarea politicii fiscal-bugetare sustenabile, care a susținut stabilitatea macroeconomică și reformele structurale, consolidând încrederea partenerilor internaționali.
- Implementarea politicilor de promovare a investițiilor și facilitarea a 13 proiecte strategice ale investitorilor locali și internaționali, în sectoare prioritare precum asigurări, comerț, industrie prelucrătoare, construcții, IT și servicii de consultanță.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Tehnologie, știință, date, inovare și infrastructură digitală

17.6. Între 2015 și 2024, numărul abonaților la internet fix în bandă largă a crescut de la 18,7 la 37,1 la 100 de locuitori, consolidând infrastructura digitală și adoptarea serviciilor digitale.

Sectorul comunicațiilor electronice înregistrează circa 3,8 milioane SIM active în 2024, în creștere cu 2,6% față de anul precedent, pe fondul tranziției către servicii de internet mai avansate, precum și a scăderii populației țării.

Figura 18. Dezvoltarea mijloacelor de telefonie și acces la Internet

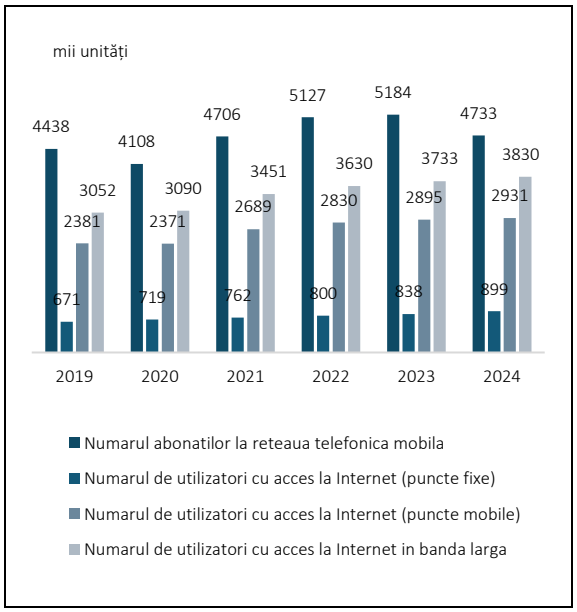

Sursa: Biroul Național de Statistică

17.18. Accesul la date statistice necesare monitorizării angajamentelor ODD a înregistrat progrese: din 337 de indicatori naționalizați, 65% au date complete, 16% parțial disponibile, iar 19% rămân neacoperiți, necesitând intervenții suplimentare.

17.19. Indicatorii privind înregistrarea nașterilor și deceselor se situează la 100% și, respectiv, 98,2%, apropiindu-se de standardul de acoperire completă a evenimentelor vitale.

Acțiuni

- Alinierea sistemului statistic național la standardele europene a fost realizat, prin evaluarea a 14 instituții statistice, aprobarea a 4 metodologii UE și armonizarea a 70% din clasificările naționale relevante.
- Implementarea Programului Lucrărilor Statistice 2024 cu un grad de realizare de 98,7%, a consolidat infrastructura statistică și asigurând flux constant de date actualizate.
- Accelerarea modernizării colectării datelor prin digitalizarea Anchetei Forței de Muncă și integrarea surselor administrative și private pentru statistici experimentale.
- Diseminarea transparentă și punctuală a datelor statistice, prin publicarea a 138 de comunicate în domeniile economie, demografie, societate și mediu.
- Desfășurarea Recensământului populației și locuințelor a asigurat date actualizate.
- Lansarea platformei naționale pentru diseminarea datelor privind ODD, esențială pentru monitorizarea dezvoltării durabile.
- Consolidarea incluziunii digitale: peste 1.750 de seniori instruiți în utilizarea tehnologiilor digitale; extinderea Universității pentru Vârsta a 3-a în Bălți și Cahul.
- Extinderea cooperării internaționale: Oficiul pentru Știință și Tehnologie (MOST) a depus 8 expresii de interes către Rețeaua PNC și a organizat 3 consultări de succes pentru Programul Orizont Europa.

Sursa: Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

ODD 17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Comerț și integrare economică

17.10. În 2024, ponderea exporturilor de bunuri din PIB a scăzut la 28,2% (-3,6% față de 2023) din cauza cererii externe reduse, a scăderii prețurilor internaționale și a riscurilor generate de conflictul din Ucraina.

În paralel, exporturile de servicii au crescut cu 9%, susținute de sectorul IT (+5,5%), care reprezintă peste 7,1% din PIB și este orientat majoritar spre piața externă.

Exporturile către Uniunea Europeană au crescut la 67,3% (+1,9 pp față de 2023), reflectând consolidarea relațiilor comerciale cu partenerii europeni.

Figura 18. Tendințele comerțului internațional cu mărfuri, în anii 2020-2024

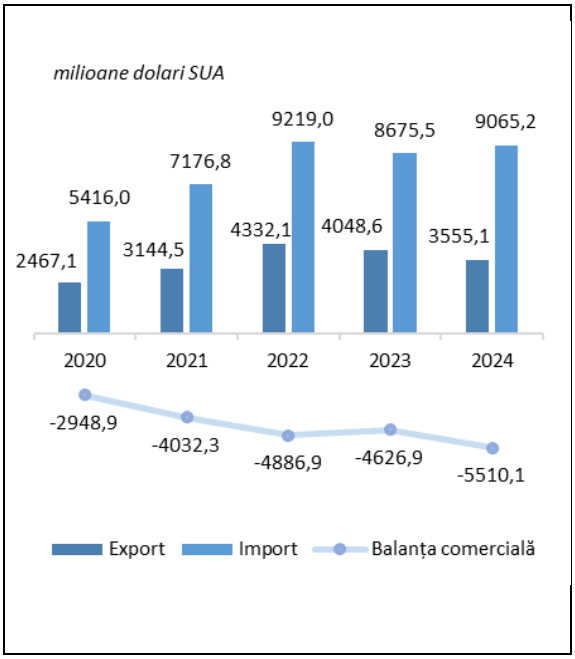

Sursa: Biroul Național de Statistică

Acțiuni

- Extinderea liberalizării exporturilor produselor agricole moldovenești pe piața britanică pentru 5 ani a facilitat accesul producătorilor locali de fructe și legume la noi oportunități comerciale.
- Aprobarea Programului „Parteneriat în afaceri cu Germania" pentru IMM-uri, în octombrie 2024 a inclus vizite de lucru și formări în companii germane, pentru stimularea comerțului extern, atragerea investițiilor și crearea de locuri de muncă.
- Sprijinirea a 320 de companii exportatoare, a generat exporturi suplimentare în valoare de 7 milioane dolari SUA, prin programe de susținere a participării la expoziții internaționale și misiuni de export, facilitând accesul produselor moldovenești pe piețele externe și consolidând prezența Republicii Moldova pe harta comerțului global.
- Ratificarea deciziei Comitetului Mixt, din cadrul Convenției regionale cu privire la regulile de origine preferențiale paneuro-mediteraneene, facilitează accesul exportatorilor din Republica Moldova la piețele europene și integrarea acestora în lanțurile valorile ale UE.
- Aprobarea și ratificarea acordurilor de cooperare economică internațională: Acordul cu Coreea de Sud, Acordul de comerț liber cu statele EFTA (Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Elveția) și Memorandumul de înțelegere cu Landul Baden-Württemberg (Germania), incluzând crearea comisiei bilaterale de cooperare economică.

Documente de Politici care transpun ODD 17

- Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023–2030;
- Programul de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2026;
- Programul național de atragere a investițiilor și de promovare a exporturilor 2024- 2028;
- Programul de promovare a comerțului pentru întreprinderile mici și mijlocii „Parteneriat în afaceri cu Germania".

ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

1.1. Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 2,15 dolari SUA pe zi

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
1.1.1. Ponderea populației aflate sub pragul internațional al sărăciei de 2,15 dolari SUA pe zi	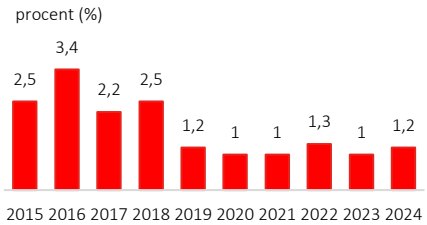 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2018–2024, ponderea populației aflate sub pragul internațional al sărăciei (2,15 USD/zi) a scăzut de la 2,5% la 1,2%, reflectând efectele măsurilor adoptate de autorități pentru reducerea vulnerabilității populației, inclusiv majorarea salariului minim și acordarea de ajutor social.
1.1.1.1. Ponderea populației aflate sub pragul internațional al sărăciei de 4,3 dolari SUA pe zi	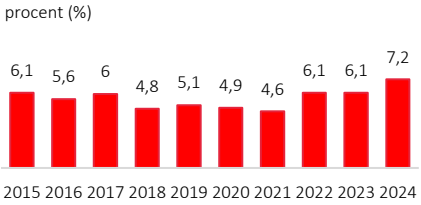 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2018–2024, ponderea populației aflate sub pragul internațional al sărăciei de 4,3 USD/zi a crescut de la 4,8% în 2018 la 6,1% în 2023 și la 7,2% în 2024, în contrast cu reducerea ponderii populației sub pragul de 2,15 USD/zi în aceeași perioadă. Această evoluție evidențiază o reducere a sărăciei extreme, concomitent cu o creștere a populației aflate în sărăcia moderată.

1.2. Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile sale potrivit pragului național

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
1.2.1. Rata sărăciei absolute	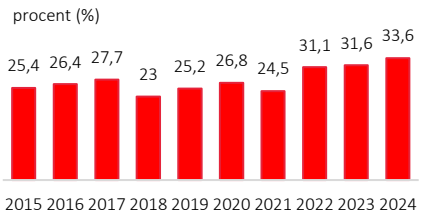 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Rata sărăciei absolute a crescut de la 23% în 2018 la 33,6% în 2024, cu o accelerare semnificativă în perioada 2022–2024, ca urmare a crizei energetice și a creșterii inflației, care au majorat costul vieții.
1.2.2. Indicele sărăciei multidimensionale	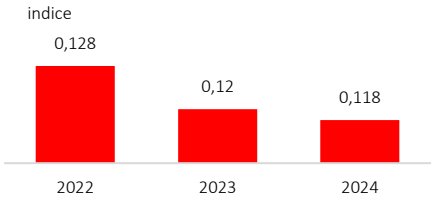 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Indicele sărăciei multidimensionale a înregistrat o scădere ușoară în perioada 2022–2024, de la 0,128 în 2022 la 0,118 în 2024. Aceasta indică o reducere graduală a numărului de persoane expuse simultan la multiple dimensiuni ale sărăciei, precum educația, sănătatea și standardul de trai.

ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

1.3. Implementarea unui sistem de protecție socială adecvat la nivel național pentru o acoperire substanțială a celor mai săraci și vulnerabili până în 2030

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
1.3.1.a. Ponderea persoanelor de vârstă pensionară care beneficiază de pensie pentru limită de vârstă	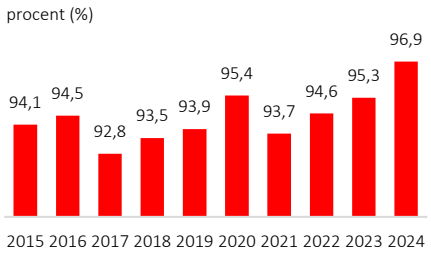 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Începând cu 1 iulie 2024, vârsta standard de pensionare este de 63 de ani pentru bărbați și 61 de ani pentru femei, iar pentru femeile care au născut și crescut cinci sau mai mulți copii până la vârsta de 8 ani, vârsta standard de pensionare este de 58 de ani. În anul 2024, ponderea persoanelor de vârstă pensionară care beneficiază de pensie pentru limită de vârstă a atins 96,9%, în creștere față de 95,1% în 2023, reflectând un nivel ridicat de acoperire a populației eligibile.
1.3.1.c. Proporția femeilor beneficiare de indemnizații de maternitate	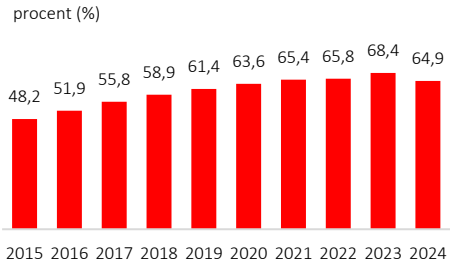 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, 64,9% dintre femeile care au născut au beneficiat de indemnizații de maternitate, reflectând ajustări legislative și evoluții demografice.
1.3.1.d. Proporția persoanelor cu dizabilități care beneficiază de prestații sociale (pensii și alocații sociale de stat de dizabilitate)	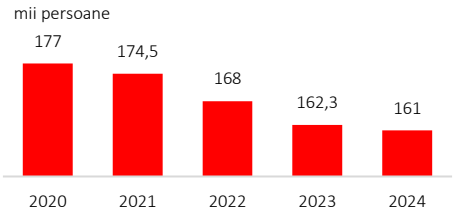 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2020–2024, numărul persoanelor cu dizabilități care au beneficiat de prestații sociale (pensii și alocații sociale de stat) a înregistrat o tendință descendentă. Dacă în 2020 erau înregistrați aproximativ 177.000 beneficiari, până în 2024 această cifră a scăzut la circa 161.000. Această reducere constantă poate reflecta modificări în criteriile de acordare a prestațiilor, dificultăți în accesarea acestora sau o scădere a numărului persoanelor eligibile. Această evoluție evidențiază necesitatea monitorizării continue a politicilor sociale și a sprijinului acordat persoanelor cu dizabilități, pentru a asigura o protecție adecvată și accesibilă în timp.

1.3.1.e. Proporția șomerilor care beneficiază de ajutor de șomaj din totalul de șomeri înregistrați	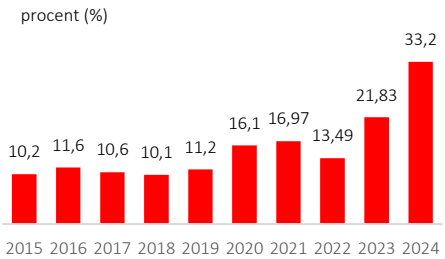 *Sursa:* *Casa Națională de Asigurări Sociale/ANOFM*	Proporția șomerilor care beneficiază de ajutor de șomaj din totalul șomerilor înregistrați a crescut semnificativ, de la 13,5% în 2022 la 21,8% în 2023 și 33,2% în 2024. Această evoluție indică o îmbunătățire substanțială a gradului de protecție socială a șomerilor, datorită consolidării mecanismelor de sprijin și creșterii accesului la prestații.
1.3.1.f. Proporția persoanelor acoperite cu indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accidentele de muncă și bolile profesionale	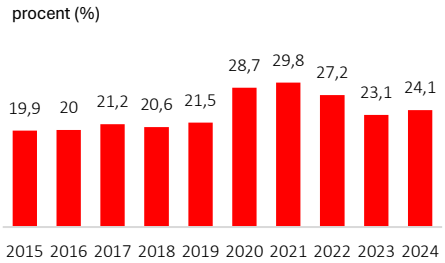 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Evoluția indicatorului reflectă un proces de consolidare treptată a protecției muncii în Republica Moldova. După o creștere semnificativă în perioada 2018–2021, determinată de extinderea măsurilor de sprijin și a acoperirii cu indemnizații, scăderea din anii următori evidențiază îmbunătățirea condițiilor de muncă și reducerea riscurilor profesionale. Nivelul relativ stabil din 2024 (24,1%) indică o menținere a echilibrului între măsurile de protecție și incidența redusă a accidentelor de muncă.
1.3.1.g. Proporția persoanelor vulnerabile beneficiare de prestații de asistență socială (ajutor social, ajutor pentru perioada rece)	Diminuarea valorii totale a prestațiilor de ajutor social în anul 2024 este determinată de modificările cadrului normativ, care au integrat ajutorul pentru perioada rece a anului în Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (SIVE). Această schimbare structurală a sistemului de prestații sociale explică scăderea aparentă, reflectând o redistribuire a sprijinului către un mecanism mai țintit și eficient de protecție a gospodăriilor vulnerabile. În perioada 2020-2024, ponderea beneficiarilor de ajutor social a constituit:	

Anul	Numărul persoanelor din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social	Acoperirea cu prestația de ajutor social raportat la număr total al populației RM, %
2020	209736	8%
2021	174024	7%
2022	159331	6%
2023	139830	6%
2024	93562	3.86%

1.3.1.h. Acoperirea populației celei mai sărace (quintila 1) cu prestații de ajutor social	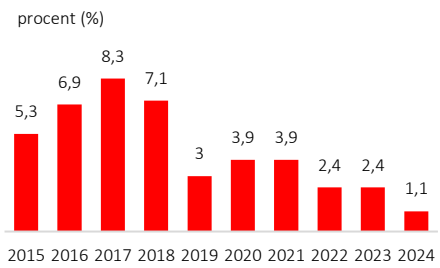 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Rata persoanelor dependente de ajutorul social a scăzut semnificativ de la 2,4% în 2023 la 1,1% în 2024. Această evoluție reflectă nu doar eficiența programului în sprijinirea populației vulnerabile, ci și contribuția sa la incluziunea socială a familiilor cu copii și a persoanelor apte de muncă, reducând dependența de asistența socială și sporind participarea activă în viața economică și socială.
1.3.1.i. Acoperirea populației celei mai sărace (quintila 1) cu prestații de ajutor pentru perioada rece a anului	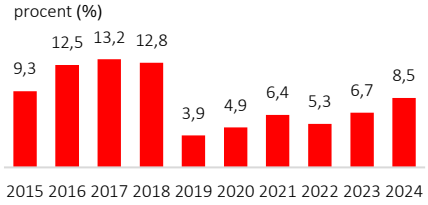 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Acoperirea populației celei mai sărace a înregistrat o creștere constantă, de la 5,3% în 2022 la 8,5% în 2024, ca urmare a majorării valorii ajutoarelor și extinderii plafoanelor de eligibilitate. Această tendință evidențiază progrese în reducerea sărăciei extreme și în promovarea incluziunii sociale a persoanelor vulnerabile.

1.4. Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire și alte resurse

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
1.4.1. Ponderea populației care locuiește în gospodării casnice cu acces la servicii de bază, inclusiv electricitate, surse sigure de apă, sistem de canalizare, conexiune la Internet	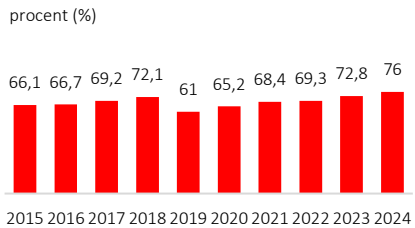 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Indicatorul a înregistrat o tendință ascendentă între 2015 și 2024, cu excepția anului 2019. Accesul în mediul urban este aproape universal, iar mediul rural a înregistrat o creștere semnificativă, de la 61% în 2019 la 76% în 2024. Această evoluție evidențiază îmbunătățirea condițiilor de trai și reducerea decalajelor dintre mediul urban și cel rural.
1.4.2.a. Ponderea populației adulte cu drepturi asigurate asupra pământului	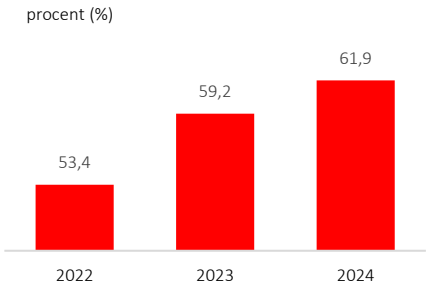 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	La nivel național, ponderea populației adulte cu drepturi asupra terenurilor a crescut constant, de la 53,4% în 2022 la 61,9% în 2024. În același timp, accesul tinerilor la drepturi asupra terenurilor rămâne scăzut, doar 8,7% dintre cei cu vârste între 15 și 24 de ani deținând astfel de drepturi, comparativ cu rate mult mai ridicate în rândul grupurilor de vârstă mai înaintate, ceea ce evidențiază necesitatea unor politici dedicate pentru incluziunea tinerilor în proprietatea funciară.

1.4.2.b. Ponderea populației adulte care își percepe drepturile sale asupra pământului ca fiind sigure	Deși acest indicator nu este monitorizat oficial în Republica Moldova, datele disponibile indică o tendință pozitivă în percepția securității drepturilor asupra terenurilor. În mediul rural, ponderea persoanelor care consideră că drepturile lor asupra terenurilor sunt sigure a crescut de la 62,2% în 2014 la 72,8% în 2023, reflectând o consolidare treptată a încrederii în proprietatea funciară.

1.5. Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, inclusiv secetă și inundații

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
1.5.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.a/13.1.1.a)	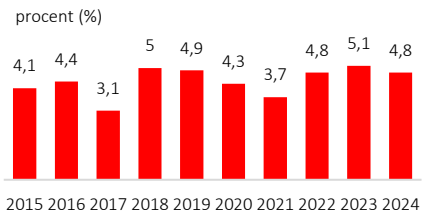 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În 2024, rata deceselor a fost de 4,8 la 100.000 de locuitori, în creștere față de anii anteriori. Această majorare reflectă creșterea cu 15% a numărului de situații excepționale în 2023, de la 206 la 237 de cazuri, evidențiind impactul incidentelor neprevăzute asupra mortalității.
1.5.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.b/13.1.1.b)	În ultimii 10 ani, Republica Moldova nu a înregistrat cazuri de persoane dispărute în situații excepționale, ceea ce reflectă eficiența gestionării riscurilor, intervențiile rapide ale autorităților și funcționalitatea sistemului de prevenire și răspuns în astfel de contexte.
1.5.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 de locuitori (identic cu 11.5.1.c/13.1.1.c)	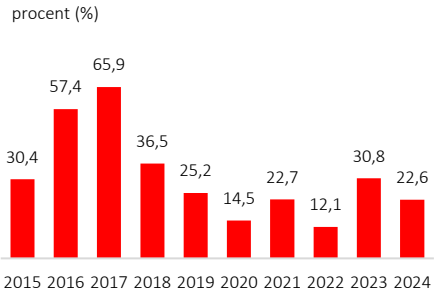 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În perioada 2015–2024, indicatorul a înregistrat inițial o creștere semnificativă până în 2017, urmată de o scădere constantă până la 12,1% în 2022, ca urmare a îmbunătățirii măsurilor de prevenire și gestionare a situațiilor excepționale. În 2023, ponderea a crescut la 30,8% datorită majorării cu 15% a numărului de situații excepționale față de 2022, iar în 2024 a scăzut la 22,6%, reflectând reducerea persoanelor afectate, dar și fluctuațiile generate de evenimentele excepționale.
1.5.2. Valoarea pierderilor economice directe în urma situațiilor excepționale raportate la PIB	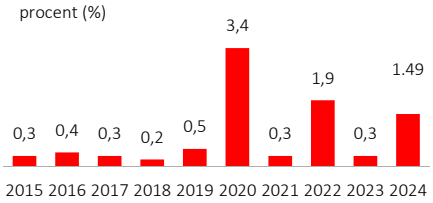 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În 2024, pierderile economice directe cauzate de situațiile excepționale au reprezentat 1,49% din PIB, în creștere față de 0,84% în 2023. După vârful înregistrat în 2020, de 3,4% din PIB, ca urmare a pandemiei COVID-19, și impactul de 1,9% în 2022 asociat războiului din Ucraina, valoarea din 2024 indică o revenire pe un trend ascendent.

1.5.3.1. Cadrul strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniat la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030, adoptat și implementat (identic cu 11.b.1.1/13.1.2.1)	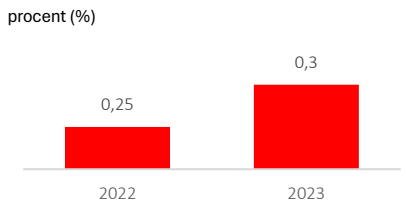 *Sursa:* *Serviciul Hidrometereologi de Stat*	În 2024, a fost aprobată Strategia națională de reducere a riscurilor de dezastre pentru perioada 2024–2030, care servește drept instrument esențial pentru realizarea angajamentelor în implementarea prevederilor Cadrului de la Sendai, Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și Acordului de la Paris.
1.5.3.2. Gradul de implementare a Cadrului strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniat la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030 (identic cu 11.b.1.2/13.1.2.2)	Gradul de implementare a Cadrului strategic național, aliniat la Cadrul de la Sendai 2015–2030, a fost de 0,2% în 2023. În 2024, a fost aprobată Strategia națională de reducere a riscurilor de dezastre pentru perioada 2024–2030, care constituie un instrument-cheie pentru realizarea angajamentelor Republicii Moldova privind Cadrul de la Sendai, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și Acordul de la Paris.	
1.5.4. Proporția autorităților publice locale care adoptă și implementează strategii locale de reducere a riscurilor de situații excepționale în conformitate cu strategiile naționale de reducere a riscurilor de situații excepționale (identic cu 11.b.2/13.1.3)	Indicatorul nu este disponibil în prezent.	

1.a. Asigurarea mobilizării semnificative a resurselor dintr-o varietate de surse, inclusiv prin cooperare sporită pentru dezvoltare, pentru a oferi mijloace adecvate și previzibile pentru a pune în aplicare programe și politici pentru eradicarea sărăciei în toate dimensiunile sale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
1.a.1.1. Ponderea mijloacelor alocate din bugetul public național pentru programul de ajutor social (ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului) în totalul cheltuielilor bugetului public național	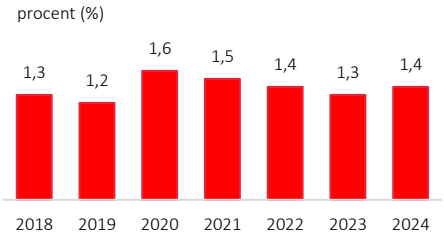 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, ponderea mijloacelor alocate pentru programul de ajutor social a fost de 1,4% din totalul cheltuielilor bugetului public național, menținându-se în intervalul constant din perioada 2018–2023 (1,2%–1,6%).
1.a.2.a. Ponderea cheltuielilor pentru învățământ în totalul cheltuielilor bugetului public național	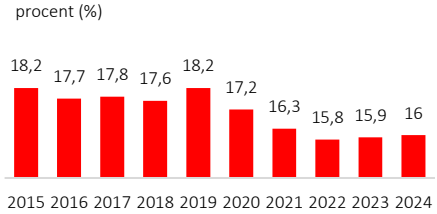 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, ponderea cheltuielilor pentru învățământ în totalul cheltuielilor bugetului public național a fost de 16%. După stabilitate relativă între 2015 și 2019, indicatorul a scăzut constant între 2020 și 2022, atingând un minim de 15,8%. În 2023 și 2024 s-au înregistrat creșteri ușoare, însă nivelul rămâne sub cel anterior anului 2020.

1.a.2.b. Ponderea cheltuielilor pentru ocrotirea sănătății în totalul cheltuielilor bugetului public național	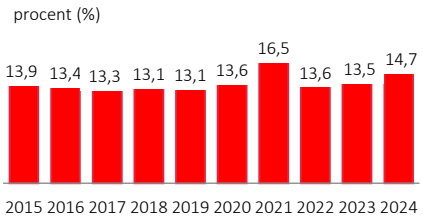 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În anul 2024, ponderea cheltuielilor pentru ocrotirea sănătății în totalul cheltuielilor bugetului public național a constituit 14,7%, menținându-se relativ stabilă față de nivelul din anul precedent, ceea ce indică o alocare constantă a resurselor publice pentru sectorul sănătății.
1.a.2.c. Ponderea cheltuielilor pentru protecție socială în totalul cheltuielilor bugetului public național	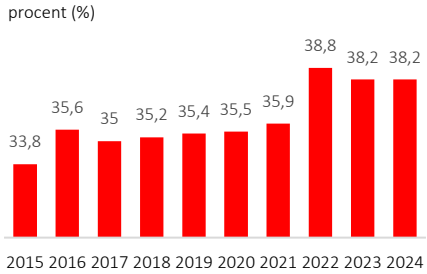 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În anul 2024, ponderea cheltuielilor pentru protecție socială a constituit 38,2%. În 2023, indicatorul a înregistrat o ușoară scădere cu 0,6 p.p. față de 2022 (de la 38,8% la 38,2%), menținându-se însă la un nivel relativ constant. Această stabilitate reflectă prioritatea acordată protejării persoanelor vulnerabile și combaterii sărăciei. Creșterea înregistrată în 2022 s-a datorat în mare parte programului de compensații energetice, cu un buget de peste 3,5 miliarde lei pentru sezonul rece 2022–2023.
1.a.3.1. Ponderea cheltuielilor publice pentru protecție socială în PIB	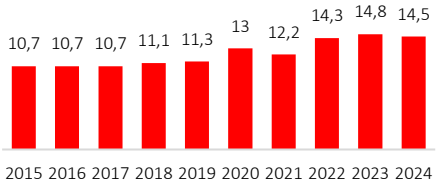 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, ponderea cheltuielilor publice pentru protecție socială în PIB a fost de 14,5%. Aceasta reflectă alocarea continuă a resurselor pentru protecția persoanelor vulnerabile, inclusiv compensații pentru energie și majorarea pensiilor, consolidând impactul programelor sociale asupra populației.

1.b. Asigurarea unui cadru național de politici adecvat, bazat pe strategii sensibile la dimensiunea de sărăcie și gen, ce ar susține investițiile în eradicarea sărăciei

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
1.b.1. Ponderea cheltuielilor publice pentru ocrotirea sănătății, învățământ și susținerea socială a persoanelor aflate în sărăcie monetară	În 2024, aproximativ 25,5% din cheltuielile publice ale Republicii Moldova au fost alocate pentru sănătate, educație și asistență socială. Date specifice pentru persoanele aflate în sărăcie monetară nu sunt disponibile.

ODD 2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

2.1 Până în 2030, eradicarea foametei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
2.1.1. Prevalența malnutriției	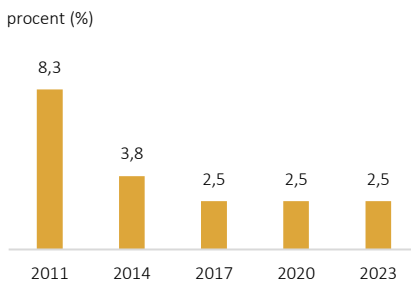 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Prevalența malnutriției a înregistrat o scădere constantă în ultimul deceniu, de la 8,3% în 2011 la 3,8% în 2014, menținându-se sub 2,5% începând cu 2017 și până în 2023. Această evoluție reflectă progrese semnificative în reducerea malnutriției și evidențiază îmbunătățirea securității alimentare în Republica Moldova.
2.1.2. Prevalența insecurității alimentare moderate sau severe	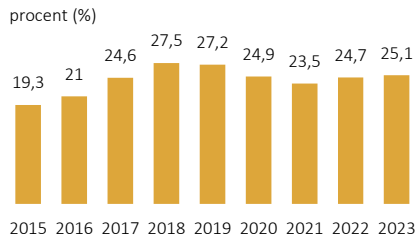 Sursa: Biroul Național de Statistică	Începând cu 2019, prevalența insecurității alimentare moderate sau severe a scăzut de la 27,2% la 23,5% în 2021. Totuși, în 2022 și 2023 s-a înregistrat o ușoară creștere, până la 25,1%, indicând o inversare parțială a tendinței de reducere și evidențiind persistența vulnerabilităților în domeniul securității alimentare.

2.2. Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție și abordarea necesităților nutriționale ale adolescentelor, femeilor însărcinate și celor care alăptează, precum și ale persoanelor în vârstă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
2.2.1. Prevalența retardului statural printre copii în vârstă de până la 5 ani	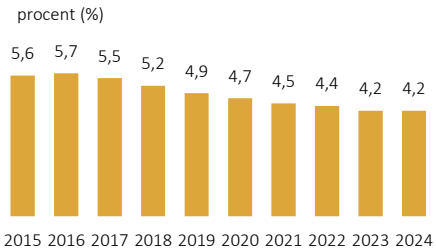 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	Indicatorul prezintă o tendință constant descendentă în perioada 2015–2024, diminuându-se de la 5,6% la 4,2%. După anul 2022, valorile s-au stabilizat la 4,2%, ceea ce indică menținerea unui nivel redus al prevalenței și consolidarea progreselor realizate în ultimii ani. Această evoluție reflectă îmbunătățirea stării nutriționale și a condițiilor generale de sănătate ale copiilor, determinată de implementarea programelor naționale de nutriție, sănătate publică și prevenire a malnutriți.

2.2.2.a. Prevalența supraponderalilor printre copii în vârstă de până la 5 ani	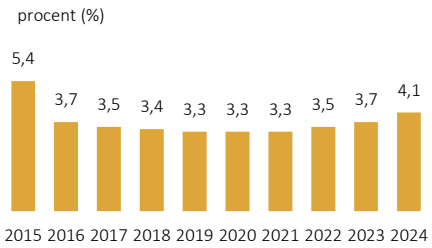 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	În perioada 2015–2019 s-a înregistrat o scădere constantă a valorilor, de la 5,4% la 3,3%, urmată de o stagnare între 2019–2021. Începând cu anul 2022 se observă o tendință ușor ascendentă, indicatorul atingând 4,1% în 2024. Această evoluție denotă o ameliorare inițială a stării nutriționale, urmată de o creștere recentă, asociată modificărilor în stilul de viață și alimentație, ceea ce impune monitorizare continuă și consolidarea măsurilor preventive.
2.2.2.b. Prevalența retardului ponderal printre copii în vârstă de până la 5 ani	Ultimele date disponibile pentru acest indicator sunt din 2012, când valoarea era de 1,9%. În prezent, nu există o țintă specifică stabilită, însă Ministerul Sănătății subliniază importanța monitorizării periodice a acestuia pentru evaluarea evoluției în domeniu.	
2.2.3. Prevalența anemiei la femeile în vârstă de 15-49 ani	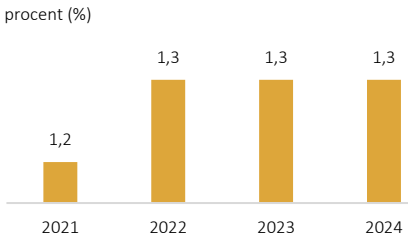 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	În perioada 2021–2024, valorile s-au menținut relativ stabile, variind între 1,2% și 1,3%. Nivelul constant indică o situație controlată a prevalenței anemiei în rândul femeilor de vârstă reproductivă, ceea ce sugerează eficiența măsurilor de prevenire și monitorizare a stării nutriționale în această categorie.

2.3. Până în 2030, creșterea productivității agricole și veniturilor producătorilor agricoli mici prin accesul sigur și egal la factori de producție, cunoștințe, servicii financiare și piețe

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
2.3.1. Productivitatea muncii în agricultură	Nu sunt disponibile date pentru evaluarea progresului acestui indicator. Totuși, el este considerat esențial de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și necesită o monitorizare continuă pentru a reflecta corect evoluțiile din domeniu.	
2.3.1.1. Ponderea suprafețelor însămânțate, în total terenuri arabile	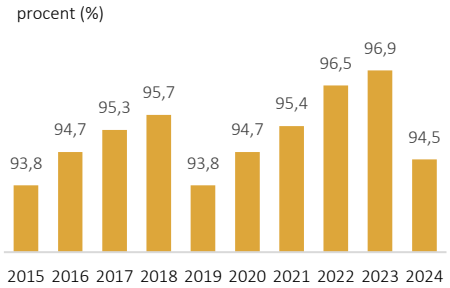 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2015–2024, ponderea suprafețelor însămânțate a oscilat între 93,8% și 96,9%. După o creștere constantă până în 2023, în 2024 s-a înregistrat o scădere la 94,5%. Evoluția reflectă eforturile continue de valorificare a terenurilor arabile, dar și impactul factorilor externi, precum condițiile climatice, structura culturilor și politicile agricole, care au generat fluctuații temporare ale suprafețelor cultivate.

2.3.2. Ponderea volumului producției agricole a micilor producători agricoli, în total producția agricolă	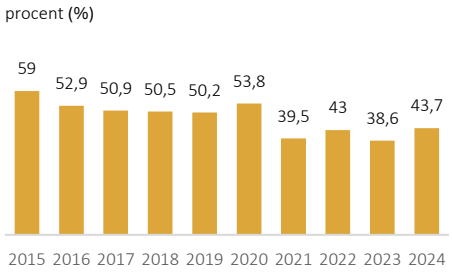 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Indicatorul a scăzut semnificativ de la 59% în 2015 la 38,6% în 2023, urmat de o revenire la 43,7% în 2024. Această evoluție evidențiază o diminuare pe termen lung a ponderii micilor producători, cu variații influențate de factori conjuncturali, precum condițiile sezoniere favorabile și măsurile temporare de sprijin. Deși 2024 marchează o ușoară redresare, tendința generală indică consolidarea producătorilor mari și necesitatea intensificării măsurilor de sprijin pentru micii fermieri, în vederea menținerii echilibrului structural al pieței agricole.

2.4. Până în 2030, implementarea practicilor agricole ce sporesc productivitatea, contribuie la menținerea ecosistemelor și consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme ca seceta, inundațiile și alte situații excepționale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
2.4.1. Ponderea suprafețelor agricole care utilizează practici de agricultură durabilă	Nu sunt disponibile date pentru evaluarea progresului acestui indicator. Totuși, acesta este considerat de importanță medie de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și ar trebui monitorizat periodic.

2.5. Până în 2027, menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante, gestionate corect și diversificate la nivel național, regional, precum și promovarea accesului și unui schimb corect și echitabil a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internaționale

ODD 2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
2.5.1. Numărul de resurse genetice (a) vegetale și (b) animale pentru alimentație și agricultură asigurate în instalații de conservare pe termen mediu sau lung	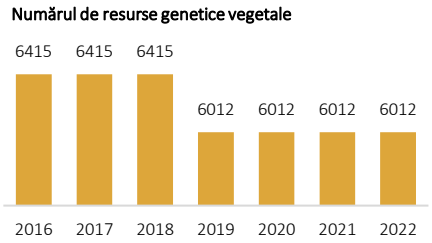 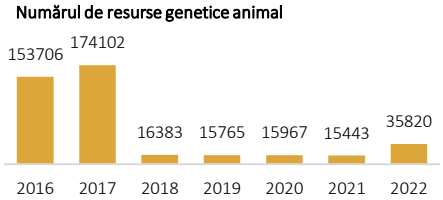 *Sursa:* *Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare*	După o perioadă de stabilitate în intervalul 2016–2018, numărul resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură conservate pe termen mediu sau lung a înregistrat o scădere considerabilă în 2019, tendință care s-a menținut până în 2022. Această evoluție indică necesitatea consolidării măsurilor de conservare a diversității genetice vegetale. Numărul resurselor genetice animale a atins un nivel maxim în 2017, urmat de o scădere semnificativă în 2018. În perioada 2018–2021 s-a menținut o stagnare, iar în 2022 s-a înregistrat o ușoară creștere, sugerând o relansare modestă a eforturilor de conservare a diversității genetice animale.
2.5.2. Proporția de rase și forme locale clasificate ca fiind în pericol, fără risc sau la un nivel necunoscut de risc de dispariție	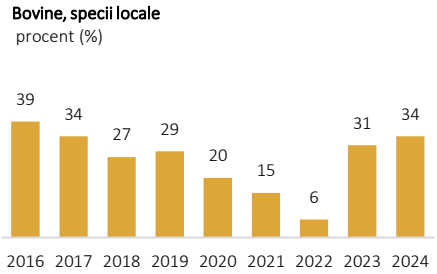 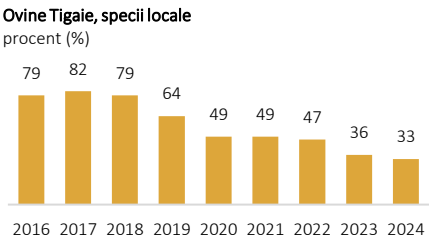	Se observă o scădere semnificativă între 2016 și 2022, de la 39% la 6%, urmată de o creștere în 2023 (31%) și 2024 (34%). Evoluția indică faptul că, deși măsurile de conservare au avut efecte pozitive până în 2022, în ultimii ani s-a înregistrat o reintensificare a riscului de dispariție, subliniind necesitatea protejării și reproducerea speciilor locale. Proporția rasei locale de ovine „Țigaie" considerate fără risc de dispariție a scăzut de la 79–82% în perioada 2016–2017 la 47% în 2022, continuând cu 36% în 2023 și 33% în 2024. Această diminuare evidențiază vulnerabilitatea rasei și necesitatea măsurilor de conservare și susținere a fermierilor implicați în menținerea și valorificarea resurselor zoogenetice locale.

	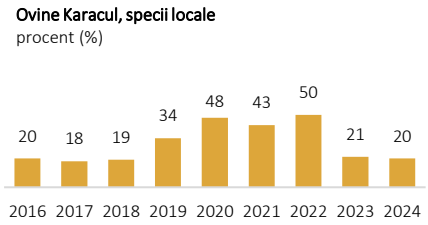 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Procentul ovinelelor din rasa Karakul clasificate în categorii de risc de dispariție a variat semnificativ între 2016 și 2024, crescând de la 20% în 2016 la 50% în 2022, urmat de o scădere accentuată la 21% în 2023 și 20% în 2024, evidențiind fluctuații importante în starea de conservare a speciei.

2.a. Creșterea investițiilor, inclusiv prin sporirea cooperării internaționale, în infrastructura rurală, cercetarea agricolă și extindere agricolă, dezvoltarea tehnologiei și crearea băncilor genetice de plante și animale pentru a spori capacitatea productivă agricolă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
2.a.1. Indicele orientării cheltuielilor publice către agricultură	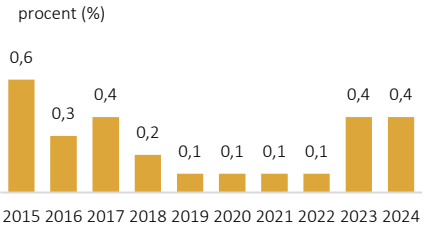 *Sursa:* *Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare*	În perioada 2015–2024, indicele AOI a înregistrat valorile cele mai reduse, variind între 0,1% și 0,6%. După scăderi treptate și menținerea unui nivel scăzut între 2019–2022 (0,1%), în anii 2023 și 2024 valoarea AOI a fost de 0,4%, ceea ce indică că agricultura beneficiază de o proporție relativ redusă a resurselor bugetare raportată la contribuția sa la valoarea adăugată economică.
2.a.2. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea sectorului agricol	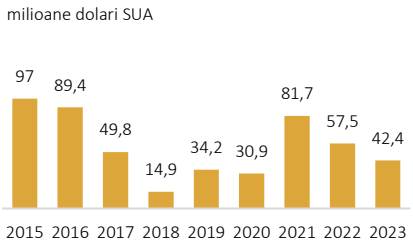 *Sursa:* *DAC (OECD Development Assistance Committee)*	Comparativ cu anul 2020, anii 2021 și 2022 arată o creștere a asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea sectorului agricol. Totuși, tendințele din ultima perioadă nu sunt clare, având în vedere că în 2022 s-a înregistrat din nou o tendință negativă.

2.c Adoptarea măsurilor necesare pentru buna funcționare a piețelor de produse agroalimentare și facilitarea accesului în timp util la informații de piață, inclusiv privind rezervele de alimente pentru limitarea volatilității extreme a prețurilor la alimente

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
2.c.1. Indicele prețurilor pentru produse agroalimentare (anomalii sezoniere)	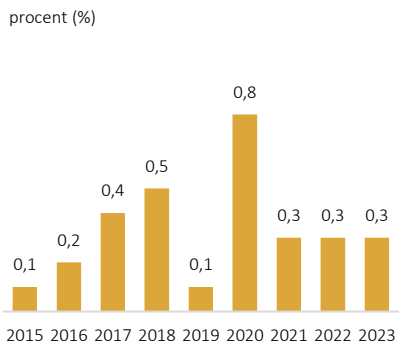 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2015–2023, indicele prețurilor pentru produse agroalimentare a înregistrat fluctuații moderate, cu o creștere graduală până în 2019 (atingând 1,0), urmată de o scădere semnificativă în 2023 (–0,7). Evoluția reflectă variații sezoniere și conjuncturale ale pieței agroalimentare, influențate de condițiile climatice și dinamica economică din anii recenți.

ODD 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă

3.1. Până în 2030, reducerea ratei mortalității materne la mai puțin de 13,3 cazuri la 100 000 de născuți vii

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.1.1. Rata mortalității materne la 100 000 născuți vii	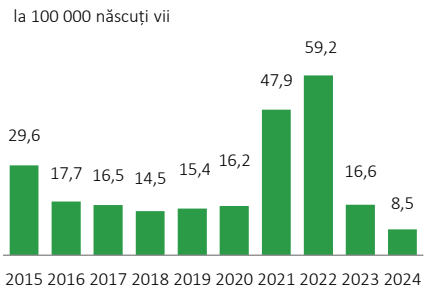 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	Începând cu 2015, rata mortalității materne în Republica Moldova s-a menținut la un nivel relativ constant până în 2018, după care a înregistrat o ușoară creștere în 2019, ajungând la 15,4 cazuri la 100.000 de născuți vii. Ulterior, indicatorul a prezentat o deteriorare semnificativă, atingând 59,2 în 2022. Totuși, datele recente evidențiază o îmbunătățire remarcabilă: rata a scăzut la 16,6 în 2023 și la 8,5 în 2024, reflectând progrese substanțiale în sănătatea maternă și calitatea serviciilor medicale oferite femeilor în timpul sarcinii și nașterii.
3.1.2. Proporția nașterilor asistate de personal calificat	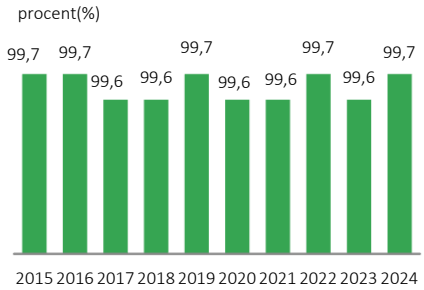 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Proporția nașterilor asistate de personal calificat a rămas constantă în jurul valorii de 99,6% - 99,7%. În general, majoritatea nașterilor în Republica Moldova beneficiază de asistență medicală calificată și specializată.

3.2. Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite pentru nou-născuți și copii până la vârsta de 5 ani, reducerea mortalității neonatale la 6 decese la 1 000 născuți vii și a mortalității copiilor până la vârsta de 5 ani la 10 decese la 1 000 născuți vii

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.2.1. Rata mortalității copiilor în vârstă de 0-4 ani, la 1 000 născuți vii	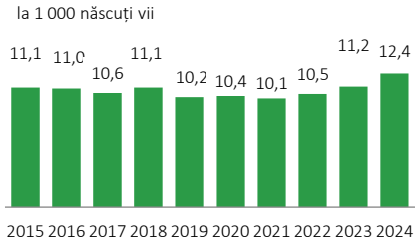 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	Datele privind rata mortalității copiilor în vârstă de 0-4 ani la 1.000 de născuți vii în perioada 2019-2024 indică o creștere preocupantă, culminând cu 12,4 în 2024, cel mai înalt nivel din intervalul analizat.

3.2.1.1. Rata mortalității infantile la 1 000 născuți vii	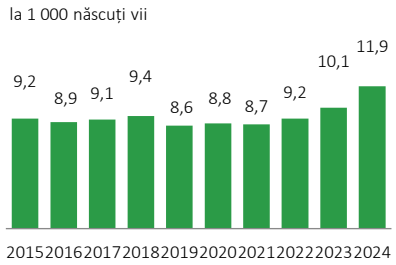 *Sursa: Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	Rata mortalității infantile a înregistrat o scădere la 8,6% în 2018, urmată de o perioadă de stabilitate (8,7%–8,8%) până în 2021. În 2022–2024, se observă o creștere constantă, ajungând la 11,9% în 2024, cel mai ridicat nivel din perioada analizată.
3.2.2 Rata mortalității neonatale la 1 000 născuți vii	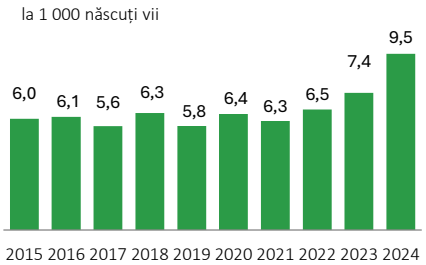 *Sursa: Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	După 5,8 cazuri de deces în 2019, rata mortalității neonatale a înregistrat mici variații (6,4 în 2020 și 6,3 în 2021), urmate de o creștere treptată la 6,5 în 2022 și o majorare semnificativă la 7,4 în 2023. În 2024, rata a urcat la 9,5, cea mai ridicată valoare din perioada analizată.

3.3.1. Până în 2030, reducerea transmiterii HIV și ITS, în special în populațiile-cheie, și a mortalității asociate cu HIV

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.3.1. Incidența HIV la 100 000 persoane neinfectate	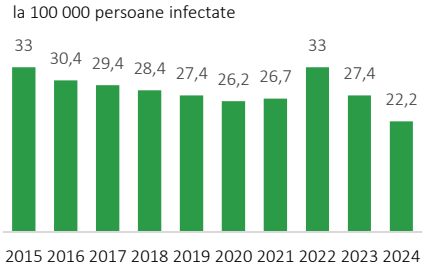 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	În perioada 2018–2024, incidența HIV a înregistrat fluctuații semnificative. După o scădere constantă de la 28,4% în 2018 la 26,7% în 2021, s-a produs o creștere abruptă în 2022, la 33,0%, urmată de o revenire la 27,4% în 2023. În 2024, indicatorul a scăzut semnificativ la 22,2%, cel mai mic nivel din ultimii șapte ani.

3.3.1.1. Decese HIV asociate la 100 000 populație	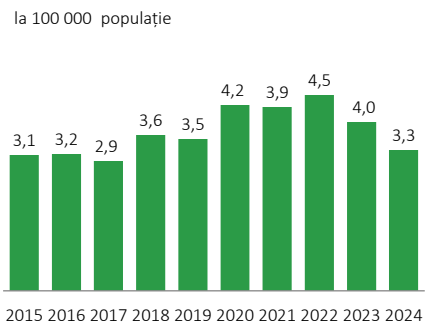 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Indicatorul a prezentat fluctuații între 2,9 și 4,5 la 100.000 populație în perioada analizată. După o creștere semnificativă în 2022 (4,2), rata a scăzut la 4,0 în 2023 și ulterior la 3,3 în 2024, ceea ce reflectă o tendință descendentă recentă

3.3.2. Până în 2030 reducerea poverii tuberculozei, combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.3.2. Incidența prin tuberculoză la 100 000 populație	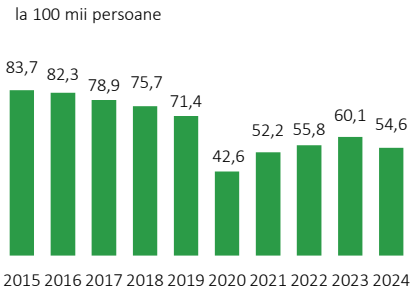 *Sursa:* *Biroul Națiomal de Statistică*	Incidența tuberculozei a înregistrat o scădere semnificativă, de la 96,1 în 2015 la 60,1 în 2023, cu un minim de 42,6 în 2020. În 2024, valoarea a crescut ușor la 54,6, dar rămâne sub nivelurile anterioare anului 2021.
3.3.4. Incidența prin hepatita B la 100 000 populație	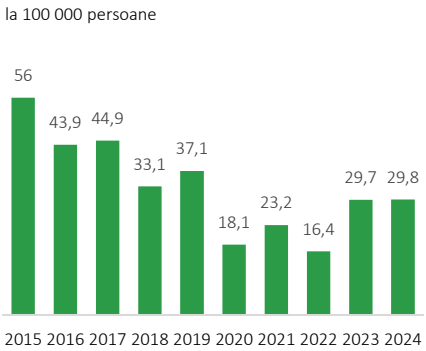 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Incidența hepatitei B a înregistrat o scădere semnificativă, de la 56 în 2015 la 16,4 în 2022. În 2020, s-a observat o reducere bruscă la 18,1, probabil influențată de pandemia COVID-19 și restricțiile de mobilitate. Ulterior, incidența a crescut, ajungând din nou la 29,7 în 2023 și 29,8 în 2024.

ODD 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă

3.4.1. Până în 2030, reducerea cu 30% a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire și tratare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.4.1. Rata mortalității prin boli cardiovasculare, cancer, boli ale aparatului digestiv, diabet, boli ale aparatului respirator în rândul persoanelor cu vârste cuprinse între 30 și 70 de ani, la 100 000 populație	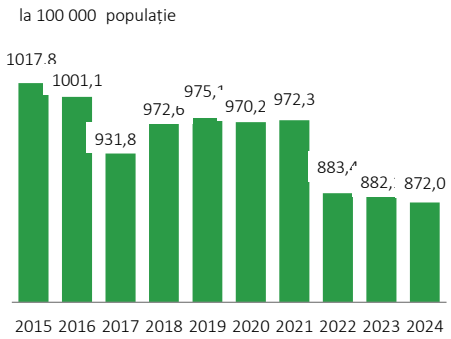 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	În perioada 2015–2021, rata mortalității prin boli cardiovasculare, cancer, boli ale aparatului digestiv, diabet și boli respiratorii în rândul persoanelor de 30–70 de ani s-a menținut la un nivel relativ stabil. Ulterior, în 2022–2023, se observă o tendință de scădere, consolidată și în 2024, când rata a atins 872,0 la 100.000 populație, cea mai redusă valoare din perioada analizată.

3.4.2. Promovarea sănătății mintale și a bunăstării populației

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.4.2. Rata mortalității prin suicid la 100 000 populație	**Mortalitatea generală la 100 000 populație** 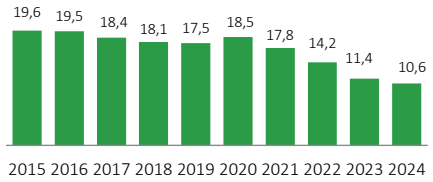	Rata mortalității prin suicid a înregistrat o scădere treptată, de la 19,6 la 100.000 populație în 2015 la 18,0 în 2021, continuând tendința descendentă și în 2023. În 2024, nivelul a coborât semnificativ la 10,6 la 100.000 populație, cea mai redusă valoare din perioada analizată.
	Mortalitatea la copii sub 18 ani la 10 000 populație 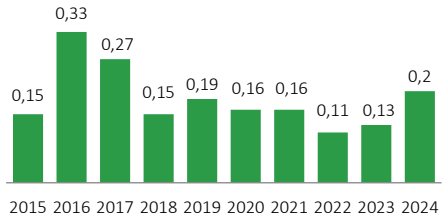 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	În rândul copiilor, rata mortalității prin suicid s-a menținut la un nivel scăzut, variind între 0,11 și 0,16 la 10.000 în perioada 2021–2023 (0,16 în 2021, 0,11 în 2022 și 0,13 în 2023). În 2024, valoarea a crescut ușor la 0,2 la 10.000. Deși incidența este redusă, aceste cazuri evidențiază o problemă sensibilă de sănătate publică, care impune monitorizare atentă, intervenții preventive și sprijin psihologic adaptat copiilor și adolescenților.

3.5. Fortificarea măsurilor de prevenire și tratament a consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.5.1. Gradul de acoperire cu intervenții/servicii a consumatorilor de substanțe psihotropice, indice	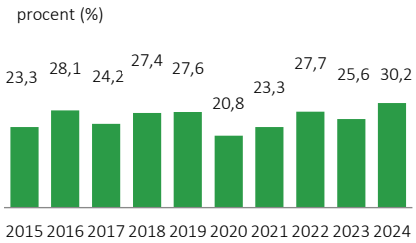 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, gradul de acoperire cu intervenții și servicii pentru consumatorii de substanțe psihotropice a atins 30,2%, marcând o redresare după scăderea din 2023, dar menținându-se la un nivel ce evidențiază necesitatea consolidării serviciilor.
3.5.2. Consumul anual de alcool pentru o persoană (15+ ani)	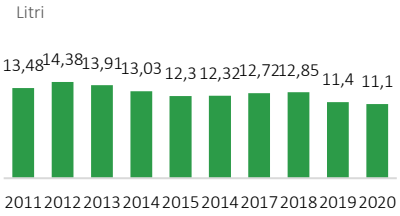 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Datele sugerează o stabilitate a consumului anual de alcool în rândul persoanelor de 15 ani și peste, cu valori variind între 13 litri și 11 litri în perioada 2014-2020. Datele pentru perioada 2021-2024 nu sunt disponibile.
3.5.2.1. Prevalența consumului nociv de alcool	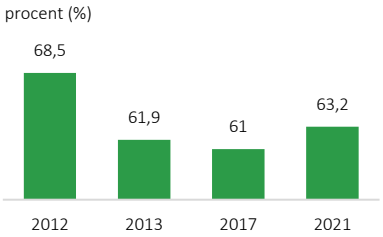 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate…*	Deși date specifice pentru 2024 nu sunt încă disponibile, rapoartele OMS evidențiază că aproximativ 27,2% din populația adultă a practicat consumul episodic nociv de alcool în ultimii ani. Aceasta sugerează persistența unui segment semnificativ al populației cu risc crescut de afecțiuni legate de alcool.

3.6. Până în 2030, reducerea cu 50% a numărului de decese și leziuni din cauza accidentelor rutiere

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului

3.6.1. Rata mortalității determinată de accidente rutiere la 100 000 populație	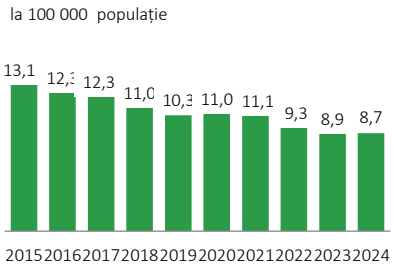 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2015–2021, rata mortalității prin accidente rutiere a înregistrat o scădere constantă, menținând această tendință și în anii 2020–2021, deși într-un ritm mai lent. Datele pentru 2022–2023 confirmă continuarea trendului descendent. În 2024, rata s-a redus la 8,7 la 100.000 populație, una dintre cele mai scăzute valori din perioada analizată.

3.7. Până în 2030, asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.7.1. Ponderea femeilor de vârstă fertilă (15-49 ani) cu necesități de planificare a familiei satisfăcute prin metode moderne de contracepție.	În anul 2020, indicatorul privind planificarea familială a fost inclus în studiul „Generații și Gen". Analiza cererii de planificare familială satisfăcută prin metode moderne de contracepție în rândul femeilor aflate la vârsta reproductivă arată că nu există diferențe semnificative între regiuni sau medii de reședință. Totodată, se observă o creștere progresivă a acestui indicator odată cu înaintarea în vârstă: de la 28,2% în grupa 15–19 ani până la 71,6% în grupa 45–49 ani. În prezent, există doar o valoare oficială pentru anul 2012, ceea ce face necesară continuarea colectării de date pentru a putea evalua tendințele și progresele în asigurarea accesului universal la servicii de sănătate sexuală și reproductivă.	
3.7.2. Rata nașterilor timpurii la vârsta de 15-19 ani la 1 000 femei de vârsta respectivă	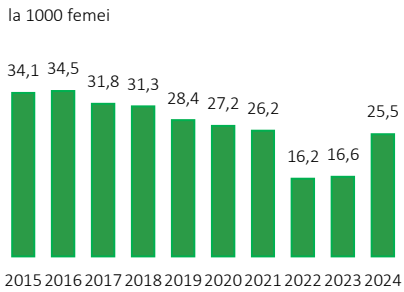 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	Evoluția ratei nașterilor timpurii la femeile cu vârsta între 15 și 19 ani arată o descreștere semnificativă în perioada 2022–2024. După o ușoară descreștere de la 30,5% în 2022 la 29,2% în 2023, indicatorul a înregistrat o descreștere pronunțată în 2024, ajungând la 25,5%. Această tendință reflectă o amplificare a fenomenului de maternitate timpurie și indică necesitatea consolidării măsurilor de prevenire, educație sexuală și acces la servicii de planificare familială pentru adolescenți.

3.8. Realizarea accesului universal la servicii de sănătate, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază și vaccinuri sigure, eficiente, calitative și la prețuri accesibile pentru toți

ODD 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
3.8.1. Acoperirea cu servicii esențiale de sănătate, indice	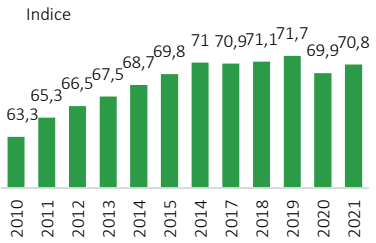 *Sursa: Organizația Mondiială a Sănătății*	În 2024, accesul pacienților la servicii medicale specializate în Republica Moldova a crescut prin dezvoltarea a două rețele-cheie: 13 centre pentru asistența medicală în caz de AVC și 12 cabinete de colposcopie pentru depistarea timpurie a leziunilor precanceroase și a cancerului de col uterin, integrate cu instituțiile centrale din Chișinău.
3.8.1.1. Ponderea populației care a beneficiat de medicamente esențiale naționale compensate din FAOAM	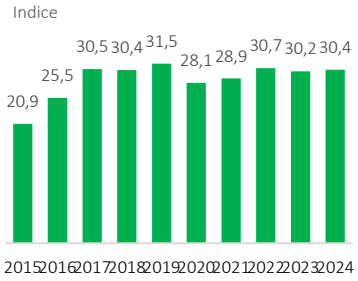 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	Se observă o tendință ușoară de creștere. În 2024 ponderea populației a constituit 30.4%, înregistrând o diminuare nesemnificativă comparativ cu 2023.

3.8.2.1 Ponderea cheltuielilor private (ale gospodăriilor casnice) pentru sănătate	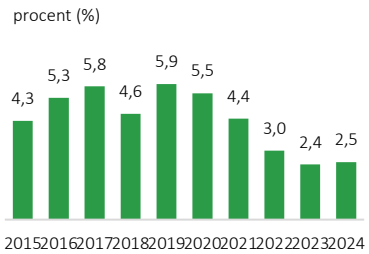 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În anul 2024, ponderea cheltuielilor private ale gospodăriilor pentru sănătate a scăzut la 2,5%, marcând o reducere semnificativă față de nivelul de 5,9% înregistrat în 2019. Această evoluție indică o diminuare a poverii financiare directe asupra populației, sugerând o creștere a accesului la servicii medicale prin intermediul mecanismelor publice de finanțare a sănătății.
3.8.2.2 Ponderea populației cu asigurare obligatorie de asistență medicală	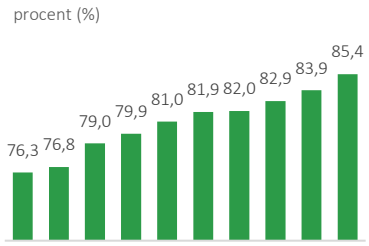 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea populației cu asigurare obligatorie de asistență medicală a crescut constant în ultimul deceniu, ajungând la 85,4% în 2024, ceea ce denotă o extindere semnificativă a acoperirii financiare a populației și un progres important în direcția asigurării accesului universal la servicii de sănătate.
3.8.2.a. Ponderea populației cu cheltuielile gospodăriilor pentru sănătate mai mari de 10% în total cheltuielile gospodăriilor	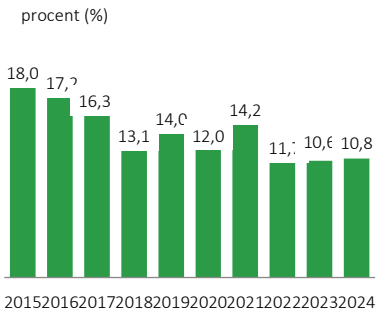 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, doar 10,8% din populație a suportat cheltuieli pentru sănătate care depășesc 10% din totalul cheltuielilor gospodăriei, în scădere față de 18,0% în 2015. Această tendință descendentă evidențiază o reducere considerabilă a poverii financiare catastrofale pentru gospodării și o îmbunătățire a accesibilității serviciilor medicale.
3.8.2.b. Ponderea populației cu cheltuielile gospodăriilor pentru sănătate mai mari de 25% în total cheltuielile gospodăriilor	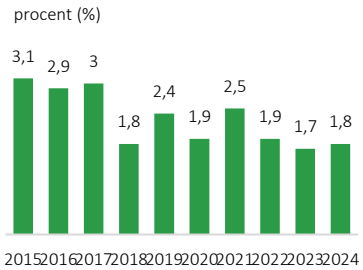 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În anul 2024, ponderea populației al cărei cheltuieli pentru sănătate depășesc 25% din totalul cheltuielilor gospodăriei s-a menținut la un nivel scăzut, de 1,8%. Această valoare confirmă continuarea tendinței descendente înregistrate după creșterea temporară din 2021 și evidențiază reducerea poverii financiare catastrofale asupra gospodăriilor.

ODD 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă

3.9. Până în 2030, reducerea mortalității și morbidității provocate de produsele chimice periculoase și poluarea și contaminarea aerului și apei

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
3.9.1. Rata mortalității determinate de poluarea aerului în încăperi și a celui ambiant la 100 000 populație	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
3.9.2. Rata mortalității determinate de surse nesigure de apă, sanitație și igienă la 100 000 populație	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
3.9.3. Rata mortalității determinate de intoxicații neintenționate la 100 000 populație	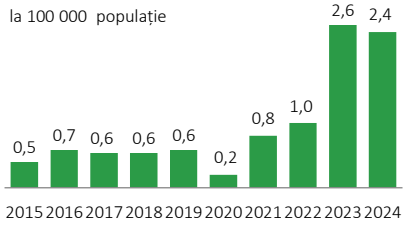 *Sursa: Agenția Națională petru Sănătate Publică* Rata mortalității prin intoxicații neintenționate a crescut constant după 2020, de la 0,2 la 100.000 populație în 2020 la 0,8 în 2021, continuând să urce până la 2,6 în 2023. În 2024, valoarea a scăzut ușor la 2,4 la 100.000 populație.

3.a. Consolidarea implementării Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
3.a.1. Prevalența consumului de tutun în rândul populației în vârstă de 15 ani și peste	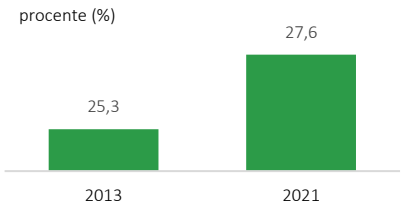 *Sursa: Agenția Națională pentru Sănătate Publică* Prevalența consumului de tutun în rândul persoanelor de 15 ani și peste a crescut de la 25,3% în 2013 la 27,6% în 2021, ceea ce reprezintă o preocupare majoră pentru sănătatea publică. Sunt necesare măsuri suplimentare de descurajare a fumatului, inclusiv politici fiscale, restricții în spațiile publice și campanii de informare privind riscurile asociate..

3.b. Susținerea cercetării și dezvoltării vaccinurilor și medicamentelor pentru bolile transmisibile și netransmisibile care afectează populația, oferirea accesului la medicamente esențial

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
3.b.1. Ponderea populației acoperite cu vaccinuri în cadrul programelor naționale de imunizări (din numărul celor aflați în evidență la medicul de familie)	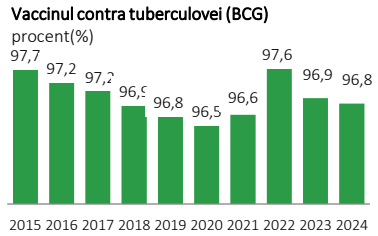 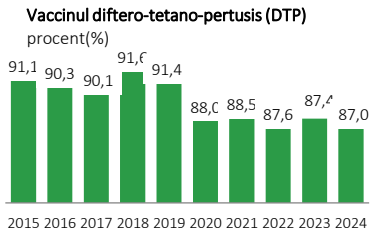 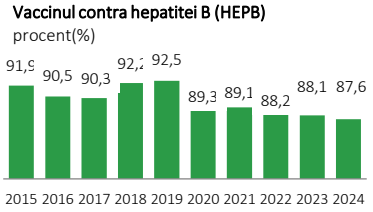 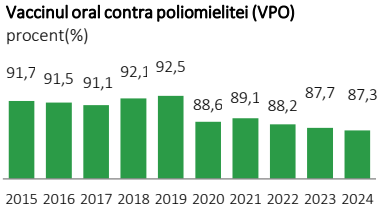 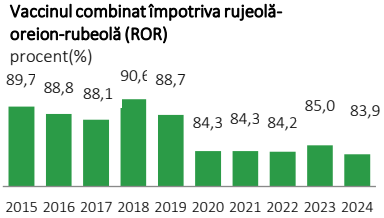 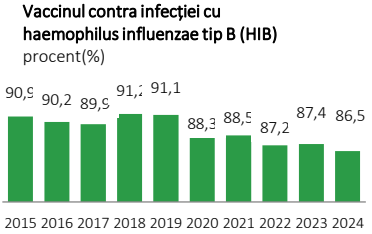 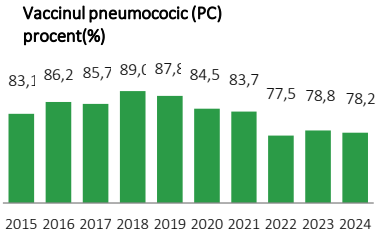 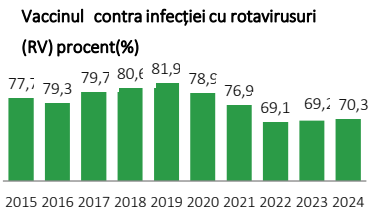 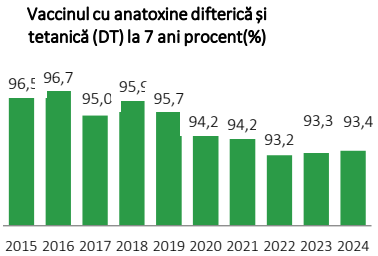 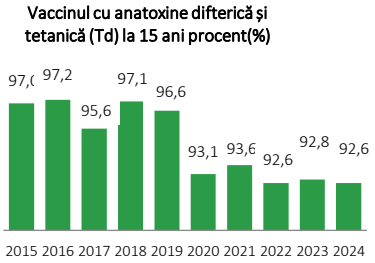 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică* În 2024, acoperirea vaccinală a rămas ridicată pentru unele vaccinuri de bază: BCG (96,8%), Td la 15 ani (92,6%), HEPB (87,6%) și DTP (87,0%). Vaccinurile HIB (86,5%), PC (78,2%) și RV (70,3%) au înregistrat o acoperire mai modestă, deși se remarcă progrese față de 2023. Această situație evidențiază necesitatea consolidării intervențiilor de vaccinare pentru a reduce diferențele între tipurile de vaccinuri și a asigura o protecție uniformă a populației.

3.b.2. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru știință și inovare în domeniul sănătății și pentru dezvoltarea serviciilor de bază în sănătate	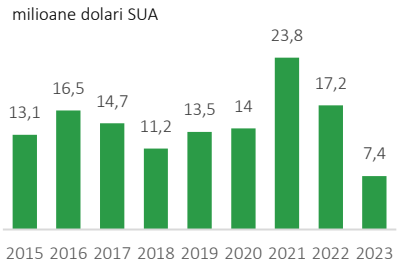 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	În anul 2023, valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru știință și inovare în domeniul sănătății și pentru dezvoltarea serviciilor de bază în sănătate a fost de 7,4 milioane USD. Comparativ cu nivelurile anterioare, se constată o reducere semnificativă față de 2022 (16,3 milioane USD), evidențiind o scădere a suportului extern în domeniul sănătății.
3.b.3. Proporția instituțiilor medico-sanitare care dispun de setul de medicamente de bază disponibile și accesibile în mod permanent	În 2019, doar 21,7% dintre instituțiile medico-sanitare aveau permanent disponibile și accesibile medicamentele de bază. Aceasta indică o disponibilitate limitată a medicamentelor esențiale în sistemul de sănătate, afectând accesul echitabil la servicii medicale. Lipsa datelor pentru anii ulteriori împiedică evaluarea tendințelor recente.	

3.c. Creșterea și eficientizarea finanțării sistemului de sănătate și recrutare, dezvoltare, instruire și menținere a personalului medical

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
3.c.1. Numărul personalului medical ce revine în medie la 10 000 populație	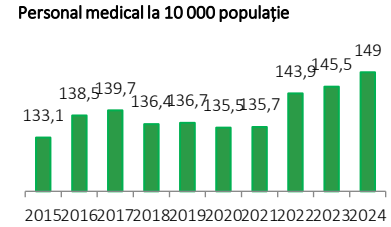 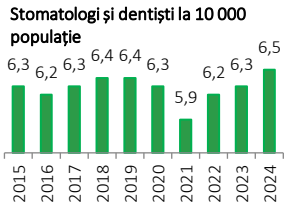 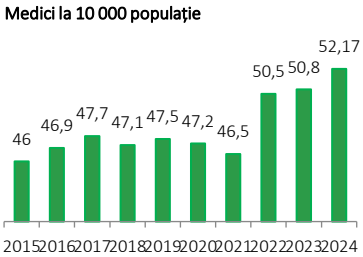 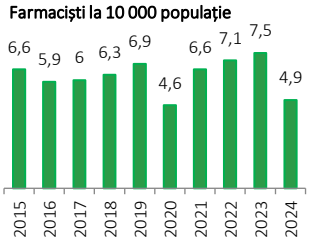 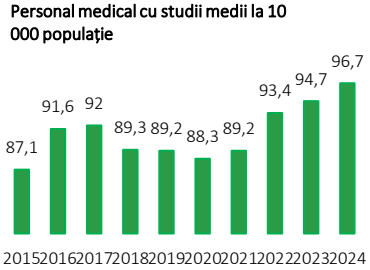 *Sursa: Agenția Națională de Sănătate Publică* Numărul personalului medical raportat la 10 000 de locuitori a înregistrat o creștere constantă, reflectând o îmbunătățire a accesului populației la servicii medicale și consolidarea capacității sistemului de sănătate.

ODD 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă

3.d. Consolidarea capacității pentru avertizarea rapidă, reducerea și gestionarea riscurilor naționale pentru sănătate

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
3.d.1. Indicele capacității sectorului de sănătate (1) legislația, politicile și finanțarea națională; (2) coordonarea și legătura cu punctele focale naționale; (3) supravegherea; (4) răspunsul; (5) pregătirea; (6) comunicarea riscurilor; (7) resursele umane; (8) laboratorul; (9) punctele de intrare; (10) evenimente zoonotice; (11) siguranța alimentelor; (12) evenimente chimice; (13) urgențe radionucleare	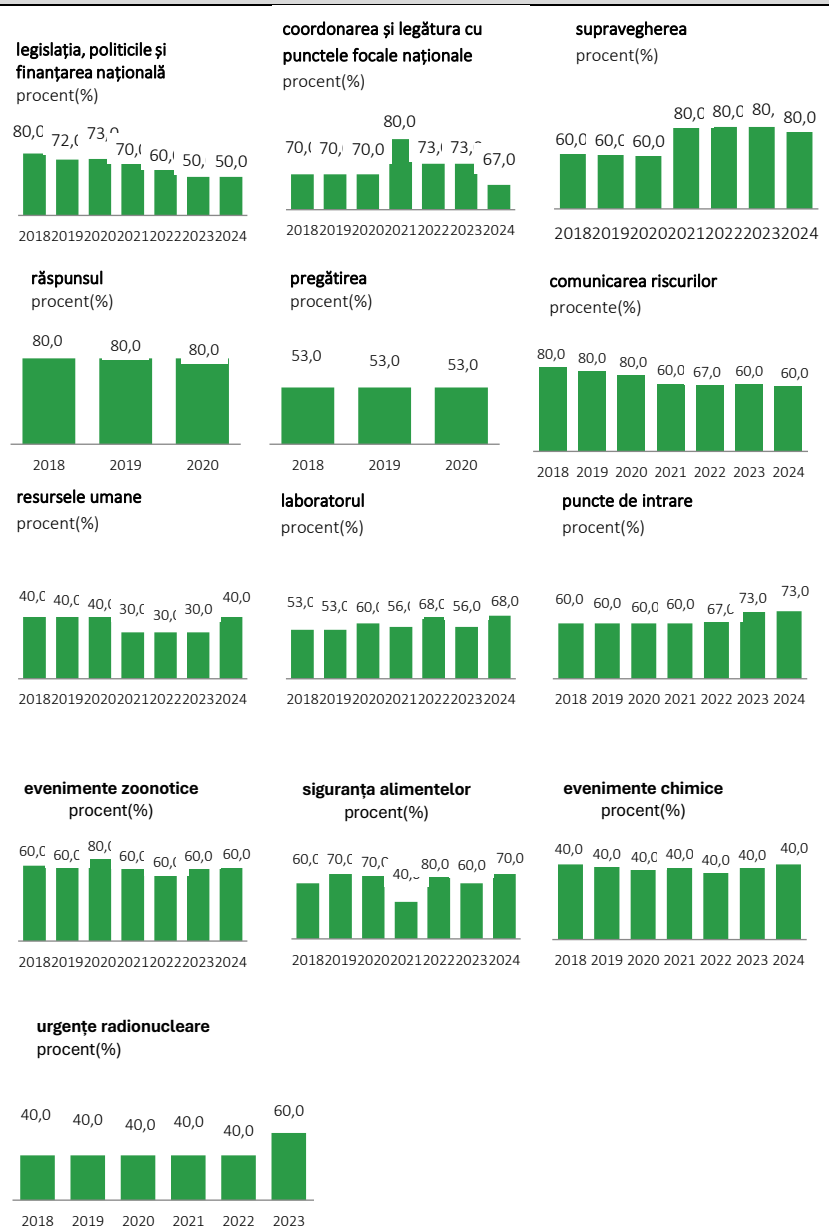 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică* În anul 2024 s-a remarcat o evoluție constantă a capacității în majoritatea domeniilor, cu excepția coordonării și legăturii cu punctele focale naționale, unde indicatorul a înregistrat o scădere de la 73% în 2023 la 67% în 2024.

ODD 4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

4.1. Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și băieții absolvesc învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și de calitate, care să conducă la rezultate relevante și eficiente ale învățării

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
4.1.1.c. (i) Ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul citirii/lecturii	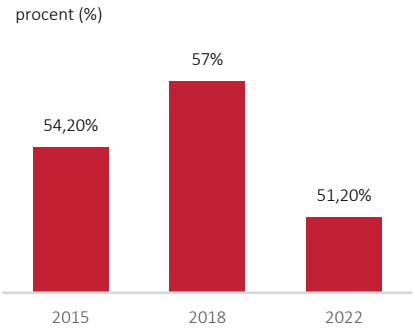 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare*	Între 2018 și 2022, ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul citirii/lecturii a înregistrat o scădere semnificativă, semnalând îmbunătățirea competențelor de bază conform standardelor internaționale. Pe termen lung (2015–2022), procentul elevilor cu cunoștințe minime la citire/lectură a scăzut la 51,2%, indicând o tendință pozitivă în acest domeniu.
4.1.1.c. (ii) Ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul matematicii	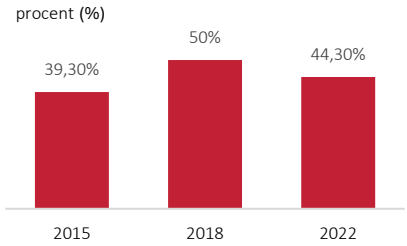 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Între 2018 și 2022, s-a înregistrat o scădere a procentului elevilor care au atins competențele minime la matematică, reflectând o reducere a numărului de elevi cu cunoștințe minime în domeniul matematicii în ultima clasă a învățământului gimnazial.
4.1.2. Rata de absolvire a învățământului primar, gimnazial, liceal/mediu general și secundar profesional	**Ponderea tinerilor de 21-23 ani care au absolvit cel puțin învățământul liceal / mediu general, profesional tehnic secundar,** procent (%) 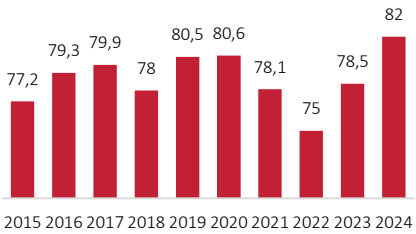 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea tinerilor de 21-23 de ani care au finalizat cel puțin învățământul gimnazial este în creștere, atingând 82% în 2024, cu 3,5 puncte procentuale mai mult decât în 2023.

4.1.2. Rata de absolvire a învățământului primar, gimnazial, liceal/mediu general și secundar profesional

Ponderea copiilor de 13-15 ani care au absolvit cel puțin învățământul primar, procent (%)

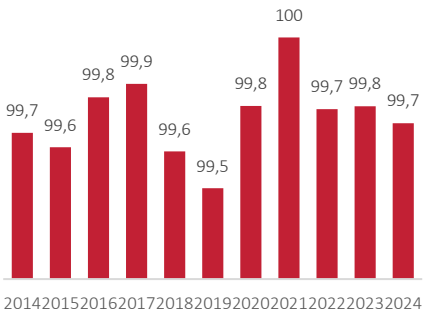

Sursa:
Biroul Național de Statistică

Ponderea copiilor de 13–15 ani care au absolvit cel puțin învățământul primar se menține la un nivel foarte ridicat, apropiat de 100% pe întreaga perioadă 2014–2024. Valorile variază ușor între 99,5% și 100%, ceea ce arată că aproape toți copiii din această grupă de vârstă finalizează învățământul primar. Anul 2021 înregistrează cea mai mare valoare, de 100%, iar în anii următori nivelul rămâne stabil, peste 99,7%. Prin urmare, se poate concluziona că rata de absolvire a învățământului primar este aproape universală și constantă în timp.

Ponderea copiilor de 18-20 ani care au absolvit cel puțin învățământul gimnazial, procent (%)

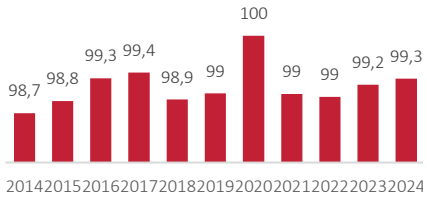

Sursa:
Biroul Național de Statistică

Ponderea tinerilor de 18–20 de ani care au absolvit cel puțin învățământul gimnazial s-a menținut la un nivel foarte ridicat, peste 98% în toată perioada 2014–2024, atingând valoarea maximă de 100% în anul 2020. Aceasta arată o accesibilitate și finalizare constantă a învățământului gimnazial în rândul tinerilor, cu o ușoară variație anuală, dar fără scăderi semnificative.

Ponderea tinerilor de 21-23 ani care au absolvit cel puțin învățământul liceal / mediu general, profesional tehnic secundar, procent (%)

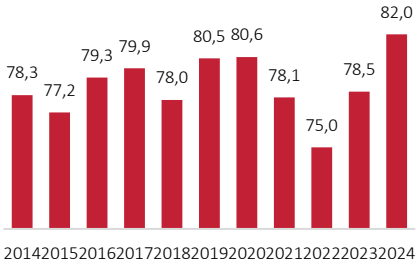

Sursa:
Biroul Național de Statistică

Ponderea tinerilor de 21–23 de ani care au absolvit cel puțin învățământul liceal, mediu general sau profesional tehnic secundar a crescut semnificativ în 2024, atingând 82%, cel mai ridicat nivel din perioada analizată. Aceasta sugerează o îmbunătățire recentă a nivelului de educație secundară superior după o perioadă de fluctuații și scădere între 2019 și 2022 (când a atins un minim de 75%).

ODD 4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

4.1.2.1. Rata brută de admisie în ultimul an de studiu al învățământului primar și al învățământului gimnazial	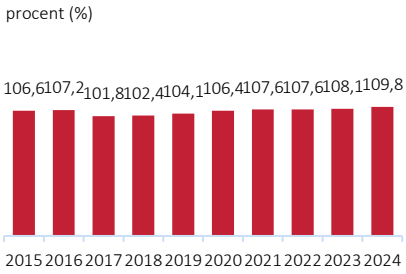 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Începând din 2015, rata brută de admitere a fost peste 100%, indicând faptul că numărul de elevi admiși în ultimul an de studiu a depășit numărul elevilor din acea clasă. Indicatorul nu are țintă pentru 2030, iar persistența valorilor ridicate ale ratei brute de admisie în ultimul an de studiu poate fi un aspect de monitorizat pentru a evalua posibilele efecte asupra calității și eficienței procesului educațional.

4.2. Până în 2030, asigurarea faptului că fetele și băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
4.2.1. Indicele de dezvoltare timpurie a copilului până la vârsta de 5 ani	Singura valoare a indicatorului este pentru anul 2012, aceasta fiind de 83,8. Lipsa datelor pentru anii ce urmează îngreunează posibilitatea de a trage concluzii sau de a evalua evoluția pe termen lung a acestui indicator.	
4.2.2. Rata de cuprindere în educația formală a copiilor în vârstă de 6 ani	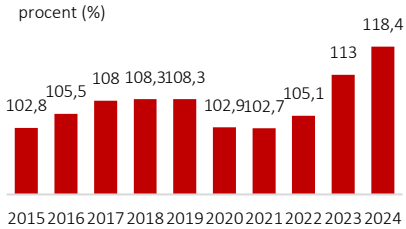 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Nivelul de participare a copiilor de 6 ani în educația formală din Republica Moldova a fost, în general, peste 100%, indicând o integrare bună în sistemul educațional. În 2024, rata de participare a copiilor de 6 ani în educația formală a crescut cu 5,4 puncte procentuale față de 2022, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă pentru acest indicator.

4.3. Până în 2030, creșterea înrolării în învățământul profesional tehnic și superior accesibil și calitativ

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
4.3.1. Rata de participare a tinerilor și adulților în educația formală și nonformală pe parcursul vieții	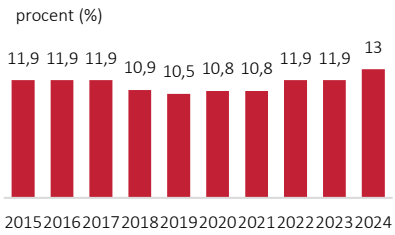 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În anul 2024, rata de participare a tinerilor și adulților în educația formală și non-formală pe parcursul vieții a crescut cu 1,1 puncte procentuale comparativ cu 2023, reprezentând o schimbare pozitivă în acest domeniu.

ODD 4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

4.3.1.1. Rata brută de cuprindere în învățământul terțiar	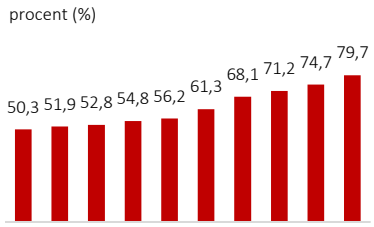 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Începând cu anul 2015, rata brută de cuprindere în învățământul terțiar în Republica Moldova a înregistrat o creștere constantă, indicând o mai mare accesibilitate și un interes crescut pentru învățământul superior în țară.

4.4. Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți cu competențe relevante pentru piața muncii

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
4.4.1. Ponderea tinerilor și adulților cu cunoștințe TIC	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

4.5. Până în 2030, asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități și copiilor în situații vulnerabile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
4.5.1.a. Indicele parității în învățământul primar (nivelul 1)	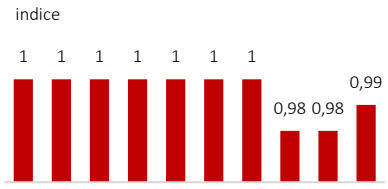 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Între 2015 și 2023, băieții au avut o rată mai mare de înscriere în învățământul primar decât fetele, indicele de paritate situându-se sub 1. În 2024, valoarea acestuia (0,99) indică o apropiere de egalitatea de gen în accesul la educația primară, însă în mediul rural persistă discrepanțe semnificative (indice 0,7).
4.5.1.b .Indicele parității în învățământul gimnazial (nivelul 2)	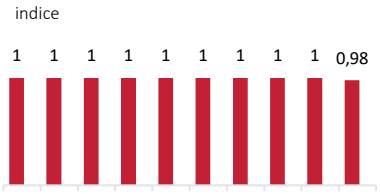 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2015-2024, participarea băieților și a fetelor în învățământul gimnazial este echilibrată, indicând egalitate perfectă între băieți și fete. Diferențe se constată în mediul rural, unde valoarea acestui indice este de 0,7 pe parcursul întregii perioade, sugerând discrepanțe în accesul la educație între băieți și fete în mediul rural

ODD 4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

4.5.1.c. Indicele parității în învățământul secundar general (liceal) și profesional tehnic (nivelul 3)	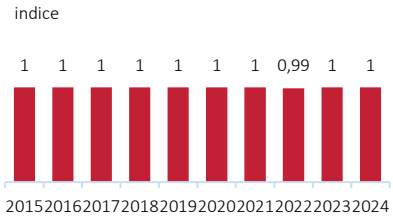 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Indicele parității în învățământul secundar general (liceal) și profesional tehnic (nivelul 3) a fost constant la valoarea de 1 între 2015 și 2024, cu excepția anului 2022, când s-a înregistrat o valoare de 0,99. Valorile acestui indice sugerează o participare egală a băieților și fetelor la aceste niveluri de educație.
4.5.1.d. Indicele parității în învățământul terțiar	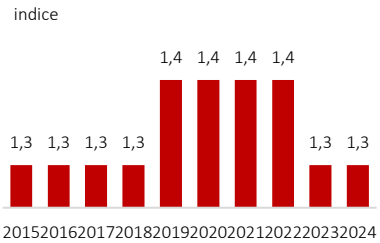 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2015-2024, indicele parității în învățământul terțiar înregistrează valori mai mari decât 1, fapt ce semnifică că fetele înregistrează o rată mai mare de înscriere decât băieții.
4.5.1.e. Indicele parității al copiilor cu dizabilități încadrați în învățământul primar și secundar general	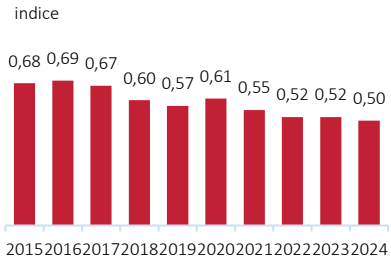 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Valoarea indicelui este mai mică decât 1 pe durata întregii perioade 2015-2024, fapt ce semnifică că fetele cu dizabilități au o rată de încadrare în învățământul primar și secundar general mai mică decât băieții. Deși tendința generală este negativă, valorile din 2022 (0,52) și 2024 (0,50) indică o relativă stabilitate a indicatorului.

4.7. Promovarea dezvoltării durabile, stilurilor de viață durabile, drepturilor omului, egalității de gen, a culturii păcii și nonviolenței, cetățeniei globale și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
4.7.1. Existența în curriculumul școlar a modulelor/conținuturilor curriculare: i) dezvoltarea durabilă, ii) drepturile omului, iii) egalitate de gen, iv) educația pentru sănătate și abordarea multidisciplinară a acestora în vederea formării profilului absolventului	În anul 2018 a început implementarea Reformei curriculare, având ca scop alinierea politicilor curriculare la standardele educaționale naționale și internaționale, pentru a defini profilul absolventului în conformitate cu obiectivele educaționale și competențele-cheie. Astfel, toți elevii din învățământul primar și secundar general studiază modulele sau conținuturile curriculare referitoare la: i) dezvoltarea durabilă, ii) drepturile omului, iii) egalitatea de gen și iv) educația pentru sănătate.

ODD 4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

4.a. Construirea și modernizarea infrastructurii în instituțiile de învățământ astfel încât să corespundă necesităților copiilor, fetelor și băieților și persoanelor cu dizabilități și oferirea unui mediu de învățământ sigur, nonviolent și incluziv pentru toți

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
4.a.1.a. Ponderea instituțiilor de învățământ cu acces la electricitate	Conform datelor disponibile, în perioada 2010-2024, toate instituțiile de învățământ au avut acces la electricitate, ceea ce reflectă o infrastructură electrică bine dezvoltată și întreținută.
4.a.1.b. Ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar general cu conexiune la Internet în scopuri pedagogice	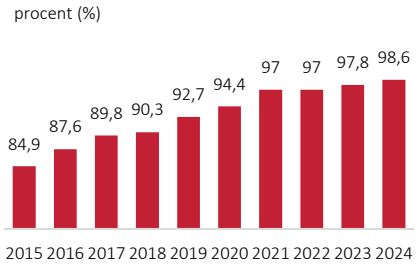 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Deși nu a fost atinsă ținta de 100%, ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar general cu conexiune la Internet în scopuri pedagogice a crescut progresiv, ajungând la 98.6 % în 2024.
4.a.1.c. Ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar general cu acces la calculatoare în scopuri pedagogice	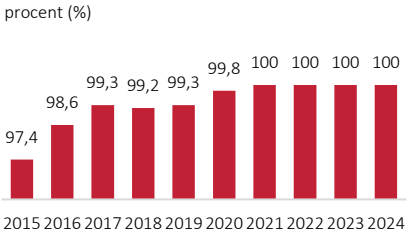 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* De la 97,4% în 2015, ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar general cu acces la calculatoare în scopuri pedagogice a crescut constant, atingând 100% în 2024. Astfel, toate instituțiile de învățământ primar și secundar general sunt acum echipate cu calculatoare și le folosesc în scopuri educaționale.
4.a.1.d. Ponderea instituțiilor de învățământ general adaptate necesităților persoanelor cu dizabilități	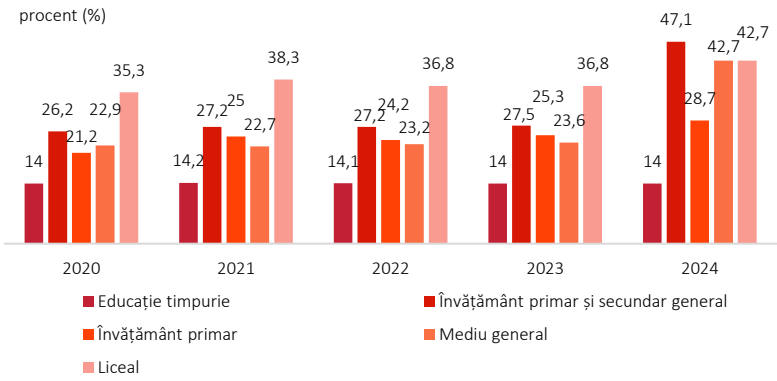 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Pentru anul 2024, trendul rămâne constant la același nivel. Sunt adaptate la necesitățile persoanelor cu dizabilități circa 14% din instituțiile de educație timpurie, 24% din instituțiile de învățământ mediu general, 25% din instituțiile de învățământ primar, 27,5% din instituțiile de învățământul primar și secundar general, 37% din instituțiile liceale.

4.a.1.e. Ponderea instituțiilor de învățământ asigurate cu apă potabilă	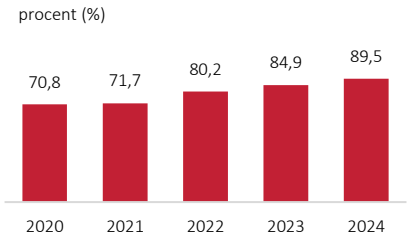 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea instituțiilor de învățământ asigurate cu apă potabilă a crescut de la 80,2% în anul 202la 89,5% în 2024, indicând impactul proiectelor de infrastructură implementate în școli.
4.a.1.f. Ponderea instituțiilor de învățământ cu acces la grup sanitar separat pentru fete și băieți	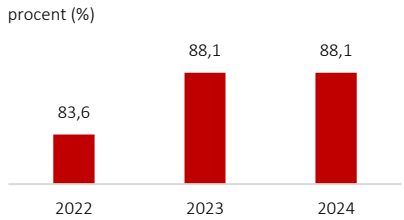 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2020-2024, ponderea instituțiilor de învățământ cu acces la grup sanitar separat pentru fete și băieți a înregistrat o creștere semnificativă, însă nu a atins încă valoarea țintă de 93.4%.
4.a.1.g. Ponderea instituțiilor de învățământ cu facilități de bază pentru spălarea mâinilor	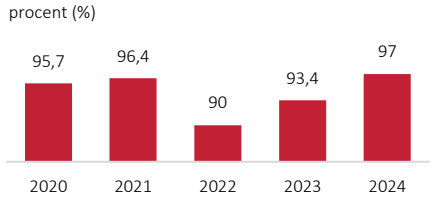 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea instituțiilor de învățământ care dispun de facilități de bază pentru spălarea mâinilor constituie 97%, ținta în acest domeniu fiind atinsă.

4.b. Extinderea substanțială, până în anul 2030, a numărului de burse disponibile pentru înscrierea în învățământul superior, inclusiv formare profesională și tehnologia informației și comunicațiilor, programe tehnice, inginerești și științifice

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
4.b.1. Valoarea asistenței financiare externe pentru burse de studii	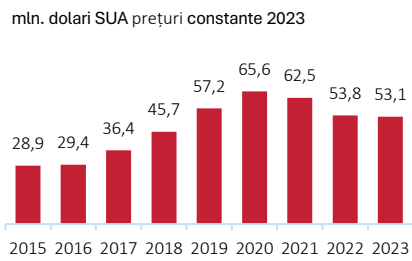 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Se observa o creștere semnificativă a valorii asistenței financiare externe pentru burse de studii în perioada 2010-2020, după care în ultimii 2 ani se observă o tendință de descreștere.

4.b.1.1. Numărul de locuri bugetare în comanda de stat pentru înscrierea în învățământul superior, inclusiv formare profesională și tehnologia informației și comunicațiilor, programe tehnice, inginerești și științifice	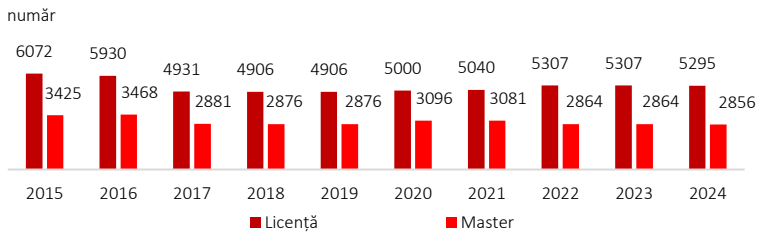 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Numărul locurilor bugetare s-a menținut relativ constant între 2017 și 2023 (aprox. 5.000–5.300), iar în 2024 a fost de 5.294 la licență și 2.856 la master. Programele tehnice, inginerești și științifice înregistrează o tendință de scădere a locurilor bugetare la ambele niveluri de studii.

4.c. Creșterea substanțială, până în anul în 2030, a ofertei de profesori calificați, inclusiv prin cooperare internațională pentru formare a cadrelor didactice

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
4.c.1.a. Ponderea personalului pedagogic cu studii în domeniul pedagogiei la nivelul preșcolar	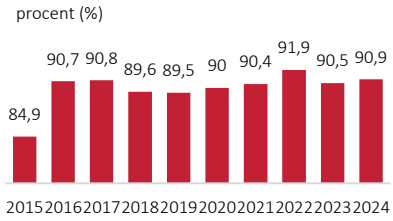 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea personalului didactic cu pregătire în domeniul pedagogiei la nivelul preșcolar a crescut de la 70,1% în 2013 la 90,9% în 2024. Absența unui obiectiv țintă pentru acest indicator împiedică evaluarea performanței în raport cu un standard specific.
4.c.1.b. Ponderea personalului pedagogic cu studii în domeniul pedagogiei la nivelul primar	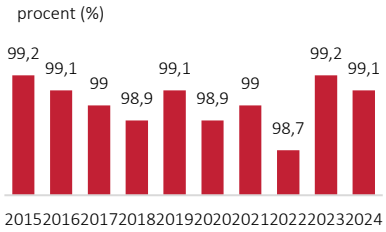 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea personalului didactic cu pregătire în domeniul pedagogiei la nivelul primar este în general mare. Absența unui obiectiv țintă pentru acest indicator face dificilă evaluarea performanței în raport cu un standard specific.
4.c.1.c. Ponderea personalului pedagogic cu studii în domeniul pedagogiei la nivelul secundar general (clasele 5-12)	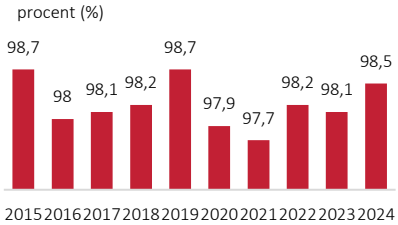 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Se remarcă o tendință de creștere a proporției personalului didactic cu pregătire în domeniul pedagogiei la nivelul secundar general (clasele 5-12). Începând cu anul 2015, procentul acestui personal a rămas relativ stabil, variind între 97% și 98%.

ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor

5.1. Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor și fetelor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
5.1.1. Existența cadrului legal pentru promovarea, punerea în aplicare și monitorizarea egalității și nediscriminării pe bază de sex	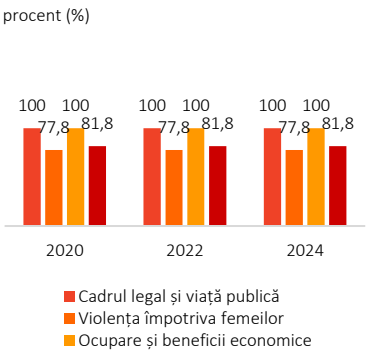 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* În perioada 2020–2024, Republica Moldova a menținut un cadru legal solid privind egalitatea de gen și nediscriminarea, evaluat integral la 100%. În ceea ce privește domeniile specifice, cadrul legislativ a fost complet pentru ocupare și beneficii economice (100%), avansat în combaterea violenței împotriva femeilor (77,8%) și bine dezvoltat în sfera căsătoriei și familiei (81,8%), reflectând un angajament constant, cu unele aspecte ce necesită îmbunătățiri.

5.2. Prevenirea și eliminarea violenței împotriva fetelor și femeilor, inclusiv traficul acestora

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
5.2.1. Prevalența violenței față de femei și fete (în vârstă de 15-65 ani) din partea partenerului/soțului, în ultimele 12 luni	Datele pentru perioada 2011-2024 nu sunt disponibile. Înregistrările poliției indică că violența în familie rămâne semnificativă, afectând în special femeile.
5.2.2. Prevalența violenței sexuale față de femei și fete în vârstă de 15-65 ani din partea altor persoane decât partenerul/ soțul, în ultimele 12 luni	În prezent, nu sunt disponibile date pentru acest indicator.

5.3. Eliminarea căsătoriilor timpurii și forțate

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
5.3.1. Proporția femeilor cu vârsta de 20-24 ani care pentru prima dată s-au căsătorit sau au fost într-o relație de cuplu, înainte de vârsta de 15 ani și înainte de vârsta de 18 ani	În 2024, în Republica Moldova, proporția femeilor cu vârsta de 20-24 ani care s-au căsătorit sau au intrat într-o relație de cuplu înainte de 15 ani este de aproximativ 0,4%, iar înainte de 18 ani – 12,2%. Datele reflectă o scădere a căsătoriilor timpurii comparativ cu anii anteriori.

5.4. Recunoașterea și aprecierea îngrijirii și lucrului casnic neplătit prin furnizarea de servicii publice, infrastructurii și politicilor de protecție socială

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
5.4.1. Proporția timpului alocat pentru munca casnică neplătită	În anul 2024, datele disponibile privind alocarea timpului pentru munca casnică neplătită în Republica Moldova indică o continuare a inegalității de gen în acest domeniu. Femeile și fetele cu vârsta de 10 ani și peste dedică aproximativ 22% din timpul lor muncii casnice și de îngrijire neplătite, în timp ce bărbații alocă doar 11%.

5.4.1.1. Ponderea asistenților personali femei (care îngrijesc de persoane cu dizabilități severe)	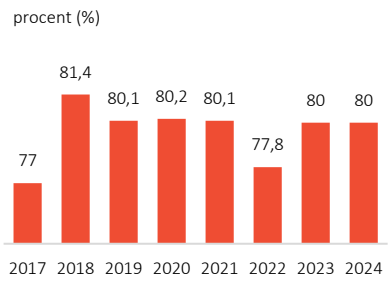 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2018-2024, indicatorul a fluctuat în jurul valorii de 80%, și se explică prin faptul că în cadrul serviciului social „Asistență personală" sunt în principal angajați membrii familiei biologice, precum mame, surori și fiice, care oferă îngrijire.
5.4.1.2. Gradul de cuprindere a copiilor până la vârsta de 3 ani cu educație timpurie	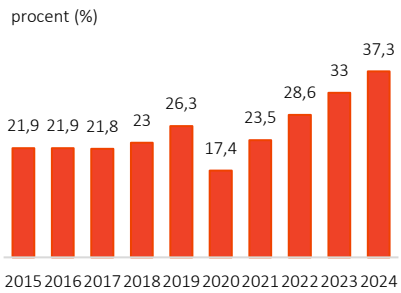 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	După variații inegale între 2018 și 2023, când gradul de cuprindere a crescut de la 28,6% în 2022 la 33,0% în 2023 (+4,4 puncte procentuale), pentru 2024 se estimează o continuare a creșterii, cu un grad de cuprindere de 37,3%. Această evoluție reflectă extinderea și renovarea grupelor de creșă, atât prin alocări guvernamentale, cât și cu sprijinul partenerilor.

5.5. Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și egalității de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și public

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
5.5.1.a. Ponderea femeilor alese în Parlament	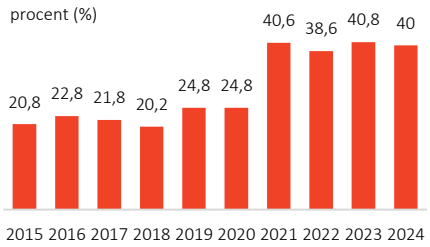 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Urmare politicilor promovate în domeniu, începând cu anul 2021, se observă o creștere semnificativă a proporției femeilor alese în Parlament, ajungând la circa 40% în anii 2021-2024.
5.5.1.b. Ponderea femeilor alese în administrația publică locală	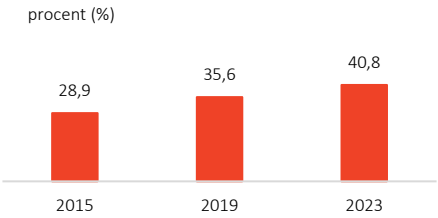 *Sursa:* *Comisia Electorală centrală*	Indicatorul a înregistrat o creștere cu 5,2% în anul 2023 comparativ cu anul 2019 (de la 35,6% la 40,8%). Astfel, în cadrul alegerilor locale generale din anul 2023, din totalul de 11.017 consilieri în APL I și APL II, 4.492 sunt femei.

5.5.2. Ponderea femeilor în funcții de conducere	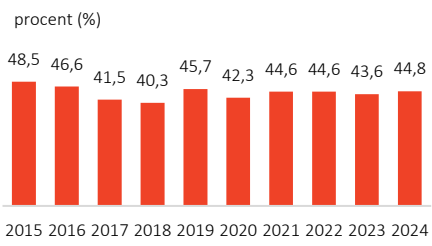 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea femeilor în funcții de conducere s-a menținut stabilă în perioada 2019–2024, variind între 45,7% și 44,8%, ceea ce indică o reprezentare constantă în jurul valorii de 45%. După fluctuațiile din anii anteriori (48,5% în 2015 și 40,3% în 2018), datele recente confirmă stabilizarea echilibrului de gen la nivel decizional.
5.5.2.1. Ponderea femeilor în Guvern	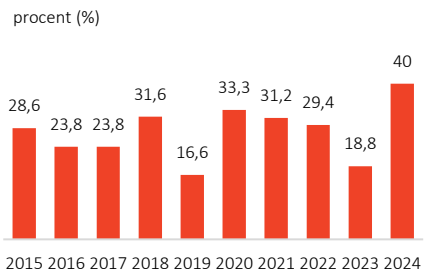 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea femeilor în Guvernul Republicii Moldova a variat semnificativ, crescând de la 16,6% în 2019 la 33,3% în 2020, apoi scăzând la 29,4% în 2022 și 18,8% în 2023. În 2024, reprezentarea feminină a atins 40%, cel mai înalt nivel din ultimii ani, apropiindu-se de echilibrul de gen în structurile executive.
5.5.2.2. Ponderea femeilor în serviciul public	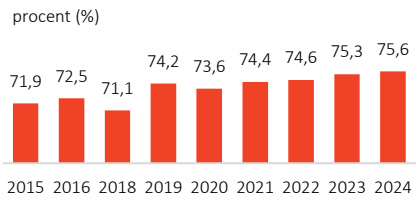 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea femeilor în serviciul public se menține constant ridicată, cu o creștere graduală de la 71,1% în 2018 la 75,6% în 2024. Evoluția pozitivă și relativ stabilă indică o predominanță a femeilor în acest sector și reflectă consolidarea participării lor în funcțiile publice.
5.5.2.3. Ponderea femeilor judecători	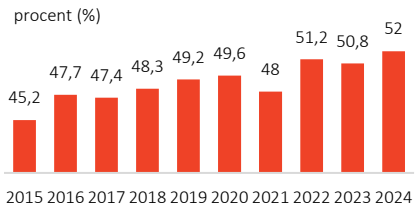 *Sursa:* *Cancelaria de Stat*	Evoluția ponderii femeilor în rândul judecătorilor din Republica Moldova indică o creștere constantă: de la 50,8% în 2023 la 52% în 2024, evidențiind un echilibru de gen tot mai consolidat în sistemul judiciar.

5.6. Asigurarea accesului universal la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei și pentru informarea și educarea sexuală și reproductivă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
5.6.1. Ponderea femeilor în vârstă de 15-49 de ani care iau decizii independente cu privire la relații	În 2024, aproximativ 80% dintre femeile de 15-49 ani din Republica Moldova iau decizii independente privind relațiile sexuale, utilizarea contracepției și sănătatea sexuală și

sexuale, utilizarea contracepției și sănătatea sexuală și reproductivă	reproductivă. Indicatorul reflectă progres în promovarea autonomiei femeilor, deși normele sociale și lipsa educației în domeniu rămân provocări.
5.6.2.1. Existența în țară a cadrului normativ care garantează femeilor și bărbaților în vârstă de 15-49 ani accesul la sănătatea sexuală și reproductivă, informare și educare	În 2024, Republica Moldova dispune de un cadru normativ solid care garantează femeilor și bărbaților de 15-49 ani accesul la sănătate sexuală și reproductivă, informare și educație. Acesta include legi privind drepturile pacientului, strategii naționale de sănătate și programe naționale de sănătate sexuală și reproductivă, cu implementare susținută de instituțiile publice și organizațiile internaționale.
5.6.2.2. Implementarea cadrului normativ care garantează femeilor și bărbaților în vârstă de 15-49 ani accesul la sănătatea sexuală și reproductivă, informare și educare	În 2024, Republica Moldova a continuat implementarea cadrului normativ privind sănătatea sexuală și reproductivă pentru persoanele de 15-49 ani, prin educație în școli (aprox. 22.500 de elevi instruiți), programe naționale și servicii medicale prietenoase pentru tineri.
5.6.2.2. (1) Mortalitatea maternă (la 1000 femei de vârstă reproductivă)	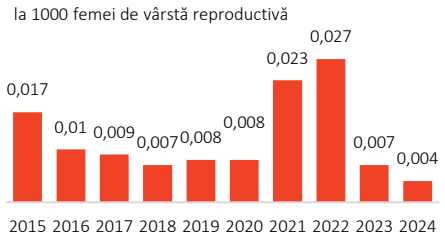 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică* Datele din 2023 indică o scădere semnificativă a ratei mortalității materne, revenind la nivelul înregistrat înainte de pandemia COVID-19. Pentru 2024, rata mortalității materne este estimată la 0,004 la 1 000 femei de vârstă reproductivă.
5.6.2.2. (2) Mortalitatea neonatală precoce (la 1000 născuți vii)	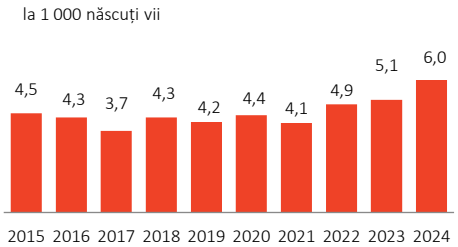 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Între 2015 și 2023, rata mortalității infantile a înregistrat fluctuații, cu un minim de 3,7% în 2017, urmat de o creștere în ultimii doi ani, ajungând la 5,1% în 2023. Pentru 2024, rata mortalității neonatale precoce este estimată la 6 la 1 000 născuți vii, evidențiind necesitatea consolidării măsurilor de prevenție și îngrijire neonatală.
5.6.2.2. (3) Contracepția modernă (femeile în vârstă reproductivă folosesc metode moderne de contracepție), %	În anul 2024, datele oficiale privind utilizarea metodelor moderne de contracepție în Republica Moldova nu sunt încă disponibile. Ultimele date disponibile provin din studiul național „Generații și Gen” (GGS) realizat în 2021, care indică faptul că aproximativ 38,1% dintre femeile cu vârsta între 15 și 49 de ani utilizează metode moderne de contracepție.
5.6.2.2. (4) Avort (la 1000 femei de vârstă reproductivă)	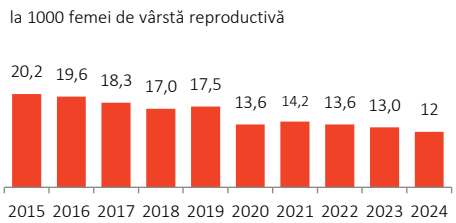 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică* În ultimii ani, rata avorturilor a înregistrat o scădere constantă, de la 19,6% în 2016 la 13% în 2023. Această evoluție reflectă impactul pozitiv al politicilor și programelor în domeniul sănătății reproductive și al planificării familiale. Pentru 2024, rata avorturilor este estimată la 12 la 1 000 femei de vârstă reproductivă.

ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor

5.a.Efectuarea de reforme pentru garantarea pentru femei a drepturilor egale asupra resurselor economice, accesului la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, serviciilor financiare, moștenirii și resurselor naturale, în conformitate cu legislația națională

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
5.a.1.a .Ponderea populației din sectorul agrar cu drepturi de proprietate sau alte drepturi patrimoniale asupra terenurilor agricole	În 2023, aproximativ 50-60% din populația implicată în sectorul agrar din Republica Moldova deținea drepturi de proprietate sau alte drepturi patrimoniale asupra terenurilor agricole. Această estimare include atât proprietarii de terenuri, cât și persoanele care au drepturi de arendare sau alte forme de utilizare a terenurilor agricole.
5.a.1.b. Ponderea femeilor cu drepturi de proprietate sau alte drepturi patrimoniale asupra terenurilor agricole	În anul 2024, datele oficiale privind ponderea femeilor cu drepturi de proprietate sau alte drepturi patrimoniale asupra terenurilor agricole în Republica Moldova nu sunt încă disponibile. Ultimele date disponibile provin din anul 2023, când acest indicator a fost de 48,6%, reflectând o creștere semnificativă față de 2014 (20%).

5.b. Creșterea utilizării tehnologiilor disponibile, în special a tehnologiei informațiilor și comunicațiilor, pentru promovarea abilitării femeilor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
5.b.1. Ponderea populației care deține telefon mobil	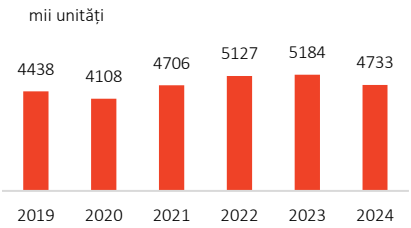 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Numărul de abonați la rețeaua telefonică mobilă a înregistrat o creștere semnificativă în perioada 2021–2023, de la 4 706 mii la 5 184 mii unități. Totuși, în anul 2024 s-a observat o ușoară scădere, până la 4. 733 mii unități, ceea ce poate indica o stabilizare a pieței și o posibilă saturare a gradului de penetrare a serviciilor mobile.
5.b.1.1. Numărul mediu de telefoane mobile la 100 de gospodării	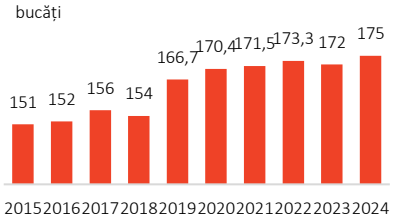 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, gospodăriile din Republica Moldova dețineau, în medie, 175 telefoane mobile la 100 de gospodării, în creștere față de 151 în 2015, ceea ce reflectă extinderea utilizării tehnologiei mobile. Totuși, persistă un dezechilibru de gen: indicatorul este de 197 în gospodăriile raportate la bărbați și de 138 în cele raportate la femei.

5.c. Adoptarea și consolidarea politicilor adecvate și legislației aplicabile pentru promovarea egalității de gen și abilitarea femeilor și fetelor la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
5.c.1.1. Disponibilitatea sistemelor de monitorizare și alocare a resurselor publice pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor	În 2024, Republica Moldova a înregistrat progrese în promovarea egalității de gen, prin transparență bugetară, sprijin pentru victimele violenței și majorarea subvențiilor pentru femeile-fermiere, prioritizându-le în procesul de finanțare. Totodată, modificarea Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 a integrat dimensiunea de gen în planificarea strategică, asigurând incluziunea socială, participarea grupurilor vulnerabile și eliminarea discriminării, iar sistemul de monitorizare a fost ajustat pentru a include date dezagregate pe criteriul de gen, facilitând evaluarea impactului politicilor asupra egalității de gen.

ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți

6.1. Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru cel puțin 95% din populație

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
6.1.1. Ponderea populației cu acces la surse sigure de alimentare cu apă	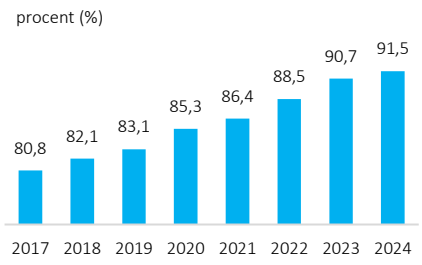 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, indicatorul accesului la apă potabilă a crescut moderat la 91,5% față de 90,7% în 2023. Rețeaua publică de distribuție a apei a ajuns la 20,8 mii km în 2023, cu o extindere de 630,2 km, în special în zonele rurale, iar numărul apeductelor noi construite a crescut constant în ultimii zece ani, sporind accesul populației la surse sigure de apă.
6.1.1.1. Ponderea populației cu acces la servicii de alimentare cu apă potabilă gestionate în siguranță	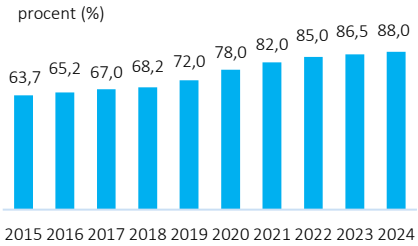 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, 88% din populație avea acces la servicii sigure de alimentare cu apă potabilă, progres determinat de extinderea infrastructurii și de aplicarea legislației care protejează sursele de apă, precum sondele de apă și râurile.

6.2. Până în 2030, realizarea accesului universal la condiții sanitare adecvate și echitabile pentru cel puțin 65 % din populație, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
6.2.1.1. Proporția populației care dispune în interiorul locuinței de (a) grup sanitar și (b) baie sau duș	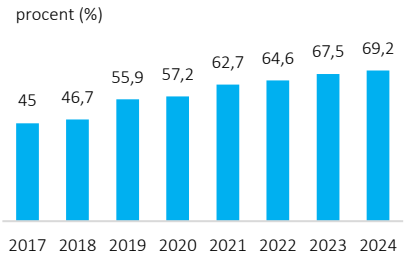 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, 69,2% din populație avea grup sanitar și baie/duș în interiorul locuinței, față de 67,5% în 2023 și 64,6% în 2022. Creșterea reflectă modernizarea infrastructurii de apă și canalizare, precum și renovarea sau construcția locuințelor dotate cu facilități moderne, în special în mediul urban, contribuind la îmbunătățirea condițiilor de trai și reducerea disparităților urban-rural.
6.2.1.a. Ponderea populației cu acces la sistem de canalizare	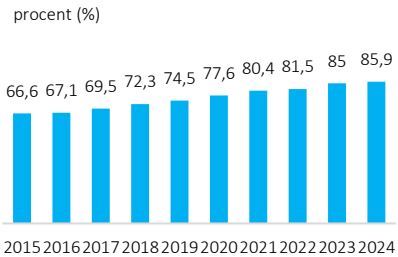 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Între 2023 și 2024, ponderea populației cu acces la canalizare a crescut de la 85,0% la 85,9%, datorită extinderii rețelelor, în special în mediul rural, și investițiilor în infrastructură prin programele de dezvoltare locală și regională, reducându-se astfel disparitățile urban–rural și avansând spre acces universal la servicii de salubritate.

6.2.1.b. Ponderea populației care utilizează o instalație de spălare a mâinilor cu săpun și apă	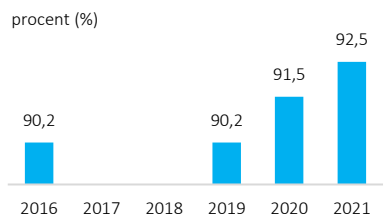 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*	Din anul 2019 până în 2021, ponderea persoanelor care au acces la acest tip de facilități a crescut constant. În 2019, 90,2% din populație a avut acces la astfel de instalații, iar în 2021 acest indicator a crescut la 92,5%.

6.3. Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea deversării deșeurilor și minimizarea eliminărilor produselor chimice și materialelor periculoase, reducerea proporției apelor uzate netratate și sporirea substanțială a gradului de reciclare și reutilizare sigură

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
6.3.1. Ponderea apelor uzate epurate suficient din totalul apelor evacuate, sectorul non-rezidențial	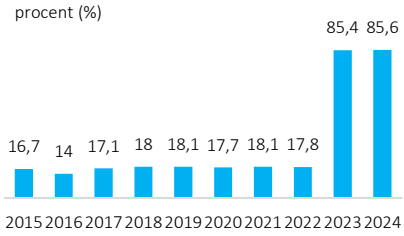 *Sursa:* *Agenția „Apele Moldovei”*	În 2024, 85,6% din apele uzate evacuate de sectorul non-rezidențial au fost tratate corespunzător, marcând o ușoară creștere față de anul precedent și reflectând menținerea unor practici eficiente de tratare a apelor uzate și atenția continuă pentru reducerea poluării, în special în sectoarele industrial și comercial.
6.3.2.a. Proporția corpurilor de apă de suprafață care au atins clasa de „calitate bună” (conform parametrilor hidrochimici)	**Calitatea apei (râuri, lacuri și corpuri de apă artificiale),** % din numărul total de secțiuni monitorizate 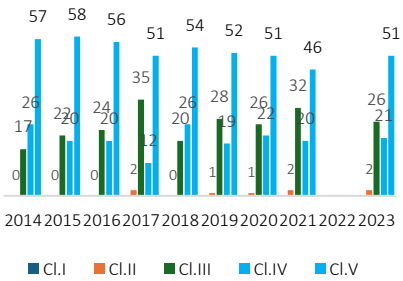 *Sursa:* *Agenția de mediu*	În 2023, calitatea apei în bazinul râului Nistru s-a menținut în clasa a III-a (poluată moderat), în timp ce apele din bazinul râului Prut au fost încadrate în clasa a IV-a (poluate), iar râurile mici au prezentat apă foarte poluată (clasa a V-a). Per ansamblu, 51% din corpurile de apă au fost foarte poluate (clasa V), 21% poluate (clasa IV), 26% moderat poluate (clasa III), iar doar 2% au prezentat calitate bună (clasa II).
6.3.2.b. Proporția corpurilor de apă subterane care au atins clasa de „calitate bună” (conform parametrilor chimici analitici, metale dizolvate, pesticide)	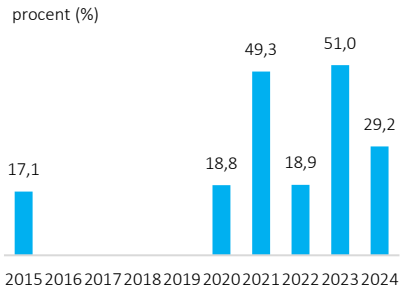 *Sursa:* *Agenția Geologie și Resurse Minerale*	Proporția corpurilor de apă subterană cu „calitate bună” a variat semnificativ, atingând 51% în 2023 și scăzând la 29,2% în 2024, ca urmare a factorilor naturali și presiunilor antropice, inclusiv pesticidele și poluarea cu metale dizolvate, care au contribuit la deteriorarea stării chimice a acviferelor. Evoluția evidențiază necesitatea consolidării măsurilor de protecție și monitorizare a acviferelor.

6.3.2.1. Ponderea surselor de alimentare cu apă potabilă neconforme la normele sanitare conform calității apei (conform parametrilor microbiologici)

Surse centralizate subterane
procent (%)

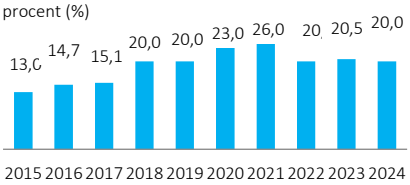

Sursa:
Agenția Națională pentru Sănătate Publică

Surse descentralizate de alimentare cu apă (fântâni)
procent (%)

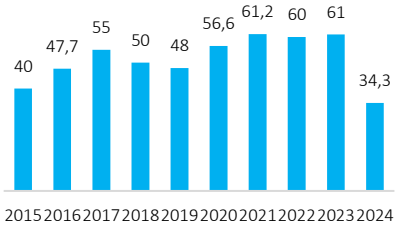

Sursa:
Agenția Națională pentru Sănătate Publică

Surse centralizate de suprafață
procent (%)

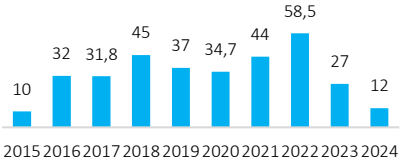

Sursa:
Agenția Națională pentru Sănătate Publică

În 2024, ponderea surselor centralizate subterane neconforme a scăzut la 20,0%, continuând trendul descendent început în 2021, ceea ce reflectă îmbunătățirea măsurilor de control și tratare a apei.

Pentru sursele descentralizate (fântâni), s-a observat o diminuare importantă a neconformităților, de la 61% în 2023 la 34,3% în 2024, datorită acțiunilor de modernizare și instruire a utilizatorilor privind igienizarea fântânilor, care au contribuit la reducerea riscurilor asociate consumului de apă din surse neprotejate.

În cazul surselor centralizate de suprafață, ponderea neconformităților a scăzut de la 27% la 12%, evidențiind progrese semnificative în reducerea contaminării cu agenți patogeni și poluanți chimici. Rezultatele din 2024 indică o tendință pozitivă în asigurarea calității surselor de apă potabilă, contribuind la îmbunătățirea sănătății publice.

ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți

6.4. Până în 2030, creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile.

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
6.4.1. Evoluția eficienței utilizării apei în timp	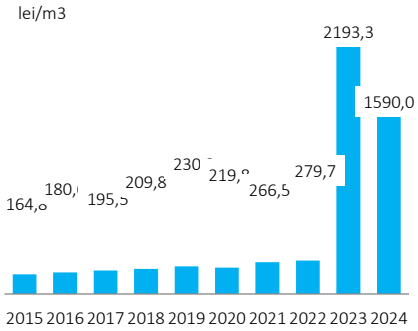 *Sursa:* *Agenția „Apele Moldovei”* .	Eficiența utilizării apei a înregistrat o evoluție pozitivă, deși în 2024 valoarea economică generată per m³ a scăzut la 1590 lei, comparativ cu 2193,3 lei în 2023. Tendința generală indică o utilizare mai eficientă a resurselor de apă, contribuind la protecția mediului și susținerea durabilă a furnizării apei potabile, aspect esențială în contextul schimbărilor climatice.
6.4.1.1. Consumul apei pentru necesități de producție și potabile	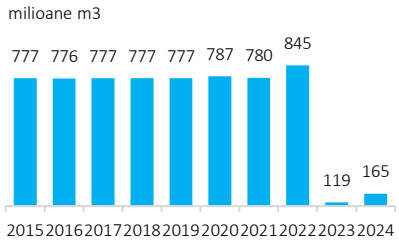 *Sursa:* *Agenția „Apele Moldovei”*	Consumul de apă pentru necesități de producție și potabile a rămas relativ stabil până în 2022, incluzând apa utilizată pe malul stâng al Nistrului, în special de Complexul Hidroenergetic de la Cuciurgan. Începând cu 2023, aceste unități nu mai sunt incluse în raportare, ceea ce explică diminuarea semnificativă a volumelor înregistrate, consumul raportat fiind de 119 mil. m³ în 2023 și 165 mil. m³ în 2024. Valorile reflectă ajustarea conform noii metodologii statistice și permit o comparabilitate mai precisă a consumului intern efectiv.
6.4.2. Ponderea apei captate din totalul resurselor de apă disponibile (Water Stress Index)	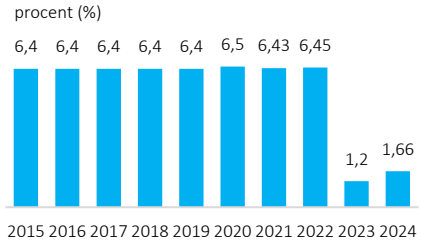 *Sursa:* *Agenția "Apele Moldovei"*	Ponderea apei captate din resursele disponibile a rămas stabilă până în 2022, la aproximativ 6,4%, incluzând consumul Complexului Hidroenergetic Cuciurgan de pe malul stâng al Nistrului. Începând cu 2023, datele exclud această zonă, ceea ce a redus valoarea raportată la 1,66%. Această schimbare metodologică trebuie considerată la interpretarea evoluției indicatorului.

ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți

6.5. Până în 2030, implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
6.5.1. Gradul de implementare a managementului integrat al resurselor de apă (de la 0 la 100)	**Tendințele indicatorului, în cele 3 cicluri de raportare** 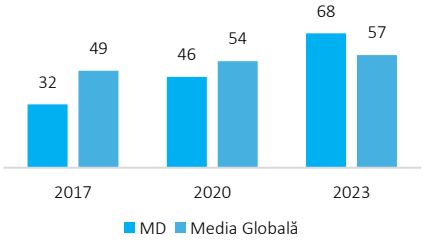 *Sursa: Ministerul Mediului* În 2023, indicatorul de implementare a managementului integrat al resurselor de apă a atins 68 din 100, reflectând un nivel mediu-ridicat. Creșterea se datorează în principal sporirii cu 30 de puncte a disponibilității instrumentelor de management și unei majorări de 26 de puncte la finanțarea și bugetarea resurselor destinate sectorului. Următoarea evaluare este programată pentru 2026, conform ciclului internațional de raportare trienal.
6.5.2. Ponderea suprafeței bazinelor apelor râurilor (hidrografice) transfrontaliere, parte a acordurilor internaționale.	Cooperarea transfrontalieră pentru protecția și gestionarea durabilă a râului Prut este reglementată prin Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării. În conformitate cu acest Acord, au fost desfășurate sesiuni ordinare și extraordinare ale Comisiei hidrotehnice interguvernamentale. Cooperarea transfrontalieră pentru protecția și gestionarea durabilă a râului Nistru este asigurată prin Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei. Astfel, 100% din suprafețele bazinelor apelor râurilor transfrontaliere sunt sunt acoperite de acorduri internaționale, asigurând un cadru complet de cooperare în gestionarea resurselor de apă comune.

6.6. Până în 2030, protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv păduri, zone umede, râuri, acvifere și lacuri

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
6.6.1. Dinamica modificării suprafețelor ecosistemelor legate de apă (indicatori privind extensia spațială a ecosistemelor legate de apă, calitatea apei lacurilor și corpurilor de apă artificiale, cantitatea (descărcarea) apei în râuri și estuare, calitatea ecosistemelor legate de apă, cantitatea apei subterane din acvifere).	**cantitatea apei subterane din acvifere mii m3/24 ore** 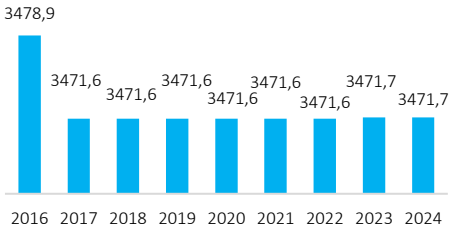 *Sursa: Agenția de Mediu* Cantitatea apei subterane din acvifere a rămas relativ constantă în perioada 2016–2024, variind între 3471 și 3479 mii m³/24 ore, ceea ce arată menținerea resurselor disponibile la un nivel similar. Totuși, acest echilibru necesită monitorizare continuă și politici durabile de gestionare, având în vedere presiunile legate de consum, poluare și schimbările climatice.

ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți

6.a. Până în 2030, consolidarea capacităților țării, cu ajutorul cooperării internaționale și suportului extern, pentru implementare de activități și programe legate de apă și sanitație, inclusiv captarea apei, desalinizarea, eficiența apei, tratarea apelor uzate, tehnologiilor de reciclare și reutilizare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
6.a.1. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea sectorului de aprovizionare cu apă și sanitație.	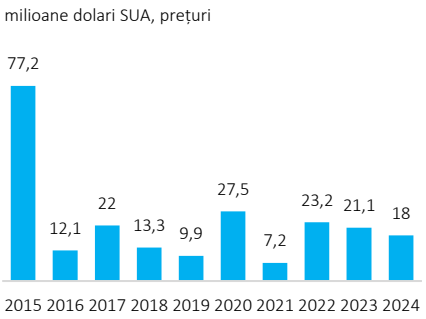 *Sursa:* *Baza de date UNSTATS* În 2024, Republica Moldova a beneficiat de 18 milioane SUA asistență financiară și tehnică externă pentru sectorul de apă și sanitație, în scădere față de 21,1 milioane SUA în 2023, dar menținând un nivel constant al sprijinului internațional. Aceasta rămâne sub valoarea maximă înregistrată în 2020 (27,5 milioane SUA), evidențiind interesul continuu al donatorilor și necesitatea mobilizării de resurse suplimentare pentru dezvoltarea infrastructurii.

6.b. Planificarea și programarea în mod coerent și etapizat a dezvoltării unei infrastructuri de alimentare cu apă și sanitație îmbunătățite pentru toate comunitățile, pe baza unor criterii de selectare bine definite și transparente, incluzând implicarea comunităților beneficiare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
6.b.1. Ponderea autorităților publice locale care dispun de programe/strategii, proceduri de implicare a comunității în managementul apei și a sanitației.	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

ODD 7 Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod singur, durabil și modern

7.1. Până în 2030, asigurarea accesul universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
7.1.1. Ponderea populației cu acces la energie electrică	**Ponderea populației cu acces la energie electrică**, procent (%) 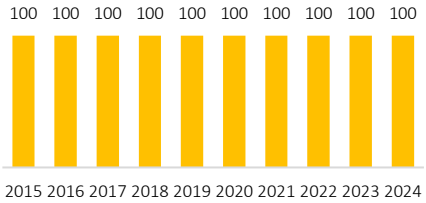 *Sursa: Biroul Național de Statistică* cepând cu anul 2015, ponderea opulației cu acces la energie ectrică a atins 100% și a rămas nstantă până în prezent. Această alizare se datorează dezvoltării și nplementării proiectelor și formelor în sectorul ectroenergetic, care au asigurat un vel ridicat de acces la energie ectrică, garantând accesibilitate, sponibilitate, fiabilitate, ntinuitate, calitate și transparență.
7.1.2. Ponderea gospodăriilor după principalele surse de energie utilizate pentru necesitățile casnice (prepararea bucatelor, încălzire)	**Ponderea gospodăriilor pentru care principala sursă de încălzire este energia termică centralizată,** procent (%) 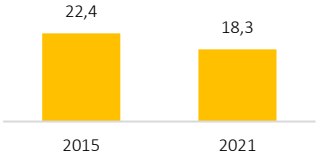 **Ponderea gospodăriilor pentru care principala sursă de încălzire este gazul natural, electricitatea** procent (%) 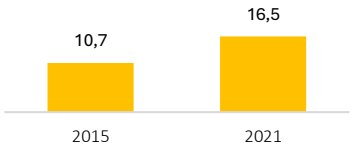 **Ponderea gospodăriilor pentru care principala sursă de încălzire sunt lemnele, deșeurile și cărbunele** procent (%) 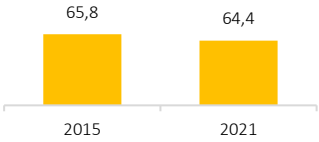 **Ponderea gospodăriilor pentru care principala sursă de energie pentru pregătirea alimentelor este gazul natural/ gazul lichefiat** procent (%) **Ponderea gospodăriilor pentru care principala sursă de energie pentru pregătirea alimentelor este energia electrică,** procent (%) **Ponderea gospodăriilor pentru care principala sursă de energie pentru pregătirea alimentelor sunt lemnele, deșeurile și cărbunele,** procent (%) *Sursa: Biroul Național de Statistică* Tendința se păstrează, în general, pozitivă pentru trecerea la surse de energie mai curate, cu o scădere a dependenței de combustibilii solizi. Se observă o creștere a utilizării gazului natural sau a electricității pentru încălzire și gătit, cu o scădere a dependenței de lemne sau cărbune.

ODD 7 Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod singur, durabil și modern

7.1.2.1 Distribuția resurselor energetice utilizate pentru necesitățile casnice (încălzirea spațiilor, răcirea spațiilor, încălzirea apei, pregătirea alimentelor)	Conform datelor din 2021 (ultimele date disponibile): • biocombustibilii și deșeurile sunt utilizate în proporție de 98,9% pentru încălzirea spațiilor, 0,6% pentru încălzirea apei și 0,6% pentru pregătirea alimentelor; • produsele petroliere sunt utilizate în proporție de 85,3% pentru pregătirea alimentelor, 14,2% pentru încălzirea apei și 0,5% pentru încălzirea spațiilor; • cărbunele este utilizat în proporție de 96,1% pentru încălzirea spațiilor și 3,9% pentru încălzirea apei; • gazele naturale sunt utilizate în proporție de 63,9% pentru încălzirea spațiilor, 25,8% pentru pregătirea alimentelor și 10,3% pentru încălzirea apei; • energia termică este utilizată în proporție de 74,9% pentru încălzirea spațiilor și 25,1% pentru încălzirea apei; • energia electrică este utilizată în proporție de 63,5% pentru iluminat și utilizarea aparatelor electrice, 16,4% pentru încălzirea apei, 12,6% pentru pregătirea alimentelor, 6% pentru încălzirea spațiilor și 1,4% pentru răcirea spațiilor.

7.2. Până în 2030, asigurarea unei ponderi a energiei din surse regenerabile de cel puțin 15% în consumul final brut de energie electrică

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
7.2.1. Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie	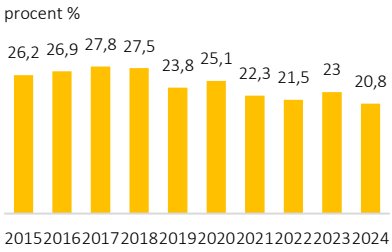 *Sursa: Eurostat*	Obiectivul de 15% pentru energia din surse regenerabile a fost depășit. După atingerea unui maxim de 27,8% în 2017, ponderea a scăzut treptat până în 2022, a crescut ușor în 2023 la 23%, dar a scăzut din nou în 2024 la 20,8%, evidențiind necesitatea unor măsuri susținute pentru menținerea progresului.

7.3. Obținerea, în perioada 2024-2030, a noilor economii anuale de energie în mărime de 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
7.3.1.a. Consum de energie primară (consum intern brut)	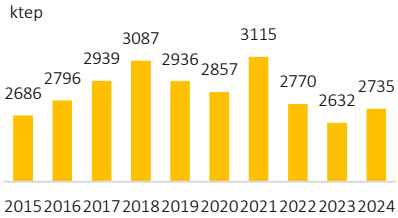 *Sursă:* *Biroul Național de Statistică*	Ținta anuală de economie de energie de 0,8% a fost atinsă, iar consumul intern brut de energie a scăzut cu 5% în 2023 față de 2022, ca urmare a crizei energetice și a conflictului din Ucraina. În 2024, consumul intern brut de energie a crescut la 2.735 ktep, evidențiind o redresare a cererii de energie după scăderea din anul precedent.

ODD 7 Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod singur, durabil și modern

7.3.1.b. Consum de energie finală (consum final energetic)	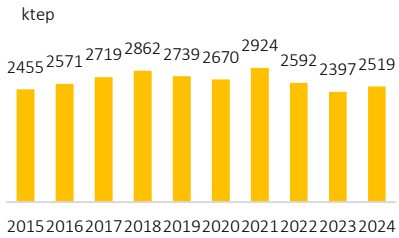 *Sursă:* *Biroul Național de Statistică*	Consumul de energie finală în 2024 a crescut cu aproximativ 5,1% față de 2023, ajungând la 2.519 ktep, ca urmare a creșterii activității economice, condițiilor meteorologice mai solicitante, extinderii accesului la energie, utilizării mai intense a echipamentelor electrice și a investițiilor în infrastructura energetică.

7.a. Până în 2030, facilitarea, cu suportul cooperării internaționale, a accesului la cercetare și tehnologie în domeniul energiei curate, incluzând energia regenerabilă, eficiența energetică și tehnologia avansată și mai curată a combustibilor fosili și promovarea investițiilor în infrastructura energetică și tehnologia energiei curate

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
7.a.1. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea eficienței energetice	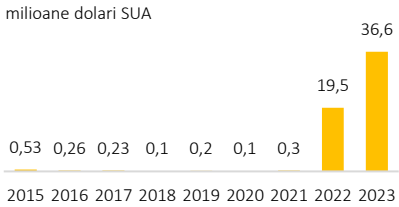 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea eficienței energetice a fluctuat considerabil în perioada 2018-2023. În ultimii ani, se atestă o creștere a asistenței financiare externe, în special cu o valoare record în anul 2023.

7.b. Până în 2030, extinderea infrastructurii și modernizarea tehnologiei pentru furnizarea de servicii de energie moderne și durabile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
7.b.1.1. Volumul investițiilor în sectorul de eficiență energetică raportat la PIB	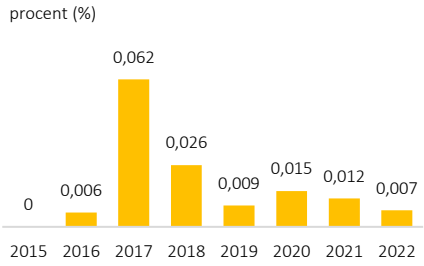 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Volumul investițiilor în acest sector a avut fluctuații semnificative între 2016 și 2022. În 2017, acestea au atins un maxim de 0,062% din PIB, dar au scăzut constant în anii următori, ajungând la 0,007% în 2022. Pentru a asigura o dezvoltare durabilă, este esențial să se mențină un angajament constant și să se implementeze strategii coerente de investiții în eficiența energetică.

ODD 8 Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți

8.1. Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor și asigurarea creșterii PIB cu cel puțin 3% pe an

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
8.1.1. Rata anuală de creștere a PIB pe cap de locuitor	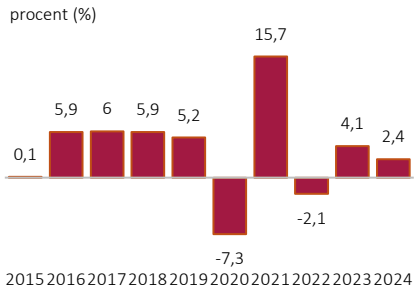 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ținta prevede o creștere anuală a PIB pe cap de locuitor de 7,5% până în 2030, pornind de la media de 5,1% înregistrată în perioada 2016–2021. În 2024, rata de creștere a constituit 2,4%, indicând o evoluție pozitivă, dar sub nivelul necesar pentru atingerea obiectivului. Rezultatele relevă necesitatea intensificării măsurilor de creștere a productivității, atragerii investițiilor și consolidării rezilienței economice.

8.2. Stimularea creșterii productivității cu ritmuri mai rapide față de creșterea salariului real, prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv accentuarea pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
8.2.1. Rata anuală de creștere a PIB pe o persoană ocupată	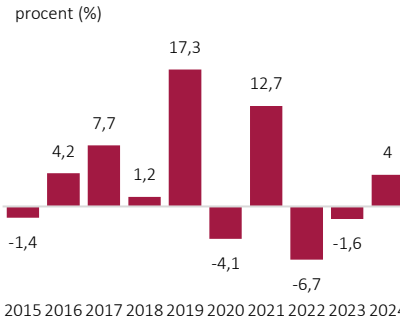 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, rata anuală de creștere a PIB pe o persoană ocupată a revenit la 4%, după scăderile de -6,7% în 2022 și -1,6% în 2023, semnalând o relansare treptată a productivității muncii. Perioada 2015–2024 evidențiază sensibilitatea indicatorului la șocuri externe și interne, inclusiv pandemia, crizele energetice și contextul geopolitic. Creșterea din 2024 indică perspective favorabile, dar stabilizarea productivității necesită politici orientate spre infrastructură, inovație și dezvoltarea capitalului uman.

ODD 8 Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți

8.3. Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
8.3.1. Ponderea ocupării informale în sectorul nonagricol	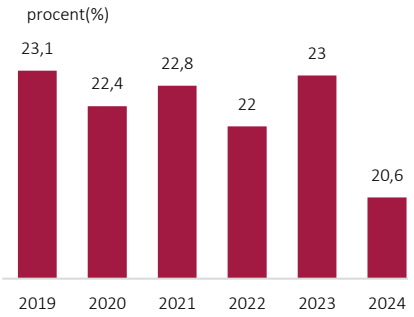 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În anul 2023, ponderea ocupării informale în sectorul nonagricol a constituit 23%, însă în 2024 aceasta s-a redus la 20,6%, marcând o scădere semnificativă. Această evoluție reflectă un progres în direcția diminuării fenomenului de ocupare informală și poate fi asociată cu îmbunătățirea mecanismelor de reglementare și control, dar și cu promovarea unor politici orientate spre formalizarea locurilor de muncă.

8.4. Îmbunătățirea progresivă, până în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producere, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
8.4.1.a. Volumul resurselor naturale extrase pe o persoană (identic cu 12.2.1.a)	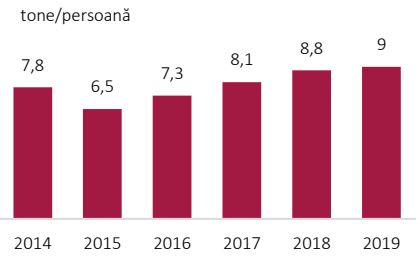 *Sursa: Biroul Național de Statistică* Deși nu există date disponibile pentru 2020-2024, s-a observat o tendință de creștere a volumului de resurse naturale extrase pe persoană între 2014 și 2019. Acest indicator este monitorizat periodic de Ministerul Mediului. Principala inițiativă de îmbunătățire a fost modificarea HG nr. 570/2009 pentru a implementa prevederile Codului subsolului.
8.4.1.b. Volumul resurselor naturale extrase raportate la PIB (identic cu 12.2.1.b)	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
8.4.2.a. Consumul de resurse naturale pe o persoană (identic cu 12.2.2.a)	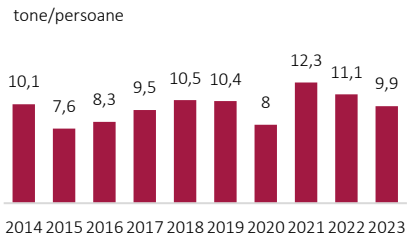 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În perioada 2014–2023, consumul de resurse naturale pe persoană în Republica Moldova a fluctuat semnificativ, între 7,6 tone/persoană (2015) și 12,3 tone/persoană (2021). În 2023, acesta a fost de 9,9 tone/persoană, menținându-se la un nivel ridicat comparativ cu 2014–2020, ceea ce reflectă dificultățile persistente în gestionarea durabilă a resurselor naturale.

8.4.2.b. Consumul de resurse naturale raportate la PIB (identic cu 12.2.2.b)	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

8.5. Până în 2030, atingerea unui nivel al ocupării similar cu media țărilor din Europa Centrală și de Est, și stimularea ocupării productive și a muncii decente pentru toate femeile și bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
8.5.1.1. Disparitatea salarială de gen	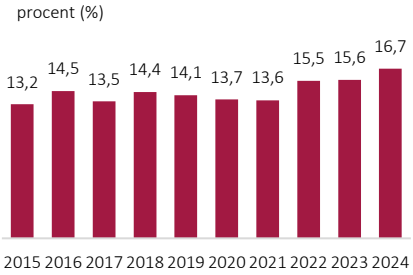 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	Disparitatea salarială de gena fluctuat între 13,2% în 2015 și 16,6% în 2024. După o scădere constantă între 2018 și 2021 (14,4% în 2018 la 13,6% în 2021), indicatorul a crescut semnificativ în 2024. Ținta pentru 2030 este reducerea disparității la 5%, plecând de la valoarea de referință de 13,6% (2021). Evoluția recentă evidențiază menținerea unui nivel ridicat al diferențelor salariale de gen, subliniind necesitatea consolidării politicilor de echitate și a măsurilor de monitorizare și corectare a remunerării între femei și bărbați.
8.5.2. Rata șomajului	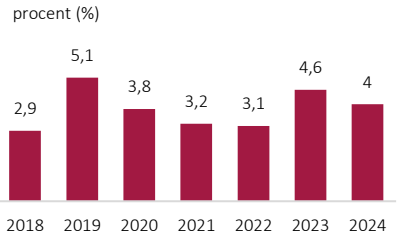 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	În 2024, rata șomajului a scăzut la 4% față de 4,6% în 2023, semnalând o ameliorare moderată a pieței muncii, posibil datorată stabilizării economice și reluării angajărilor. Totuși, nivelul rămâne peste cel din 2022 (3,1%), ceea ce evidențiază necesitatea continuării politicilor active de ocupare, a programelor de recalificare și a stimulării investițiilor care creează locuri de muncă durabile.

8.6. Până în 2030, reducerea proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare, până la un nivel similar cu media din țările Europei Centrale și de Est

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului

8.6.1. Ponderea tinerilor care nu fac parte din populația ocupată, nu studiază/învață în cadrul sistemului formal de educație și nu participă la niciun fel de cursuri sau alte instruiri în afara sistemului formal de educație	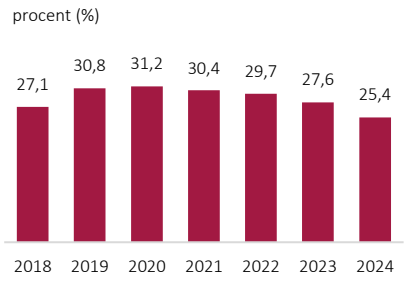 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea tinerilor NEET a scăzut de la 27,6% în 2023 la 25,4% în 2024, apropiindu-se de ținta de 24% pentru 2026, reflectând eficiența politicilor de integrare pe piața muncii și în educație. Menținerea acestei tendințe necesită adaptarea sprijinului pentru tinerii vulnerabili și crearea de oportunități sustenabile de angajare și formare.

8.7. Eradicarea muncii forțate, traficului de ființe umane și a muncii copiilor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
8.7.1.a. Ponderea copiilor cu vârsta între 5-17 ani, care se află în situația de „munca copiilor”	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
8.7.1.b. Numărul copiilor cu vârsta între 5-17 ani, care se află în situația de „munca copiilor”	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

8.8. Protecția drepturilor la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți angajații

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
8.8.1. Rata accidentelor de muncă, la 100 000 salariați	**Rata accidentelor de muncă - accidente mortale** La 100 000 salariați, % 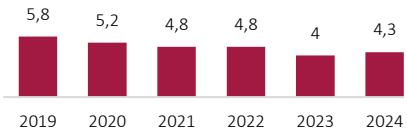 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* **Rata accidentelor de muncă - accidente nemortale** La 100 000 salariați, % 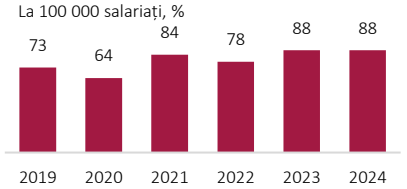 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Accidentele de muncă mortale au scăzut de la 5,8 cazuri la 100 000 salariați în 2019 la 4,3 cazuri în 2024, după ce în 2023 s-a înregistrat un minim de 4,0. Evoluția indică îmbunătățirea condițiilor de securitate, deși riscurile nu sunt eliminate complet. În cazul accidentelor nemortale, după o scădere în 2020 (64 cazuri la 100 000 salariați), numărul acestora a crescut la 88 cazuri la 1000 000 salariați în 2023 și s-a menținut în 2024, reflectând o raportare mai completă. Ținta pentru 2030 este de 25 accidente nemortale la 100 000 salariați, ceea ce necesită măsuri suplimentare de prevenție, monitorizare eficientă și raportare transparentă pentru a asigura progrese reale și sustenabile.

ODD 8 Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți

8.8.2.1. Numărul de convenții colective încheiate la nivel instituțional în conformitate cu sursele documentare ale Organizației Internaționale a Muncii și cu legislația națională	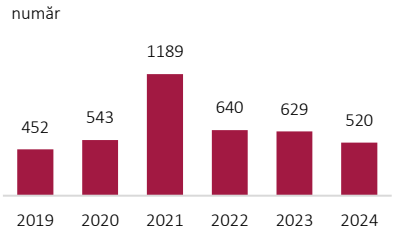 *Sursa:* *Ministerul Muncii și Protecției Sociale*	În 2024, au fost încheiate 520 de convenții colective la nivel instituțional, în scădere cu 17,3% față de 629 în 2023. Deși activitatea de negociere a scăzut ușor, convențiile colective rămân esențiale pentru dialogul social și protecția drepturilor salariaților, contribuind la un climat de muncă stabil și echitabil.

8.9. Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea turismului durabil, care facilitează crearea de parteneriate publice private, dezvoltă capacitățile instituționale în domeniu ale autorităților publice locale, respectiv care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
8.9.1.1. Ponderea turismului în PIB	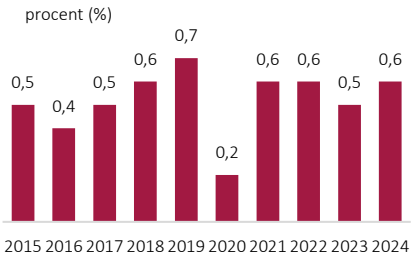 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea turismului în PIB a rămas modestă, revenind în 2024 la 0,6% după scăderea din 2023 (0,5%), față de valoarea de referință din 2018 (0,6%). Creșterea ușoară nu indică o convergență clară spre ținta de 1% stabilită pentru 2030, sectorul fiind limitat de infrastructură insuficientă, servicii cu competitivitate redusă și contextul regional.
8.9.1.2. Ponderea salariaților în activități de turism în total salariați	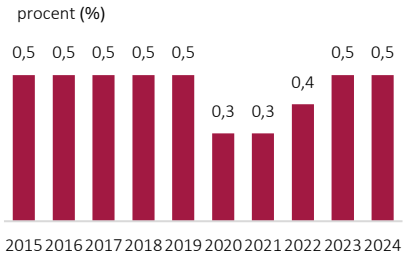 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, ponderea salariaților din sectorul turismului s-a menținut la 0,5% din total, revenind la nivelul perioadei 2015–2019 după declinul din 2020–2021 (0,3%). Evoluția reflectă recuperarea graduală a pieței muncii din turism. Ținta pentru 2025 este de 18 mii de salariați, față de 15,4 mii în 2023, iar stabilizarea ponderii indică consolidarea sectorului.

8.10. Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului

8.10.1.a. Numărul de filiale și agenții ale băncilor comerciale la 100 000 populație (18+)	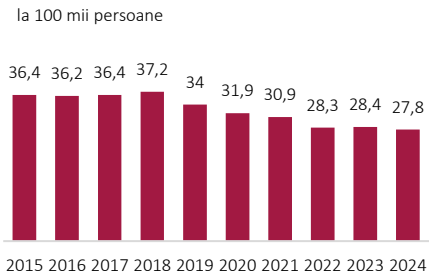 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Numărul de filiale și agenții ale băncilor comerciale la 100.000 de persoane adulte a scăzut ușor, de la 28,4 în 2023 la 27,8 în 2024, reflectând promovarea plăților fără numerar și a serviciilor bancare digitale, precum și campaniile de educație financiară derulate de BNM și bănci pentru adaptarea populației la noile modalități de accesare a serviciilor financiare.
8.10.1.b. Numărul de bancomate la 100 000 populație (18+)	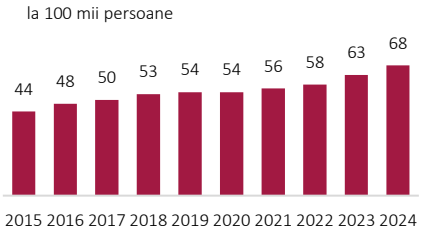 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Între 2015 și 2024, numărul de bancomate la 100.000 de persoane a crescut de la 44 la 68, reflectând extinderea infrastructurii financiare și digitalizarea sectorului bancar. La sfârșitul lui 2024, accesul populației la servicii bancare este facilitat de bancomatele multifuncționale, care diversifică serviciile și susțin plățile electronice.
8.10.2. Ponderea populației (15+) care dispune de cont bancar	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.	
8.10.2.1. Conturi bancare la 100 000 populație (18+)	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.	

8.a. Sporirea asistenței pentru sprijinul comercial, inclusiv prin Cadrul integrat îmbunătățit pentru asistența tehnică legată de comerț

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
8.a.1. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru susținerea dezvoltării sectorului de comerț	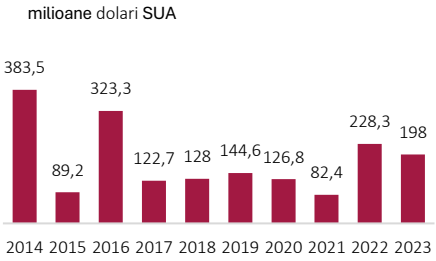 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea sectorului de comerț a constituit 198 milioane dolari SUA în 2023, fiind în scădere față de 228,3 milioane dolari în 2022. Deși nivelul rămâne superior celui din anii 2020–2021, el continuă să fie semnificativ mai mic comparativ cu 2014, când a fost înregistrată valoarea maximă de 383,5 milioane dolari.

8.b. Asigurarea implementării eficiente a unor politici publice pentru ocuparea tinerilor privind implementarea Pactului Global pentru Locuri de Muncă al Organizației Internaționale a Muncii

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
8.b.1. Existența cadrului strategic național privind ocuparea tinerilor elaborat și operaționalizat	În 2022, a fost aprobat Programul Național pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru anii 2022-2026, cu obiective specifice care vizează sporirea ratei de participare a tinerilor și consolidarea capacităților instituționale ale ANOFM. Astfel, au fost implementate proiecte și inițiative pentru tineri în comun cu organizațiile societății civile și alte entități publice pentru a stimula inițiativele și abilitățile antreprenoriale în rândul tinerilor și pentru a facilita angajarea lor.

ODD 9: Construirea unor infrastructure rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

9.1. Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice în regiunile țării pentru a susține dezvoltarea economică și creșterea bunăstării populației, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
9.1.1. Ponderea populației rurale care locuiește în raza de 2 km de la un drum funcțional	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
9.1.2.a. Parcursul mărfurilor transportate, după modul de transport (aerian, rutier, feroviar, fluvial)	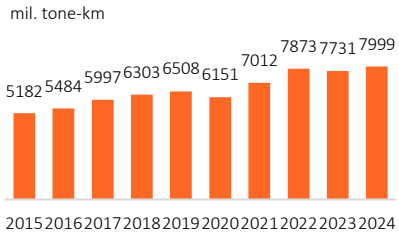 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În 2024, parcursul mărfurilor transportate a crescut cu aproximativ 3,5% față de anul precedent, atingând 7999 milioane tone-km. Această creștere reflectă o intensificare moderată a activității de transport și o utilizare mai eficientă a infrastructurii disponibile, sugerând consolidarea comerțului și a fluxurilor logistice la nivel național.
9.1.2.b. Parcursul pasagerilor transportați, după modul de transport (aerian, rutier, feroviar, fluvial)	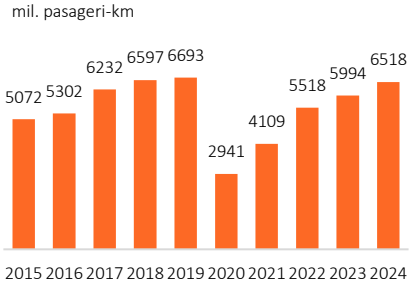 *Sursa: Biroul Național de Statistică* Parcursul pasagerilor transportați a înregistrat, în anul 2024, o creștere de aproximativ 8,7% față de anul precedent, ajungând la 6518 milioane pasageri-km. Această evoluție semnificativă reflectă o recuperare și intensificare a activității în sectorul transporturilor, sugerând o cerere mai mare pentru mobilitatea populației și o utilizare tot mai eficientă a infrastructurii disponibile în diverse moduri de transport.

9.2. Promovarea industrializării incluzive și durabile în scopul majorării, până în 2030, a ponderii ocupării în sectorul industrial și a Produsului Intern Brut până la nivele similare cu țările Europei Centrale și de Est

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
9.2.1.a. Valoarea adăugată brută în industria prelucrătoare ca proporție în PIB (lei, prețuri curente)	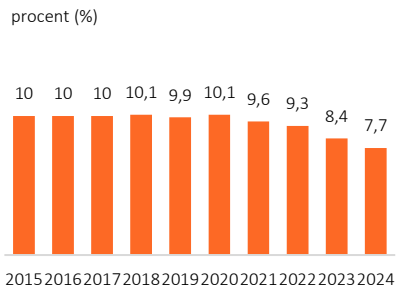 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În 2024, ponderea industriei prelucrătoare în PIB a scăzut la 7,7%, cu 8,3% mai puțin decât în 2023, reflectând dificultățile sectorului cauzate de costurile ridicate și perturbările din lanțurile de aprovizionare. Tendința descendentă îngreunează atingerea țintei de 13% până în 2030 și evidențiază necesitatea stimulării investițiilor și competitivității industriei.

ODD 9: Construirea unor infrastructure rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

9.2.1.b. Valoarea adăugată brută în industria prelucrătoare pe persoană (lei, prețuri constante)	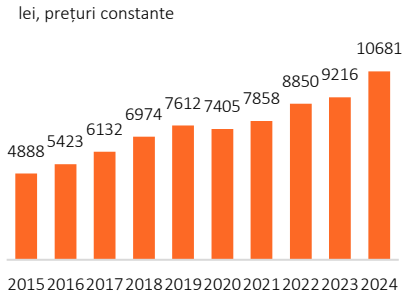 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, valoarea adăugată brută în industria prelucrătoare pe persoană a crescut la 10.681 lei, înregistrând un avans de aproximativ 15,9% față de anul precedent. Această evoluție pozitivă indică o creștere a productivității muncii în sectorul industrial, reflectând o utilizare mai eficientă a resurselor și o revitalizare a activității economice în cadrul industriei prelucrătoare.
9.2.1.1. Valoarea adăugată brută în industria prelucrătoare, ca proporție în PIB (dolari SUA, prețuri curente)	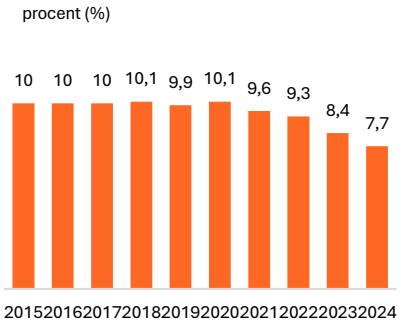 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Ponderea valorii adăugate brute a industriei prelucrătoare în PIB a scăzut în 2024 la 7,7% (în dolari SUA la prețuri curente), cu 8,3% mai puțin decât în anul anterior. Tendința descendentă reflectă dificultățile sectorului, determinate de costurile ridicate și disfuncțiile din lanțurile de aprovizionare. Deși există semne de revitalizare, nivelul actual rămâne sub cel necesar pentru atingerea țintei de 13% până în 2030, fiind nevoie de politici care să stimuleze investițiile, eficiența și competitivitatea industriei.
9.2.1.2. Valoarea adăugată brută în industria prelucrătoare per populație ocupată în industria prelucrătoare (dolari SUA, prețuri constante)	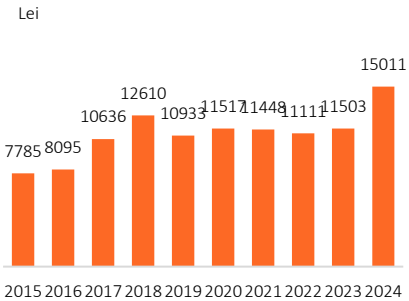 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Comparativ cu anul 2023, valoarea adăugată brută pe persoană ocupată în industria prelucrătoare a înregistrat o majorare de aproximativ 30,5%, ajungând la 15.011 lei.

9.2.2. Ponderea populației ocupate în industria prelucrătoare în total populație ocupată	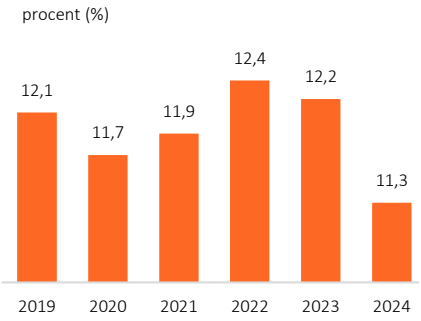 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Scăderea ponderii populației ocupate în industria prelucrătoare la 11,3% în 2024, comparativ cu 12,2% în 2023, reflectă dinamica structurală a pieței muncii, unde alte sectoare economice au înregistrat o creștere mai rapidă a ocupării. În pofida acestei tendințe, industria prelucrătoare rămâne un angajator important, cu potențial de atracție sporit prin îmbunătățirea productivității și consolidarea activităților din sector.

9.3. Creșterea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la serviciile financiare, inclusiv la credite accesibile, în vederea integrării acestora în lanțurile valorice și piețe externe

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
9.3.1.a. Contribuția valorii adăugate brute a întreprinderilor mici și mijlocii din sectorul industrie prelucrătoare, în total valoarea adăugată brută în industria prelucrătoare	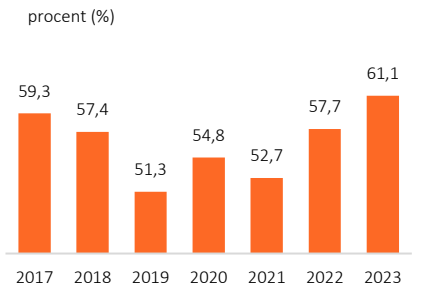 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Contribuția valorii adăugate brute a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) din sectorul industriei prelucrătoare a înregistrat evoluții variabile în perioada 2017–2023, variind între 51,3% (2019) și 61,1% (2023). După o scădere generală în perioada 2017–2019, contribuția IMM-urilor a crescut treptat, atingând în 2023 nivelul maxim de 61,1%. Evoluția din 2022–2023 confirmă creșterea rolului IMM-urilor în generarea valorii adăugate brute în industria prelucrătoare, evidențiind consolidarea capacității acestora de a contribui la dezvoltarea economică, prin sporirea competitivității și diversificarea producției.
9.3.1.1. Contribuția valorii adăugate brute a întreprinderilor mici și mijlocii, în total valoarea adăugată brută	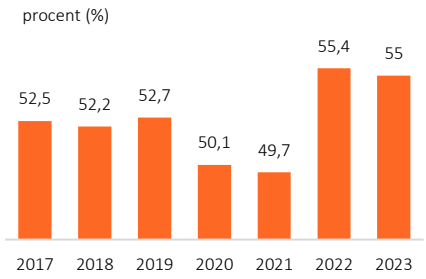 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Contribuția valorii adăugate brute a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) în totalul valorii adăugate brute a economiei a înregistrat o evoluție variabilă în perioada 2017–2023. După o tendință descendentă în perioada 2017–2021 (de la 52,5% la 49,7%), indicatorul a crescut semnificativ în 2022, ajungând la 55,4%, și s-a menținut aproape de acest nivel în 2023 (55%).
9.3.2.1. Cota întreprinderilor mici și mijlocii care au accesat credite și/sau împrumuturi pe parcursul anului, inclusiv în sectorul industrie	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.	

9.3.2.2. Ponderea valorii creditelor și împrumuturilor accesate de întreprinderile mici și mijlocii, pe parcursul anului, în total valoarea creditelor și împrumuturilor accesate de către întreprinderi, inclusiv în sectorul industrie	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

9.4. Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptarea sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, fiind luate măsuri în conformitate cu capacitățile respective

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
9.4.1.a. Emisiile totale de CO_2 provenite de la arderea combustibilului	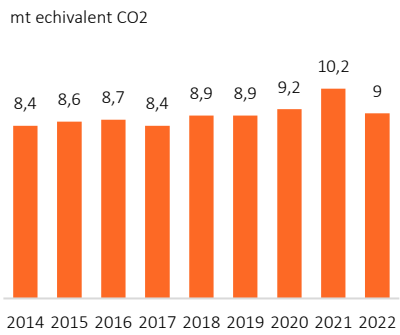 *Sursa:* *Proiectul Raportului Național de Inventariere 1990-2022*	Emisiile totale de CO2 provenite de la arderea combustibilului au înregistrat fluctuații ușoare în perioada 2014–2022, variind între 8,4 și 10,2 milioane tone echivalent CO2. În general, tendința este de stabilitate, cu o creștere semnificativă în 2021 (10,2 mt), determinată de utilizarea sporită a cărbunelui în producerea energiei. În 2022, emisiile au scăzut la 9 mt, revenind mai aproape de valorile anterioare perioadei 2014–2020.
9.4.1.b. Emisiile totale de CO_2 raportate la o unitate de PIB	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.	
9.4.1.c. Emisiile de CO_2 generate de sectorul industrial raportat la valoarea adăugată brută în industrie	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.	
9.4.1.1. Emisiile totale de CO_2, pe sectoare, mii tone CO_2 echivalent	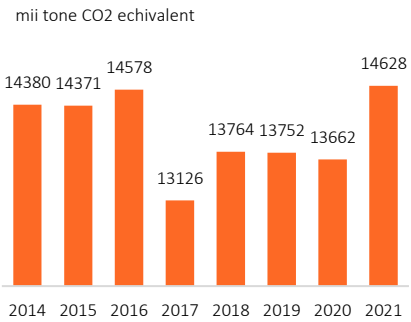 *Sursa:* *Agenția de Mediu / Furnizorii de date sunt stipulați în HG nr.1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările*	Ministerul Mediului a implementat o serie de legi și politici pentru reducerea emisiilor de CO2. Datele disponibile pentru perioada 2010-2021 indică fluctuații, dar, în general, se observă o scădere a emisiilor de CO2, cu excepția anului 2021, când s-a înregistrat o creștere semnificativă, cauzată în principal de utilizarea cărbunelui. Totuși, nu există o valoare țintă specifică pentru acest indicator, iar datele pentru anii 2022-2024 nu au fost furnizate.

ODD 9: Construirea unor infrastructure rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

9.5. Fortificarea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, precum și încurajarea inovațiilor în vederea creșterii competitivității economiei naționale și a gradului de bunăstare a populației

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
9.5.1. Ponderea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare în PIB	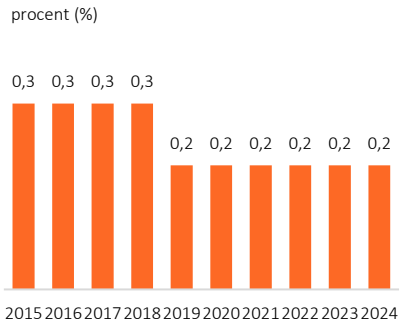 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, ponderea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare în PIB a rămas la 0,2%, menținându-se la același nivel ca în anul precedent. Această stabilitate reflectă faptul că, deși au existat creșteri nominale ale cheltuielilor în acest domeniu, acestea nu au fost suficiente pentru a majora semnificativ ponderea în PIB. În ciuda resurselor limitate alocate cercetării și dezvoltării, menținerea nivelului actual este importantă pentru susținerea activităților inovative și pentru creșterea graduală a capacității de cercetare a economiei naționale.
9.5.2. Cercetători (echivalent normă întreagă) la 100 000 populație	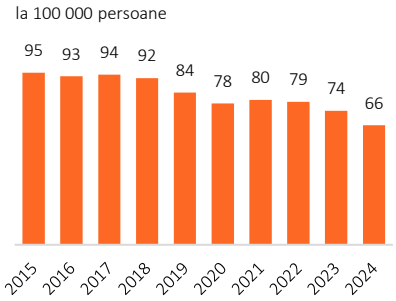 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Numărul cercetătorilor (echivalent normă întreagă) la 100 000 de persoane a înregistrat o scădere constantă în perioada 2018–2024, de la 92 cercetători în 2018 la 66 în 2024. Această evoluție reflectă o reducere semnificativă a resurselor umane calificate implicate în activitatea de cercetare și dezvoltare. Indicatorul evidențiază o tendință negativă pe termen lung, care poate afecta capacitatea de inovare și competitivitatea științifică a Republicii Moldova. Reducerea numărului de cercetători la nivelul populației sugerează necesitatea unor politici eficiente de stimulare a carierei în cercetare, atragerea și reținerea talentelor, precum și consolidarea finanțării sectorului de cercetare și dezvoltare.

ODD 9: Construirea unor infrastructure rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

9.a. Dezvoltarea infrastructurii durabile și rezistente prin asimilarea sprijinului financiar oferit de partenerii de dezvoltare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
9.a.1. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe acordate pentru dezvoltarea infrastructurii	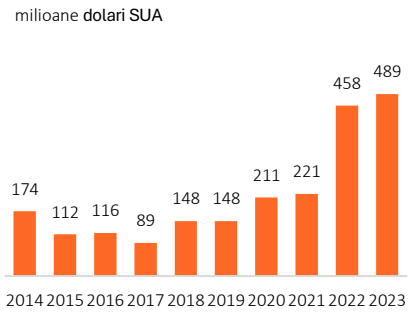 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Valoarea asistenței financiare și tehnice externe acordate pentru dezvoltarea infrastructurii a înregistrat o creștere continuă în perioada recentă, ajungând la 489 milioane dolari SUA în 2023, față de 458 milioane dolari în 2022. Aceasta marchează un nivel record înregistrat până acum și confirmă interesul major al partenerilor internaționali pentru susținerea dezvoltării infrastructurii în Republica Moldova. Creșterea consistentă începând cu 2020, cu un vârf în 2023, reflectă eforturile susținute de modernizare și dezvoltare a infrastructurii, precum și capacitatea autorităților de a mobiliza finanțări externe semnificative. Această evoluție oferă oportunități de consolidare a infrastructurii naționale, cu impact direct asupra dezvoltării economice și sociale.

9.b. Sprijinirea, la nivel național, a dezvoltării tehnologiei, cercetării și inovării, inclusiv prin asigurarea condițiilor politice favorabile, în special pentru diversificarea industriei și creșterea valorii produselor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
9.b.1. Ponderea valorii adăugate brute a industriei cu tehnologii avansate și medii avansate, în total valoarea adăugată în industrie prelucrătoare	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

9.c. Creșterea semnificativă a accesului la tehnologia informației și comunicațiilor și promovarea accesului universal la internet până în 2030

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
9.c.1. Rate de acoperire a populației cu rețele electronice de comunicații mobile	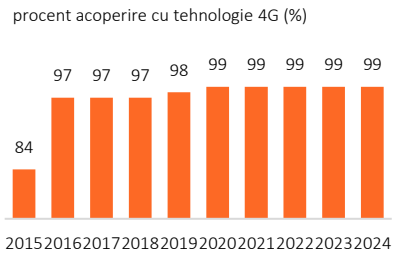 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* După creșterea din perioada 2015–2023, când rata de acoperire a populației cu rețele electronice de comunicații mobile a ajuns la 99%, nivelul s-a menținut constant și în 2024. Această stabilitate evidențiază consolidarea infrastructurii existente și asigură accesul aproape universal al populației la serviciile mobile. Menținerea unui nivel ridicat al acoperirii este esențială pentru integrarea digitală a cetățenilor și pentru dezvoltarea serviciilor digitale în diverse domenii.

ODD 9: Construirea unor infrastructure rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

9.c.1.1. Rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet	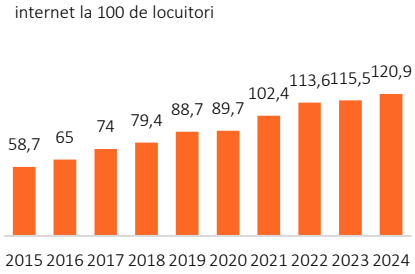 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet a crescut la 120,9% în 2024, înregistrând un avans de aproximativ 4,7% față de anul precedent. Această evoluție reflectă o utilizare tot mai extinsă a serviciilor de Internet, atât la nivel rezidențial, cât și în mediul profesional, consolidând tendința de digitalizare și accesibilitate a infrastructurii digitale în Republica Moldova.

ODD 10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta

10.1. Până în 2030, realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40% din limita de jos a populației la o rată mai mare decât media națională

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
10.1.1.a. Ritmul de creștere a cheltuielilor pe o persoană a populației per total țară	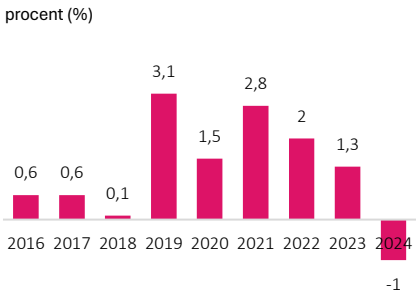 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* În anul 2024, ritmul de creștere a cheltuielilor pe o persoană la nivel național a devenit negativ (-1%), indicând o scădere a cheltuielilor medii per persoană. Această evoluție marchează o deteriorare față de perioada 2021–2023, când indicatorul a înregistrat o diminuare treptată, de la 2,8% la 1,3%. Reducerea este asociată cu efectele crizei energetice și ale războiului din Ucraina, care au determinat creșteri de prețuri și o diminuare a puterii de cumpărare a populației.
10.1.1.b. Ritmul de creștere a cheltuielilor pe o persoană ale 40% din populația cel mai puțin asigurate	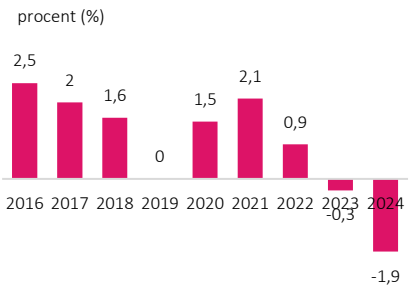 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* În 2024, ritmul de creștere a cheltuielilor pe persoană pentru cele 40% din populația cel mai puțin asigurată a fost negativ (-1,9%), indicând o reducere accentuată a nivelului de consum al acestei categorii. Această evoluție marchează o deteriorare suplimentară față de 2023 (-0,3%) și confirmă vulnerabilitatea tot mai ridicată a grupurilor cu venituri reduse, în contextul crizei energetice și al consecințelor economice ale războiului din Ucraina, care au dus la creșterea costurilor și la diminuarea puterii de cumpărare.

10.2. Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
10.2.1. Rata sărăciei relative	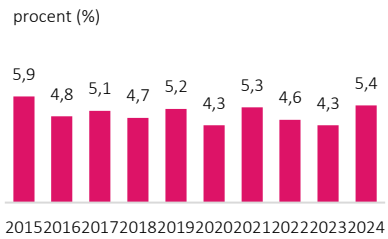 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* În 2024, rata sărăciei relative a crescut la 5,4%, față de 4,3% în 2023, inversând tendința descendentă din anii anteriori și evidențiind vulnerabilitatea persistentă a populației cu venituri reduse.

ODD 10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta

10.3. Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
10.3.1. Ponderea populației care a comunicat că în ultimele 12 luni s-a simțit vreodată discriminată sau hărțuită în baza unui motiv interzis de dreptul internațional al drepturilor omului (identic cu 16.b.1).	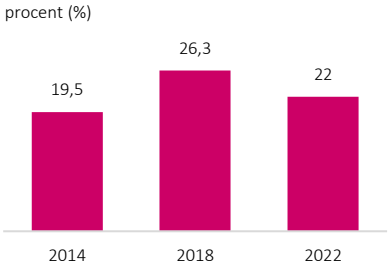 *Sursa: Consiliul pentru egalitate* Consiliul pentru egalitate a examinat 261 de plângeri. După creșterea accentuată a numărului de cazuri din perioada 2014–2018, situația s-a ameliorat relativ. Valoarea de referință pentru 2022 provine din studiul național privind percepția asupra pregătirii actorilor din justiție și a Consiliului în combaterea discriminării, iar pentru 2024 datele nu sunt disponibile, studiul fiind realizat o dată la trei ani.
10.3.1.1. Numărul de cazuri de discriminare constatate la 100 000 populație	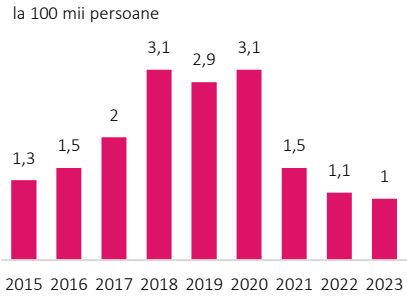 *Sursa: Consiliu pentru egalitate* În 2024, Consiliul pentru egalitate a înregistrat 279 de sesizări privind cazuri de discriminare, marcând o creștere față de cele 261 sesizări raportate în 2023.

10.4. Adoptarea politicilor salariale și de protecție socială, și realizarea progresivă a unei egalități sporite

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
10.4.1. Ponderea costului forței de muncă în PIB	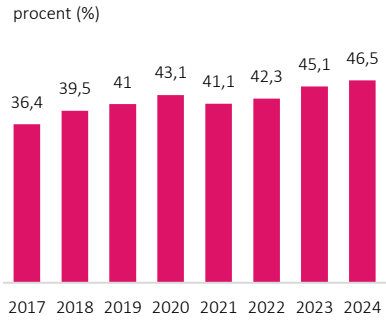 *Sursa: Biroul Național de Statistică* Ponderea costului forței de muncă în PIB, în 2024 a fost de 46,5%. Evoluția indicatorului a fost influențată de măsurile de politică salarială, inclusiv stabilirea salariului minim pe țară la 5000 lei lunar. Această măsură a contribuit la creșterea ponderii remunerării muncii în PIB și reflectă eforturile de consolidare a rolului veniturilor salariale în economie, sprijinind asigurarea unui trai decent și reducerea inegalităților economice.

10.5. Perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare naționale și consolidarea implementării acestor reglementări

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
10.5.1. Indicatori privind stabilitatea financiară: - rata fondurilor proprii de nivel I în raport cu total active; - rata fondurilor proprii de nivel I în raport cu activele ponderate la risc; - rata creditelor neperformante (fără rezerve) în raport cu capitalul total reglementat; - ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor acordate (inclusiv în domeniul agriculturii, industriei, serviciilor, credite imobiliare); - rentabilitatea activelor; - rata activelor lichide în raport cu pasivele pe termen scurt; - rata poziției valutare deschise nete la capitalul total reglementat	**Rata fondurilor proprii de nivel I în raport cu total active** procent (%) 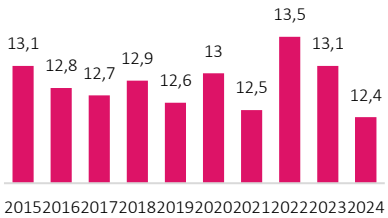 *Sursa:* *Banca Națională a Moldovei*	În anul 2024, indicatorul a înregistrat o valoare de 12,4 %, confirmând o stabilitate financiară solidă a sectorului, peste pragul de referință de 10 %. În 2023, acesta s-a diminuat cu 0,4 p.p. față de 2022, pe fondul unei creșteri mai accentuate a volumului activelor (+17,1 %) comparativ cu fondurile proprii de nivel I (+14,5 %).
	Ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor acordate (inclusiv în domeniul agriculturii, industriei, serviciilor, credite imobiliare) procent (%) 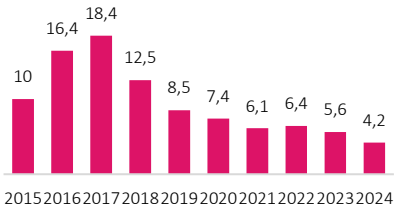 *Sursa:* *Banca Națională a Moldovei*	În 2024, indicatorul a fost de 4,2 %, reflectând ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor acordate. O valoare mai redusă semnalează o calitate superioară a portofoliului de credite. Față de 2022, indicatorul s-a diminuat cu 0,8 p.p. în 2023, ca urmare a încetinirii ritmului de creștere a portofoliului de credite și a reducerii stocului de credite neperformante, îmbunătățind astfel calitatea generală a creditelor bancare.
	Rata creditelor neperformante (fără rezerve) în raport cu capitalul total reglementat procent (%) 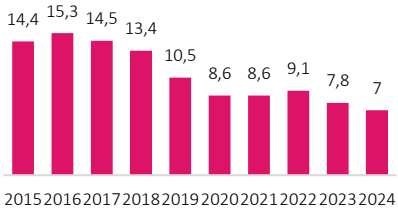 *Sursa:* *Banca Națională a Moldovei*	Rata creditelor neperformante (fără rezerve) în raport cu capitalul total reglementat a fost de 7 % în 2024, măsurând expunerea băncilor licențiate la creditele neperformante. În 2023, valoarea a fost de 7,8 %. O rată mai scăzută indică o expunere redusă la creditele neperformante, favorabilă pentru stabi-litatea sistemului financiar.

Rentabilitatea activelor
procent (%)

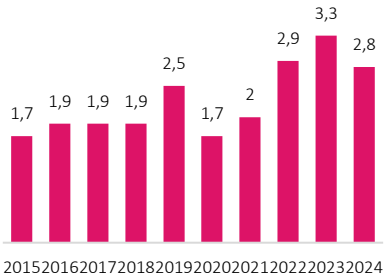

Sursa:
Banca Națională a Moldovei

În 2024, rentabilitatea băncilor licențiate în raport cu activele totale a fost de 2,8 %, ușor sub nivelul din 2023 (3,2 %). Creșterea din 2023 față de 2022 a fost determinată de majorarea volumului activelor totale și a profitului înainte de impozitare, în timp ce în 2024 s-a înregistrat o ușoară diminuare a eficienței în generarea veniturilor din activele deținute.

Rata activelor lichide în raport cu pasivele pe termen scurt
procent (%)

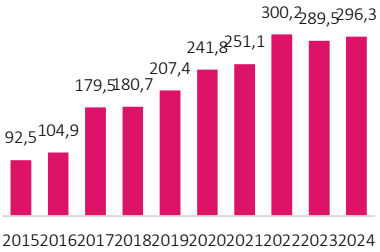

Sursa:
Banca Națională a Moldovei

În anul 2024, indicatorul privind lichiditatea băncilor licențiate a înregistrat o valoare de 296,3, comparativ cu 289,5 în 2023. Această creștere reflectă o îmbunătățire a capacității băncilor de a-și onora obligațiunile pe termen scurt prin intermediul activelor lichide, consolidând poziția de lichiditate a sectorului bancar.

Rata poziției valutare deschise nete la capitalul total reglementat
procent (%)

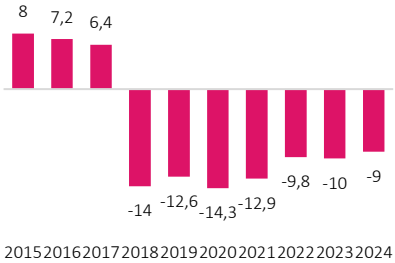

Sursa:
Banca Națională a Moldovei

În 2024, expunerea băncilor licențiate la riscul valutar a fost de -9%, comparativ cu -10% în 2023. Valoarea negativă indică în continuare că instituțiile dețin mai multe pasive decât active în valută, însă reducerea absolută a deficitului semnalează o ușoară ameliorare a expunerii la riscul valutar.

10.6.r. Asigurarea reprezentării și vocii consolidate a țării în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale pentru edificarea unor instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
10.6.1.a. Ponderea reprezentării Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale	Republica Moldova are o reprezentare de 0,5% în cadrul Adunării Generale a ONU, precum și în Corporația Financiară Internațională (IFC), Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (IBRD) și Fondul Monetar Internațional (FMI). În cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), țara deține o reprezentare de 0,6%.
10.6.1.b. Ponderea drepturilor de vot ale țării în cadrul organizațiilor internaționale	În cadrul Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (UNGA), Republica Moldova deține o pondere constantă a drepturilor de vot de 0,5%. La nivelul organizațiilor financiare internaționale, cum ar fi Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (IBRD), țara are o pondere a drepturilor de vot de 0,1%. În ceea ce privește Organizația Mondială a Comerțului (WTO), Corporația Financiară Internațională (IFC) și Fondul Monetar Internațional (IMF), Republica Moldova beneficiază de o pondere a drepturilor de vot de 0,6%.

10.7. Asigurarea unui proces de angajare legal, echitabil, bine informat al migranților

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
10.7.1. Ponderea costurilor de angajare la muncă peste hotare în veniturile anuale în țara de destinație	Lipsesc date statistice care să permită calcularea costurilor legate de angajarea în străinătate. Calculele pot fi realizate doar pentru migranții care lucrează în baza Acordurilor bilaterale pentru angajarea temporară a lucrătorilor din Republica Moldova în anumite sectoare ale economiei statelor respective. Astfel, ponderea estimată a costurilor în raport cu venitul anual pentru lucrătorii migranți angajați prin aceste Acorduri se prezintă astfel: pentru Israel, 2,82% (cheltuieli = 500 EUR / venit = 17.718 EUR/an); pentru Germania, 3,3% (cheltuieli = 200 EUR / venit = 6.000 EUR/an, în cadrul unui contract de muncă sezonier pe o perioadă de 3 luni).
10.7.2.1. Existența de politici naționale eficiente privind migrațiune	Legea nr. 105/2018, care reglementează promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea șomajului, constituie cadrul legal pentru emigrarea în scop de muncă. În anul 2024, cadrul legal a fost menținut, punând accent pe stimularea angajării legale a lucrătorilor moldoveni în străinătate și pe consolidarea mecanismelor de obținere a licenței pentru plasarea cetățenilor Republicii Moldova pe piața muncii externe.
10.7.2.2. Numărul acordurilor bilaterale în domeniul migrației de muncă semnate	În anul 2024, cooperarea internațională în domeniul ocupării forței de muncă și al migrației a fost consolidată prin menținerea a 3 acorduri existente cu Israel (pentru sectoarele construcțiilor și îngrijirii la domiciliu), Bulgaria și Germania, precum și prin semnarea unor noi acorduri bilaterale cu Republica Azerbaidjan și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală, asigurând astfel protecția drepturilor acestora.
10.7.2.3. Numărul acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale semnate și intrate în vigoare	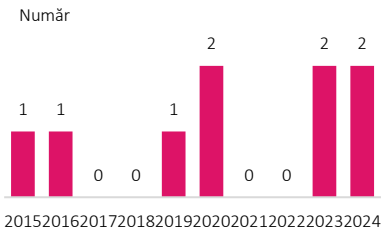 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În 2024, Republica Moldova a consolidat cooperarea internațională în domeniul securității sociale prin semnarea a două acorduri bilaterale: cu Spania, intrat în vigoare la 1 iunie 2024, și cu Letonia, intrat în vigoare la 1 iulie 2024. Aceste acorduri sprijină protecția drepturilor beneficiarilor și armonizarea sistemelor de securitate socială.

10.7.4 Numărul de refugiați la 100 000 de locuitori	Numărul de refugiați la 100.000 de locuitori în țara de origine 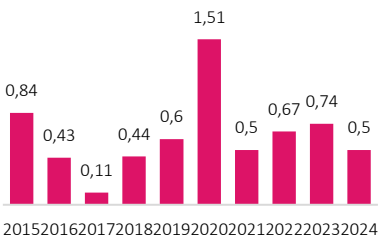 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, numărul de refugiați în Republica Moldova a fost de 0,5 la 100 000 de locuitori, în scădere față de 0,74 în 2023. Indicatorul rămâne variabil și este monitorizat de organizații internaționale, precum UNHCR, WFP și UNICEF, în contextul efectelor războiului din Ucraina.

10.b. Acordarea asistenței oficiale pentru dezvoltare și fluxurilor financiare, inclusiv investițiilor străine directe, în conformitate cu prioritățile din planurile și programele lor naționale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
10.b.1. Volumul asistenței externe pentru dezvoltare de care a beneficiat țara	milioane dolari SUA 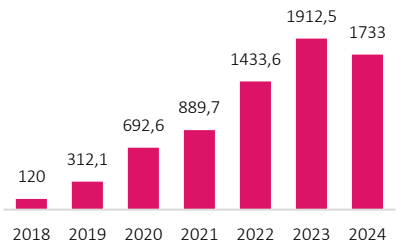 *Sursa:* *Rapoarte anuale privind asistența externă*	Volumul asistenței externe pentru dezvoltare acordate Republicii Moldova a fost de 1.912,5 milioane USD în 2023 și de 1.733 milioane USD în 2024, potrivit Raportului anual al Cancelariei de Stat. Datele includ proiectele active de asistență externă, excluzând ajutoarele umanitare, donațiile și sprijinul direct către Banca Națională sau organizațiile neguvernamentale.

ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

11.1. Până în 2030, accesul tuturor persoanelor social-vulnerabile și a familiilor tinere la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
11.1.1.a. Ponderea populației cu cheltuielile lunare pentru întreținerea locuinței care depășesc 30% din veniturile disponibile lunare ale gospodăriei (accesibilitate - locuință adecvată)	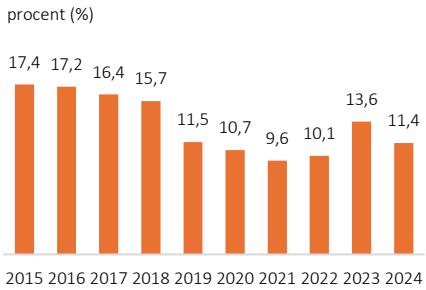 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	În 2024, ponderea populației cu cheltuieli lunare pentru locuință care depășesc 30% din venituri a scăzut la 11,4%, față de 13,6% în 2023. Această reducere sugerează o ușoară îmbunătățire a accesibilității locuinței. Totuși, gospodăriile din mediul rural și persoanele de peste 60 de ani continuă să fie mai afectate, cu o pondere de 18,9% înregistrată în rândul vârstnicilor. Evoluția subliniază necesitatea continuării măsurilor de sprijin pentru grupurile vulnerabile, în vederea reducerii inegalităților teritoriale și sociale.
11.1.1.b. Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe a căror suprafață este sub norma de 9 m2 pentru fiecare persoană și a persoanelor de sexe diferite cu vârsta de peste 9 ani, care locuiesc în aceeași cameră, cu excepția soților (supraaglomerarea).	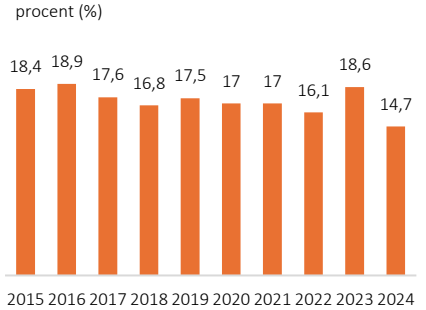 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	În 2024, ponderea persoanelor care locuiesc în condiții de supraaglomerare a scăzut la 14,7%, față de 18,6% în 2023, marcând o îmbunătățire semnificativă a spațiului locativ disponibil. Această evoluție pozitivă poate fi asociată cu extinderea programelor de locuințe sociale și sprijinul acordat familiilor numeroase. Supraaglomerarea rămâne însă o problemă acută în mediul urban, unde aproximativ 27% din populație trăiește în locuințe care nu respectă normele minime de spațiu, reflectând nevoia de politici continue pentru creșterea accesului la locuințe adecvate.

11.2. Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
11.2.1. Proporția populației care are acces convenabil la transportul public	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
11.2.1.1. Ponderea localităților care au acces la transport rutier și/sau feroviar prin servicii regulate	Raportarea indicatorului va fi disponibilă urmare dezvoltării Sistemului Informațional Registrul rutelor reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 127/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a registrelor de stat realizate de Sistemul informațional „e-Autorizație transport”.
11.2.1.2 Ponderea unităților de transport public accesibile persoanelor cu dizabilități	La etapa actuală, în municipiul Chișinău activează 19 operatori de transport rutier în regim „taxi”, fiecare dintre aceștia fiind obligat să dețină cel puțin o unitate de transport adaptată pentru persoanele cu dizabilități.

11.2.1.3 Rata accidentelor rutiere la 100 000 populație	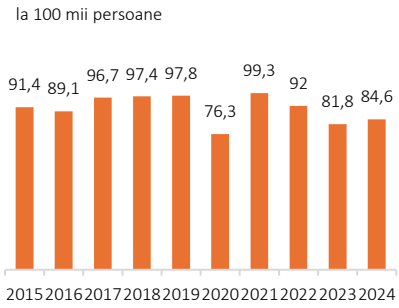 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2024, rata accidentelor rutiere la 100.000 de locuitori a fost de 84,6 accidente, în creștere ușoară față de 81,8 în 2023. Această evoluție întrerupe tendința descendentă înregistrată în perioada 2021–2023, când indicatorul a scăzut de la 99,3 la 81,8 accidente. Cu toate acestea, nivelul din 2024 rămâne sub media anilor 2015–2019, sugerând că progresele în reducerea riscului rutier se mențin parțial. Creșterea poate fi asociată atât cu intensificarea mobilității rutiere, cât și cu factori comportamentali, ceea ce subliniază importanța continuării acțiunilor de prevenire, control și educație rutieră pentru revenirea pe un trend descendent.

11.3. Susținerea dezvoltării durabile a regiunilor, asigurarea unui sistem urban policentric și asigurarea localităților cu documentație de urbanism

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
11.3.1. Rata consumului de teren raportată la rata de creștere a populației	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
11.3.1.1. Gradul de urbanizare	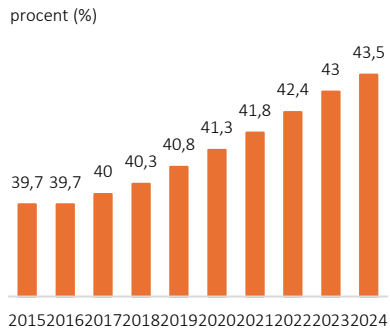 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* În Republica Moldova, gradul de urbanizare a înregistrat o creștere constantă în perioada 2015-2024, reflectând o tendință clară de migrație de la sate la orașe. În anul 2024, urbanizarea a ajuns la 43,5%, cea mai ridicată valoare din această perioadă. Această schimbare este influențată de factori economici, investiții în infrastructura urbană și politici naționale care au promovat dezvoltarea urbană.
11.3.2. Proporția orașelor în care structurile funcționează în mod regulat și pe o bază democratică, asigurând participarea directă a societății civile la planificarea urbană și managementul urban.	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

11.4. Consolidarea și susținerea financiară a eforturilor de conservare și salvgardare a patrimoniului cultural al Republicii Moldova

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
11.4.1.1. Ponderea cheltuielilor pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural în totalul cheltuielilor bugetului public național	Cheltuielile pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural reprezintă în continuare 0,2% din bugetul public național. În totalitatea cheltuielilor bugetului public național, finanțarea domeniului culturii în conformitate cu principiul „sold disponibil rămas" creează o lipsă de resurse financiare pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural.

11.5. Până în 2030, reducerea pierderilor economice directe cauzate de situații excepțional

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
11.5.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.a/13.1.1.a)	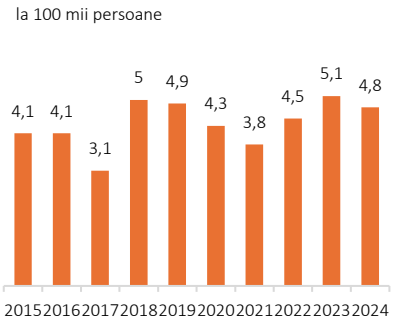 *Sursa: Ministerul Afacerilor Interne* Analiza comparativă a indicatorului sugerează că, în anul 2024, rata deceselor în urma situațiilor excepționale a înregistrat o ușoară scădere față de 2023, de la 5,1 la 4,8 persoane la 100.000 de locuitori. Această reducere survine după o perioadă de creștere observată între 2021 și 2023. Evoluția ultimilor ani evidențiază oscilații anuale ale valorii indicatorului, influențate de frecvența și severitatea evenimentelor excepționale, precum și de capacitatea instituțională de intervenție. Nivelul din 2024 se menține peste media perioadei 2015–2020, ceea ce sugerează necesitatea consolidării măsurilor de prevenire și reacție rapidă pentru reducerea riscului de pierderi de vieți omenești.
11.5.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.b/13.1.1.b)	În perioada 2013-2024 nu au fost înregistrate cazuri de dispariție a persoanelor în urma situațiilor excepționale.
11.5.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (identic cu 1.5.1.c/13.1.1.c)	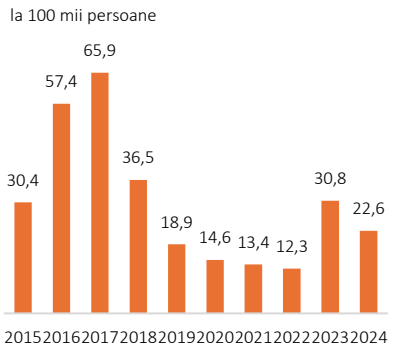 *Sursa: Ministerul Afacerilor Interne* În 2024, numărul persoanelor afectate de situații excepționale a scăzut la 22,6 la 100.000 locuitori (–27% față de 2023), rămânând totuși peste nivelurile din 2019–2022. Evoluția, caracterizată de volatilitate, reflectă o reducere a evenimentelor severe și efectele pozitive ale măsurilor de prevenire, evidențiind necesitatea continuării acțiunilor pentru sporirea rezilienței.

11.5.2. Pierderile economice directe la infrastructura critică în urma situațiilor excepționale, raportat la PIB	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
11.5.3.b. Numărul de întreruperi ale serviciilor de bază în urma situațiilor excepționale	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

11.6. Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
11.6.1. Proporția deșeurilor municipale solide colectate regulat, cu depozitare și evacuare finală adecvată în total deșeuri municipale generate	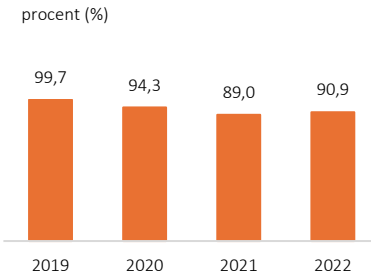 *Sursa:* *Agenția de Mediu în baza datelor SIA MD*	Datele reflectă rata de depozitare a deșeurilor municipale de către operatorii de salubritate în toate locațiile existente, incluzând atât depozitele autorizate, cât și pe cele neautorizate desemnate de administrațiile locale. Astfel, indicatorul estimat reflectă fluxul total de deșeuri municipale colectate și depozitate la nivel național, fără a se limita la infrastructura autorizată. Datele pentru anul 2023-2024 nu au fost încă generate.
11.6.2. Concentrația medie anuală a suspensiilor solide în urbe (PM10)	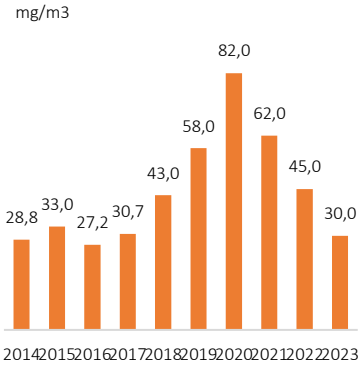 *Sursa:* *Agenția de Mediu*	Anii care au înregistrat cele mai mari concentrații de PM10 au fost 2020 (82 µg/m³), 2019 și 2021, indicând o deteriorare a calității aerului în zonele urbane. În 2022, concentrația a scăzut la 45 µg/m³. Începând cu 2023, monitorizarea PM10 se realizează automat prin metoda nefelometrică, ceea ce a condus la o reducere semnificativă a concentrației medii anuale, până la 30 µg/m³. Această metodă permite o evaluare mai precisă și continuă a calității aerului în mediul urban.

11.6.2.1. Cantitatea de emisii de substanțe poluante în aer de la sursele mobile (pe surse), mii tone, raportate pe o persoană.	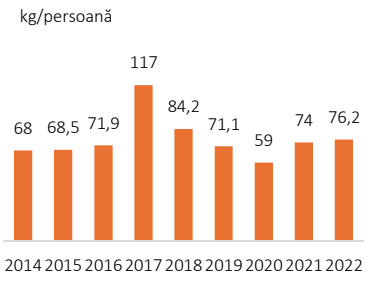 *Sursa: Agenția de Mediu*	După o perioadă de scădere între 2018 și 2021, emisiile de substanțe poluante din sursele mobile au crescut în 2022. Această evoluție se datorează reluării sau intensificării activității economice post-pandemie, precum și expansiunii numărului de vehicule și a transporturilor comerciale, ceea ce a contribuit la tendința ascendentă a emisiilor de poluanți.

11.7. Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
11.7.1. Ponderea medie a suprafeței construite a orașelor care reprezintă spațiu deschis cu acces public pentru toți	În urma implementării Hotărârii Guvernului nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentul cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale, va fi posibilă raportarea indicatorului respectiv.	
11.7.1.1. Ponderea suprafeței spațiilor verzi și străzilor (convențional spații publice) în suprafața construită a localităților urbane	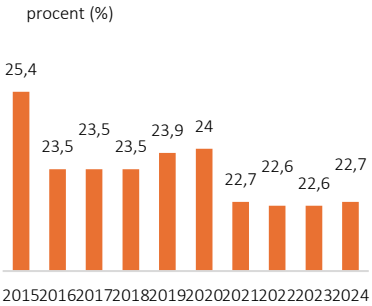 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	În 2024, ponderea spațiilor verzi și a străzilor în suprafața construită a localităților urbane a fost de 22,7%, menținându-se la același nivel ca în ultimii trei ani. Această stagnare reflectă presiunea continuă a extinderii urbane și a dezvoltării imobiliare asupra spațiilor publice. Deși există reglementări pentru protecția acestor zone, eficiența lor rămâne limitată. Se evidențiază astfel nevoia urgentă de politici active pentru extinderea și conservarea spațiilor verzi, esențiale pentru calitatea vieții urbane și reziliența mediului în contextul schimbărilor climatice.
11.7.2. Ponderea victimelor abuzului fizic sau sexual, în ultimele 12 luni	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.	

11.a. Susținerea conexiunilor pozitive economice, sociale și de mediu între zonele urbane, periurbane și rurale prin consolidarea planificării naționale și regionale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
11.a.1. Ponderea populației ce locuiește în urbe, care dispun de planuri/ strategii de dezvoltare cu integrarea prognozei populației și a resurselor necesare	Potrivit datelor colectate privind disponibilitatea documentației în vigoare pentru Planurile de amenajare a teritoriului și Planurile Urbanistice Generale (PUG), în prezent există 19 orașe care și-au elaborat PUG-urile în perioada 2011–2023, cu date actualizate.

ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

11.b. Până în 2030, creșterea substanțială a numărului orașelor și localităților care au adoptat și implementează politici și planuri integrate de incluziune, eficiență a resurselor, atenuare și adaptare la schimbările climatice, reziliență la situații excepționale în conformitate cu Cadrul Sendai pentru Reducerea Riscurilor Dezastrelor 2015-2030

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
11.b.1.1. Cadrul strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniate la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030, adoptat și implementat (identic cu 1.5.3.1/13.1.2.1)	Deși inițial cadrul național pentru reducerea riscurilor de situații excepționale nu era pe deplin aliniat la Cadrul de la Sendai, în 2024 Republica Moldova a făcut un pas esențial prin aprobarea Strategiei privind reducerea riscurilor la dezastre (HG nr. 804/2024), asigurând conformitatea cu standardele internaționale.
11.b.1.2. Gradul de implementare a Cadrului strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniate la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030 (identic cu 1.5.3.2/13.1.2.2)	Ținând cont că Strategia privind reducerea riscurilor la dezastre, care este aliniată la Cadrul de la Sendai a fost aprobată la finele anului 2024, raportul de monitorizare va fi elaborat ulterior.
11.b.2. Proporția autorităților publice locale care adoptă și implementează strategii locale de reducere a riscurilor de situații excepționale în conformitate cu strategiile naționale de reducere a riscurilor de situații excepționale (identic cu 1.5.4/13.1.3)	La momentul, indicatorul nu este disponibil.

ODD 12: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

12.1. Integrarea producției și a consumului durabil în politicile naționale și implementarea acestora

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
12.1.1.1. Numărul de politici naționale care integrează aspectele economiei „verzi", producției și consumului durabil (PCD)	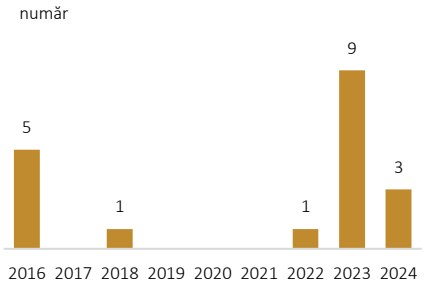 *Sursa: Ministerul Mediului* Prevederile privind economia circulară și dezvoltarea durabilă capătă o importanță tot mai mare în agenda națională, fapt reflectat prin creșterea semnificativă a numărului de documente de politici aprobate în acest domeniu în ultimii ani.

12.2. Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
12.2.1.a. Volumul resurselor naturale extrase pe o persoană (identic cu 8.4.1.a)	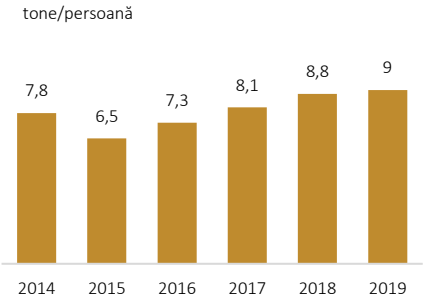 *Sursa: Biroul Național de Statistică* Se constată o creștere constantă a volumului resurselor naturale extrase pe o persoană. Datele reflectă doar volumul resurselor extrase pe o persoană și nu reflectă durabilitatea sau impactul asupra mediului înconjurător. Pentru o analiză completă a utilizării și gestionării resurselor naturale, este necesară luarea în considerare a altor factori, precum: eficiența utilizării resurselor, protecția mediului și strategiile de dezvoltare durabilă.
12.2.1.b. Volumul resurselor naturale extrase raportate la PIB (identic cu 8.4.1.b)	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

12.2.2.a. Consumul de resurse naturale pe o persoană (identic cu 8.4.2.a)	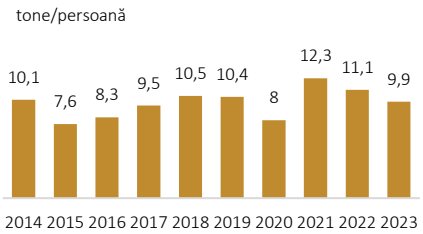 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Consumul mediu de resurse naturale pe persoană a fluctuat între 2014 și 2023, cu un minim de 7,6 tone în 2015 și un maxim de 12,3 tone în 2021, urmat de o scădere până la 9,9 tone în 2023.
12.2.2.b. Consumul de resurse naturale raportate la PIB (identic cu 8.4.2.b)	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.	

12.3. Până în 2030, reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor postrecoltare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
12.3.1.a. Indicele risipei alimentare	**Indicele risipei alimenatare - legume și fructe, kg** unități cantitative 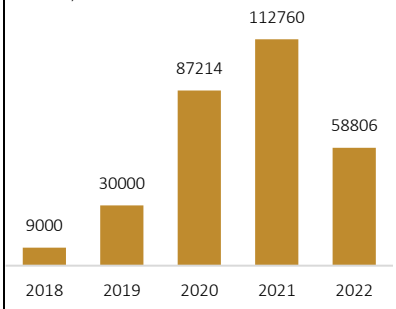 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor* **Indicele risipei alimentare - carne, kg** unități cantitative 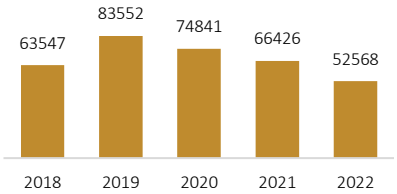 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor*	Valorile ridicate ale indicelui risipei alimentare, în special pentru subproduse din carne, impun necesitatea implementării unor politici și măsuri eficiente pentru a diminua această risipă și a promova utilizarea sustenabilă a resurselor alimentare. Monitorizarea continuă și accesibilitatea datelor actualizate sunt esențiale pentru a evalua progresul și a lua măsuri adecvate în direcția unei producții și consum sustenabil de alimente în Republica Moldova. În ceea ce privește carnea și subprodusele din carne, datele disponibile indică o tendință pozitivă de reducere a risipei în ultimii ani, deși valorile rămân încă ridicate.

	Indicele risipei alimentare - subproduse din carne, kg unități cantitative 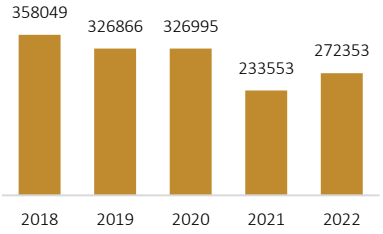 *Sursa:* *Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor*
12.3.1.b. Indicele de deșeuri alimentare	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

12.4. Crearea sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor și substanțelor chimice, care să contribuie la reducerea cu 30% a cantităților de deșeuri depozitate și creșterea cu 20% a ratei de reciclare până în anul 2027

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
12.4.1. Gradul de respectare a obligațiilor de raportare pe acorduri/angajamente internaționale semnate de Republica Moldova privind substanțele chimice periculoase și deșeuri (numărul rapoartelor prezentate per convenție față de numărul de rapoarte obligatorii)	Gradul de conformare cu obligațiile de raportare este de 100%, toate raportările fiind prezentate integral. În 2023 au fost transmise 5 rapoarte internaționale privind substanțele chimice periculoase și deșeurile. În 2024 au fost procesate 46 39 de solicitări de export, expediate 7 consimțăminte explicite și instituit un Grup de Lucru pentru aplicarea tratatelor internaționale. A fost transmis și raportul final privind substanțele care distrug stratul de ozon.
12.4.2.a. Volumul deșeurilor periculoase formate	tone 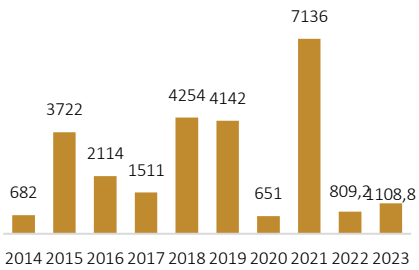 *Sursa:* *Agenția de Mediu* În 2021, volumul deșeurilor periculoase a fost de 7136 tone, reducându-se semnificativ la 809,2 tone în 2022, ca urmare a aplicării unor reglementări mai stricte. În 2023 s-a înregistrat însă o creștere la 1102,8 tone, evidențiind necesitatea menținerii și consolidării măsurilor de control și monitorizare.

12.4.2.b. Proporția deșeurilor periculoase reciclate, eliminate sau depozitate la gunoiște din totalul deșeurilor periculoase formate	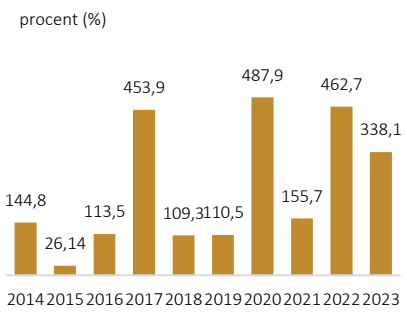 *Sursa: Agenția de Mediu*	Proporția deșeurilor periculoase valorificate rămâne scăzută din cauza lipsei unei infrastructuri complete de eliminare, deșeurile fiind adesea stocate temporar. Programele speciale, precum campaniile de colectare din 2020 și 2022, au contribuit la creșterea temporară a reciclării, iar în 2023 au fost valorificate 338,1 tone.

12.5. Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare, în special la nivel municipal

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
12.5.1. Ponderea deșeurilor (de producție și consum) reciclate din totalul celor formate	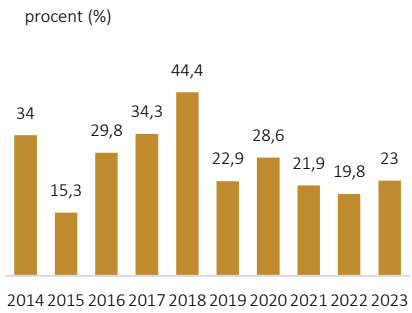 *Sursa: Agenția de Mediu*	Analiza datelor privind deșeurile de producție și consum reciclate indică o scădere semnificativă după vârful de 44,4% în 2018. Din 2020, valorile au scăzut constant, ajungând la 19,8% în 2022, evoluție influențată de schimbările metodologice din 2019. Noul sistem de colectare, cu o nomenclatură revizuită, a creat discontinuități în serie, îngreunând comparațiile între perioadele anterioare și ulterioare. În 2023, proporția deșeurilor reciclate a crescut ușor, până la 23%.
12.5.1.1. Volumul deșeurilor (de producție și consum) formate	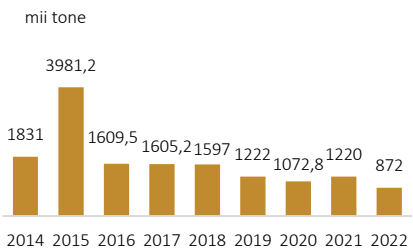 *Sursa: Agenția de Mediu*	Volumul deșeurilor generate în Republica Moldova a înregistrat o scădere în ultimii ani, reflectând implementarea măsurilor de prevenire, reducere, reciclare și valorificare eficientă a deșeurilor. Modificările legislative, armonizate cu standardele europene, au redefinit conceptul de deșeu, excluzând materialele reutilizate sau transformate în compost. Această ajustare metodologică contribuie semnificativ la scăderea aparentă a cantității deșeurilor raportate.

ODD 12: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

12.6. Încurajarea companiilor, în special companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
12.6.1. Numărul de companii care publică rapoarte privind consumul rațional de resurse	Republica Moldova nu dispune de un sistem oficial de monitorizare a companiilor care raportează consumul rațional de resurse, iar cadrul de reglementare lipsește. Se estimează că mai puțin de 15 companii publică rapoarte de mediu sau de sustenabilitate (ESG).

12.7. Promovarea practicilor durabile de achiziții publice în conformitate cu politicile și prioritățile naționale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
12.7.1.1. Acțiuni privind asigurarea de achiziții publice ecologice	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

12.8. Până în 2030, atât oamenii din mediul urban, cât și cei din mediul rural trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați despre dezvoltarea durabilă și un stil de viață în armonie cu natura

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
12.8.1. Existența în curricula școlară a modulelor/ conținuturilor curriculare: i) dezvoltarea durabilă, ii) educația pentru schimbările climatice și abordarea multidisciplinară a acestora în vederea formării profilului absolventului	S-au realizat progrese considerabile în integrarea acestor teme în curriculumul școlar. Începând cu 2018, a fost inițiată o reformă curriculară care a inclus introducerea de discipline noi, precum *Educația ecologică, Clima și explorarea mediului.*

12.a. Consolidarea capacităților științifică și tehnologică pentru a evolua spre modele mai durabile de consum și producție

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
12.a.1. Capacitatea instalațiilor de generare a energiei electrice regenerabile, Watt / cap de locuitor	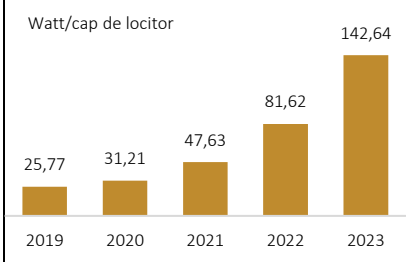 *Sursa: Ministerul Energiei* Între 2019 și 2023, capacitatea instalațiilor de generare a energiei electrice din surse regenerabile în Republica Moldova a înregistrat o creștere semnificativă și constantă, de peste cinci ori pe cap de locuitor, confirmând tranziția accelerată către utilizarea energiei regenerabile.

12.b. Dezvoltarea și implementarea instrumentelor de monitorizare a impactului dezvoltării durabile pentru turismul durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
12.b.1.1. Numărul de documente strategice (strategii, politici, programe etc.) privind dezvoltarea turismului, care includ instrumente de monitorizare și evaluare	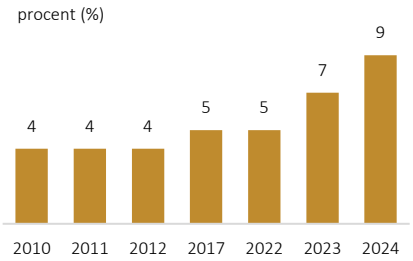 *Sursa: Agenția de Mediu* Numărul documentelor strategice a crescut constant, de la 4 în perioada 2010–2012 la 9 în 2024, evidențiind consolidarea treptată a cadrului strategic și a mecanismelor de monitorizare în sector.

ODD 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

13.1. Până în anul 2030 asigurarea rezilienței climatice prin reducerea cu 50 procente a riscurilor legate de schimbările climatice și prin facilitarea adaptării în 6 sectoare prioritare – agricultură, resurse de apă, sănătate, sector forestier, energie și transport

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
13.1.1.a. Numărul de persoane decedate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.a/11.5.1.a)	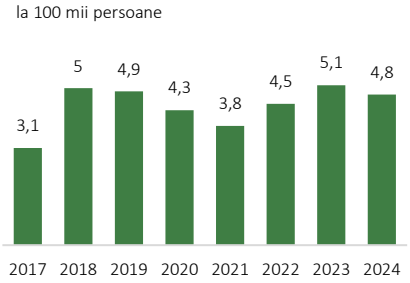 *Sursa: Inspectoratul General pentru Situații de Urgență* În anul 2024, valoarea indicatorului a constituit 4,8 decese la 100 000 populație, în creștere cu 0,5 p.p. față de 2023 (4,3). Această evoluție este determinată de o majorare cu aproximativ 12% a numărului de situații excepționale raportate în Republica Moldova, de la 237 în 2023 la 265 în 2024. Timpul mediu al echipelor de intervenție ale IGSU la apelurile de urgență (inclusiv incendii și operațiuni de căutare-salvare) a fost de 18 minute și 50 de secunde în 2024, cu 20 de secunde mai mic față de anul precedent, ceea ce indică o ușoară îmbunătățire a promptitudinii intervențiilor.
13.1.1.b. Numărul de persoane dispărute în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.b/11.5.1.b)	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.
13.1.1.c. Numărul de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale, la 100 000 populație (indicatorul 1.5.1.c/11.5.1.c)	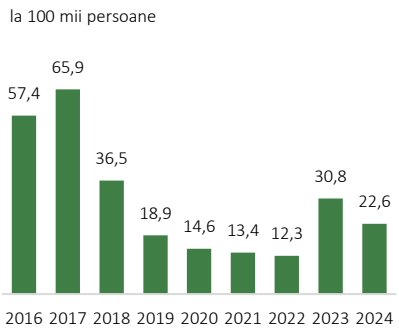 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În 2024, numărul persoanelor afectate de situații excepționale a scăzut la 22,6 la 100.000 locuitori (−8,2 pp față de 2023), datorită intensificării măsurilor de prevenire și intervenție. Pe termen lung, indicatorul menține o tendință descendentă față de perioada 2016–2022, confirmând reducerea graduală a impactului acestor situații asupra populației.
13.1.2.1. Cadrul strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniate la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030, adoptat și implementat (identic cu 1.5.3.1/11.b.1.1)	În 2024 a fost aprobată Strategia privind reducerea riscurilor la dezastre, aliniată la Cadrul de la Sendai.

13.1.2.2. Gradul de implementare a Cadrului strategic național privind reducerea riscurilor de situații excepționale, aliniate la Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre pentru 2015-2030 (identic cu 1.5.3.2/11.b.1.2)	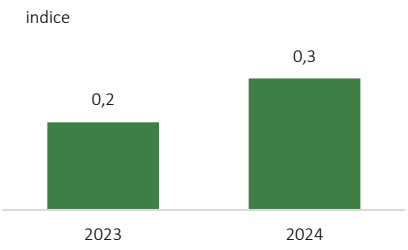 *Sursa: Ministerul Mediului*	Gradul de implementare a Cadrului strategic național pentru reducerea riscurilor de situații excepționale a crescut de la 0,2 în 2022 la 0,3 în 2024, evidențiind progrese în alinierea la Cadrul de la Sendai 2015–2030. Ținând cont că Strategia privind reducerea riscurilor la dezastre, care este aliniată la Cadrul de la Sendai a fost aprobată la finele anului 2024, raportul de monitorizare va fi elaborat ulterior.
13.1.3. Proporția autorităților publice locale care adoptă și implementează strategii locale de reducere a riscurilor de situații excepționale în conformitate cu strategiile naționale de reducere a riscurilor de situații excepționale (identic cu 1.5.4/11.b.2)	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.	
13.1.3.1. Proporția terenurilor irigate pentru atenuarea secetei pedologice din suprafața totală de terenuri irigabile	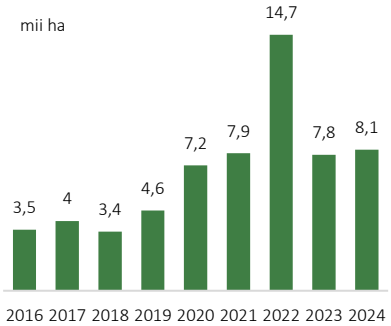 *Sursa: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare*	În perioada 2016-2022, proporția terenurilor irigate pentru atenuarea secetei pedologice a înregistrat o creștere semnificativă de la 3,5 mii hectare în 2016 la 14,7 mii hectare în 2022. Această evoluție indică investiții substanțiale în infrastructura de irigații, evidențiind preocuparea crescută pentru gestionarea eficientă a resurselor de apă și pentru sprijinirea agriculturii în fața schimbărilor climatice și a riscurilor de secetă. Această tendință s-a menținut: în 2023, proporția a fost de 7,8%, iar în 2024 a ajuns la 8,1%, evidențiind o creștere moderată a terenurilor irigate și sprijin continuu pentru agricultura adaptată la riscurile de secetă.

13.2. Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
13.2.1.1. Acțiuni privind elaborarea și operaționalizarea de politici, strategii, planuri de acțiuni privind adaptarea și rezistența la schimbările climatice, reducerea emisiilor cu efect de seră	La sfârșitul anului 2023 au fost aprobate Programul național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia (HG nr. 624/2023), precum și Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030 (HG nr. 659/2023), documente aflate în proces de implementare. În anul 2024 au fost aprobate, suplimentar, Strategia de mediu pentru anii 2024–2030 (HG nr. 409/2024) și Strategia națională de reducere a riscurilor de dezastre pentru perioada 2024–2030 (HG nr. 804/2024), care consolidează cadrul strategic național în domeniul protecției mediului și adaptării la schimbările climatice.

13.3. Fortificarea cadrului instituțional în domeniul adaptării la schimbările climatice, asigurarea conștientizării de către toți actorii implicați, inclusiv a populației, a riscurilor schimbărilor climatice și a măsurilor de adaptare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
13.3.1.1. Acțiuni privind integrarea subiectelor vizând efectele schimbării de climă (atenuarea, adaptarea, reducerea impactului și avertizarea timpurie) în curriculumul învățământului primar, secundar și terțiar	*Indicator non - statistic* În perioada 2010–2023, au fost integrate subiecte privind efectele schimbărilor climatice (atenuare, adaptare, reducerea impactului și avertizare timpurie) în curricula învățământului primar, secundar și terțiar: circa 10 subiecte în 2010–2014 și 20 subiecte în 2015–2023, în curricula obligatorii și opționale. Aceste subiecte sunt incluse în discipline precum Științe (primar), Geografie (gimnaziu și liceu), programe de ecologie și protecția mediului (colegii) și în programele universitare de educație, promovând competențe pentru înțelegerea mediului, reducerea impactului schimbărilor climatice și responsabilitate față de biodiversitate.
13.3.1.2. Gradul de implementare a cadrului strategic național privind schimbările climatice	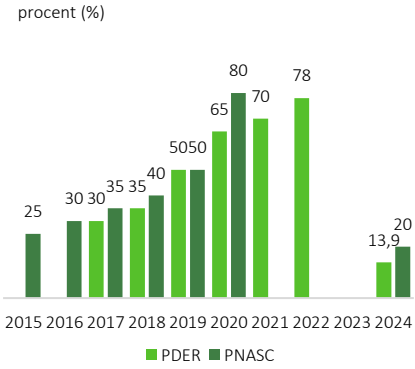 *Sursa: Ministerul Mediului* La sfârșitul anului 2023 au fost aprobate Programul național de adaptare la schimbările climatice până în 2030 (PNASC), precum și Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în 2030 (PDER). Pentru 2024, gradul de realizare al Programului de dezvoltare cu emisii reduse este de 13,9% (5 acțiuni din 36), iar al Programului național de adaptare la schimbările climatice este de 20% (18 acțiuni din 90).

ODD 14: Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

14.1. Până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării apelor de suprafață, în special de la activitățile terestre

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
14.1.1.1. Indicii chimici privind eutrofizarea apelor de suprafață	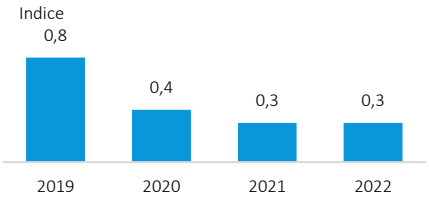 *Sursa: Agenția de Mediu* Se constată o tendință descrescătoare a valorii indicatorului, ceea ce sugerează un progres general în reducerea eutrofizării și, implicit, o îmbunătățire a calității apelor de suprafață în Republica Moldova.

14.2. Până în 2030, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor pentru a evita impacturile negative semnificative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
14.2.1. Proporția zonelor economice exclusive naționale gestionate folosind abordări ecosistemice	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

14.4. Până în 2030, eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
14.4.1.1. Numărul de contravenții înregistrate privind pescuitul ilegal	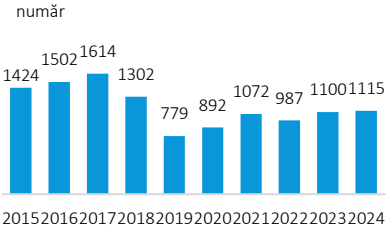 *Sursa: Inspectorat pentru Protecția Mediului* În perioada 2015–2024, s-a înregistrat o tendință descendentă a contravențiilor constatate, de la 1.424 în 2015 la 1.100 în 2023, urmată de o ușoară creștere la 1.115 în 2024. Evoluția reflectă menținerea eficienței controalelor asupra pescuitului ilegal, fără afectarea semnificativă a stării resurselor acvatice.

14.7. Până în 2030, creșterea beneficiilor economice din utilizarea durabilă a resurselor acvatice, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
14.7.1.1. Ponderea pescuitului în PIB	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

14.b. Oferirea accesului pescarilor artizanali la scară mică la resursele și piețele acvatice

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
14.b.1. Gradul de implementare a cadrului normativ, strategic și politic privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

15.1. Până în 2030, asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri și zone umede

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
15.1.1. Suprafața forestieră ca procent din suprafața totală a terenurilor terestre	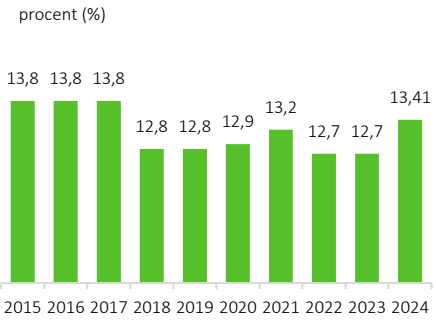 *Sursa:* *Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare*	Suprafața forestieră a fluctuat între 2015 și 2024, de la 13,8% în 2015–2017, scăzând la 12,8% în 2018–2019, urmată de o creștere ușoară la 13,2% în 2020–2021 și o scădere la 12,7% în 2022–2023. În 2024, suprafața forestieră a urcat la 13,41%, indicând stabilizare și extindere modestă a fondului forestier.
15.1.2. Proporția ariilor importante ale biodiversității zonelor terestre și de apă dulce protejate, divizate pe tipuri de ecosisteme	 *Sursa:* *Agenția „Moldsilva”*	În perioada 2015–2024, proporția ariilor importante pentru biodiversitate protejate s-a menținut la 5,6%: 2,2% reprezintă zone umede de importanță internațională și 3,4% alte arii protejate, inclusiv ariile cu management multifuncțional și rezervațiile. Această stabilitate evidențiază menținerea cadrului existent de protecție a biodiversității, fără modificări semnificative în ponderea ariilor protejate pe parcursul perioadei analizate.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

15.2. Până în 2030, promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, efectuarea lucrărilor silvotehnice, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
15.2.1. Indicatori privind progresul managementului durabil al pădurilor: - rata netă anuală de schimbare a suprafeței forestiere; - rezervele de biomasă supraterană în păduri; - proporția de suprafață forestieră situată în zonele protejate legal; - proporția de suprafață forestieră gospodărită în conformitate cu planurile de gestionare durabilă a pădurilor pe termen lung; - suprafața forestieră inclusă în cadrul sistemului de certificare a modului de gestionare a pădurilor, verificat independent.	**Rata netă anuală de modificarea a suprafeței pădurii** procente (%) 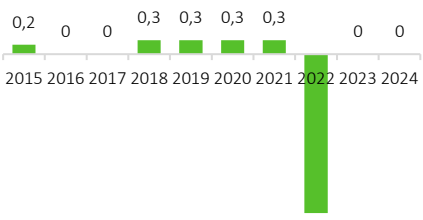 *Sursa: Agenția „Moldsilva”*	Rata netă anuală de schimbare a suprafeței forestiere a înregistrat valori pozitive reduse între 2015 și 2021, variind între 0,2 și 1,3%. În 2022 s-a înregistrat o scădere semnificativă de -3,4%, urmată de valori neutre în 2023 și 2024, indicând o stabilizare a suprafeței forestiere după pierderea semnificativă din 2022.
	Proporţia de suprafaţă forestieră gospodărită în conformitate cu planurile de gestionare durabilă a pădurilor pe termen lung, procente (%) 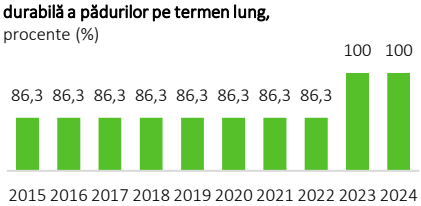 *Sursa: Agenția „Moldsilva”*	Proporția suprafeței forestiere gestionate conform planurilor de gestionare durabilă a pădurilor a rămas constantă la 86,3% în perioada 2015–2022. În 2023 și 2024 s-a înregistrat o creștere la 100%, reflectând implementarea completă a practicilor de gestionare durabilă pe întregul fond forestier.
	Proporţia de suprafaţă forestieră situată în zonele protejate legal, procente (%) 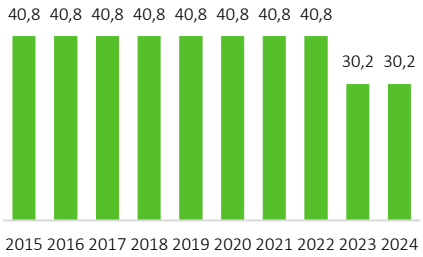 *Sursa: Agenția „Moldsilva”*	Proporția suprafeței forestiere situate în zone protejate legal a fost constantă la 40,8% în perioada 2015–2022. În 2023 și 2024 s-a redus la 30,2%, reflectând o ajustare a delimitării sau a clasificării zonelor protejate.
	Rezervele de biomasă supraterană în păduri, procente (%) 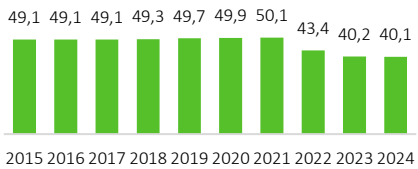 *Sursa: Agenția „Moldsilva”*	Rezervele de biomasă supraterană în păduri au înregistrat o creștere lentă în perioada 2015–2021, de la 49% la 50,1%. Începând cu 2022 se observă o scădere semnificativă, ajungând la 40,1% în 2024, ceea ce indică o reducere a biomasei disponibile în păduri în ultimii ani.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

15.2.1.1. Suprafața terenurilor degradate restabilite prin împădurire	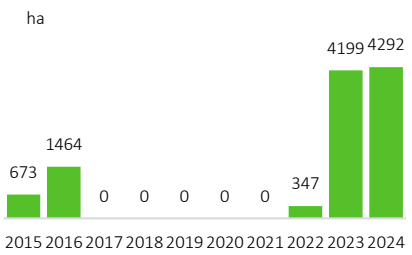 *Sursa: Agenția„Moldsilva”*	Între 2015 și 2024, suprafața de terenuri degradate reabilitată prin plantări a crescut semnificativ, de la 673 ha în 2015, la 0 ha în 2017–2021, apoi la 347 ha în 2022 și la 4.292 ha în 2024, reflectând progresul Programului național de extindere și reabilitare a pădurilor.
15.2.1.2. Suprafața pădurilor restabilite	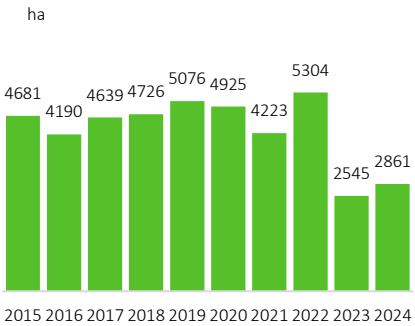 *Sursa: Agenția„Moldsilva”*	În perioada 2015–2024, suprafața pădurilor restabilite a înregistrat variații semnificative, atingând un maxim de 5.304 ha în 2022 și scăzând ulterior la 2.861 ha în 2024, evoluție care reflectă dinamica implementării Programului național de extindere și reabilitare a pădurilor și impactul etapelor sale de aplicare activă.
15.2.1.3. Suprafața pădurilor extinse	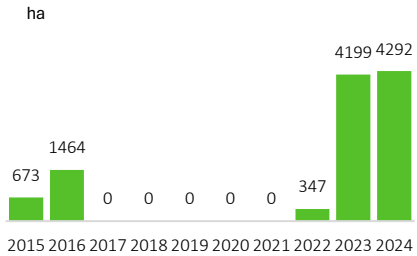 *Sursa: Agenția„Moldsilva”*	În 2024, suprafața terenurilor degradate plantate a crescut la 4.292 ha, față de 4.199 ha în 2023 și 347 ha în 2022, ceea ce reflectă intensificarea semnificativă a eforturilor de reabilitare și extindere a pădurilor odată cu implementarea Programului național de extindere și reabilitare a pădurilor (2023–2032).

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

15.3. Până în 2030, combaterea deșertificării, restabilirea terenurilor degradate prin implementarea mecanismului Neutralitatea Degradării Terenurilor (NDT), pentru a realiza o lume neutră din punctul de vedere al degradării solului

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
15.3.1. Cota-parte a terenurilor degradate din suprafața totală de terenuri	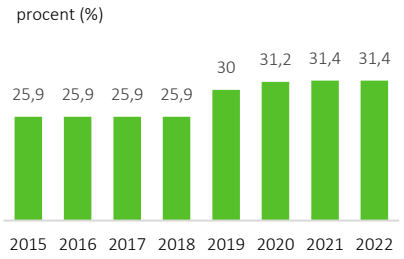 *Sursa:* *Agenția Relații Funciare și Cadastru* Din 2019 până în 2022, procentul terenurilor degradate a crescut de la 25,9% la 31,4%, evidențiind necesitatea unor eforturi suplimentare pentru prevenirea degradării și promovarea utilizării sustenabile a terenurilor.
15.3.1.1. Cota-parte a terenurilor din categoria terenurilor cu destinație agricolă ameliorate din suprafața totală de terenuri degradate din categoria respectivă	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

15.5. Luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, pentru a stopa pierderea biodiversității și, până în 2030, pentru a proteja și preveni extincția speciilor amenințate

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
15.5.1. Indicele listei speciilor din Cartea Roșie a Republicii Moldova	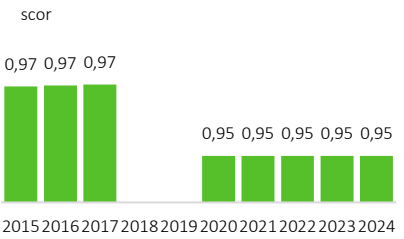 *Sursa:* *Ministerul Mediului* În perioada 2015–2024, indicele RLI (Red List Index) al Republicii Moldova a scăzut ușor de la 0,97 la 0,95, semnalând o stare relativ stabilă a speciilor de floră și faună, majoritatea clasificate drept „preocupare minoră”.
15.5.1.1. Numărul total de specii incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova	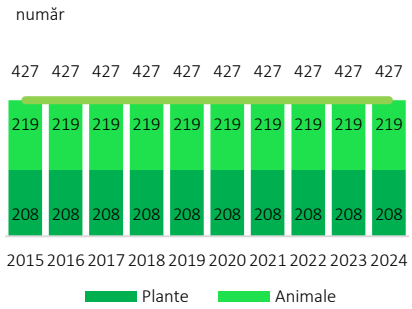 *Sursa:* *Ministerul Mediului* Numărul total de specii incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova a rămas constant la 427 specii în perioada 2015–2024, dintre care 208 specii de plante și 219 specii de animale. Această situație reflectă menținerea protecției statale pentru speciile rare și pe cale de dispariție conform Ediției a III-a a Cărții Roșii.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

15.6. Promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel internațional

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
15.6.1.1. Existența actelor normative referitoare la asigurarea distribuirii corecte și echitabile a resurselor genetice	Conform Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2027, proiectul de lege privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor rezultate din utilizarea acestora a fost replanificat pentru anul 2026.

15.7. Luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate, precum și pentru a face față problemelor puse de cererea și oferta de produse ilegale de specii sălbatice

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
15.7.1. Proporția comerțului ilicit cu animale sălbatice (inclusiv produse derivate, părți ale acestora) care au fost braconate sau traficate prin contrabandă	Nu sunt date disponibile pentru acest indicator.

15.8. Adoptarea și implementarea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradica speciile prioritare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
15.8.1.1. Existența actelor normative și a măsurilor privind prevenirea și reducerea apariției speciilor invazive pentru a controla și eradica speciile prioritare	Strategia pentru diversitatea biologică a Republicii Moldova și Planul de acțiune aferent, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 274/2015, împreună cu Legea regnului vegetal nr. 239/2007 și Legea regnului animal nr. 439/1995, formează cadrul legal și strategic esențial pentru protecția și conservarea biodiversității în țară. Aceste documente și inițiative legislative demonstrează angajamentul Republicii Moldova față de protejarea și conservarea diversității biologice, oferind un cadru de reglementare solid și actualizat, aliniat la standardele internaționale și europene. În anul 2025 a fost inițiat procesul de elaborare a Legii privind speciile alogene invazive, act normativ care va transpune în legislația națională prevederile Regulamentului (UE) nr. 1143/2014, ale Regulamentului delegat (UE) 2018/968 și ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2016/145.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

15.9. Integrarea și monitorizarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii, planurile de reducere a sărăciei și planurile de amenajare a teritoriilor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
15.9.1.1. Gradul de implementare a acțiunilor din cadrul Planului al Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023	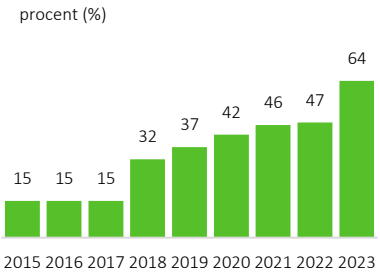 *Sursa: Ministerul Mediului* Între 2015 și 2023, implementarea Planului de acțiuni al Strategiei de mediu a crescut constant, de la 15% la 64%, iar în 2024 a fost aprobată Strategia de mediu 2024–2030, al cărei raport de monitorizare va fi elaborat la începutul anului 2026.

15.a. Mobilizarea și creșterea substanțială a resurselor financiare din toate sursele pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și ecosistemelor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
15.a.1. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltare acordate pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și a ecosistemelor.	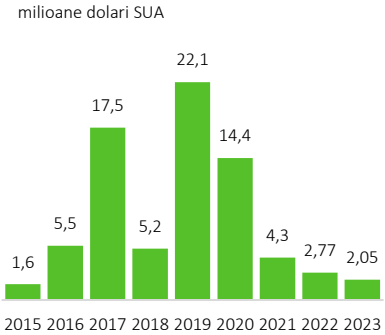 *Sursa: Biroul Național de Statistică* În perioada 2015–2022, au fost inițiate proiecte de asistență externă pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și ecosistemelor, cu valori variind între 1,6 mil. EUR în 2015 și 22,1 mil. EUR în 2019, înregistrându-se 2,77 mil. EUR în 2022. Această evoluție reflectă implicarea continuă a partenerilor externi în susținerea proiectelor de mediu.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

16.1. Reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.1.1. Numărul de victime ale omorului intenționat la 100 000 populație	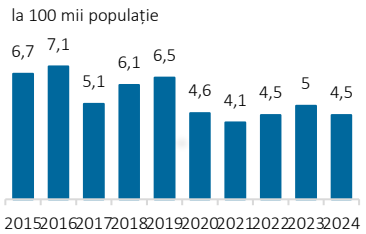 *Sursa: Biroul Național de Statistică* Se constată o tendință descendentă a numărului victimelor omorului intenționat raportat la 100 mii persoane, comparativ cu perioada de până în anul 2019. După atingerea celui mai înalt nivel, de 7,1 în 2016, indicatorul a scăzut constant, ajungând la 4,5 în 2024. Această reducere semnificativă reflectă impactul măsurilor și politicilor implementate de autorități pentru prevenirea și combaterea fenomenului, contribuind la creșterea securității și protecției cetățenilor.
16.1.2. Numărul de decese cauzate de conflicte la 100 000 populație	În perioada 2015–2024, indicatorul a înregistrat valoarea constantă de 0, ceea ce indică lipsa deceselor directe sau indirecte asociate conflictelor armate. Acest rezultat reflectă un nivel de stabilitate și securitate internă, demonstrând absența unor manifestări violente de amploare sau a unor situații de conflict armat care să afecteze populația în această perioadă.
16.1.3. Proporția populației supuse violenței fizice și sexuale, în ultimele 12 luni	Există doar o singură valoare pentru acest indicator de 9,6%, datând din 2010. Alte date până în prezent nu au fost raportate.
16.1.3.1. Numărul de victime ale infracțiunilor de violență la 100 000 populație	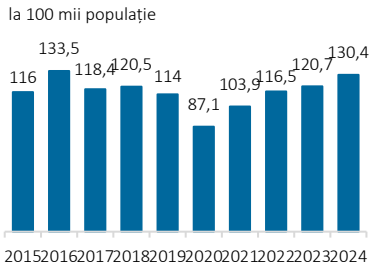 *Sursa: Ministerul Afacerilor Interne* Numărul de victime ale infracțiunilor de violență la 100 000 de locuitori a înregistrat, în perioada 2015–2024, o evoluție oscilantă, cu un vârf în 2016 (133,5) și o scădere semnificativă în 2020 (87,1) pe fondul restricțiilor pandemice. Ulterior, indicatorul a crescut constant, atingând 130,4 victime în 2024, apropiindu-se de nivelul maxim anterior. Această tendință reflectă o recrudescență a fenomenului violenței și impune consolidarea măsurilor de prevenire, intervenție timpurie și protecție a victimelor.
16.1.4. Ponderea persoanelor care se simt în siguranță mergând singuri pe stradă, în zona în care locuiesc.	Indicatorul nu este disponibil.

16.2. Stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.2.1. Ponderea copiilor (1-14 ani) care au fost supuși violenței fizice de orice fel sau psihologice din partea întreținătorului în ultima lună.	Datele disponibile sunt insuficiente pentru a evalua progresul general și tendința indicatorului. Există doar un singur rezultat raportat, și anume 75,6% în 2012. Aceste date nu permit formularea unor concluzii clare cu privire la evoluția indicatorului.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
16.2.1.1. Numărul de copii victime ale violenței și neglijării, la sfârșitul anului	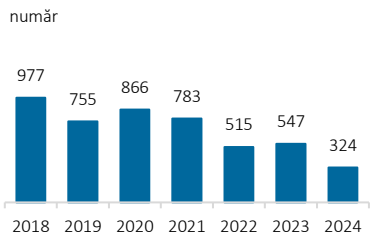 *Sursa:* *Miniaterul Muncii și Protecției Sociale*	În anul 2024, numărul copiilor aflați în situație de risc din cauza violenței, aflați în evidența autorităților tutelare locale/teritoriale, a scăzut semnificativ cu 40,7% comparativ cu anul 2023, de la 547 la 324 copii. Această reducere este rezultatul eforturilor de consolidare a capacităților specialiștilor responsabili cu prevenirea, identificarea, examinarea și asistența tuturor copiilor aflați în situație de risc.
16.2.2. Numărul de victime ale traficului de ființe umane la 100 000 populație	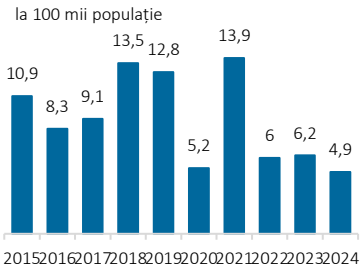 *Sursa:* *Ministerul Afacerilor Interne*	Datele statistice relevă o scădere însemnată la acest capitol după ce în 2024 au fost înregistrate 4,9% cazuri la 100 mii persoane, față de 6,2% cazuri la 100 mii persoane în 2023. Anul 2024 consemnează cel mai redus nivel al traficului de ființe umane din ultimii 10 ani.
16.2.3. Ponderea tinerilor în vârstă de 18-29 ani care au fost supuși violenței sexuale până la 18 ani	Indicatorul nu este disponibil.	

16.3. Promovarea supremației legii și asigurarea accesului egal la justiție pentru toate femeile, toți bărbații și copiii

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
16.3.1. Ponderea victimelor violenței în ultimele 12 luni care au raportat violența autorităților competente	În perioada de raportare, către autoritățile pentru acordarea serviciilor de asistență și consiliere au fost referite 5.625 de cazuri cu bănuială rezonabilă de pericol iminent de violență, dintre care 4.272 către asistentul social comunitar, 1.262 către Direcțiile raionale de asistență și protecție a familiei, 48 către ONG-uri specializate, 60 către Centrul maternal și 8 către servicii psihologice specializate. Menținând caracterul proactiv al intervențiilor, au fost desfășurate 1.905 intervenții în cadrul echipelor multidisciplinare, au fost sesizate 444 de cazuri către autoritățile tutelare privind copii victime ale violenței în familie, iar 17 cazuri au beneficiat de consiliere psihologică primară în cadrul Inspectoratelor de poliție.	
16.3.2. Ponderea persoanelor aflate în arest preventiv din numărul total de persoane deținute în instituțiile penitenciare	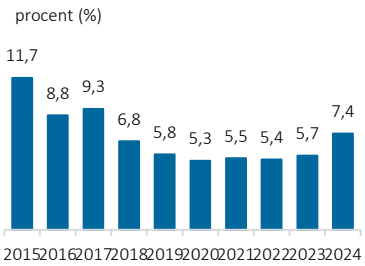 *Sursa:* *Ministerul Justiției*	În perioada 2015–2023, populația penitenciară a înregistrat o descreștere constantă. Totuși, în anul 2024 se constată o ușoară creștere, de 7,4%, a numărului total de persoane aflate în instituțiile penitenciare.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.3.2.1. Numărul de persoane care au beneficiat de asistență juridică garantată de stat	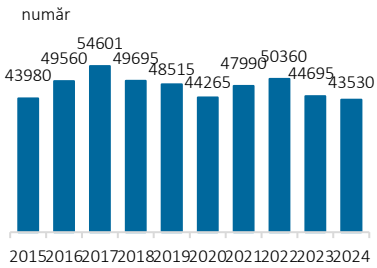 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Pe parcursul anului 2024, un total de 43.530 de persoane au beneficiat de asistență juridică garantată de stat, înregistrându-se o scădere de 1.165 persoane comparativ cu anul 2023.
16.3.2.2. Ponderea recomandărilor Avocatului Poporului (inclusiv Avocatul Poporului pentru drepturile copilului) și Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, implementate de către autoritățile și instituțiile sesizate (care rezultă din acțiunile procesuale)	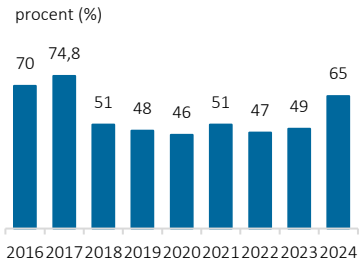 *Sursa:* *Oficiul Avocatul Poporului* Analiza datelor indică o fluctuație moderată a indicatorului în perioada 2017-2023. Astfel, în 2017 ponderea recomandărilor implementate de autoritățile și instituțiile sesizate a constituit 74,8%, iar în 2018 a diminuat până la 51%, menținându-se ulterior, până în 2023, într-un interval relativ stabil de 46–51%. În anul 2024 se constată o creștere mai pronunțată, indicatorul atingând nivelul de 65%.
16.3.2.3. Ponderea cazurilor pierdute la CEDO, din numărul de cereri comunicate în fiecare an.	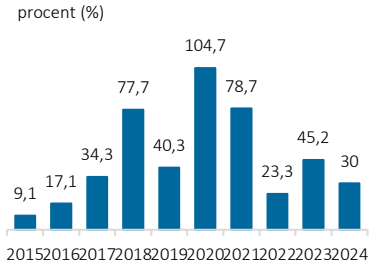 *Sursa:* *Ministerul Justiției* Indicatorul privind ponderea cazurilor pierdute la CEDO a fost volatil în perioada 2015–2023, atingând valori între 30% și 104,7%, iar în 2024 a scăzut la 30%, reflectând îmbunătățirea performanței în raport cu hotărârile CEDO comunicate Guvernului Republicii Moldova.
16.3.2.4. Gradul de satisfacție a populației privind calitatea serviciilor în cadrul sistemului judiciar	În 2024, 55% dintre cetățenii care au interacționat cu instanțele și-au exprimat încrederea în sistemul judecătoresc, conform „Sondajului național în rândul justițiabililor” realizat în cadrul Proiectului USAID „Instanțe Judecătorești Model”.

16.4. Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare, consolidarea recuperării și returnării bunurilor ilicite, combaterea tuturor formelor de crimă organizată și traficului de armament

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.4.1. Valoarea fluxurilor financiare intrate și ieșite din țară ilegal	Indicatorul nu este disponibil.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

16.4.2.1. Numărul de arme deținute conform legislației la 100 000 populație	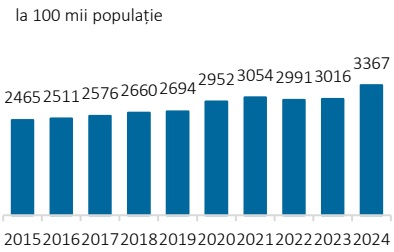 *Sursa:* *Ministerul Afacerilor Interne (IGP)*	Se observă o tendință generală de creștere a numărului de arme deținute conform legislației în raport cu populația. Astfel, pentru anul 2024 au fost înregistrate un număr de 3367 arme, în creștere cu 351 arme în raport cu anul 2023.
16.4.2.2. Numărul de arme deținute ilegal confiscate.	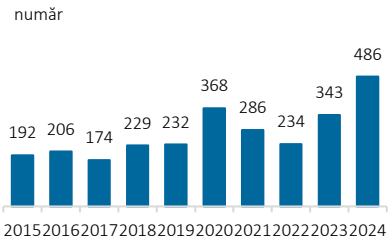 *Sursa:* *Ministerul Afacerilor Interne (IGP)*	Evoluția indicatorului denotă o tendință general ascendentă, marcată de fluctuații în anii 2020 și 2023, când numărul de arme deținute a înregistrat creșteri semnificative. Pentru anul 2024 au fost raportate 486 cazuri, ceea ce reprezintă o majorare cu 143 cazuri comparativ cu anul 2023.

16.5. Reducerea semnificativă a corupției și mituirii în toate formele sale

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
16.5.1. Ponderea persoanelor care au efectuat plăți neoficiale (mită) în ultimele 12 luni	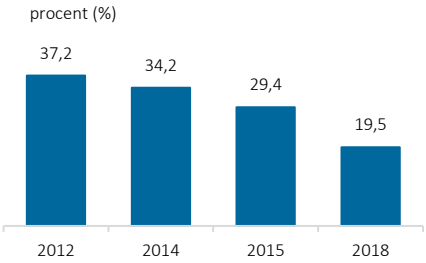 *Sursa:* *Centrul Național Anticorupție*	Se poate observa clar o tendință generală de scădere a proporției persoanelor care au efectuat plăți neoficiale. În 2018, doar 19,5% din respondenți au declarat că au făcut plăți neoficiale, față de 37,2% în 2012. Pentru perioada 2019-2024 nu sunt date disponibile.
16.5.2. Ponderea antreprenorilor care au efectuat plăți neoficiale (mită) în ultimele 12 luni	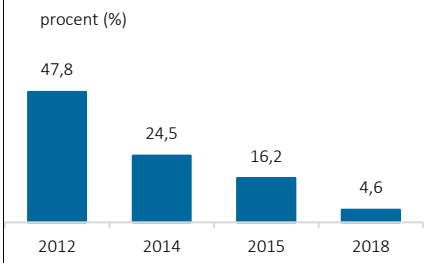 *Sursa:* *Centrul Național Anticorupție*	Având în vedere lipsa datelor pentru anii 2019-2024, observațiile disponibile indică o tendință clară de reducere a proporției antreprenorilor implicați în plăți neoficiale. Astfel, în 2018, doar 4,6% dintre antreprenori au raportat că au efectuat plăți neoficiale, comparativ cu 47,8% în 2012.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

16.5.2.1. Indicatorul privind „Controlul asupra corupției” (de la „-2,5” la „2,5”)	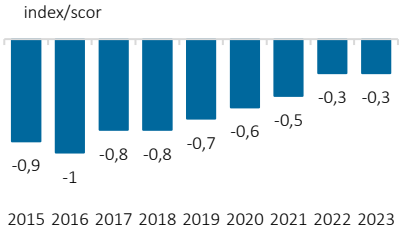 *Sursa: Banca Mondială*	Se remarcă o tendință generală de îmbunătățire a scorului, care a crescut de la -0,9 în 2016 la -0,3 în 2022 și 2023. Pentru anul 2024, valorile nu au fost raportate. O scădere a scorului poate reflecta progrese în controlul corupției și eforturile depuse pentru reducerea acestui fenomen în instituțiile și organismele publice.
16.5.2.2. Indicatorul privind „Calitatea regulatorie” (de la „-2,5” la „2,5”)	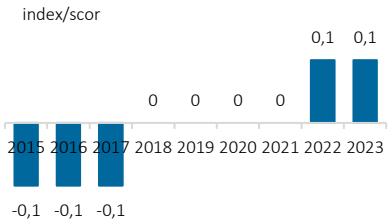 *Sursa: Banca Mondială*	Valorile acestui indicator se află într-un interval apropiat de zero, oscilând între -0,1 și 0, ceea ce sugerează un nivel moderat al calității regulatorii. Pentru anul 2024, nu sunt date disponibile.

16.6. Dezvoltarea eficienței, responsabilității și transparenței instituțiilor la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
16.6.1. Ponderea cheltuielilor publice efective raportate la cheltuielile aprobate	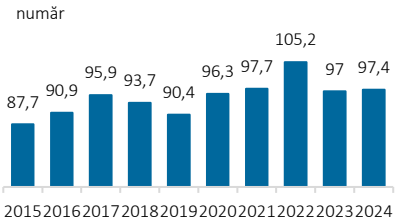 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	Evoluția cheltuielilor publice efective relevă o tendință de creștere până în anul 2022, urmată de o ușoară stabilizare. În anul 2024, cheltuielile bugetului de stat au fost realizate în proporție de 97,4% din volumul aprobat.
16.6.2. Ponderea populației satisfăcute de calitatea serviciilor publice accesate (servicii de sănătate, educație, documentarea populației)	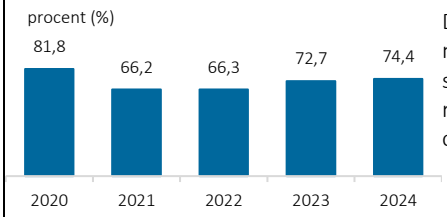 *Sursa: Agenția Guvernare Electronică*	După o scădere marcată în 2021-2022, nivelul satisfacției populației față de serviciile publice a înregistrat o recuperare treptată, iar în 2024 acesta a continuat să crească, atingând 74,4%.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
16.6.2.1. Ponderea populației care au accesat serviciile publice în format electronic din totalul beneficiarilor de servicii publice	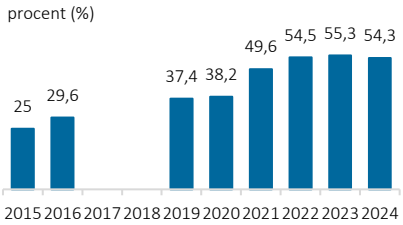 *Sursa: Agenția Guvernare Electronică*	Pe termen lung, utilizarea serviciilor publice electronice înregistrează o tendință ascendentă, crescând de la 25% în 2015 la 55,3% în 2023. În 2024 se constată însă o ușoară scădere, nivelul coborând la 54,3%, ceea ce reprezintă o diminuare de 1% comparativ cu anul precedent.

16.7. Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
16.7.1.a. Raportul dintre proporția pozițiilor ocupate în Parlament de către persoanele din anumite grupuri ale populației și proporția grupului respectiv în total populație	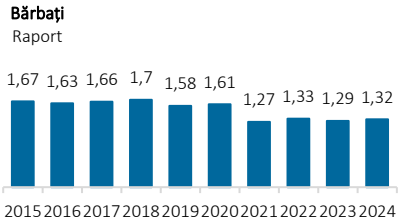 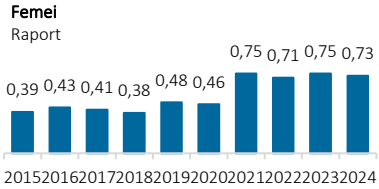 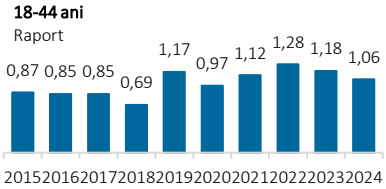 *Sursa: Parlamentul Republicii Moldova*	În ultimii ani, raportul dintre proporția persoanelor din diverse grupuri populare care ocupă poziții în Parlament și ponderea acestor grupuri în totalul populației arată că bărbații sunt constant supra-reprezentați, cu valori între 1,27 și 1,70, deși în ultimii ani supra-reprezentarea a scăzut ușor. Femeile sunt sub-reprezentate până în 2020, dar din 2021 se observă o creștere semnificativă, ajungând la aproximativ 0,73–0,75. Tinerii între 18 și 44 de ani au fost sub-reprezentați până în 2018, după care raportul lor a depășit 1, indicând o reprezentare mai mare decât proporția lor în populație. În general, se menține o supra-reprezentare a bărbaților, o sub-reprezentare a femeilor și o creștere treptată a reprezentării tinerilor în Parlament.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.7.1.b. Raportul dintre proporția pozițiilor ocupate în autoritățile publice (centrale și locale) de către persoanele din anumite grupuri ale populației și proporția grupului respectiv în total populație	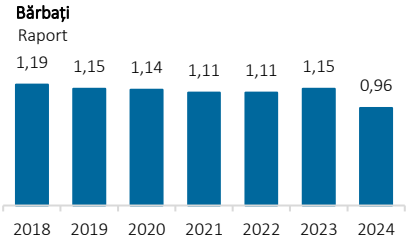 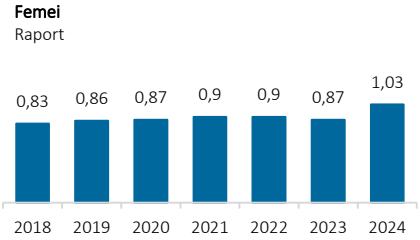 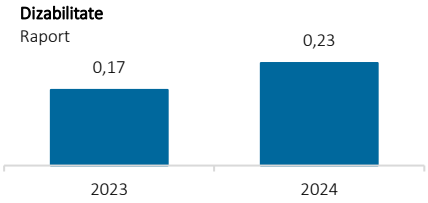 *Sursa: Cancelaria de Stat* În perioada 2018–2024, evoluția reprezentării în funcții publice a variat semnificativ între categorii. Bărbații au fost constant supra-reprezentați până în 2023, cu valori ale indicatorului peste 1, însă în 2024 se înregistrează o scădere la 0,96, ceea ce sugerează o echilibrare și chiar o ușoară sub-reprezentare în raport cu ponderea lor în populație. În contrast, femeile au înregistrat un progres constant, trecând de la o sub-reprezentare semnificativă în 2018 (0,83) la un nivel de echilibru și ușoară supra-reprezentare în 2024 (1,03). În ceea ce privește persoanele cu dizabilități, datele disponibile pentru anii 2023–2024 arată o reprezentare extrem de scăzută, de 0,17 și respectiv 0,23, indicând o participare limitată la nivel decizional. Deși se constată un progres modest, nivelul de incluziune rămâne semnificativ sub proporția acestui grup în populație.
16.7.1.c. Raportul dintre proporția pozițiilor ocupate în sistemul judiciar de către persoanele din anumite grupuri ale populației și proporția grupului respectiv în total populație	Datele privind raportul dintre proporția persoanelor din diverse grupuri și ponderea acestora în populația generală au rămas stabile în ultimii ani, evidențiind tendințe de echilibrare și dezechilibre specifice în sistemul judiciar: • **Femei judecători:** proporția acestora este aproape egală cu cea din populația activă, cu o ușoară supra ponderare în ultimii doi ani (1,04), indicând o reprezentare echitabilă. • **Grefieri și asistenți judiciari femei:** supra reprezentate, cu un raport în creștere până la 1,71 în 2023 și 1,74 în 2024, comparativ cu ponderea în populație. • **Judecători tineri:** în general supra ponderați, cu oscilații de la 1,02 în 2019 la 1,20 în 2024, sugerând atragerea și menținerea tinerilor în profesie. • **Grefieri și asistenți judiciari tineri:** aproape dublu reprezentați față de populația eligibilă, cu un raport de 2,04. • **Judecători cu dizabilități:** reprezentați aproape proporțional, cu perioade de ușoară supra ponderare și o creștere până la 1,2 în 2024, indicând o integrare progresivă. • **Grefieri și asistenți judiciari cu dizabilități:** masiv subreprezentați, cu un raport de 0,04 în ultimii trei ani, evidențiind probleme structurale de acces și incluziune.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.7.2. Ponderea populației care consideră că procesul de luare a deciziilor este inclusiv și participativ	Indicatorul nu este disponibil.

16.9. Până în 2030, asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.9.1. Ponderea copiilor în vârstă de până la 5 ani care dispun de certificat de naștere	Indicatorul nu este disponibil.

16.10. Asigurarea accesului egal la informație tuturor cetățenilor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.10.1.1. Indicele Libertății Presei	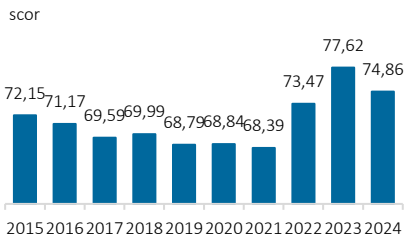 *Sursa: Reporteri Fără Frontiere* În ultimii ani, Indicele Libertății Presei a înregistrat o evoluție pozitivă, atingând 77,62 puncte în 2023 și 74,86 puncte în 2024, valori superioare celor înregistrate în perioada 2017-2021, când indicele se menținea sub 70 de puncte.
16.10.2.1. Existența și gradul de implementare a cadrului normativ cu privire la accesul la informație	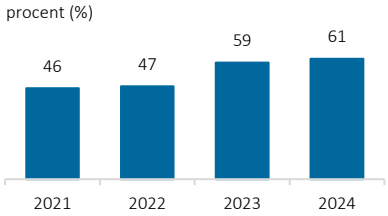 *Sursa: Consiliul Coordonator al Audiovizualului* Între anii 2021 și 2024, s-a remarcat o tendință pozitivă de creștere a Indicelui accesului la informație, ceea ce sugerează un proces de aliniere la standardele internaționale și o mai mare transparență în activitatea instituțiilor publice din Republica Moldova.

16.a. Consolidarea instituțiilor naționale relevante, inclusiv prin cooperarea internațională, pentru consolidarea capacității la toate nivelurile pentru a preveni violența și a combate terorismul și criminalitatea

Indicator de monitorizare	**Descrierea progresului**
16.a.1. Existența instituțiilor naționale independente pentru drepturile omului în conformitate cu Principiile de la Paris, statut de acreditare (A, B, C)	În 2018, Oficiul Avocatului Poporului a obținut acreditarea cu statut „A” din partea Biroului Alianței Globale a Instituțiilor Naționale de Protecție a Drepturilor Omului (GANHRI), confirmând conformitatea Instituției Ombudsmanului din Republica Moldova cu Principiile de la Paris. De atunci, instituția și-a menținut acest statut, reconfirmat până în 2024.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

16.b. Promovarea și implementarea legislației și politicilor nondiscriminatorii pentru dezvoltare durabilă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
16.b.1 Ponderea populației care a comunicat că în ultimele 12 luni s-a simțit vreodată discriminată sau hărțuită în baza unui motiv interzis de dreptul internațional al drepturilor omului (identic cu 10.3.1)	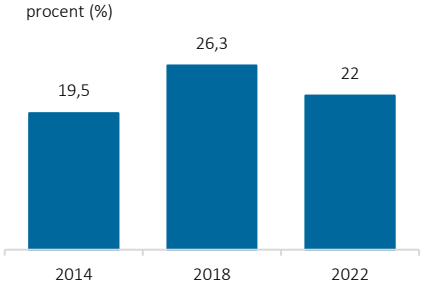 *Sursa: Consiliul pentru egalitate* În 2014, 19,5% dintre persoane au raportat că s-au simțit discriminate sau hărțuite pe motive interzise de dreptul internațional. Procentul a crescut semnificativ până în 2018, ajungând la 26,3%, ceea ce indică o intensificare a experiențelor de discriminare. În 2022, ponderea a scăzut la 22%, sugerând o ameliorare față de 2018, dar rămânând peste nivelul din 2014. Lipsa datelor pentru ceilalți ani nu permite identificarea unei tendințe continue, însă valorile disponibile evidențiază fluctuații în experiențele de discriminare.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

17.1. Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul extern, pentru a îmbunătăți capacitatea națională de colectare a taxelor și a altor venituri

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
17.1.1. Ponderea veniturilor bugetului public național în PIB	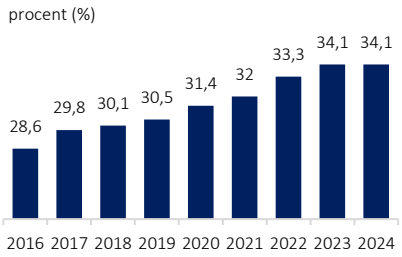 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Între 2016 și 2023, indicatorul a înregistrat o creștere constantă, pornind de la 28,6% și ajungând la 34,1%. Evoluția a fost treptată, cu majorări anuale moderate, ceea ce indică o dezvoltare stabilă pe termen lung. În 2024, valoarea a rămas neschimbată față de anul precedent, marcând o stagnare după perioada de creștere continuă.
17.1.2. Raportul veniturilor din impozite și taxe în totalul cheltuielilor bugetului public național	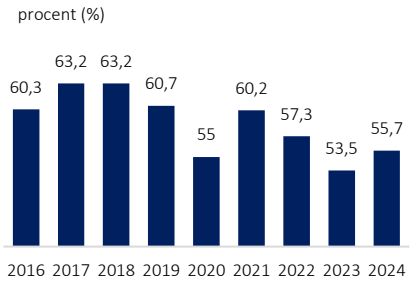 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Între 2016 și 2018, indicatorul a înregistrat o creștere moderată, atingând un nivel de 63,2%. Începând cu 2019, a urmat o tendință descendentă, cu fluctuații minore, ajungând la un minim de 53,5% în 2023, înainte de a crește ușor la 55,7% în 2024. Evoluția sugerează o creștere a gradului de autosuficiență financiară, ceea ce indică o dependență tot mai mare de surse externe de finanțare, precum împrumuturi, granturi sau venituri non-fiscale.

17.3. Mobilizarea resurselor financiare suplimentare pentru dezvoltare

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
17.3.1. Ponderea investițiilor străine directe, asistența financiare și tehnice externe pentru dezvoltare în PIB	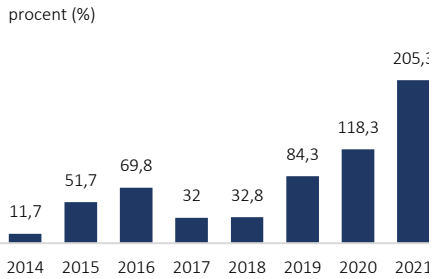 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Indicatorul prezintă o tendință clar ascendentă, înregistrând o creștere semnificativă de la 32,8 în anul 2018 la 205,3 în 2021. Această evoluție este importantă în contextul intensificării atragerii investițiilor străine directe, precum și al accesării asistenței financiare și tehnice destinate sprijinirii dezvoltării economiei naționale.

17.3.2. Volumul remiterilor personale ca procent din PIB (recalculat în dolari SUA)	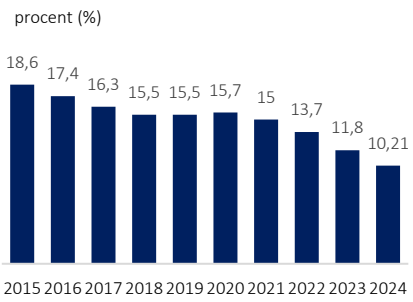 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2015–2024, raportul dintre volumul remiterilor personale, conform balanței de plăți, și produsul intern brut (PIB) a înregistrat o tendință descendentă constantă. Dacă în anul 2015 acest raport se situa la 18,6%, în anii următori a scăzut treptat, menținându-se între 15% și 17% până în 2020. Începând cu anul 2021, declinul s-a accentuat, ajungând la 11,8% în 2023 și coborând la 10,21% în 2024. Această evoluție reflectă o diminuare a ponderii remiterilor în economie, posibil determinată fie de o reducere a volumului transferurilor din străinătate, fie de o creștere a PIB-ului într-un ritm mai accelerat decât cel al remiterilor..

17.4. Atingerea sustenabilității datoriilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriilor, reducerea datoriilor și restructurarea datoriilor, pentru a reduce povara datoriei

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
17.4.1. Serviciul datoriei externe publice și public garantate ca proporție din total export de bunuri și servicii	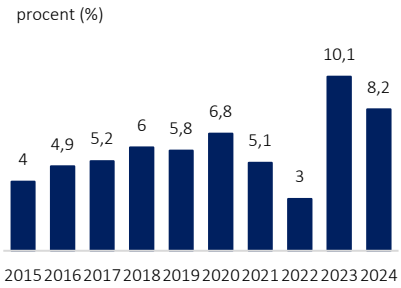 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2015–2020, raportul dintre serviciul datoriei externe publice și public garantate și exportul de bunuri și servicii a înregistrat o creștere constantă, de la 4% în 2015 la un maxim de 6,8% în 2020. Ulterior, indicatorul a scăzut semnificativ, atingând 3% în 2022 – cel mai redus nivel din intervalul analizat. În anul 2023, s-a consemnat un salt considerabil, până la 10,1%, determinat în principal de rambursările efectuate către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în cadrul unor proiecte din domeniul securității energetice. În 2024, indicatorul s-a diminuat la 8,2%, rămânând însă peste valorile înregistrate anterior anului 2023.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

17.6. Consolidarea cooperării regionale și internaționale privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreate în comun, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
17.6.1. Numărul de abonați cu acces la Internet în bandă largă la puncte fixe, la 100 de locuitori	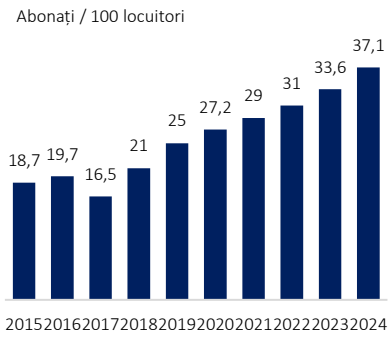 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Între 2015 și 2024, numărul abonaților la internet în bandă largă la puncte fixe, raportat la 100 de locuitori, a înregistrat o creștere semnificativă, de la 18,7 la 37,1. Această evoluție pozitivă a fost susținută, în principal, de extinderea și modernizarea infrastructurii de acces la internet, de adoptarea progresivă a tehnologiilor de ultimă generație, precum și de intensificarea concurenței pe piața furnizorilor de servicii de comunicații electronice. Consecințele acestor factori s-au reflectat în diversificarea ofertelor comerciale, scăderea prețurilor și îmbunătățirea calității serviciilor oferite utilizatorilor finali.

17.8. Operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare, inclusiv sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
17.8.1. Proporția utilizatorilor de Internet la 100 de locuitori	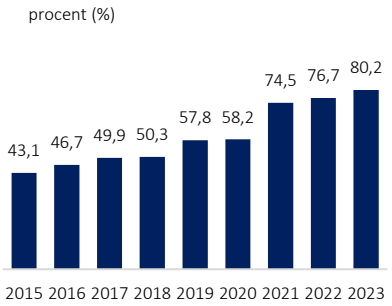 *Sursa:* *Biroul Național de Statistica*	În perioada 2015-2023, proporția utilizatorilor de internet raportată la 100 de locuitori a înregistrat o creștere constantă, de la 43,1% la 80,2%, evidențiind un ritm susținut al procesului de digitalizare la nivel național. Din 2019, această dinamică s-a accelerat, odată cu depășirea pragului de 50%, când indicatorul a ajuns la 57,8%, crescând ulterior la 74,5% în 2021 și atingând peste 80% în 2023. Această expansiune a fost impulsionată de extinderea infrastructurii de acces la internet, adoptarea continuă a tehnologiilor moderne și intensificarea concurenței pe piața furnizorilor de servicii de comunicații electronice. Acești factori au condus la diversificarea ofertelor comerciale și la creșterea accesibilității serviciilor pentru un segment tot mai larg al populației. Totodată, contextul pandemic din perioada 2020–2021 a jucat un rol catalizator, stimulând cererea pentru servicii digitale și contribuind la accelerarea conectivității în rândul utilizatorilor.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

17.9. Îmbunătățirea suportului internațional pentru implementarea eficientă și țintită a activităților de consolidare a capacităților pentru a sprijini planurile naționale în implementarea ODD, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triunghiulară

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
17.9.1. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe (inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud, și triunghiulară) acordată Republicii Moldova pentru consolidare de capacități și planificare strategică	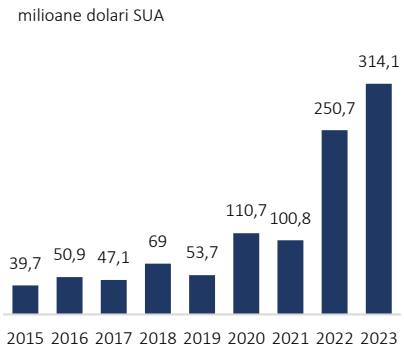 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2023, valoarea indicatorului a crescut semnificativ, ajungând la 314,1 milioane dolari SUA, față de 250,7 milioane dolari SUA înregistrate în anul precedent.

17.10. Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
17.10.1. Nivelul mediu ponderat al taxelor vamale de import în Republica Moldova	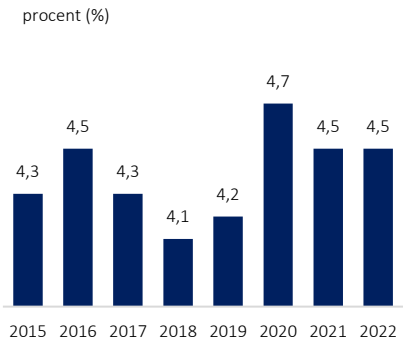 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Tarifele comerciale totale au înregistrat o ușoară scădere, de la 4,7% în 2021 la 4,5% în 2022, reflectând o orientare clară către liberalizarea comerțului și ajustări ale politicii vamale, cu scopul de a stimula schimburile comerciale internaționale. Tarifele aplicate produselor agricole s-au menținut constante la nivelul de 13% în 2021 și 2022, după o creștere de la 12,4% în 2020, ceea ce indică măsuri de protecție a sectorului agricol național. În același timp, tarifele pentru produsele non-agricole au înregistrat o scădere marginală, de la 3,4% în 2020 la 3,3% în 2021 și 2022, sugerând o deschidere sporită a pieței pentru bunuri industriale și tehnologice. Politicile tarifare au un impact semnificativ asupra economiei Republicii Moldova, prin protejarea producătorilor locali, încurajarea producției interne și reducerea dependenței de importuri. În același timp, alinierea tarifelor la standardele și angajamentele asumate prin acordurile comerciale internaționale contribuie la atragerea investițiilor străine directe și la îmbunătățirea competitivității externe, generând premise favorabile pentru o creștere economică sustenabilă.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

17.11. Creșterea semnificativă până în anul 2030 a exporturilor de mărfuri din Republica Moldova

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
17.11.1. Ponderea exporturilor din Republica Moldova în comerțul exterior global	**Exportul de bunuri** procente (%) 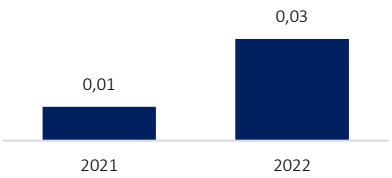 *Sursa de date: https://www.wto.org/english/res_e/reser_e/trade_profiles_e.htm* **Exportul de servicii** procente (%) 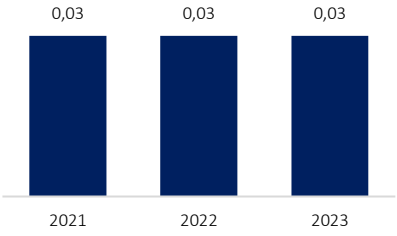 *Sursa de date: https://www.wto.org/english/res_e/reser_e/trade_profil*	În anul 2022, exportul de bunuri a înregistrat o creștere modestă, de la 0,01% la 0,03% din PIB, sugerând o ușoară îmbunătățire a competitivității produselor moldovenești pe piețele internaționale. În același timp, exportul de servicii s-a menținut constant la nivelul de 0,03% în ultimii trei ani, reflectând stabilitatea și reziliența acestui sector în contextul internațional. Aceste evoluții indică eforturile susținute ale Republicii Moldova de a diversifica și consolida exporturile, în special în domeniul bunurilor, în timp ce sectorul serviciilor își menține contribuția constantă la comerțul extern. Creșterea exporturilor de bunuri evidențiază atât îmbunătățirea competitivității, cât și extinderea treptată pe noi piețe, în timp ce stabilitatea exporturilor de servicii poate fi interpretată ca un semnal al menținerii unui standard consistent de calitate și al unei cereri externe stabile. Aceste tendințe sunt susținute de politici comerciale favorabile, investiții în infrastructura economică și integrarea progresivă în rețelele comerciale internaționale, prin intermediul acordurilor bilaterale și multilaterale.
17.11.1.1. Ponderea exporturilor de mărfuri în comerțul exterior al țării	procent (%) 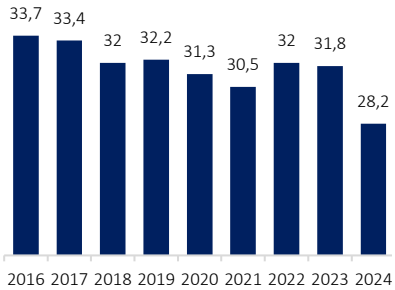 *Sursa: Biroul Național de Statistică*	Ponderea exporturilor de mărfuri în comerțul exterior al Republicii Moldova a fost relativ stabilă între 2018 și 2023 (30,5–32,2%), însă în 2024 a scăzut semnificativ la 28,2%, indicând posibile modificări structurale sau dificultăți conjuncturale în sectorul exportator și necesitând o analiză detaliată a cauzelor și implicațiilor economice.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

17.14. Sporirea coerenței politicilor naționale pentru dezvoltare durabilă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
17.14.1.1. Existența mecanismelor pentru consolidarea coerenței politicilor de dezvoltare durabilă	Indicator non-statistic. „DA". Funcționarea mecanismelor de asigurare a coerenței politicilor în domeniul dezvoltării durabile este evidențiată prin elaborarea a 86 de documente de politici publice în 2024, reflectând eforturi consolidate de integrare a principiilor dezvoltării durabile în procesele decizionale.

17.15. Asigurarea respectării de către partenerii de dezvoltare a spațiului de politici și autorității țării în stabilirea și implementarea politicilor de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
17.15.1. Nivelul de utilizare a cadrelor de rezultate și instrumentelor de planificare naționale de către furnizorii de cooperare pentru dezvoltare	La această etapă, nu există o evidență a setului de obiective și indicatori de rezultate ale proiectelor care sunt incluse în obiectivele și indicatorii de rezultate ale planurilor și strategiilor guvernării. Această secțiune urmează să fie dezvoltată în colaborare cu Ministerul Finanțelor folosind platforma de evidență a asistenței externe: amp.gov.md.

17.16. Sporirea parteneriatului pentru dezvoltare durabilă, complementat de parteneriate cu multiple părți interesate care mobilizează și distribuie resurse diverse pentru atingerea ODD

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
17.16.1.1. Raportarea progreselor asupra aplicării cadrului de monitorizare a eficienței dezvoltării cu participarea mai multor parteneri, care acordă suport în atingerea de către țară a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă	Numărul indicatorilor naționalizați pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă care prezintă tendințe pozitive depășește numărul celor cu dinamică negativă. (NON-STATISTIC)

17.17. Încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
17.17.1.1. Gradul de implementare a Strategiei de dezvoltare a societății civile	În ceea ce privește implementarea Strategiei de dezvoltare a societății civile, este important de menționat că indicatorul a fost depășit, având în vedere că strategia a expirat în 2020.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

17.18. Până în 2025, sporirea semnificativă a disponibilității datelor calitative, în timp util, fiabile și dezagregate caracteristici relevante în contextul național

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului
17.18.1.1. Proporția indicatorilor de dezvoltare durabilă disponibili la nivel național	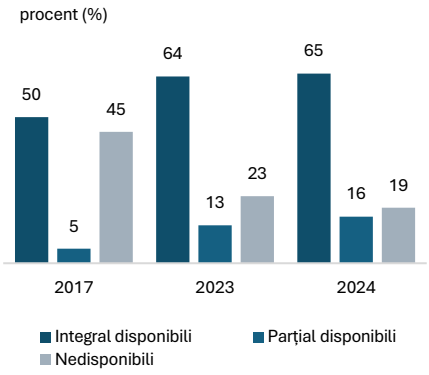 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică* Disponibilitatea datelor pentru indicatorii naționalizați a înregistrat o îmbunătățire semnificativă în perioada 2017–2024. Dacă în 2017 doar 50% dintre indicatori erau integral disponibili, acest procent a crescut la 64% în 2023 și la 65% în 2024. Totodată, se remarcă o creștere a ponderii indicatorilor parțial disponibili, de la 5% în 2017 la 13% în 2023 și 16% în 2024, ceea ce indică faptul că datele sunt în curs de completare pentru o parte dintre aceștia. Proporția indicatorilor complet indisponibili a scăzut considerabil, de la 45% în 2017 la 23% în 2023 și 19% în 2024, evidențiind un progres clar în colectarea și raportarea datelor. Deși persistă provocări, în special în cazul indicatorilor fără date complete, care necesită măsuri suplimentare, inclusiv sprijin extern, aceste evoluții reflectă un efort susținut de consolidare a sistemului național de monitorizare a indicatorilor Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.
17.18.2.1. Disponibilitatea legislației naționale în domeniul statisticii, conform Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale	Legea privind statistica oficială, adoptată în 2017 și actualizată în 2022, stabilește principiile fundamentale ale statisticii oficiale în articolul 5. Conform art. 4 alin. (2) și art. 24 alin. (1) ale Legii nr. 93/2017 aceste principii sunt esențiale pentru toate etapele procesului statistic, inclusiv colectarea, prelucrarea, sistematizarea, centralizarea, analiza, estimarea și diseminarea informațiilor statistice.
17.18.3.1. Existența Planului anual de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național, care este deplin finanțat și aflat în proces de implementare	În urma aprobării Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2023-2030, a fost elaborat și aprobat Programul de dezvoltare a sistemului statistic național pentru 2023-2026, însoțit de un Plan de acțiuni pentru implementare.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

17.18.3.2. Gradul de implementare și gradul de finanțare a Planului anual de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național	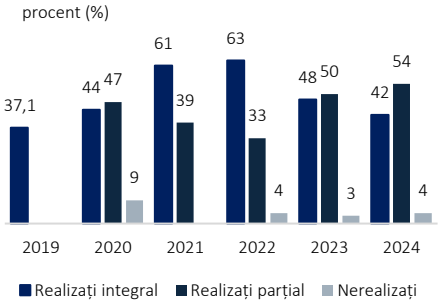 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	Între 2019 și 2022, gradul de realizare integrală a acțiunilor din Planul pentru dezvoltarea sistemului statistic național a crescut de la 37,1% la 63%, însă odată cu implementarea PDSSN în 2023–2024, proporția acțiunilor realizate integral a scăzut la 42%, în timp ce cele parțial realizate au crescut la 54%, reflectând o implementare activă, dar graduală, cu multe acțiuni încă în desfășurare.

17.19. Până în 2030, dezvoltare în baza inițiativelor existente a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care complementează PIB și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice

Indicator de monitorizare	Descrierea progresului	
17.19.1. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru consolidarea sistemului statistic național	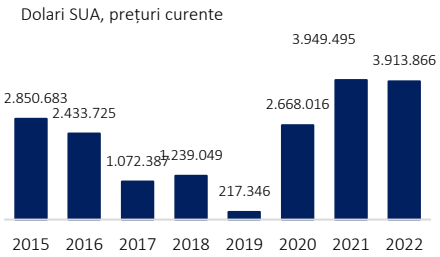 *Sursa:* *Biroul Național de Statistică*	În 2022, Biroul Național de Statistică a primit 3,9 milioane USD asistență externă fonduri utilizate pentru pregătirea Recensământului 2024, modernizarea sistemului statistic și îmbunătățirea datelor privind copii și situațiile financiare.
17.19.2.a. Realizarea recensământului populației și locuințelor în cadrul rundelor 2020 și 2030	În 2024, Republica Moldova a realizat Recensământul Populației și Locuințelor, pentru prima dată printr-o metodă combinată care a integrat colectarea directă și date administrative/private, asigurând informații mai complete și precise despre persoane, gospodării și locuințe.	
17.19.2.b. Rata înregistrării nașterilor și deceselor	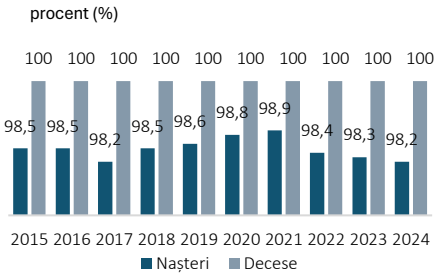 Sursa: *Biroul Național de Statistică*	În perioada 2015–2024, sistemul de statistică vitală din Republica Moldova a menținut o înregistrare completă a deceselor (100%), în timp ce rata de înregistrare a nașterilor a rămas ridicată, dar ușor sub completitudine (98,2% în 2024), indicând necesitatea unor eforturi suplimentare pentru acoperirea tuturor nașterilor, în special în zonele vulnerabile.